Základní škola Benátky nad Jizerou, příspěvková organizace

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

„Škola v pohodě“

Pro základní vzdělávání zpracován dle RVP ZV
Č. j. 0114/2022/ZSBMB

Obsah

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ... 3
2 ORGANIZAČNÍ SCHÉMA ŠKOLY ... 4
3 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY ... 5
4 CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU ... 8
5 UČEBNÍ PLÁN ... 17
6 UČEBNÍ OSNOVY ... 22
6.1 ČESKÝ JAZYK ... 22
6.2 ANGLICKÝ JAZYK ... 59
6.3 NĚMECKÝ JAZYK ... 76
6.4 MATEMATIKA ... 82
6.5 INFORMATIKA ... 118
6.6 PRVOUKA ... 136
6.7 PŘÍRODOVĚDA ... 148
6.8 VLASTIVĚDA ... 159
6.9 DĚJEPIS ... 172
6.10 OBČANSKÁ VÝCHOVA ... 185
6.11 FYZIKA ... 209
6.12 CHEMIE ... 219
6.13 PŘÍRODOPIS ... 229
6.14 ZEMĚPIS ... 246
6.15 HUDEBNÍ VÝCHOVA ... 261
6.16 VÝTVARNÁ VÝCHOVA ... 290
6.17 TĚLESNÁ VÝCHOVA ... 317
6.18 VÝCHOVA KE ZDRAVÍ ... 354
6.19 PRACOVNÍ VYUČOVÁNÍ ... 366
6.20 SPORTOVNÍ ČINNOSTI ... 387
7 EVALUACE ŠKOLY A JEJÍ EVALUAČNÍ ČINNOST ... 390
8 PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ ... 393

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název školy:	**Základní škola Benátky nad Jizerou, příspěvková organizace**
Adresa školy:	**Náměstí 17. listopadu 493/4, Benátky nad Jizerou II, 294 71 Benátky nad Jizerou**
Ředitel:	**Mgr. Jitka Krabsová**
Zástupce ředitele:	**Bc. Libuše Drábová**
Koordinátor ŠVP:	**Mgr. Jitka Krabsová a kolektiv**
Kontakty:	**tel. 326 362 515** **zvs.bnj@seznam.cz**
IČO:	**70836261**
Redizo:	**600021858**
IZO:	**102338094**
Zřizovatel:	**Středočeský kraj** **Zborovská 11** **Praha 5, 150 21** **tel.250 280 293** **fax. 257 280 588** **e-mail: odborskolstvi@kr-s.cz** **http:.//www.kr- stredocesky.cz//**

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2022

Projednáno/schváleno pedagogickou radou dne: 15. 6. 2022

Schváleno školskou radou dne: 1. 6. 2022

Podpis ředitele, kulaté razítko školy

Mgr. Jitka Krabsová
ředitelka školy

2 ORGANIZAČNÍ SCHÉMA ŠKOLY

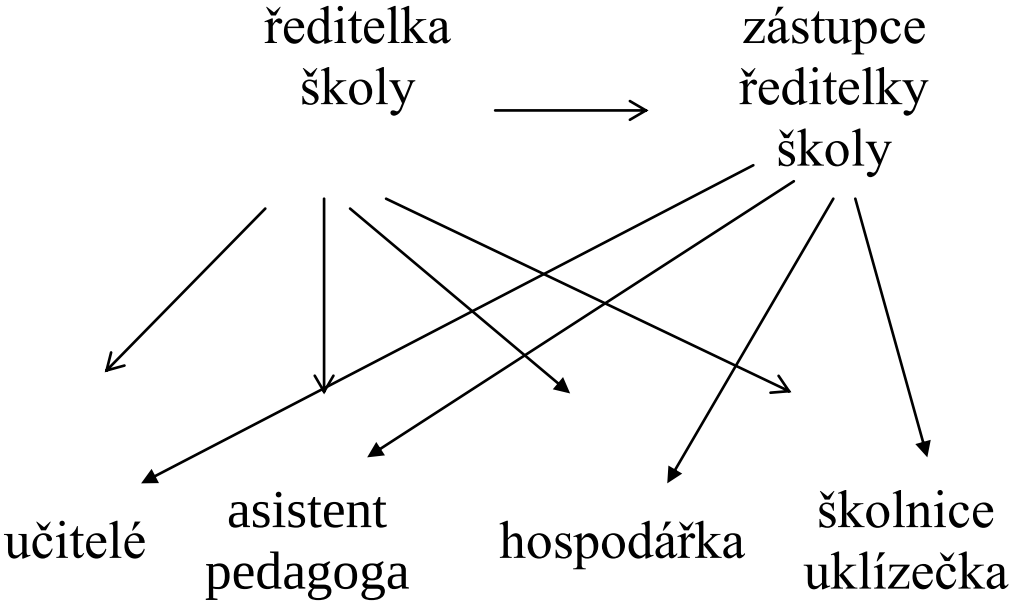

3 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Příspěvková organizace sdružuje:
Základní škola praktická – hlavní účel a předmět činnosti školy je vymezen § 44 zákona č. 561/2004 Sb., a prováděcími předpisy.
Nejvyšší povolený počet žáků v oboru: 14

Základní škola speciální – hlavní účel a předmět činnosti je vymezen §44 a §48 zákona č. 561/2004Sb., a prováděcími předpisy.
č. j. MŠMT – 14104/2014-3
Rozhodnutí: 79-01-B/01 Základní škola speciální
Nejvyšší povolený počet žáků v oboru: 18

Úplnost a velikost školy
Základní škola Benátky nad Jizerou, příspěvková organizace se řadí svým počtem žáků mezi malé školy.
Škola je malotřídní – 4 třídy
Výuka probíhá:

- I. třída - ZŠ zřízená podle § 16, odst. 9
- II. – IV. třída – ZŠS

Umístění školy
Škola je umístěna v klidné, vilové části města.

Charakteristika žáků
Žáci docházejí z blízkého i vzdálenějšího okolí.
Způsob cesty do školy: pěšky, na kole, autobusem. Žáci – klienti Domova pod lípou mají vlastní dopravu.
Žáci mají k dispozici řadu speciálních pomůcek.
Ve škole jsou integrováni žáci s různým druhem handicapu, autisti, žáci s kombinovaným postižením.

Podmínky školy
Žáci mohou využívat zařízení školního stravování, které se nachází v blízkosti školy – 2. ZŠ Pražská.
Vyučování probíhá v českém jazyce.
Školní budovu škola nevlastní, je v nájmu v budově MěÚ. K budově patří zahrada a přilehlá tělocvična. Zahrada je oplocená, nachází se na ní malý pěstitelský pozemek, pískoviště, ohniště s altánem, hrací prvky. Bezbariérový přístup do školy je zajištěn schodolezem. Škola využívá také městské hřiště, které se nachází před školou.
Škola disponuje následujícími odbornými učebnami: ICT, dílna, tělocvična, cvičná kuchyňka. Škola poskytuje žákům možnost pro připojení k internetu - bezdrátové připojení je v celé škole.

Vlastní hodnocení školy
Oblasti autoevaluace

- materiální, technické, ekonomické, hygienické a další podmínky ke vzdělávání
- průběh vzdělávání
- školní klima a vzájemné vztahy s rodiči a místní komunitou
- výsledky vzdělávání ¨

- řízení školy, kvalita personální práce, kvalita DVPP, soulad ŠVP s RVP ZV

Cíle a kritéria autoevaluace

- obsah a průběh vzdělávání - plánování výuky, obsah a průběh vzdělávání - podpůrné výukové materiály, obsah a průběh vzdělávání - realizace výuky (interakce učitele a žáků/dětí, strategie učení cizímu jazyku, rozvoj kompetencí k učení), obsah a průběh vzdělávání - ŠVP
- podmínky ke vzdělávání bezpečnostní a hygienické, podmínky ke vzdělávání materiální, podmínky ke vzdělávání personální
- podpora školy žákům, spolupráce s rodiči apod. - klima školy (interakce učitele a žáků klima učitel. sboru), podpora školy žákům/dětem, spolupráce s rodiči apod. - spolupráce s odbornými institucemi a zřizovatelem, podpora školy žákům/dětem, spolupráce s rodiči apod. - spolupráce s rodiči (ankety pro rodiče), podpora školy žákům/dětem, spolupráce s rodiči apod. - systém podpory žákům/dětem, podpora školy žákům/dětem, spolupráce s rodiči apod. - zohlednění individuálních potřeb žáků/dětí
- úroveň výsledků práce školy - kvalitativní analýza
- vedení a řízení školy, kvalita personální práce a dalšího vzdělávání ped. pracovníků - organizační řízení školy, vedení a řízení školy, kvalita personální práce a dalšího vzdělávání ped. pracovníků - partnerství školy a externí vztahy, vedení a řízení školy, kvalita personální práce a dalšího vzdělávání ped. pracovníků - pedagogické řízení školy, vedení a řízení školy, kvalita personální práce a dalšího vzdělávání ped. pracovníků - strategické řízení
- výsledky vzdělávání žáků/dětí - hodnocení výuky (interakce učitele a žáků/dětí)
  výsledky vzdělávání žáků/dětí - klíčové kompetence
  výsledky vzdělávání žáků/dětí - motivace (motivace žáků)
  výsledky vzdělávání žáků/dětí - postoje (postoje žáků ke škole)
  výsledky vzdělávání žáků/dětí - úspěšnost absolventů
  výsledky vzdělávání žáků/dětí - znalosti a dovednosti

Nástroje autoevaluace

- analýza školní dokumentace
- anketa pro rodiče, anketa pro učitele, anketa pro žáky
- hospitace vedením školy – ředitelka, zástupkyně
- vzájemné hospitace - náslechy pedagogů
- zjišťování a vyhodnocování výsledků vzdělávání žáků
- zpětná vazba absolventů školy

Časové rozvržení autoevaluačních činností

- Autoevaluační činnosti jsou prováděny pravidelně častěji než pololetí.
- Hospitační činnost je prováděna v průběhu celého školního roku.
- Sebehodnocení pracovníků probíhá začátkem školního roku a průběžně při pohovorech s vedením školy.
- Celoškolní kontrolní práce jsou realizovány dle plánu v průběhu školního roku.
- Dotazníkové šetření mezi rodiči, pedagogy a žáky je realizováno dle aktuální potřeby.

Spolupráce s rodiči, zákonnými zástupci a jinými subjekty
Zákonní zástupci, klíčoví pracovníci jsou s průběhem vzdělávání a s výsledky žáků pravidelně seznamováni formou osobních konzultací, na třídních schůzkách, mají možnost nahlédnout do výchovně vzdělávacího procesu. Při řešení problému dochází okamžitě k osobnímu jednání.

Školská rada
Členové ŠR: Mgr. Ludmila Šimková, za zřizovatele školy
Bc. Petra Dobešová, za zákonné zástupce žáků
Bc. Libuše Drábová, za zaměstnance školy, předseda ŠR, zapisovatelka

Instituce
- Domov pod lípou, poskytovatel sociálních služeb
  Lipník 110, 294 43 Čachovice
- MěÚ Benátky nad Jizerou
- SPC Mladá Boleslav, Na Celně 2, 293 01 Mladá Boleslav
- PPP Mladá Boleslav, Václavkova 1040, 293 01 Mladá Boleslav
- ZŠ města Benátky nad Jizerou – ZŠ Pražská, ZŠ Husovo náměstí
- MŠ města Benátky nad Jizerou
- ZŠ Mladá Boleslav, Na Celně 2
- ZŠ Mladá Boleslav, Václavkova ul.
- ZŠ Mnichovo Hradiště, Švermova ul.
- Policie ČR
- OSPOD
- Lékaři pro děti a dorost – Benátky nad Jizerou
- Nadační fond canisterapie
- Tam, kde zvířata pomáhají, z. s.
- Sokol Benátky nad Jizerou
- a další

Pedagogický sbor
5 pedagogů
4 asistentky pedagoga

Dlouhodobé projekty, programy
Škola je zapojena do projektů:
- Ovoce do škol
- Mléko do škol
- Národní plán doučování
- Národní plán obnovy

4 CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Školní vzdělávací program vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, který stanovuje podmínky vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami – dle §16 odst.9 ŠZ.

Při vzdělávání žáků se řídíme těmito zásadami:

- zredukovat množství poznatků na základní fakta důležitá pro využití v běžném životě
- využívat názoru a manipulace s předměty, zapojujeme co nejvíce smyslů
- poskytnout žákům potřebný čas
- respektovat jejich individuální tempo
- často střídat jednotlivé činnosti, prokládat je relaxačními chvilkami
- používat hodnocení k pozitivní motivaci
- využívat poznatků v praxi, vycházet ze zkušenosti
- vycházet z přirozených situací každodenního života
- usilovat o to, aby žáci docházeli k poznatkům sami
- přistupovat ke každému žákovi jako k jedinečné lidské bytosti, podporovat samostatnost, sebejistotu, sebehodnocení

Také ve výchově se snažíme vycházet z následujících principů:

- rozvíjet klima dobrého vztahu mezi žáky, mezi učitelem a žákem
- zadávat žákům individuální úkoly, pěstovat jejich smysl pro povinnost
- rozvíjet u žáků schopnost komunikovat, brát v úvahu názory druhých
- učit se spolupracovat
- vytvářet prostor pro žákovu seberealizaci
- hodnotit znalosti žáků, nikoliv jejich slabiny

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie představují společně uplatňované postupy, metody a formy práce, aktivity, které vedou k rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Výchovné a vzdělávací strategie jsou formulovány ke každé klíčové kompetenci. Jedná se o rozvoj všech žáků pedagogy. Tento rozvoj je dále vymezován konkrétními činnostmi na úrovni jednotlivých vyučovacích předmětů.

Společný postup učitelů vychází z požadavků na vzdělávání u konkrétních žáků - v našem případě se jedná o specifika v přístupech, ve výběru metod, forem a činností u jedinců s lehkou mentální retardací.

Cíle základního vzdělávání

- umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě

- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci
- pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života
- utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání

KOMPETENCE K UČENÍ

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich
- k osvojování metod a vytváření vlastních strategií učení v hojné míře využívá her, soutěží a názorných demonstraci
- získává informace z více zdrojů – učební a informační texty, knihovna, výukové programy, internet a další multimediální zdroje
- samostatně vyhledává dílčí i ucelené informace a orientuje se v informačních zdrojích, v praktických a opakovaných činnostech odlišuje podstatné od nepodstatného
- společným porovnáváním a hodnocením dosažených výsledků poznává vlastní možnosti, schopnosti i limity
- v praktických činnostech si pravidelně a více způsoby ověřuje získané poznatky a dovednosti
- dle potřeby pracuje podle individuálních vzdělávacích plánů
- prezentuje výsledky vlastní práce (třídní a školní výstavy, soutěže, projekty, skupinové a individuální práce)

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant

řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
- pracuje ve skupinách a učí se spoluúčasti při rozhodování o postupech a řešeních
- společně s třídním kolektivem společně řeší kázeňské či vztahové problémy, spolupracuje
- postupným zvyšováním náročnosti předkládaných úkolů hledá nová řešení a uvědomuje si vlastní kvality, možnosti, limity a samostatnost
- vytváří vlastní plány a pracovní postupy
- na základě mezipředmětových vztahů hledá další souvislosti
- formou modelových situací, dramatizace a problémových úloh se naučil samostatnému úsudku a rozhodování
- otevřeně se vyjadřuje k problémům kolektivu i školy a navrhuje společná řešení
- jednotným a jednoznačným výkladem práv a povinností je schopen přijímat důsledky svých rozhodnutí
- předkládáním alternativních řešení problémových situací je schopen samostatnému rozhodování
- s využitím informačních zdrojů, názorných ukázek a prvků dramatizace rozpoznává a předchází nebezpečí a upevňuje si správné jednání v případě vlastního ohrožení či ohrožení jiné osoby
- je tolerantní k ostatním osobám, vzájemnému kladnému soužití, respektování zvláštností druhých

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi
- orientuje se v knihách a jiných tištěných materiálech, získané informace správně chápe, třídí, případně vlastními slovy prezentuje
- při tematických besedách a diskusních kruzích zadává ústní i písemné dotazy a podněty
- technikou řízeného dialogu žák formuluje a obhajuje vlastní názory
- klidně a věcně řeší konfliktní situace

- formou her a cvičení je připraven na zvládání způsobů neverbální komunikace
- nácvikem i praktickými činnostmi je schopen poznávat a správně používat technické, informační a komunikační prostředky (práce s telefonem, zásady komunikace přes mobil,…)
- při tvorbě projektů a prezentací se zapojuje do skupinové práce a do komunikace v kolektivu
- pomocí netradičních forem výuky (dramatizace, modelové situace) si osvojil pravidla vystupování a komunikace ve světě dospělých (pozdrav, představení se, podání ruky a podobně…)

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ
Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- je připraven přijímat důsledky vlastních rozhodnutí
- dokáže pracovat ve skupině, pomoci druhým
- pozitivním hodnocením a soustavným vyzdvihováním kladných osobnostních vlastností si upevnil pocit své vlastní jedinečnosti
- je schopnost zastávat ve skupině různé role a uvědomovat si odlišnou míru odpovědnosti
- zprostředkováním osobních kontaktů a prožitků získal maximální toleranci a schopnosti empatie ve vztahu k lidem odlišným, nemocným či postiženým
- na úrovni tříd i celé školy je schopen si uvědomit nezbytnost pomáhat mladším, slabším a méně nadaným spolužákům
- při diskuzích a rozborech dokáže rozpoznávat a pojmenovávat vlastní chyby, nedostatky a způsoby chování narušující soužití v třídním nebo školním kolektivu
- formou besed i dlouhodobých programů se seznámil s riziky patologických forem chování i s jejich důsledky

KOMPETENCE OBČANSKÉ
Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka

- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti
- je schopen vyjádření vlastních názorů
- rozpoznává a vyhodnocuje pozitivní a negativní projevy chování
- formou návštěv a nácvikem praktických činností se seznámil s fungováním důležitých orgánů a institucí, průběžně se naučil pracovat s nejběžnějšími dotazníky a formuláři
- dokáže rozpoznat projevy rasismu a xenofobie
- využívá znalosti k dodržování zdravého životního stylu
- zvládá běžné praktické činnosti – nakupování, cestování hromadnou dopravou, návštěva lékaře, pošty, knihovny….

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení
- seznámil se s nástroji, pomůckami a nářadím pro běžné domácí použití i pro odborné řemeslné práce, s jejich funkcí a odborným názvoslovím
- získal pozitivní vztah k výsledkům vlastní práce i práce jiných , spolupodílel se na výzdobě, údržbě a úpravách školy a okolí
- k manuálním činnostem přistupuje podle individuálních schopností, dosažené zručnosti, úrovně motoriky a míry handicapu
- je schopen sebehodnocení při pracovních činnostech a k reálnému posouzení vlastních možností a schopností při profesní orientaci
- je schopen pracovat podle vlastních plánků a technických výkresů, vytvářet si vlastní řešení a postupy

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu

- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory:
PLPP v případě doporučení ŠPZ sestaví v elektronické podobě pověřený speciální pedagog za spolupráce ŠPZ a ostatních vyučujících. PLPP je průběžně vyhodnocován pověřeným pracovníkem a konzultován se zákonným zástupcem a ŠPZ. Na základě výsledků žáka může být doplňován. Je žádoucí, aby byl přizpůsobován vzdělávacím potřebám žáka.
Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu:
IVP dle doporučení ŠPZ a na základě žádosti zákonného zástupce sestaví do předepsaného formuláře pověřený speciální pedagog v nejkratší možné době. Projedná jej se zákonným zástupcem a s jeho nastavením seznámí ostatní pedagogy ve škole. Předkládá ho ke kontrole ředitelce školy. Na základě IVP pracuje s žákem individuálně, využívá specifické metody, postupy, speciální kompenzační pomůcky, volí vhodný způsob klasifikace. IVP průběžně vyhodnocuje, se závěry seznamuje zákonné zástupce nejméně dvakrát do roka. V případě potřeby plán upravuje, je možná konzultace se ŠPZ. Na konci školního roku IVP vyhodnotí, se závěry seznámí žáka i zákonného zástupce. Dle IVP pracuje žák na základě doporučení ŠPZ v jednotlivých předmětech nebo ve všech předmětech.
Pravidla pro zapojení dalších subjektů:
Škola dále spolupracuje s odborníky a pracovníky ŠPZ dle aktuálních potřeb žáků.
Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami:

- **oblast organizace výuky:**
  přizpůsobena individuálním vzdělávacím potřebám žáků
- **oblast metod výuky:**
  specifické metody výuky dle individuálních potřeb žáků
- **oblast úpravy obsahu vzdělávání:**
  minimální výstupy
- **oblast hodnocení:**
  slovní či kombinované hodnocení, formativní, sumativní

Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory:
PLPP v případě potřeby sestaví v elektronické podobě pověřený speciální pedagog za spolupráce ŠPZ a ostatních vyučujících. PLPP je průběžně vyhodnocován pověřeným pracovníkem a konzultován se zákonným zástupcem a ŠPZ.
Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu:
IVP dle potřeby sestaví pověřený speciální pedagog. Konzultuje ho se ŠPZ, předkládá ke kontrole ředitelce školy, projednává se zákonným zástupcem. Průběžně jej vyhodnocuje, se závěry seznamuje zákonné zástupce.

Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků:
Je realizováno dle možností žáků: obohacování vzdělávacího obsahu, zadávání specifických úkolů, projektů

Začlenění průřezových témat

Průřezové téma/Tematický okruh	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA									
Rozvoj schopností poznávání	Čj Pr Hv Vv Tv	Čj Pr Hv Vv Tv	Čj Aj Pr Hv Vv Tv	Aj Vl Hv Vv Tv	Čj Aj Vl Hv Vv Tv	Sč Hv Vv Tv Vkz	Sč Hv Tv Vkz	Sč Ch Hv Tv Nj	Sč Hv Tv Nj
Sebepoznání a sebepojetí	Pr	Pr	Pr	Př	Př	Vkz Sč	Vkz Sč	Ch Sč	D Sč
Seberegulace a sebeorganizace	Čj Vv Tv	Čj Vv Tv	Čj Vv Tv	Čj Vv Tv	Čj Vv Tv	Čj Vv Tv Vkz Sč	Čj Tv Vkz Sč	Čj Tv Sč	Čj Ch Hv Tv Sč
Psychohygiena	M Vv Tv	M Vv Tv	M Vv Tv	M Vv Tv	M Vv Tv	M Vv Tv Vkz Sč	Čj M Tv Vkz Sč	M Hv Tv Sč	M Ch Hv Tv Sč
Kreativita	Vv , Pv	Vv	Vv	Vv	Inf Vv	Inf Vv	Inf Vv	Inf Vv	Čj Inf Hv Vv
Poznávání lidí	Čj	Čj	Čj	Čj	Čj	Čj Vkz	Čj Vkz	Čj	Čj Hv
Mezilidské vztahy	Vv	Čj , Vv	Vv	Vv	Vv	Vv Vkz	Vkz		D Hv
Komunikace	Čj Tv Pv	Tv	Tv	Čj Hv Tv	Hv Tv	Čj Hv Tv Sč	Čj Hv Tv Sč	Čj Hv Tv Sč	Čj Hv Tv Sč
Kooperace a kompetice	Vv Tv	Vv Tv	Vv Tv	Vv Tv	Čj M Vv Tv	M Vv Tv	M F Vv Tv	M F Vv Tv	M F Vv Tv
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	M	M	M	M	M	Sč M	Sč M F	Čj Sč M F	Sč M F
Hodnoty, postoje, praktická etika	M	M	M	M	M	M	M	M	M
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA									
Občanská společnost a škola	Čj			Vl	Inf Vl	Inf	Inf	Inf	Inf

Průřezové téma/Tematický okruh	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Občan, občanská společnost a stát	Pr	Pr	Pr	Př	Př	D			
Formy participace občanů v politickém životě					Vl	Ov	Ov	Ov	Ov
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování					Vl	Ov	Ov	Ov	Ov
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH									
Evropa a svět nás zajímá		Čj		Vl Hv	Vl Hv	Hv	Z Hv	D Z Hv	Aj Z Hv
Objevujeme Evropu a svět				Vl	Vl		Z	D Z	Z
Jsme Evropané				Vl	Vl		Z	Z	Z
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA									
Kulturní diference		Čj					D		
Lidské vztahy	Čj Pv			Vl	Vl	Ov	Ov	Ov	Ov
Etnický původ			Čj			Ov	Ov	Ov Hv	Ov
Multikulturalita			Aj	Čj Aj	Aj	Aj	Aj D	Aj Nj	Aj Nj
Princip sociálního smíru a solidarity				Vl	Vl	D			
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA									
Ekosystémy				Př	Př	P	P		P
Základní podmínky života	Pr	Pr	Pr	Př	Př	P	P	Ch P	P
Lidské aktivity a problémy životního prostředí				Př	Př			D Ch P	F Ch P
Vztah člověka k prostředí	Pr Pv	Pr	Pr	Př	Př	P	P	D P	Ch P
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA									
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení					Inf	Čj Vkz	Vkz	Čj	Inf
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality					Inf	Inf	Inf	Inf	Inf
Stavba mediálních sdělení					Inf	Inf	Inf	Inf	
Vnímání autora mediálních sdělení					Inf	Vv	Čj Vv	Vv	Vv
Fungování a vliv médií ve společnosti				Vv	Inf Vv	Vv	Vv	Čj Vv	Inf Vv
Tvorba mediálního sdělení					Inf	Čj Vv	Vv	Vv	Vv
Práce v realizačním týmu					Inf	Vv	Čj Vv	Vv	Vv

Zkratky použité v tabulce začlenění průřezových témat:

Zkratka	Název předmětu
Aj	Anglický jazyk
Ch	Chemie
Čj	Český jazyk
Sč	Sportovní činnosti
D	Dějepis
F	Fyzika
Hv	Hudební výchova
Inf	Informatika
M	Matematika
Nj	Německý jazyk
Ov	Občanská výchova
P	Přírodopis
Pr	Prvouka
Př	Přírodověda
Pv	Pracovní vyučování
Tv	Tělesná výchova
Vkz	Výchova ke zdraví
Vl	Vlastivěda
Vv	Výtvarná výchova
Z	Zeměpis
-//-	opakující se učivo

5 UČEBNÍ PLÁN

Celkové dotace - přehled

Předmět	1. stupeň					Dotace 1. stupeň	2. stupeň				Dotace 2. stupeň
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník		6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
Český jazyk	6	6	7	7	7	**33**	4	4	4	3+1	**15+1**
Anglický jazyk			3	3	3	**9**	3	3	3	3	**12**
Německý jazyk									3	3	**6**
Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	**20+5**	4	4	4	3+1	**15+1**
Informatika				1	1	**2**	0+1	0+1	0+1	1	**1+3**
Prvouka	2	2	2			**6**					
Přírodověda				1	1	**2**					
Vlastivěda				1	2	**3**					
Dějepis							2	1	2	1	**6**
Občanská výchova							1	1	1	2	**5**
Fyzika								1	1	1	**3**
Chemie									1	1	**2**
Přírodopis							2	2	2	2	**8**
Zeměpis							2	2	2	2	**8**
Hudební výchova	1	1	1	1	1	**5**	1	1	1	1	**4**
Výtvarná výchova	2	2	1	1	1	**7**	2	2	1	1	**6**
Tělesná výchova	2+1	2+1	2+1	2+1	2	**10+4**	2	2	2	2	**8**
Výchova ke zdraví							1	1			**2**
Pracovní vyučování	1+1	1+1	1+1	1+2	1+2	**5+7**	0+3	1+2	1+2	1+2	**3+9**
Sportovní činnosti							0+1	0+1	0+1	0+1	**0+4**
	21	**21**	**24**	**26**	**26**	**102+16**	**29**	**29**	**32**	**32**	**104+18**

Poznámky k učebnímu plánu

Přehled vyučovacích předmětů a vzdělávacích oblastí

Čj – Český jazyk (Jazyk a jazyková komunikace)
Aj – Anglický jazyk (Jazyk a jazyková komunikace)
Nj – Německý jazyk (Jazyk a jazyková komunikace)
M – Matematika (Matematika a její aplikace)
Inf – Informatika (Informatika)
Pr – Prvouka (Člověk a jeho svět)
Př – Přírodověda (Člověk a jeho svět)
Vl – Vlastivěda (Člověk a jeho svět)
D – Dějepis (Člověk a společnost)
Ov - Občanská výchova (Člověk a společnost)
F – Fyzika (Člověk a příroda)
Ch – Chemie (Člověk a příroda)
P – Přírodopis (Člověk a příroda)
Z – Zěmpis (Člověk a příroda)
Hv – Hudební výchova (Umění a kultura)
Vv – Výtvarná výchova (Umění a kultura)
Tv – Tělesná výchova (Člověk a zdraví)
Vkz – Výchova ke zdraví (Člověk a zdraví)
Pv – Pracovní vyučování (Člověk a svět práce)
Sč – Sportovní činnosti (Ostatní předměty)

Český jazyk
V 1. a 2. ročníku je hodinová dotace rozložena na 2 hodiny jazykové výchovy,1 hodinu literární výchovy, 2 hodiny psaní a 1 hodinu komunikační a slohové výchovy týdně.
Ve 3. ročníku je hodinová dotace rozložena na 2 hodiny jazykové výchovy, 2 hodiny literární výchovy, 2 hodiny psaní a 1 hodinu komunikační a slohové výchovy týdně.
Ve 4. a 5. ročníku jsou 3 hodiny jazykové výchovy, 2 hodiny literární výchovy, 1 hodina psaní a 1 hodina komunikační a slohové výchovy týdně.
V 6. - 9. ročníku je hodinová dotace určena na 2 hodiny jazykové výchovy, 1 hodinu literární výchovy a 1 hodinu komunikační a slohové výchovy týdně.

Sportovní činnosti
Předmět je vyučován v 6. - 9. ročníku v časové dotaci 1 vyučovací hodiny.

Anglický jazyk
Na I. stupni je zařazen v časové dotaci 3 vyučovacích hodin od 3. ročníku.
Na II. stupni výuka anglického jazyka navazuje od 6. ročníku v časové dotaci 3 vyučovací hodiny týdně.

Matematika
Na I. stupni je ve všech ročnících předmět rozdělen na 4 hodiny aritmetiky a 1 hodinu geometrie. Náplň hodin však může být kombinovaná.
Na II. stupni je ve všech ročnících předmět vyučován v rozsahu 4 vyučovacích hodin a rozdělen na 3 hodiny aritmetiky a 1 hodinu geometrie. Náplň hodin však může být kombinovaná. Z DČD je posílen v 9. ročníku o 1 hodinu.

Informatika
Na I. stupni je předmět vyučován ve 4. – 5. ročníku 1 vyučovací hodinu týdně.
Na II. stupni je předmět vyučován v 6. - 9. ročníku 1 vyučovací hodinu týdně.

Prvouka
Předmět je vyučován v 1. - 3. ročníku v rozsahu 2 vyučovacích hodin. Ve vyšších ročnících na něj navazují předměty Vlastivěda a Přírodověda.

Přírodověda
Ve 4. a v 5. ročníku je vyučována 1 hodina týdně.

Vlastivěda
Ve 4. ročníku je vyučována 1 hodina Vlastivědy týdně, v 5. ročníku 2 hodiny Vlastivědy.

Dějepis
V 6. a 8 ročníku - 2 vyučovací hodiny týdně. v 7. a 9. ročníku - 1 vyučovací hodina týdně.

Občanská výchova
V 6. - 8. ročníku - 1 vyučovací hodina týdně, v 9. ročníku - 2 vyučovací hodiny týdně.

Fyzika
V 7. - 9. ročníku - 1 vyučovací hodina týdně.

Chemie
V 8. - 9. ročníku - 1 vyučovací hodina týdně.

Přírodopis
V 6. - 9. ročníku - 2 vyučovací hodiny týdně.

Zeměpis
V 6. - 9. ročníku - 2 vyučovací hodiny týdně.

Hudební výchova
V 1. - 9. ročníku je vyučována 1 hodina týdně.

Výtvarná výchova
V 1., 2., 6.. a 7. ročníku je vyučována 2 hodiny týdně, v ostatních ročnících 1 hodinu týdně.

Tělesná výchova
V 1. - 4. ročníku - 3 vyučovací hodiny týdně , z čehož jsou 4 vyučovací hodiny z DČD, v 5. ročníku - 2 vyučovací hodiny.
V 6. - 9. ročníku - 2 vyučovací hodiny týdně.

Výchova ke zdraví
V 6. - 7. ročníku - 1 hodina týdně

Pracovní vyučování

Pracovní vyučování
V 1. - 3. ročníku - 2 hodiny týdně, 4. - 5. ročník - 3 hodiny týdně, 6. - 9. ročník - 3 hodiny týdně
- posílení z DČD celkem 16 hodin.

Německý jazyk
V 8. a 9. ročníku – 3 hodiny týdně
Předmět může být nahrazen jiným vzdělávacím obsahem v rámci IVP (odkaz na RVP ZV leden 2021, str. 149 - pod čarou str. 149)

Poznámky k učebnímu plánu pro 1. stupeň

Český jazyk
V 1. a 2. ročníku je hodinová dotace rozložena na 2 hodiny jazykové výchovy,1 hodinu literární výchovy, 2 hodiny psaní a 1 hodinu komunikační a slohové výchovy týdně.
Ve 3. ročníku je hodinová dotace rozložena na 2 hodiny jazykové výchovy, 2 hodiny literární výchovy, 2 hodiny psaní a 1 hodinu komunikační a slohové výchovy týdně.
Ve 4. a 5. ročníku jsou 3 hodiny jazykové výchovy, 2 hodiny literární výchovy, 1 hodina psaní a 1 hodiny komunikační a slohové výchovy týdně.

Cizí jazyk - Anglický jazyk
Je zařazen v časové dotaci 3 vyučovacích hodin od 3. ročníku.

Matematika
V 1. - 5. ročníku je předmět rozdělen na 4 hodiny aritmetiky a 1 hodinu geometrie. Náplň hodin však může být kombinovaná.

Informatika
Předmět je zařazen od 4. ročníku v hodinové dotaci 1 hodiny týdně.

Prvouka, Přírodověda, Vlastivěda
V 1. - 3. ročníku je vyučován předmět Prvouka, ve 4. ročníku je vyučována 1 hodina Přírodovědy a 1 hodina Vlastivědy týdně.
V 5. ročníku jsou vyučovány 1 hodina Přírodovědy a 2 hodiny Vlastivědy.

Tělesná výchova
V 1. - 4. ročníku je předmět vyučován v hodinové dotaci 3 hodiny týdně, v 5. ročníku 2 hodiny týdně.

Pracovní vyučování
Předmět je vyučován v 1. - 3. ročníku v časové dotaci 2 vyučovacích hodin. Ve 4. a 5. ročníku je vyučován v časové dotaci 3 vyučovacích hodin.

Poznámky k učebnímu plánu pro 2. stupeň
Vyučující mohou do vyučování volně podle probíraných témat zařadit projektové vyučování.

Český jazyk
V 6 . - 9. ročníku je hodinová dotace rozložena na 2 hodiny jazykové výchovy, 1 hodinu literární výchovy a 1 hodinu komunikační a slohové výchovy týdně.

Cizí jazyk - Anglický jazyk
Výuka anglického jazyka navazuje od 6. ročníku v časové dotaci 3 vyučovací hodiny týdně.
Druhý cizí jazyk - Německý jazyk
Předmět může být nahrazen jiným vzdělávacím obsahem v rámci IVP

Matematika
V 6. - 9. ročníku je předmět rozdělen na 3 hodiny aritmetiky a 1 hodinu geometrie. Náplň hodin však může být kombinovaná.

Informatika
Předmět je vyučován v 6. - 9. ročníku 1 vyučovací hodinu týdně.

Pracovní vyučování
Předmět je vyučován v 6. - 9. ročníku v časové dotaci 3 vyučovacích hodin.

Sportovní činnosti
Předmět je vyučován v 6. - 9. ročníku v časové dotaci 1 vyučovací hodiny.

Poznámka: Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce
V našem případě nebylo možné zařadit část „Práce s laboratorní technikou“.
Škola nemá laboratoř, laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky.

6 UČEBNÍ OSNOVY

6.1 ČESKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je potřebný nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale je důležitý i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání mateřského jazyka v mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Žáci, kteří nastupují do nižších ročníků, mívají často problémy se souvislým vyjadřováním, slovní zásobou i se správnou výslovností. Snažíme se proto po všech stránkách rozvíjet komunikační dovednosti, obohacovat jejich slovní zásobu a seznamovat je se spisovnou podobou českého jazyka. Výuka gramatiky není hlavním cílem, ale slouží jako prostředek k rozvíjení komunikačních dovedností, díky poznávání struktury jazyka. Vzhledem k tomu, že jazykový rozvoj žáků se speciálními vzdělávacími potřebami probíhá paralelně s rozumovým a emocionálním zráním, je v 1. období naší prioritou vytvořit žákům vzdělávací nástroje – čtení a psaní. Přitom klademe důraz na čtení s porozuměním. Dovednosti, které si žáci osvojují, jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci předmětu, ale umožňují získávání poznatků ve všech dalších oborech. Ve 2. období se základní dovednosti (čtení, psaní, komunikace) procvičují zejména jako důležité prostředky pro další učení a získávání informací v předmětu Člověk a svět, nikoliv odděleně jako cíl sám o sobě. Žáci tak mohou lépe chápat význam těchto dovedností pro svůj další rozvoj.

Obsahové časové a organizační vymezení

Obsah je rozdělen do těchto složek:

Komunikační a slohová výchova vede žáky k rozvíjení slovní zásoby, řečových schopností a komunikačních dovedností, k vnímání a chápání různých jazykových sdělení. Hlavním úkolem je naučit žáky správně a srozumitelně se vyjadřovat, osvojit si správnou techniku psaní, napsat krátká sdělení a číst s porozuměním. V prvním období má tato složka část Psaní, která podle individuálních schopností zahrnuje později i psaní na klávesnici, které u některých typů postižení slouží i jako kompenzační nástroj.

Jazyková výchova se zaměřuje na osvojení a užívání mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě. Je nástrojem funkčního dorozumívání žáků.

Literární výchova se zaměřuje na postupné vytváření základních čtenářských dovedností a návyků a na odpovídající reprodukci přečteného. Prostřednictvím četby se žáci seznamují se základními literárními formami a učí se rozlišovat představy od skutečnosti.

Časová dotace: V 1. – 2. ročníku 6 hodin, ve 3. – 5. ročníku 7 hodin, v 6. – 9. ročníku 4 hodiny.

Místo výuky: třídy, ostatní prostory školy, učebna PC, veřejná prostranství mimo školu, městská knihovna, zahrada

Cílové zaměření předmětu vede žáka k:

- pochopení jazyka jako nositele historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace

- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založeným na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované na úrovni předmětu vedou k rozvoji těchto klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- rozvíjíme dovednosti potřebné k osvojování učiva
- vedeme žáky k využívání osvojených dovedností z jazykového vzdělávání i v jiných oblastech
- vedeme žáky k užívání naučených pravidel pravopisu, pracujeme s mluvnickými a literárními termíny v rozsahu probíraného učiva
- učíme žáky ovládat techniku čtení a psaní
- podporujeme čtení s porozuměním
- dáváme žákům příležitost vyjadřovat se k přečteným textům
- zařazujeme do vyučování vlastní tvořivou činnost žáků
- vedeme žáky ke kultivovanému mluvenému i psanému projevu
- vedeme žáky k ovládnutí základů českého pravopisu a jeho aplikaci do jiných předmětů
- učíme žáky pracovat s jazykovými příručkami
- učíme žáky pracovat s chybou
- vedeme žáky k pochopení systému českého jazyka
- vedeme žáky k sebehodnocení
- podporujeme trvalý zájem o četbu
- při výběru slohových témat a četby přihlížíme k zájmům žáků a učíme organizovat jejich vlastní práci a čas
- vedeme žáky k systematickému vedení a ukládání informací
- seznamujeme žáky s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem

Kompetence k řešení problémů:

- vedeme žáky k tomu, aby nalezli a opravili chyby a odůvodnili správné řešení
- vedeme žáky k osvojení a používání pravidel, kterými se řídí probírané mluvnické učivo
- učíme žáky najít a rozpoznat problém
- učíme žáky postupům, jak s problémem pracovat
- učíme žáky vyhledávat a třídit informace
- učíme žáky dávat věci do souvislostí
- vedeme žáky k práci s informacemi z více zdrojů
- klademe důraz na ověřování si správnosti řešení
- učíme žáky zaznamenávat výsledky řešení a vytvořit dokumentaci
- učíme žáky hodnotit a porovnávat výsledky řešení
- učíme organizovat jejich vlastní práci a učíme je zodpovědnosti
- vyžadujeme dokončování práce
- vedeme žáky k tomu, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy
- vedeme žáky k tomu, aby uměli nalézt chybu v textu a odůvodnit správné řešení

Kompetence komunikativní:

- učíme žáky správně formulovat obsah sdělení
- rozšiřujeme jejich slovní zásobu a vedeme je k aktivnímu používání této slovní zásoby
- vedeme je ke správnému sestavení věty a větných celků
- klademe důraz na kultivovaný mluvený i psaný projev
- učíme žáky používat vhodné formy ústního i písemného společenského styku vzhledem k posluchači nebo adresátovi
- učíme žáky vhodnou formou vyjadřovat svůj názor
- podporujeme účelnou diskuzi
- učíme žáky naslouchat ostatním
- klademe důraz na vzájemný respekt
- učíme žáky vystupovat před ostatními
- učíme žáky prezentovat se na veřejnosti, komunikovat s médii
- učíme žáky překonávat stres, řešit konfliktní situace, trému při komunikaci a v napjatých situacích
- vedeme je ke správné technice komunikace (výslovnost, dýchání)
- vedeme žáky ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných žánrů
- nabízíme žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraných literárních textů
- pomocí literárního a dramatického učiva rozšiřujeme slovní zásobu žáků
- vedeme žáky ke správné, srozumitelné stavbě větných celků, k vyprávění

Kompetence sociální a personální:

- učíme žáky správně formulovat obsah sdělení
- rozšiřujeme jejich slovní zásobu a vedeme je k aktivnímu používání této slovní zásoby vedeme je ke správnému sestavení věty a větných celků
- klademe důraz na kultivovaný mluvený i psaný projev
- učíme žáky používat vhodné formy ústního i písemného společenského styku vzhledem k posluchači nebo adresátovi
- učíme žáky vhodnou formou vyjadřovat svůj názor
- podporujeme účelnou diskuzi
- učíme žáky naslouchat ostatním
- klademe důraz na vzájemný respekt
- učíme žáky vystupovat před ostatními
- učíme žáky prezentovat se na veřejnosti, komunikovat s médii
- učíme žáky překonávat stres, řešit konfliktní situace, trému při komunikaci a v napjatých situacích
- vedeme je ke správné technice komunikace (výslovnost, dýchání)
- vedeme žáky ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných žánrů
- nabízíme žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraných literárních textů
- pomocí literárního a dramatického učiva rozšiřujeme slovní zásobu žáků vedeme žáky ke správné, srozumitelné stavbě větných celků, k vyprávění

Kompetence občanské:

- učíme žáky znát jejich práva i povinnosti
- vedeme je k odmítání násilí a hrubého zacházení
- učíme je pomáhat druhým
- vedeme je k respektování požadavků na zdravé životní prostředí, k ochraně zdraví jejich i druhých
- na základě četby literárních textů vedeme žáky ke schopnosti vcítit se do pocitů a myšlení druhých

- učíme žáky rozpoznat a netolerovat psychické i fyzické násilí
- učíme žáky ohleduplnosti vůči slabším a postiženým
- vytváříme vztah ke kulturním hodnotám a historickému dědictví
- navozujeme situace, které vedou k pochopení nutnosti dodržování zákonů a společenských norem
- podporujeme v žácích potřebu literárního projevu, recitace, četby a seznámíme žáky s naším slovesným dědictvím a vysvětlujeme jim jeho význam

Kompetence pracovní:

- vedeme žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní
- učíme žáky udržovat pořádek pracovního místa a pracovního prostředí
- učíme žáky vhodně si práci rozvrhnout a dodržovat získané pracovní dovednosti a návyky
- vhodnými metodami a pochvalou motivujeme žáky ke kladnému vztahu k práci
- učíme žáky poučit se z neúspěchu
- učíme žáky využívat vlastních zkušeností k tvořivé práci mimo školu
- navozujeme situace, ve kterých se žáci učí reagovat na náhlé změny (flexibilita)
- na základě četby, ukázek z filmů utváříme představu o budoucím povolání žáka
- vyžadujeme dokončení práce ve stanovené kvalitě a termínu

Kompetence digitální:

- využívá běžně používaná digitální zařízení při učení, samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, sdílí data, informace a digitální obsah
- digitální technologie umí využít ke zjednodušení a zkvalitnění práce v hodině i při domácí přípravě
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Poznámky k předmětu v rámci učebního plánu:

V 1. a 2. ročníku je hodinová dotace rozložena na 2 hodiny jazykové výchovy,1 hodinu literární výchovy, 2 hodiny psaní a 1 hodinu komunikační a slohové výchovy týdně.
Ve 3. ročníku je hodinová dotace rozložena na 2 hodiny jazykové výchovy, 2 hodiny literární výchovy, 2 hodiny psaní a 1 hodinu komunikační a slohové výchovy týdně.
Ve 4. a 5. ročníku jsou 3 hodiny jazykové výchovy, 2 hodiny literární výchovy, 1 hodina psaní a 1 hodina komunikační a slohové výchovy týdně.
V 6. - 9. ročníku je hodinová dotace určena na 2 hodiny jazykové výchovy, 1 hodinu literární výchovy a 1 hodinu komunikační a slohové výchovy týdně.

Český jazyk a literatura		**1. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	čte s porozuměním přiměřený text vybaví si mluvený pokyn	**Komunikační a slohová výchova** sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, slovní zásoba a tvoření slov, slova a pojmy (rozvoj fantazie), význam
ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	

ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	volí správné tempo řeči tvoří krátký mluvený projev píše čitelně písmena i číslice spojuje písmena ve slabiky či slova rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje krátké a dlouhé samohlásky poznává významy slov (opačný význam) poznává slova podle zobecněného významu (děj, věc, vlastnost) užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary slov odůvodňuje a píše správně dě, tě, ně, velká písmena na začátku věty a u vlastních jmen přednáší zpaměti ve vhodném tempu literární texty přiměřené věku výtvarně zobrazí obsah pohádky rozliší veršování od ostatního textu, rozpozná pohádku	slov, protiklady, tvarosloví, tvary slov podle významu věty, skladba - věta jednoduchá, pravopis - velká písmena na začátku věty a u vlastních jmen, psaní dě, tě, ně **Jazyková výchova** čtení, obrázkové čtení, vyvozování hlásek a písmen, rozvoj zrak. a sluch. vnímání, technika čtení od písmen ke větám, melodie hlasu podle interpunkce, čtení jako zdroj informací, naslouchání - praktické (kontakt s mluvčím), věcné (pozorné, soustředěné), základní techniky mluveného projevu (tvoření hlasu a výslovnost), komunikace závislá na situaci (pozdrav, oslovení, omluva, prosba), základní komunikační pravidla (oslovení, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilostní návyky **Literární výchova** poslech literárních textů - pohádky, vyprávění, říkanky, hádanky, básně, zážitkové čtení a naslouchání, tvořivé činnosti s literárním textem, přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod, základní literární pojmy - rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, spisovatel, ilustrátor, básník, kniha, čtenář, divadelní představení (herec, loutky), rým
ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost		
ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči		
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním		
ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev		
ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky		
ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná		
ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost		
ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves		
ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku		

věty a typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování		
ČJL-3-3-01 čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku		
ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu		
ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění		
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
ČJL-3-1-02p rozumí pokynům přiměřené složitosti	samostatně řeší problémové úlohy z oblasti zrakové a sluchové diferenciace orientuje se na řádku i stránce rozeznává vybraná písmena, rozlišuje délku samohlásek tvoří a čte otevřené slabiky a z nich utvořená dvojslabičná slova s porozuměním čte jednoduché věty z otevřených slabik obsahujících písmena m, l, t, v, s, j a samohlásky rozumí pokynům přiměřené složitosti a správně na ně reaguje v mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči tvoří jednoduché věty a využívá je ke komunikaci má rozvinuty psychomotorické schopnosti	**Komunikační a slohová výchova** psaní: vytváření základních návyků, správné zacházení s psacím náčiním, průpravná cvičení, nácvik psacího písma opis, přepis, diktát písmen a slabik (velká jen ta, která se od malých neodlišují tvarem) opis slov, psaní číslic rytmizace a melodie věty **Jazyková výchova** hry na rozvoj zrakového a sluchového vnímání analyticko-syntetické činnosti - hláska na začátku, na konci i uprostřed slova, členění slova na hlásky, věty na slova dlouhé a krátké samohlásky, samohlásky jako spojky, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk), vyvození samohlásek a písmen – a, e, i, o, u, y, vyvození souhlásek a písmen – m, l, t, v, s, j, spojování do slabik a slov
ČJL-3-1-04p dbá na správnou výslovnost		
ČJL-3-1-08p zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním		
ČJL-3-1-09p převádí slova z mluvené do psané podoby		
ČJL-3-2-01p rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky tvoří slabiky rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky		
ČJL-3-3-01p pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně		

	a jemnou pohybovou koordinaci nutnou k výuce psaní zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním ovládá psací podobu písmen probíraných ve čtení, případně využívá alternativní formu písma soustředí se na poslech přiměřených textů, učí se je vyprávět a dramatizovat přednáší zpaměti krátké jednoduché básně	**Literární výchova** opakování krátkého sdělení rozvoj souvislého vyjadřování reprodukce krátké pohádky vedená otázkami dramatizace

Průřezová témata, souvislosti
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Občanská společnost a škola
Občanská společnost a škola Vést žáky k tomu, aby vnímali školu jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, k uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (k aktivnímu zapojení žáků do žákovské samosprávy)
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace
Komunikace Vést žáky k porozumění řeči těla, řeči zvuků a slov, k aktivnímu naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování, ke komunikaci v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); k dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání
Rozvoj schopností poznávání Vést žáky k cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Lidské vztahy
Lidské vztahy Vést žáky k udržování tolerantních vztahů a rozvoji spolupráce s lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; k uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); k toleranci, empatii, schopnosti umět se vžít do role druhého; k lidské solidaritě, k osobnímu přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace
Seberegulace a sebeorganizace Vést žáky k cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; k organizaci vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí

Poznávání lidí Vést žáky k vzájemnému poznávání se ve skupině/třídě; k rozvoji pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech

Český jazyk a literatura		**2. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	automaticky vyvozuje hlásky a písmena porovnává a třídí slova podle zobecněného významu užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary slov, vnímá nonverbální komunikaci rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a tvoří je pomocí daných slov odůvodňuje a píše správně dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, velká písmena na začátku věty a u vlastních jmen píše správně i/y po měkkých a tvrdých souhláskách čte s porozuměním přiměřený text, seznamuje se s technikami tichého čtení používá základní komunikační pravidla v rozhovoru tvoří jednoduché věty a spojuje je do souvětí, vypráví o svých zážitcích píše slova, krátké věty, zvládá opis jednoduchých textů píše správné tvary písmen, kontroluje vlastní písemný projev	**Komunikační a slohová výchova** technika čtení od slov k větám jednoduchým s více slovy, vyprávění na různá témata, zážitkové čtení a naslouchání, slovní zásoba a tvoření slov - slova a pojmy (rozvoj fantazie), zvuková stránka jazyka, tempo řeči, intonace, tvarosloví, základní komunikační pravidla (zahájení dialogu v různých situacích, modelové situace a hry), písemný projev - základní hygienické návyky, plynulé psaní slov, vhodná úprava, opis a přepis, opis psacího písma a přepis jednoduchého tištěného textu, správně krátké a dlouhé samohlásky **Jazyková výchova** analytické činnosti s textem, význam slov - protiklady, slova nadřazená a podřazená, vlastnosti, děje, věci, osoby podstatná jména, slovesa, věta jednoduchá, jednoduchá souvětí se spojkou a, melodie hlasu podle obsahu věty, interpunkce, slovní zásoba a tvoření slov - slova a pojmy (rozvoj fantazie), zvuková stránka jazyka, tempo řeči, intonace, tvarosloví, pravopis - velká písmena na začátku věty a u vlastních jmen, psaní dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, psaní i/y po měkkých a tvrdých souhláskách, seznámení s obojetnými
ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti		
ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru		
ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev		
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním		
ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky kontroluje vlastní písemný projev		
ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh		
ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky		
ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná		
ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary		

podstatných jmen, přídavných jmen a sloves ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování ČJL-3-3-01 čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	vypráví s pomocí obrázkové osnovy čte a přednáší zpaměti ve vhodném tempu literární texty přiměřené věku vyhledá ve verších rýmy, rozpozná pohádku od ostatního textu výtvarně zobrazí obsah textů podle svých schopností	souhláskách. **Literární výchova** poslech literárních textů - pohádky, vyprávění, říkanky, hádanky, básně, bajky, zážitkové čtení a naslouchání, přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, tvořivé činnosti s literárním textem, rozlišení nálady textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod, základní literární pojmy - hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, spisovatel, ilustrátor, básník, kniha, čtenář, divadelní představení (herec, loutky), rým
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
ČJL-3-1-01p čte s porozuměním jednoduché texty ČJL- 3-1-04p dbá na správnou výslovnost ČJL-3-1-05p, ČJL-3-1-06p dbá na správné tempo řeči tempo řeči a pravidelné dýchání ČJL-3-1-08p zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním ČJL-3-1-09p převádí slova z mluvené do psané podoby dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost ČJL-3-1-10p	odpovídá na otázky k obsahu čteného dodržuje základní pravidla společenského kontaktu a rozhovoru volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích píše čitelně a správně všechna malá písmena, z velkých jen ta, která se neodlišují tvarem snaží se o vhodnou úpravu svého písemného projevu	**Komunikační a slohová výchova** čtení textů vztahujících se k tematickým celkům, naslouchání – koncentrační cvičení, komunikační situace: omluva, žádost, vzkaz, zpráva, pozdravy, prosba, poděkování, blahopřání, dialog, mluvčí a posluchač, všechna písmena malé abecedy, velká jen ta, která se od malých neodlišují tvarem, psaní slabik, slov, krátkých vět, vhodná úprava, psaní číslic, opis, přepis, diktát

opisuje a přepisuje krátké věty ČJL-3-2-01p rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy ČJL-3-3-01p pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně ČJL- 3-3-02p reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost	opisuje a přepisuje slabiky, slova a krátké věty píše slabiky a slova podle diktátu zná všechna písmena abecedy (malá, velká, tiskací i psací) čte dvojslabičná i víceslabičná slova složená z otevřených slabik čte dvojslabičná slova se zavřených slabik s porozuměním čte věty přiměřené skladbou i obsahem pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností reprodukuje krátké texty podle jednoduché osnovy vypráví jednoduchý příběh podle otázek, podle obrázku	**Jazyková výchova** rozvoj fonematického sluchu, seznámení se všemi písmeny abecedy, automatizace čtení jednoslabičných slov a dvojslabičných slov, čtení víceslabičných slov se zavřenou slabikou na konci, čtení vět s kontrolou porozumění. **Literární výchova** rozvoj kreativity, volná reprodukce textu, dramatizace pohádky, povídky nebo básně, propojení s výtvarnou a hudební činností

Průřezová témata, souvislosti
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Kulturní diference
Kulturní diference Vést žáky k uvědomění si jedinečnosti každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; k respektování zvláštností různých etnik (příslušníků etnik žijících v místě školy)
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání
Rozvoj schopností poznávání Vést žáky k cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, k cvičení dovedností zapamatování, k řešení problémů; k dovednosti pro učení
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Evropa a svět nás zajímá
Evropa a svět nás zajímá Vést žáky k poznání života dětí v jiných zemích; k poznání lidové slovesnosti, zvyků a tradic národů Evropy
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy

Mezilidské vztahy Vést žáky k péči o dobré vztahy; k chování podporujícímu dobré vztahy, empatii a pohledu na svět očima druhého, k respektování, k podpoře, k pomoci
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí
Poznávání lidí Vést žáky k vzájemnému poznávání se ve skupině/třídě; k rozvoji pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech;
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace
Seberegulace a sebeorganizace Vést žáky k cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; k organizaci vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení

Český jazyk a literatura		**3. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	čte s porozuměním přiměřený text, užívá tiché čtení volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích vypráví podle dějové posloupnosti, vyjadřuje své pocity z přečteného textu (slovně i výtvarně) dodržuje čitelnost psaného projevu, pořadí písmen a úplnost slov převádí slova z mluvené podoby do psané, přepíše složitější text přiměřené délky porovnává významy slov, třídí podle zobecněného významu, vyhledává slova příbuzná rozlišuje v textu slovní druhy (ohebné + předložky, spojky) spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a	**Komunikační a slohová výchova** orientace v jednodušším textu, souvislé čtení vět (praktické a věcné), analyticko-syntetické činnosti s textem, naslouchání, pravidla rozhovoru, kontrola výslovnosti a mluvního projevu, přízvuk, intonace, tempo, souvislé a srozumitelné vypravování, písemný projev - základní hygienické návyky, plynulé psaní vět, úprava textu tvoření vlastních literárních textů, nadpis k souvislému textu, přepis tištěného textu, poděkování, vzkaz, blahopřání **Jazyková výchova** slovní zásoba a tvoření slov, slova a pojmy (rozvoj fantazie), význam slov (jednoznačná, nadřazená, podřazená, mnohoznačná), tvarosloví - kořen slova, tvary slov podle pádové otázky, slovní druhy (ohebné + předložky a spojky), skladba - věta jednoduchá s
ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích		
ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev		
ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev		
ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení		
ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru		
ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy		
ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné		

jazykové i zvukové prostředky ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	jinými spoj. výrazy rozlišuje a tvoří různé druhy vět odůvodňuje a píše správně bě, pě, vě, mě, velká písmena u vlastních jmen píše i /y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, vnímá různé literární styly čte a přednáší zpaměti ve vhodném tempu literární texty přiměřené věku	určováním druhů slov, jednoduchá souvětí s různými spojkami, pravopis - velká písmena u vlastních jmen, místních pojmenování tvary bě, pě, vě, mě, psaní i/y po měkkých, tvrdých a obojetných souhláskách, vyjmenovaná slova **Literární výchova** tvořivé činnosti s literárním textem, zážitkové čtení a naslouchání, přednes vhodných literárních textů, poslech a reprodukce literárních textů - pohádky, vyprávění, hádanky, básně, bajky komunikační žánry – pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vypravování, tvořivá práce s textem, básně, dramatizace, výtvarný doprovod, základní literární pojmy - hádanka, báseň, pohádka, bajka, spisovatel, ilustrátor, básník, kniha, čtenář, divadelní představení (herec, loutky), rým, verš, přirovnání
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
ČJL-3-1-01p čte s porozuměním jednoduché texty ČJL-3-1-09p spojuje písmena a slabiky ČJL-3-1-09p píše písmena a číslice- dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen ČJL-3-1-09p převádí slova z mluvené do psané podoby ČJL-3-1-10p opisuje a přepisuje krátké věty ČJL-3-2-01p rozeznává samohlásky	čte s porozuměním jednoduché texty píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen převádí slova z mluvené do psané podoby spojuje písmena a slabiky opisuje a přepisuje krátké věty rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a	**Komunikační a slohová výchova** nácvik tichého čtení, orientace tichým čtením ve větě, spojování písmen ve slabiky, slova, psaní krátkých vět, opis, přepis, diktát, psaní velkých písmen na začátku věty, vlastní jména, sebekontrola napsaného textu **Jazyková výchova** všechna písmena abecedy ve všech tvarech, čtení slabik dě- tě- ně- bě- pě- vě- mě- a slabik di- ti- ni-, dy- ty- ny, správné čtení předložky se slovem, nácvik neprobraných písmen velké abecedy

(odlišuje jejich délku) a souhlásky ČJL-3-2-01p rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky ČJL-3-2-01p rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy ČJL-3-2-01p tvoří slabiky ČJL-3-2-08p píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech ČJL-3-3-01p pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně ČJL-3-3-02p reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost	souhlásky rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy tvoří slabiky píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a básničky dokáže se koncentrovat na poslech pohádek a krátkých příběhů reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací popíše osoby, předměty podle reálu nebo vyobrazení domluví se v běžných situacích dramatizuje jednoduchý příběh snaží se o správnou a zřetelnou výslovnost	**Literární výchova** výrazný přednes říkanek a básní naučených nazpaměť, naslouchání – koncentrační cvičení, dramatizace jednoduchých textů, hry rolí vycházející z reálných situací a ze zkušenosti žáků, gymnastika mluvidel, dechová cvičení, hlasová cvičení

Průřezová témata, souvislosti
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Etnický původ
Etnický původ Vést žáky k respektování rovnocennosti všech etnických skupin a kultur; odlišnosti lidí, ale i jejich vzájemné rovnosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání
Rozvoj schopností poznávání Vést žáky k cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; k cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; k dovednosti pro učení
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí
Poznávání lidí Vést žáky k vzájemnému poznávání se ve skupině/třídě; k rozvoji pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech;

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace
Seberegulace a sebeorganizace Vést žáky k cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; k organizaci vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení

Český jazyk a literatura		**4. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	čte s porozuměním přiměřeně náročný text potichu i nahlas, posuzuje podstatné informace tvoří přiměřeně náročný mluvený projev, řeč přiměřeně moduluje, reaguje na mimoslovní komunikaci posuzuje a reprodukuje obsah sdělení přiměřené náročnosti reaguje na mluvený pokyn, respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru s jednotlivcem či skupinou píše čitelně souvislý, srozumitelný text, na který umí sestavit osnovu porovnává významy slov (opačný význam, slova nadřazená, podřazená, souřadná, slova stejného nebo podobného významu) rozlišuje ve slově kořen, část předponovou, příponovou a koncovku podle vzorů podstat. jmen rozlišuje v textu slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech vnímá slova spisovná a	**Komunikační a slohová výchova** praktické čtení (technika čtení souvislého textu, plynulé a pozorné), orientace v jednodušším textu, věcné čtení (čtení jako zdroj informací, vyhledávací čtení), základní komunikační pravidla (oslovení, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta), naslouchání - praktické (kontakt s mluvčím) i věcné (pozorné, soustředěné), základní techniky mluveného projevu (tvoření hlasu a výslovnost), komunikace závislá na situaci (pozdrav, oslovení, omluva, telefonický rozhovor), psaní přiměřeného textu s respektováním úpravy (pozvánka, vzkaz, omluvenka, jednoduchý popis, vypravování, vyplnění jednoduchých tiskopisů) **Jazyková výchova** slova jednoznačná, slova nadřazená, podřazená, souřadná, seznámení se slovy mnohoznačnými (různé slovní druhy), slovní zásoba a tvoření slov, kořen slova, část předponová, příponová a koncovka, určování pádů, tvoření tvarů slov podle pádové otázky, slovní druhy,
ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení		
ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta		
ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku		
ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru		
ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry		
ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová		
ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část předponovou, příponovou a koncovku		
ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky		

správných tvarech ve svém mluveném projevu ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností tvoří vlastní literární text na dané téma ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	nespisovná, vhodně ji využívá podle komunikační situace vyhledává základní skladební dvojici odlišuje větu jednoduchou a souvětí užívá vhodné spojovací výrazy, podle potřeby je obměňuje píše i /y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech seznamuje se se shodou přísudku s podmětem vyjadřuje své pocity z přečteného textu (slovně i výtvarně) volně reprodukuje a tvoří jednoduché literární texty podle svých schopností rozpozná různé literární žánry, při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	psaní -ě/ -je v souvislosti s předponami, koncovky podstatných jmen podle vzorů, základní techniky mluveného projevu (tvoření hlasu a výslovnost), komunikace závislá na situaci (pozdrav, oslovení, omluva, telefonický rozhovor), základní skladební dvojice, shoda přísudku s podmětem, souvětí s určováním druhů slov – základní skladební dvojice (počet vět), souvětí s různými spojovacími výrazy, psaní i/y po obojetných souhláskách **Literární výchova** poslech literárních textů, vyprávění, náročnější básně, balady, povídky, zážitkové čtení a naslouchání, vyjádření svých pocitů, tvořivé činnosti s literárním textem - přednes, volná reprodukce, dramatizace, základní literární pojmy - bajka, povídka, balada, divadelní představení (činohra, muzikál), rým, verš, přirovnání
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
ČJL-5-1-05p, ČJL-5-1-10p vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích ČJL-5-1-07p v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči ČJL-5-1-09p opisuje a přepisuje jednoduché texty	snaží se pečlivě vyslovovat, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary slov popíše jednoduché předměty, činnosti a děje tvoří věty na daná slova, témata, spojuje věty do	**Komunikační a slohová výchova** doplňování a obměna vět, reprodukce textu, popis jednoduchých předmětů a jevů, propojení slohových útvarů s jazykovým vyučováním, formy společenského styku – pozdrav, poděkování, omluva, oslovení, vzkaz, blahopřání, rozvoj souvislého a gramaticky i obsahově

ČJL-5-2-03p pozná podstatná jména a slovesa ČJL-5-2-06p dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího ČJL-5-2-08p rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik určuje samohlásky a souhlásky seřadí slova podle abecedy správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky ČJL-5-3-01p dramatizuje jednoduchý příběh ČJL-5-3-02p dramatizuje jednoduchý příběh vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek ČJL-5-3-04p rozlišuje prózu a verše rozlišuje pohádkové prostředí od reálného ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu	jednodušších souvětí tvoří jednoduché otázky a odpovídá na ně domluví se v běžných situacích odůvodní a správně píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech určí samohlásky a souhlásky rozliší tvrdé, měkké a obojetné souhlásky odůvodňuje a píše správně: i,í/y,ý po tvrdých a měkkých souhláskách chápe pojem slabika, slovo, věta pozná a určuje druhy vět a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové prostředky vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací čte přiměřené texty s porozuměním, správnou výslovností a intonací učí se technice tichého čtení, orientuje se ve čteném textu pochopí základní dějovou linii textu rozliší pojem kniha, noviny, časopis, ilustrace, text rozliší verš a prózu vytvoří osnovu	správného vyjadřování, hůlkové písmo, psaní na PC **Jazyková výchova** věta jako jazykový celek, začátek a konec věty v řeči i písmu, věty oznamovací, tázací, rozkazovací, význam slova, slova stejného a opačného významu, třídění slov, pořádek slov ve větě, samohlásky a souhlásky, délka samohlásek, souhlásky měkké, tvrdé a obojetné, pravopis měkkých a tvrdých slabik **Literární výchova** naslouchání – koncentrační cvičení, čtení pohádek a povídek s dětským hrdinou, poznávání hlavních postav, čtení a reprodukce říkadel a básní, vyprávění a tvorba osnovy, vyjádření vlastních pocitů a emocí

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání
Rozvoj schopností poznávání Vést žáky k cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; k cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice
Kooperace a kompetice Vést žáky k rozvoji individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoji sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny)
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí
Poznávání lidí Vést žáky k vzájemnému poznávání se ve skupině/třídě; k rozvoji pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace
Seberegulace a sebeorganizace Vést žáky k cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; k organizaci vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení

Český jazyk a literatura		**5. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	čte s porozuměním, rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta rozpoznává manipulativní techniky v reklamě respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru s jednotlivcem či skupinou, volí správné tempo řeči, modulaci podle svého komunikačního záměru píše čitelně souvislý text v různých žánrech, vhodně užívá spisovnou a	**Komunikační a slohová výchova** praktické čtení (technika čtení souvislého textu, plynulé a pozorné), čtenářské dílny, techniky čtení a práce s textem, věcné čtení (čtení jako zdroj informací, vyhledávací čtení, klíčová slova), mediální výchova, porovnávání různých mediálních sdělení, podle žánrů a záměru, pravidla komunikace, komunikace závislá na situaci (vzkaz, telefonický rozhovor, oznámení, zpráva, dialog na základě obrazového materiálu), psaní přiměřených textů s respektováním úpravy a gramatických pravidel, oznámení, popis,
ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává		
ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta		
ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě		
ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního		

záměru ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech	nespisovnou výslovnost v písemném i mluveném projevu sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev určuje významy slov (opačný význam, slova nadřazená, podřazená, souřadná, slova stejného nebo podobného významu) rozlišuje ve slově kořen, část předponovou, příponovou a koncovku podle vzorů podstat. jmen, př. jmen tvrdých a měkkých) rozlišuje v textu slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech vyhledává a tvoří základní skladební dvojici a v neúplné skladební dvojici označuje základ věty změní větu jednoduchou v souvětí, užívá vhodné spojovací výrazy, podle potřeby je obměňuje píše i /y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech a slovech příbuzných používá shodu přísudku s podmětem podle pravidel tvoří vlastní literární texty na dané téma podle svých schopností rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých	vypravování, inzerát, vyplnění tiskopisů (přihláška, dotazník), psaní přiměřeného textu s respektováním úpravy, tvůrčí psaní, vyjádření pocitů, vyplývajících z obsahu **Jazyková výchova** slovní zásoba a tvoření slov, slova nadřazená, podřazená, souřadná, kořen slova, část předponová, příponová a koncovka, slova mnohoznačná, koncovky podstatných jmen podle vzorů, koncovky přídavných jmen tvrdých a měkkých, slovní druhy, určování pádů, tvoření tvarů slov podle pádové otázky, shoda přísudku s podmětem, vícečetná souvětí s určováním druhů slov – základní skladební dvojice (počet vět), souvětí s různými spojovacími výrazy podle obsahu výpovědi, psaní -ě/ -je v souvislosti s předponami, psaní i/y po obojetných souhláskách, koncovky podstatných jmen podle vzorů, koncovky přídavných jmen tvrdých a měkkých **Literární výchova** poslech a rozbor literárních textů, základní literární pojmy - bajka, povídka, balada, divadelní představení (režisér, činohra, muzikál), rým, verš, přirovnání, tvořivé činnosti s literárním textem, přednes, volná reprodukce, dramatizace, digitální média, zážitkové čtení a naslouchání, čtenářské koutky, vyprávění, náročnější básně, balady, povídky,

po obojetných souhláskách ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	textů při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	umělecký a neumělecký text
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
ČJL-5-1-05p, ČJL-5-1-10p má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích ČJL-5-1-07p v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči ČJL-5-1-09p popíše jednoduché předměty, činnosti a děje opisuje a přepisuje jednoduché texty píše správně a přehledně jednoduchá sdělení píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy ovládá hůlkové písmo tvoří otázky a odpovídá na ně ČJL-5-1-10p vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se	má vytvořenu odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči popíše jednoduché předměty, činnosti a děje opíše a přepíše jednoduché texty napíše správně a přehledně jednoduchá sdělení dbá na úpravný a čitelný písemný projev dodržuje vzdálenost mezer mezi slovy ovládá psaní hůlkového písma vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo	**Komunikační a slohová výchova** navazování na učivo ze 4. ročníku, prohlubování znalostí, nácvik a dramatizace jednoduchých běžných situací, vypravování podle obrázků a vlastních zážitků, formy společenského styku – uvítání, rozloučení, blahopřání – ústně i písemně, základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), jednoduchý formulář, sdělení na pohlednici, propojení poznatků z ČJ při psaní na počítači, automatizace psacího pohybu, zvyšování rychlosti psaní, úprava – nadpis, okraje, vzdálenost mezi písmeny a slovy **Jazyková výchova** čtení slov se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě,

v běžných situacích ČJL-5-2-03p pozná podstatná jména a slovesa ČJL-5-2-06p dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího ČJL-5-2-08p rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik určuje samohlásky a souhlásky seřadí slova podle abecedy správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky ČJL-5-3-01p dramatizuje jednoduchý příběh vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek ČJL-5-3-02p čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti ČJL-5-3-04p rozlišuje prózu a verše rozlišuje pohádkové prostředí od reálného ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu	ilustrací domluví se v běžných situacích tvoří otázky a odpovídá na ně správně vyslovuje a píše slova se skupinami dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě dodržuje pořádek slov ve větě seznamuje se s vyjmenovanými slovy po b, l, m řadí slova podle abecedy správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky pozná podstatná jména, určí rod a číslo odůvodní a správně píše velká písmena v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování čte krátké texty s porozuměním a dokáže je reprodukovat podle jednoduché osnovy ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu rozlišuje prózu a verše určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti rozliší pohádkové prostředí od reálného dramatizuje jednoduchý příběh vypráví zhlédnutý filmový nebo divadelní příběh	abeceda, abecední řadění slov, výslovnost a psaní znělých a neznělých souhlásek na konci a uvnitř slova (jednoduché případy), výslovnost a psaní výrazů s předložkami, vyjmenovaná slova po b, l, m, podstatná jména **Literární výchova** tvorba otázek a odpovědí, čtení delších textů s porozuměním, hlavní postava a její vlastnosti, rozlišení místa, času a děje, prostředí reálné a pohádkové, hlavní myšlenka, literární druhy a žánry: rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, povídka, pověst, bajka, spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, využívání textů v souvislosti s tématy Člověk a svět, naslouchání – koncentrační cvičení, tvořivá dramatika

	podle daných otázek využívá prostředků ČJ k sebepoznávání	

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání
Rozvoj schopností poznávání Vést žáky k cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; k cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice
Kooperace a kompetice Vést žáky k rozvoji individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoji sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny)
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí
Poznávání lidí Vést žáky k vzájemnému poznávání se ve skupině/třídě; k rozvoji pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace
Seberegulace a sebeorganizace Vést žáky k cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; k organizaci vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení

Český jazyk a literatura		**6. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	rozlišuje spisovný a nespisovný projev, nářečí a obecnou češtinu, správně vyslovuje a moduluje hlas používá bohatou slovní zásobu s využitím poznatků o tvoření slov seznamuje se s vyhledáváním v některých příručkách a slovnících i online rozliší typy podstatných jmen, uvádí příklady a vhodně je používá, aplikuje znalosti o psaní vlastních jmen	**Komunikační a slohová výchova** Projevy mluvené a psané, vypravování - ústní i písemná formulace: hlavní části, časová a příčinná posloupnost, výběr vhodných sloves, členění na odstavce, dopis - náležitosti, forma, popis - zásady popisu (předmětu, objektu, osoby, pracovní postup), vyplňování jednoduchých tiskopisů (poukázka, průvodka, složenka, podací lístek, inzerát, objednávka), vedení dialogu, manipulativní techniky v rozhovoru i v
ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru		
ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj		
ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně,		

výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	určuje a třídí přídavná jména, nahradí podstatné jméno přídavným jménem přivlastňovacím vyjmenuje a rozliší druhy zájmen, používá správné tvary a přiřadí je ke vzoru rozpozná druhy číslovek, používá správné tvary a dodržuje správné psaní číslovek základních a řadových určí u slovesa osobu, číslo, čas a způsob, vytvoří podle zadání mluvnických kategorií slovesný tvar vytvoří podle zadání stavbu věty, souvětí a textu využívá podle svých znalostí a schopností poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu vyhledá v čteném nebo slyšeném textu klíčová slova, ověřuje fakta a vytvoří osnovu textu reaguje na subjektivní a objektivní sdělení komunikačního partnera, dorozumívá se prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci formuluje ústně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního, filmového představení tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	masmédiích, modelové situace, vypravování - ústní i písemná formulace: hlavní části, časová a příčinná posloupnost, výběr vhodných sloves, členění na odstavce **Jazyková výchova** Jazyk a nauka o jazyce (spisovnost a nespisovnost), jazykové příručky, i elektronické, zvuková stránka jazyka - hláskosloví, spisovná výslovnost, zvuková stránka slova a věty s bohatým obsahem (synonyma, homonyma...), projevy mluvené a psané, slohové rozvrstvení slovní zásoby, podstatná jména – konkrétní, abstraktní, pomnožná, látková, hromadná; vlastní, obecná + psaní velkých písmen u vlastních podstatných jmen, odchylky od pravidelného skloňování (části těla, skloňování jmen osobních a místních), přídavná jména – jmenné tvary, přivlastňovací, stupňování, zájmena – druhy, osobní, skloňování podle vzoru ten a náš, číslovky – druhy, psaní číslovek slovem a psaní tečky za řadovými číslovkami, skloňování číslovek základních, slovesa – osoba, číslo, způsob, čas, věta jednoduchá (přísudek – jednoduchý i složený, slovesný, jmenný se sponou, podmět – vyjádřený, nevyjádřený, všeobecný, shoda podmětu s přísudkem, rozvíjející větné členy – PK, PT, PU (orientačně), souvětí (počet vět v souvětí, hlavní a vedlejší věty, čárky v souvětí **Literární výchova**
ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru		
ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči		
ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát		
ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů		
ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova		
ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech		
ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s		

Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	rozlišuje základní literární druhy a žánry s pomocí výrazných představitelů	Práce s texty různých autorů, bajky, pohádky, báje, mýty, pověsti, poezie pro děti, divadlo a film, příběhy o dětech a pro děti.
ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci		
ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí		
ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí		
ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla		
ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo		
ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele		
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
ČJL-9-1-01p čte plynule s porozuměním reprodukuje text	dokáže tvořit věty na daná slova, doplňuje větu a obměňuje ji umí vytvořit otázku a odpověď na otázku pracuje se základními formami společenského styku, v jednoduché formě i písemně	**Komunikační a slohová výchova** modelové situace, formy společenského styku, hraní rolí, práce s textem, netradiční formy, dramatizace **Jazyková výchova** procvičování pravopisných jevů, práce se slovními druhy, podstatná jména,
ČJL-9-1-04p ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk		
ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním reprodukuje text		

ČJL-9-1-09p ČJL-9-1-10p píše běžné písemnosti podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup vypráví podle předem připravené osnovy s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma	ovládá úpravu dopisu a obálky zvládá pravopis –y- uvnitř slova i ve slovech příbuzných pozná podstatné jméno a umí u něj určit rod, číslo a životnost u mužského rodu pozná sloveso a umí u něj určit osobu, číslo, čas, časování v přítomném čase využívá osobních zájmen jako pomoc při časování sloves zná ucelené řady všech vyjmenovaných slov ovládá uvědomělé tiché čtení přečte větu s přirozenou intonací a přízvukem reprodukuje přečtený text podle jednoduché osnovy orientuje se v ději čteného textu, člení děj na části postihne myšlenku krátkého díla převypráví shlédnutý příběh v TV, kině, divadle získává pozitivní vztah k literatuře orientuje se v Pravidlech českého pravopisu (knižní podoba i elektronická)	životnost, slovesa, časování sloves, vyjmenovaná slova a slova příbuzná **Literární výchova** orientace v textu, reprodukce textu, divadelního představení nebo filmu, výběr a četba vhodných literárních textů
ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy skloňuje podstatná jména a přídavná jména pozná osobní zájmena časuje slovesa		
ČJL-9-2-07p ovládá pravopis vyjmenovaných slov		
ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku		
ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení		
ČJL-9-3-09p dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury, má pozitivní vztah k literatuře		

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace
Seberegulace a sebeorganizace Vést žáky k cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulaci vlastního jednání i prožívání, vůle; k organizaci vlastního času, plánování učení a studia; k stanovování osobních cílů a kroků k

jejich dosažení
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Tvorba mediálního sdělení
Tvorba mediálního sdělení Vést žáky k uplatnění a výběru výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; k tvorbě mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Vést žáky k pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; k rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí
Poznávání lidí Vést žáky k vzájemnému poznávání se ve skupině/třídě; k rozvoji pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace
Komunikace Vést žáky v rámci témat - řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy – vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci

Český jazyk a literatura		**7. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	ověřuje fakta porovnáváním s dostupnými informačními zdroji vytvoří jednoduchá objektivní sdělení s využitím zásad komunikace a pravidel dialogu formuluje dojmy a názory na různé děje a situace ve svém okolí seznamuje se základy studijního čtení, formuluje hlavní myšlenky, vyhledá klíčová slova využívá podle svých znalostí a schopností poznatků o	**Komunikační a slohová výchova** vypravování - stupňování dějového napětí, přímá řeč, různé zobrazení téže skutečnosti, formy vypravování (osoby), poučení o slohu: dopis oficiální a neoficiální, osobní a úřední, využívání mezipředmětových vztahů k diskuzi na různá témata, obohacování slovní zásoby, zásady diskuze, tvorba mediálních sdělení, rozvíjející větné členy – přívlastek - shodný, neshodný, několikanásobný, postupně rozvíjející, těsný, volný, přístavek; příslovečné
ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci		
ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuze, řídí ji a využívá zásad komunikace pravidel dialogu		
ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky		

textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem vyhledá v textu příklady obohacování slovní zásoby, vnímá zvukomalebnost češtiny a používá ji ve svých mluvených i písemných sdělení používá správné tvary zájmen skloňovaných podle vzorů přídavných jmen určí u sloves další mluvnické kategorie (rod a vid, činný, trpný) vhodně využívá, určuje a stupňuje příslovce vyhledá v textu, určí a správně používá předložky poznává, určuje a kategorizuje spojky, částice a citoslovce využívá znalostí tvarosloví v různých komunikačních situacích pozná a vytvoří druhy vět a souvětí, užívá je v mluvené i textové formě popisuje jednoduše strukturu literárního díla, rozpoznává typické rysy vybraných autorů tvoří vlastní literární text podle svých schopností	určení – druhy; doplněk (orientačně) práce s klíčovými slovy, tvorba výpisků **Jazyková výchova** úvod do jazykovědy a jejich složek, pravopis: víceslovné názvy, koncovky ohebných slov, sousloví a rčení, slova jednoznačná a mnohoznačná, synonyma, antonyma, homonyma, odborné názvy, zájmena – skloňování podle vzorů přídavných jmen, skloňování a užívání vztažných zájmen, slovesa – rod, vid, slovesné kmeny a slovesné tvary, příslovce – druhy, tvoření, spřežky, stupňování, předložky – vlastní nevlastní, předložkové pády, spojky – podřadicí, souřadicí, částice, citoslovce, způsoby tvoření slov (odvozování, zkracování, skládání), slohové rozvrstvení slovní zásoby, využití v reálných situacích, obohacování slovní zásoby, věta jednočlenná a dvojčlenná a větný ekvivalent, náhrada, souvětí, určování vedlejších vět **Literární výchova** popis, charakteristika, zpráva, časová a příčinná následnost uměleckého díla, líčení, časová a příčinná následnost, popis děje, tvorba textů s různým zaměřením v návaznosti na probírané jevy, oficiální a neoficiální, osobní a úřední (žádost, pozvánka,
ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech		
ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci		
ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace		
ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí		
ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí		
ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla		
ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie		

ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	oznámení, tvořivé činnosti s literárním textem, poezie, dobrodružství, humor, fantazie), využití mezipředmětových vztahů, seznámení s vybranými autory a žánry
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
ČJL-9-1-01p čte plynule s porozuměním reprodukuje text	správně a plynule čte s porozuměním umí správně zvolit vhodnou sílu, intonaci a zabarvení hlasu v souvislosti s textem rozčlení jazykový projev na úvod, hlavní část a závěr je seznámen s pravidly společenského styku, jako je telefonní rozhovor, vyplňování tiskopisů, složenek zvládne písemné odpovědi na otázky reprodukuje a vypráví text podle kolektivně sestavené osnovy orientuje se v Pravidlech českého pravopisu zná a umí určit vzory podstatných jmen dokáže časovat slovesa všech časů v oznamovacím způsobu zná pořadí pádů a pádové otázky, procvičuje určování pádů podstatných jmen rozliší spisovný a nespisovný jazyk je seznámen se základními větnými členy – podmět a	**Komunikační a slohová výchova** hlasité i tiché čtení, práce s hlasem, spisovný jazyk, plynulé čtení s porozuměním, práce s textem, otázka odpověď, vypravování, osnova, složenka, tiskopis, formuláře **Jazyková výchova** jazykové příručky papírové i elektronické, znalost možnosti automatických oprav na PC, kořen slova, předpona, přípona, pády a pádové otázky, časování sloves, podmět, přísudek, pravopis, spisovný jazyk **Literární výchova** četba časopisů a vhodných knih, práce s textem, časopisy a noviny
ČJL-9-1-04p ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk		
ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním reprodukuje text		
ČJL-9-1-09p ČJL-9-1-10p píše běžné písemnosti podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup vypráví podle předem připravené osnovy s vhodnou podporou ped. prac. písemně zpracuje zadané téma		
ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu		
ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy skloňuje podstatná jména a přídavná jména pozná osobní zájmena časuje slovesa		
ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk		
ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí		
ČJL-9-2-07p		

správně píše slova s předložkami a předponami ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení ČJL-9-3-06p rozezná základní literární druhy a žánry ČJL-9-3-09p dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury má pozitivní vztah k literatuře	přísudek pracuje s pravidlem shody podmětu a přísudku při psaní koncovek příčestí minulého orientuje se a čte noviny a časopisy je seznámen s pojmy román, drama, muzikál vyhledává informace podle klíčových slov	

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygiena
Psychohygiena Vést žáky k dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; k sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; k dobré organizací času; k dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění/relaxace, efektivní komunikace atd.); k hledání pomoci při potížích
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Práce v realizačním týmu
Práce v realizačním týmu Vést žáky k utváření týmů, k pochopení významu různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, ke komunikaci a spolupráci v týmu; ke stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Vnímání autora mediálních sdělení
Vnímání autora mediálních sdělení Vést žáky k identifikování postojů a názorů autora; k vnímání výrazových prostředků a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí
Poznávání lidí Vést žáky k vzájemnému poznávání se ve skupině/třídě; k rozvoji pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace
Seberegulace a sebeorganizace Vést žáky k cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; k organizaci vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace
Komunikace Vést žáky v rámci témat - řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného

člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy – vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci

Český jazyk a literatura		**8. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	odlišuje v textu fakta od názorů a hodnocení zjistí informace z textu otázkami rozliší subjektivní a objektivní sdělení rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči pořídí výtah z přečteného textu, vytvoří samostatně poznámky k textu uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel zvolí správné tvary běžně užívaných přejatých slov a cizích vlastních jmen rozezná slovo přejaté od slova domácího, správně je vyslovuje, vyhledá česká synonyma k přejatým slovům zdůvodní užití útvarů národního jazyka v	**Komunikační a slohová výchova** kultivovaný gramaticky i lexikálně správný projev, vypravování - běžné a umělecké, práce s různými druhy textů, schopnost vedení dialogu, práce s masmédii, poučení o slohu: styly podle funkce, (prostě sdělovací, odborný a administrativní, publicistický a řečnický, umělecký), tvůrčí psaní **Jazyková výchova** slova přejatá – výslovnost a pravopis, kultivovaný gramaticky i lexikálně správný písemný projev, využití slovníků, útvary českého jazyka a jazyková kultura, podstatná jména – nepravidelnosti ve skloňování, skloňování obecných jmen přejatých a cizích vlastních jmen, slovesa – slovesné tvary a třídy, skladba: zápor - druhy, významové poměry mezi složkami několikanásobného větného členu, mezi větami hlavními a mezi větami vedlejšími, grafické znázornění souvětí, koncovky jmen a sloves (ve spojení s dalšími pravopisnými jevy)
ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru		
ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k nim kritický postoj		
ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči		
ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát		
ČJL-9-1-09 spořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s		

dodržováním pravidel mezivětného navazování	rozličných textech samostatně pracuje se slovníky a jazykovými příručkami má přehled o třídění sloves, používá správné slovesné tvary rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí rozlišuje a vhodně užívá spisovný jazyk, hovorovou češtinu využívá podle svých znalostí a schopností poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů jednoduše popisuje jazyk literárního díla, zdůvodní jeho hodnotu rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu vybraného autora analyzuje a zpracovává text s ohledem na jeho účel a s dodržováním slohových pravidel na základě svých schopností a znalostí tvoří vlastní literární text rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	**Literární výchova** žánry, bajky, mýty, pověsti, pohádky - druhy, cestopisy, povídky - druhy drama – divadlo a film, písňové texty, vybraní autoři a jejich díla, poezie – různé útvary, tradiční a moderní, lyrika a epika, popis (charakteristika literárních postav a dějů, využití citově zabarvených a uměleckých prvků), výtah, výklad, úvaha - základní znaky, kritické čtení, čtenářská gramotnost
ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů		
ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova		
ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech		
ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami		
ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci		
ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace		
ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní její užití		
ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla		
ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy		

výrazného individuálního stylu autora		
ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo		
ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie		
ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu konzumní a hodnotnou, svůj názor doloží argumenty		
ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele		
ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře		
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
ČJL-9-1-04p ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk	ústně i písemně vypravuje podle připravené osnovy provádí popis	**Komunikační a slohová výchova** navazování na učivo ze 7. ročníku, prohlubování znalostí, upevňování správného plynulého čtení s porozuměním s nácvikem výrazného čtení s důrazem na správnou artikulaci, intonaci a přirozený přízvuk, čtení článků v novinách, ve vhodných časopisech, orientace v nich, vyjádření hlavní myšlenky čteného, porovnávání lit. žánrů - pohádka x bajka x pověst, orientačně - román, drama, muzikál x opereta x opera, formy společenského styku – blahopřání, pozdrav, dopis, poštovní poukázka, jednoduché tiskopisy – ústně
ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním reprodukuje text	vyplňuje dotazník sestavuje žádost
ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy skloňuje podstatná jména a přídavná jména pozná osobní zájmena časuje slovesa	seznamuje se se sestavováním stručného životopisu ovládá pravopis i/y po obojetných souhláskách uvnitř slova ovládá pravopis bje-bě, vje – vě určuje podstatná jména v textu
ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk	
ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí	
ČJL-9-2-07p ovládá pravopis	určuje pravopis koncovek

vyjmenovaných slov zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem	podstatných jmen, skloňuje podstatná jména zdokonaluje se v pravopisu koncovek 1. a 4. pádu vzoru pán, hrad, žena poznává číslovky základní a řadové seznamuje se se slovním druhem přídavná jména - určuje přídavná jména, rozlišuje je v textu, učí se rozlišovat přídavná jména tvrdá a přídavná jména měkká rozeznává větu jednoduchou od souvětí určuje ve větě podmět a přísudek zná pravopis při shodě přísudku s podmětem seznamuje se s pravopisem při shodě přísudku s několikanásobným podmětem upevňuje si správné, plynulé čtení s porozuměním užívá vhodné síly, intonace a zabarvení hlasu se zřetelem na obsah textu seznamuje se s různými typy textů seznamuje se s různými dramatickými útvary ovládá koncepci a úpravu běžných písemností	i písemně, jednoduché písemné nebo ústní vypravování podle připravené osnovy **Jazyková výchova** opakování poznatků z nižších ročníků, pravopis po obojetných souhláskách uvnitř slova, pravopis bje-bě, vje-vě, mně-mě-mne, podstatná jména, tvary podstatných jmen, ve kterých se často chybuje, pravopis koncovek podstatných jmen podle vzorů podstatných jmen, pravopis koncovek 1. a 4. pádu vzoru pán, hrad, žena, určování, psaní a čtení číslovek základních a řadových, přídavná jména, určování přídavných jmen v textu, rozlišování přídavných jmen tvrdých a měkkých, rozeznávání věty jednoduché a souvětí (informativně), opakování určování podmětu a přísudku, shoda podmětu s přísudkem, pravopis příčestí minulého při shodě přísudku s několikanásobným podmětem **Literární výchova** popis krajiny, osoby podle obrázku, pracovního postupu podle obrázku či vlastní zkušenosti vyplňování jednoduchého dotazníku, sestavování jednoduché žádosti, základní prvky životopisu – ústně, propojení poznatků z ČJ při psaní na počítači

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Vést žáky k dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Vést žáky k pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; k rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; k hodnocení prvků ve sdělení (výběr slov a záběrů); k hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; k chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; k identifikování základních orientačních prvků v textu
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Fungování a vliv médií ve společnosti
Fungování a vliv médií ve společnosti Vést žáky k pochopení organizace a postavení médií ve společnosti; k pochopení vlivů působících na jejich chování; k seznámení se s vlivem médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; k poznání role médií v každodenním životě jednotlivce, vlivu médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vlivu médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); role médií v politických změnách
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí
Poznávání lidí Vést žáky k vzájemnému poznávání se ve skupině/třídě; k rozvoji pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace
Seberegulace a sebeorganizace Vést žáky k cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; k organizaci vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace
Komunikace Vést žáky v rámci témat - řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy – vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci

Český jazyk a literatura		**9. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	zaujímá kritický postoj k manipulativní komunikaci v masmédiích	**Komunikační a slohová výchova** Mediální výchova, kritické myšlení, práce s informacemi

ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	posoudí komunikační záměr partnera v hovoru, zapojuje se do diskuze, dokáže ji podle svých schopností řídit samostatně připraví a s oporou o text přednese referát analyzuje texty z hlediska stylu, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezi větného navazování tvořivě pracuje s textem na základě svých dispozic a zájmů interpretuje vlastními slovy smysl literárního díla, svůj názor doloží argumenty využívá znalostí gramatiky k tvorbě vlastních jazykových projevů s vhodně volenými výrazy v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí využívá podle svých znalostí a schopností poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších	z různých zdrojů, souhrnné poučení o slohu - útvary a styly, praktické využití, analýza, úprava, formulace, zhodnocení a interpretace textů **Jazyková výchova** úvaha - aktuální témata (společenská, osobní), různé formulace, otázky, proslov, diskuse, argumentace, dodržování pravidel komunikace, shrnutí, publicistické útvary - zpravodajské, úvahové, přechodné, čeština jako slovanský jazyk, vývoj češtiny, zásady českého slovosledu, odchylky od pravidelné stavby věty, interpunkce v souvětí, zásady českého slovosledu, slovesa, přechodníky **Literární výchova** souhrnné poučení o slohu - útvary a styly, praktické využití, analýza, úprava, formulace, zhodnocení a interpretace textů, úvod do teorie literatury: charakteristika literatury, struktura literárního díla, literární druhy a žánry, výrazové formy (próza a poezie), divadlo, vývoj literatury: Počátky slovesného umění, Starověk, Středověk, Renesance, Baroko, Klasicismus, vývoj literatury: Národní obrození, Romantismus, Realismus, kritický Realismus, vývoj literatury: Literární moderna, Literatura 1. poloviny 20. století, Válečná literatura, Literatura 2. pol. 20 století, práce s různými zdroji, encyklopedie, almanachy,
ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát		
ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování		
ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů		
ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace		
ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí		
ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí		
ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla		

ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	informačních zdrojích pozná v textu přechodníkové tvary, nahradí jiné slovesné tvary přechodníkem a naopak	wikipedie, webové zdroje, životopis - strukturovaný a umělecký, referát - mezipředmětové vztahy
ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	odliší motivované a nemotivované odchylky v textu	
ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	opraví defektní text vhodnějšími formulacemi rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
ČJL-9-1-04p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk	plynule vypráví podle předem připravené osnovy a písemně zpracovává zadané téma	**Komunikační a slohová výchova** prohlubování a upevňování učiva z nižších ročníků, sestavování strukturovaného životopisu, psaní jednoduchých žádostí podle předlohy, popis dějů, popis krajiny, osoby podle obrázku, pracovního postupu podle obrázku či vlastní zkušenosti, ústní či písemné vypravování podle osnovy, prohlubování forem společenského styku o nová témata - telefonický rozhovor, objednávky jídla, krátké příležitostné projevy, organizace besedy – přivítání, zakončení, vyplňování jednoduššího dotazníku, tiskopisu, (přihlášky do učiliště), sestavování jednoduché žádosti **Jazyková výchova** opakování poznatků z nižších ročníků, procvičování známých mluvnických jevů a jejich postupná automatizace, určování slovních druhů v textech, okrajové určování
ČJL-9-1-09p píše běžné písemnosti podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup vypráví podle předem připravené osnovy s vhodnou podporou ped. prac. písemně zpracuje zadané téma	upevňuje si formy společenského styku a dále je rozšiřuje o nová témata sestavuje strukturovaný životopis vyplňuje dotazník, tiskopis sestavuje a píše žádost podle předlohy	
ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy skloňuje podstatná jména a přídavná jména pozná osobní zájmena časuje slovesa	popisuje děje, jevy, osoby, pracovní postupy je seznámen s pravidly společenského styku jako je: telefonický rozhovor, objednávky jídla, krátké příležitostné projevy, organizace besedy – přivítání, zakončení	
ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí		
ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponou a předložkami zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem	procvičuje známé jevy ve složitějších, frekventovaných případech	
ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní	vytvoří si povědomí o	

myšlenku ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení ČJL-9-3-06p rozezná základní literární druhy a žánry	slovních druzích, má přehled o slovních druzích automatizuje určování podstatných jmen automatizuje pravopis koncovek podstatných jmen v 1. 4. 7. pádu skloňuje podstatná jména rozlišuje měkká a tvrdá přídavná jména, určuje koncovky přídavných jmen uvědomuje si shodu podstatného jména s přídavným jménem používá frekventovaná osobní zájmena pracuje se slovesy zvládá pravopis příčestí minulého ve shodě přísudku s podmětem, ve větách s podmětem děti, my, všichni. rozlišuje jednotlivé věty v nesložitých souvětích prohlubuje si a upevňuje si získané návyky správného tichého i hlasitého textu rozeznává základní literární druhy a žánry vyhledává a snaží se určovat hlavní myšlenku provádí základní výpisky z odborného textu, učí se samostudiu snaží se ústně formulovat dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení	slovních druhů (neohebná slova), pravopis koncovek podstatných jmen v závislosti na vzorech podstatných jmen, pravopis koncovek podstatných jmen 1., 4., 7. pádu č. jednotného i množného vzoru pán, hrad, žena, město, užívání správného pádu podstatných jmen ve větách, určování přídavných jmen v textu, rozlišování měkkých a tvrdých přídavných jmen, určování koncovek přídavných jmen, shoda podstatného jména s přídavným v rodu, pádu a čísla, informativní používání osobních zájmen, vyhledávání sloves v textu, určování osoby, čísla, času, určování pravopisu příčestí minulého ve shodě přísudku s podmětem, ve větách s podmětem děti, my, všichni, rozpoznávání jednoduchých souvětí, rozlišování jednotlivých vět, používání nejběžnější spojky při tvorbě souvětí (a, i, ale, aby, že) **Literární výchova** prohlubování a upevňování získaných návyků správného tichého i hlasitého čtení, orientace v literárních žánrech – říkadlo, přísloví, báseň, povídka, pohádka, bajka, pověst, román, drama, muzikál, opereta, opera, odborný text, určování hlavní myšlenky přečteného, krátké výpisky z přečteného, z jednoduchého odborného textu, ústní formulace dojmu z četby, divadelního nebo filmového představení, jednoduché hodnocení díla, reprodukce přečteného, poslechnutého textu,

	snaží se o reprodukci textu získává pozitivní vztah k literatuře	reprodukce shlédnutého díla, vytváření pozitivního vztahu k literatuře, vytváření schopnosti výběru kvalitního díla

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Vést žáky k dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Vést žáky k pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; k rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; k hodnocení prvků ve sdělení (výběr slov a záběrů); k hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; k chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; k identifikování základních orientačních prvků v textu
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Fungování a vliv médií ve společnosti
Fungování a vliv médií ve společnosti Vést žáky k pochopení organizace a postavení médií ve společnosti; k pochopení vlivů působících na jejich chování; k seznámení se s vlivem médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; k poznání role médií v každodenním životě jednotlivce, vlivu médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vlivu médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); role médií v politických změnách
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí
Poznávání lidí Vést žáky k vzájemnému poznávání se ve skupině/třídě; k rozvoji pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace
Seberegulace a sebeorganizace Vést žáky k cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; k organizaci vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace
Komunikace Vést žáky v rámci témat - řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy – vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci

6.2 ANGLICKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Anglický jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytuje živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa. Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry, a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění.

Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Cílem výuky anglického jazyka je, aby v něm žáci dokázali komunikovat na základní úrovni především v oblasti jeho zvukové podoby. Jedná se o osvojování jazyka/řečových dovedností a základů pravidel komunikace pro běžné každodenní situace, se kterými se žáci mohou setkat. Klíčovou roli má poslech s porozuměním v komunikativním způsobu výuky, důraz je kladen na komunikační schopnosti žáků. Mluvení je zaměřeno na zvládnutí základních komunikačních situací a zvládnutí jednoduché řečové produkce. Čtení s porozuměním je zaměřeno na zvládnutí čtení (a překlad) jednoduchých pojmů a názvů, informačních tabulí, nápisů a popř. jednoduchých sdělení. Pro výuku psaní jsou k dispozici prostředky ICT, důležité je využití obrazového materiálu, názorných pomůcek a multisenzoriální přístup, zahrnující říkanky, rytmizace, písničky, jednoduché výtvarné, pohybové a pracovní činnosti.

Rozsah slovní zásoby se přizpůsobuje nejen komunikativním cílům výuky, ale především možnostem konkrétního žáka.

Časová dotace: V 3. - 9. ročníku - 3 hodiny týdně.

Místo výuky: třídy, ostatní prostory školy, učebna PC, knihovna, veřejná prostranství mimo školu, zahrada

Cílové zaměření předmětu vede žáka k:

- pochopení jazyka jako nositele historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založeným na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované na úrovni předmětu vedou k rozvoji těchto klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- připravujeme žáky na celoživotní vzdělávání
- posilujeme pozitivní vztah k učení
- vytváříme jejich schopnosti řídit si sami své učení

Kompetence k řešení problémů:

- učíme žáky nebát se problémů a problémy řešit

- podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problémů
- podporujeme týmovou spolupráci
- děti vedeme k aktivní účasti na všech fázích činnosti (plánování, příprava, realizace, hodnocení)

Kompetence komunikativní:

- klademe důraz na kulturní úroveň komunikace
- podporujeme používání výpočetní techniky
- vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svoji osoby a školy na veřejnosti učíme žáky nonverbální komunikaci
- využíváme modelových situací, aby žáci zvládli přiměřenou komunikaci v různých situacích

Kompetence sociální a personální:

- podporujeme skupinovou a týmovou práci žáků
- rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role
- vytváříme modelové situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
- podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů
- vedeme žáky k dodržování pravidel slušného chování v cizojazyčném prostředí
- zadáváme úkoly, při kterých žáci spolupracují

Kompetence občanské:

- netolerujeme projevy rasismu a xenofobie a nacionalismu
- vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem
- neustále monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření
- vedeme je k aktivní ochraně zdraví a k ochraně životního prostředí
- vytváříme představy o zvycích v cizojazyčných zemích
- seznamujeme žáky s reáliemi a vedeme je k toleranci kulturních odlišností daných národů

Kompetence pracovní:

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- na konkrétních příkladech (inzeráty, internet, letáky) demonstrujeme lepší možnosti pracovního uplatnění při ovládání AJ
- učíme žáky vyhledávat a zpracovávat informace na internetu
- pozitivně žáky motivujeme k prezentaci jejich výsledků práce

Kompetence digitální:

- využívá běžně používaná digitální zařízení při učení, samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, sdílí data, informace a digitální obsah
- digitální technologie umí využít ke zjednodušení a zkvalitnění práce v hodině i při domácí přípravě
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Poznámky k předmětu v rámci učebního plánu:

Na I. stupni je zařazen v časové dotaci 3 vyučovacích hodin od 3. ročníku.
Na II. stupni výuka anglického jazyka navazuje od 6. ročníku v časové dotaci 3 vyučovací hodiny týdně.

Anglický jazyk		**3. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	reaguje na jednoduché pokyny učitele umí odpovědět na otázky sdělí o sobě základní informace vyslovuje správně v rozsahu slovní zásoby čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu zopakuje a použije slova a slovní spojení pochopí obsah konverzace dvou osob s dostatkem času na porozumění osvojuje si slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal orientuje se v obsahu textu, který odpovídá jeho slovní zásobě snaží se porozumět okolí vyjmenuje anglickou abecedu, vyhláskuje své jméno vnímá odlišnosti mezi zvukovou a grafickou podobou slov přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	**Řečové dovednosti** pozdravy, čísla 1-20, barvy, škola, oblečení, jídlo, školní potřeby, sporty, zvířata, místnosti v domě, zdraví a nemoc, obchody, místa ve městě, činnosti lidí, počasí, koníčky, televizní pořady, otázky, odpovědi, rozhovor, jednoduché vyjadřování, základní slovní zásoba dle tematických okruhů **Orientace v textu** vyhledávání odpovědí na otázky k danému textu – význam slov, osvojování základních ortografických pravidel AJ, abeceda, základní gramatická pravidla, grafická a mluvená podoba slova **Psaní** jednoduchá slovní spojení v rozsahu slovní zásoby a tematických okruhů
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		

CJ-3-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka	rozumí jednoduchým opakovaným pokynům pozdraví jednoduchým způsobem rozliší názvy členů rodiny a vlastní jména rozumí jednoduchým otázkám k vlastní osobě rozliší základní barvy pojmenuje některé předměty kolem sebe sdělí, kolik mu je let	**Slovní zásoba na témata** rodina, školní pomůcky, hračky, oblečení, narozeniny, zvířata, Vánoce **Komunikační situace** pozdravy, představování, přání k narozeninám a k Vánocům, pokyny při výuce a při hře **Jazykové struktury a gramatika** osobní jména, číslovky do 5-ti, jednoduché užití pokynů při hře a při výuce. **Reálie** Vánoce v Anglii

Průřezová témata, souvislosti
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Multikulturalita
Multikulturalita Vést žáky k vnímání multikulturality jako prostředku pro vzájemného obohacování, k naslouchání druhým, komunikaci s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, k vstřícnému postoji k odlišnostem.
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání
Rozvoj schopností poznávání Vést žáky k cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium

Anglický jazyk		**4. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pomalu vyslovovány rozumí jednoduchému poslechovému textu, poslechům z CD, pokud je pronášen pomalu a zřetelně zapojí se do jednoduchých rozhovorů sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající	**Poslech s porozuměním** jednoduché texty a poslechové nahrávky s probraným učivem, písničky a říkanky, rozhovor **Čtení s porozuměním** there is, there are, předložka místa, rozkazovací způsob. **Psaní** určování času, dny v týdnu, I like, I don´t like **Mluvení** základní gramatická struktura
CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu		
CJ-5-2-01 zapojí se do jednoduchých rozhovorů		
CJ-5-2-02		

sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	se jeho samotného, rodiny, školy, volného času vyhledává informace v jednoduchém textu rozumí jednoduchým textům z běžného života napíše krátký text s použitím jednoduchých vět	a typy vět, přítomný čas prostý a průběhový
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
CJ-5-1-01p rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností CJ-5-1-02p rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má li k dispozici vizuální oporu) CJ-5-2-01p pozdraví a poděkuje CJ-5-2-02p sdělí své jméno a věk CJ-5-2-03p vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) CJ-5-3-02p rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	rozšiřuje slovní zásobu k běžným tématům rozumí základním pokynům při výuce rozumí otázkám a výrazům používané v každodenním životě pozdraví jednoduchým způsobem sdělí, kolik mu je let zeptá se na věk spolužáka klade jednoduché otázky týkající se jeho bezprostředního okolí rozliší členy rodiny a vlastní jména rozliší základní barvy pojmenuje předměty kolem sebe	**Slovní zásoba na témata** zvířata, školní pomůcky a činnosti, barvy, jídlo, obličej, oblečení, sportovní činnosti, dopravní prostředky, Vánoce a Velikonoce **Komunikační situace** pozdravy, představování, Co se děje?, přání k narozeninám a k Vánocům, pokyny při výuce a při hře **Jazykové struktury a gramatika** osobní jména, jednoduchá otázka a odpověď s použitím slovesa „být“, číslovky do 10-ti, přivlastňovací zájmena můj, tvůj, rozkazovací způsob, jednoduché užití pokynů při hře a při výuce **Reálie** Vánoce v Anglii

CJ-5-4-01p je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka	pozná grafickou podobu cizího jazyka	vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov

Průřezová témata, souvislosti
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Multikulturalita
Multikulturalita Vést žáky k vnímání multikulturality jako prostředku pro vzájemného obohacování, k naslouchání druhým, komunikaci s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, k vstřícnému postoji k odlišnostem.
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání
Rozvoj schopností poznávání Vést žáky k cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium

Anglický jazyk		**5. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	rozumí předloženému textu a v návaznosti na něj odpovídá na kladené otázky rozumí textu s obrázky rozumí slovům a jednoduchým větám pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně aktivně se zapojuje do jednoduché konverzace porozumí známým slovům umí klást otázky o vzhledu věci, odpovídat na ně vyhledá potřebné informace v krátkém textu, odpovídá na otázky čte se správnou výslovností rozumí textu z běžného života s vizuální oporou napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině a činnostech každodenního	**Mluvení** číslovky, abeceda, spelling, představení sebe i kamaráda, moje město, počasí, TV program, zvířata, dny v týdnu názvy měsíců, sloveso být – otázka, zápor, rozhovor. **Čtení s porozuměním** můj svět, moje rodina, moje škola, domov, zvyky a kulturní tradice, sloveso HAVE GOT, prostorové předložky **Psaní** správný slovosled ve větě, volný čas, zájmy, sport, časové údaje, přítomný čas prostý, oznamovací věta, otázka, zápor, jednoduchý dotazník **Poslech s porozuměním a mluvením** přítomný čas prostý, oznamovací věta, otázka, zápor
CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá		
CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu		
CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života		
CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře		

	života vyplní správně osobní údaje do formuláře	
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
CJ-5-1-02p rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má li k dispozici vizuální oporu), rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování CJ-5-2-01p pozdraví a poděkuje CJ-5-2-03p vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu) CJ-5-4-01p je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka	Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám rozšiřuje svou slovní zásobu v běžných tématech a znalost anglických reálií pozdraví a odpoví na pozdrav jednoduchým způsobem popisuje jednoduchými větami věci a činnosti kolem sebe tvoří jednoduché věty týkající se jeho každodenních potřeb a činností užívá názvy základních barev při jednoduchém popisu osob či věcí je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka	**Slovní zásoba na témata** zvířata, lidské tělo, místnosti v domě, oblečení, sportovní činnosti, povolání, kalendářní rok, svátky **Komunikační situace** poděkování, dotazování, zdvořilostní fráze, fráze spojené s Vánocemi a Velikonocemi, pokyny při výuce, běžných činnostech a při hrách **Jazykové struktury a gramatika** užití „to“ a „toto“ při označování věcí, jednoduché otázky a odpovědi s použitím sloves „být“ a „moct“, rozkazovací způsob, jednoduché užití přítomného času průběhového při popisu činnosti, předložky „v“ a „na“ ve slovním spojení, předložky „pro“ a “od“ v přáních **Reálie** škola ve Velké Británii

Průřezová témata, souvislosti
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Multikulturalita
Multikulturalita Vést žáky k vnímání multikulturality jako prostředku pro vzájemného obohacování, k naslouchání druhým, komunikaci s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, k vstřícnému postoji k odlišnostem
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání
Rozvoj schopností poznávání Vést žáky k cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium

Anglický jazyk		**6. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	dodržuje základní fonetická pravidla a čte nahlas srozumitelně jednoduchý text rozumí základním informacím v jednoduchém textu s vizuální oporou rozumí jednoduché konverzaci, která obsahuje známou slovní zásobu v novém krátkém textu odvodí význam některých neznámých slovíček a slovních spojení za pomoci obrázků a jiných grafických předloh vyhledá ve slovníku význam neznámého slova nebo slovního spojení a ověří si výslovnost v elektronickém slovníku popíše svůj denní režim, sdělí, co dělal o víkendu, stručně popíše vzhled věci, zvířete, člověka a místa na základě výchozího textu napíše několik vět o sobě a o své rodině na základě otázek a odpovědí k textu sdělí hlavní myšlenku textu zeptá se na cenu, např. jízdenky, zboží, vyžádá si jednoduché informace v obchodě, v restauraci, na nádraží, na poště a u lékaře domluví se s kamarády, v kolik hodin a kde se sejdou; při aktivitách se jednoduchým způsobem	**Slovní zásoba na témata** číslovky 1 – 1000, osobní údaje, jídelníček a stravovací návyky, denní režim, zboží v obchodě, volný čas a záliby, data – narozeniny, měsíce, škola a třídní klima, nakupování, zvířata, člověk, základní zdravotní péče, život v přírodě, názvy některých států, technologie a média. **Komunikační situace a typy textů** dopis, vyprávění, rozhovor, přání, popis dle témat, formální a neformální pozdravy, referát na známé téma, ilustrované příběhy, komiksy, písně **Jazykové prostředky:** člen určitý a neurčitý, počitatelnost podstatných jmen se „some“ a „any“, přídavná jména a příslovce, zájmena v pozici předmětu, řadové číslovky, přítomný čas průběhový, přítomný čas prostý, minulý čas prostý vybraných pravidelných sloves, vyjádření budoucnosti pomocí „will“, fonetický přepis známých slov, základní pravidla výslovnosti větných celků, pravopis – psaní malých a velkých písmen, dělení slov a základy interpunkce
CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat		
CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích		
CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech		
CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech		
CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat		

	domluví se spolužáky na pravidlech	
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
CJ-9-1-01p rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů CJ-9-1- 02p rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby CJ-9-2- 01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby CJ-9-3- 01p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má li k dispozici vizuální oporu)	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám běžným při výuce pozdraví a rozloučí se pojmenuje a označí barvami běžné předměty ve škole pojmenuje běžné předměty v okolí používá fráze k požádání o něco vyjádří co má a nemá rád, vytvoří otázku tvoří jednoduché věty na známá témata rozšiřuje svou slovní zásobu prohlubuje znalosti anglických reálií	**Slovní zásoba** témata - číslovky 1 – 20, základní zdvořilostní fráze, školní pomůcky a činnosti, barvy, hračky, ovoce, sportovní potřeby, nábytek, osoby, přídavná jména popisující velikost, rozměr a stáří, oblečení, základní části lidského těla **Komunikační situace** uvítání a rozloučení, pokyny při hrách, v obchodě s ovocem, dotazování na oblíbenost ovoce, dotazování na vlastnění předmětů, popis a charakteristika osob, pokyny při výuce, běžných činnostech **Jazykové struktury a gramatika** užití to a toto při označování věcí, jednoduché otázky a odpovědi s použitím sloves být, moct, mít a pomocného slovesa do, vazba there is, rozkazovací způsob v běžných pokynech, jednoduché užití přítomného času průběhového při popisu toho, co máme na sobě, předložky v a na při popisu umístění předmětů **Reálie** škola v Anglii, známá místa v Londýně, čas na jídlo ve Velké Británii, klubové uniformy školáků v Anglii, sportovní den na anglické škole

Průřezová témata, souvislosti
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Multikulturalita

Multikulturalita Vést žáky k vnímání multikulturality jako prostředku pro vzájemného obohacování, k naslouchání druhým, komunikaci s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, k vstřícnému postoji k odlišnostem

Anglický jazyk		**7. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	Dodržuje fonetická pravidla a čte nahlas a srozumitelně jednoduchý text rozumí základním informacím v jednoduchém autentickém textu s obrázky rozumí důležitým informacím v jednoduché konverzaci, v pomalé promluvě zachytí nejpodstatnější informace v novém krátkém textu odvodí význam neznámých slovíček a slovních spojení samostatně vyhledá v dvojjazyčném slovníku význam neznámého slova nebo slovního spojení a ověří si výslovnost v elektronickém slovníku zeptá se na popis cesty, na vhodný typ dopravy a na časové údaje zdvořile požádá, poděkuje a omluví se, vyjádří, co bude dělat o víkendu a o prázdninách po vyslechnutí jednoduchého rozhovoru na základě otázek shrne ústně i písemně hlavní informace omluví se, odpoví na omluvu, vyjádří souhlas a nesouhlas adekvátně reaguje v	**Slovní zásoba na témata** osobní údaje, můj život a události v mém okolí, širší příbuzenské vztahy, sporty a volný čas, prázdniny a dovolená, dopravní prostředky, místní údaje a časové údaje, části a vybavení domu/bytu, domácí práce, příroda a počasí, zeměpisné názvy. **Komunikační situace a typy textů** pozdravy a seznámení, budoucí plány a rozhodnutí, návrhy a nabídky, promluva, jednoduchý popis, ilustrované příběhy, komiksy, písně, žádost a prosba, dopis a e-mail, poděkování a omluva **Jazykové prostředky** člen určitý a neurčitý, stupňování přídavných jmen, vazba „like + -ing“, minulý čas vybraných nepravidelných sloves, přítomný čas prostý, přítomný čas průběhový, vyjádření budoucnosti pomocí vazby „going to“, frekvenční příslovce a fráze, předložky místa a času.
CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat		
CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích		
CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech		
CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života		
CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech		
CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení		

	každodenních situacích, požádá kamaráda o pomoc a pomoc nabídne napíše kamarádovi jednoduchý e-mail o sobě a svých zálibách, popíše místo svého bydliště	
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
CJ-9-1-01p rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů CJ-9-1-02p rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby CJ-9-3-01p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má li k dispozici vizuální oporu) CJ-9-4-03p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	Rozumí jednoduchým otázkám a pokynům běžným při výuce používá jednoduché zdvořilostní fráze opakuje a rozšiřuje slovní zásobu k probíraným tématům seznamuje se s anglickou abecedou, hláskuje slova, která zná s obrazovou oporou rozumí čtenému, jednoduchému a krátkému textu pojmenuje a zeptá se na běžné předměty a lidi kolem sebe umí zdvořile požádat sdělí, jaké volnočasové aktivity dělá v jednotlivých dnech v týdnu se slovní nápovědou formuluje gramaticky správné věty o minulých činnostech a událostech používá některá zájmena označující umístění předmětů používá číslovky do 100 pracuje s překladačem a slovníkem	**Slovní zásoba na témata** rodina, číslovky, hodiny, potraviny, zvířata, volnočasové aktivity, dny v týdnu, město, doprava, povolání, svátky, počasí, anglická abeceda. **Komunikační situace** zdvořilostní fráze, pokyny, popis, uvedení času, otázky a odpovědi, rozhovor. Jazykové struktury a gramatika Otázky, sloveso HAVE GOT, zápor, stupňování přídavných jmen, vazba THERE IS, THERE ARE, I LIKE, I DON´T LIKE, přítomný čas průběhový, minulý čas – kladné, oznamovací věty. **Reálie** Londýn, významné stavby a památky, typická jídla, britské svátky, sporty, významní panovníci

	písemně doplňuje jednoduchý text orientuje se v jednoduchém textu vyhledá v jednoduchém textu specifické informace čte s porozuměním jednoduchý text	

Průřezová témata, souvislosti
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Multikulturalita
Multikulturalita Vést žáky k vnímání multikulturality jako prostředku pro vzájemného obohacování, k naslouchání druhým, komunikaci s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, k vstřícnému postoji k odlišnostem.

Anglický jazyk		**8. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	při čtení nahlas užívá správné frázování, slovní a větný přízvuk, výšku a sílu hlasu, tempo řeči pro zajištění plynulosti čtení vystihne hlavní myšlenky čteného textu přiměřeného rozsahu v textu nalezne odpovědi na otázky při práci s textem nalezne podstatnou informaci a specifickou informaci rozumí jednoduché konverzaci na každodenní téma, rozumí pomalu pronášenému projevu na běžné téma odhadne význam nových a neznámých slov a frází v přiměřeně obtížném textu a z kontextu	**Tematické okruhy** cestování, volný čas, hudba a film, divadlo, škola a pravidla školy v různých zemích, zaměstnání, přátelství, rodinné vztahy, rodokmen, zdraví a zdravý životní styl **Typy textů** omluva, žádost, prosba, poděkování a reakce na poděkování, navrhování, přijímání a odmítání návrhů, písně, jednoduché ilustrované příběhy, komiksy, zjednodušená literární díla, rozhovor, popis, jednoduché vyprávění **Jazykové prostředky** člen určitý a neurčitý, neurčitá zájmena, přítomný čas prostý, minulý čas průběhový, vyjadřování modality pomocí „should/shouldn't“, trpný rod, podmínkové věty, neurčitá příslovce, stupňování
CJ-9-1-02 rozumí obsahu promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat		
CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích		
CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech		
CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života		
CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace		

CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	využívá slovníkové příručky, cizojazyčný i výkladový slovník v tištěné i elektronické podobě ústně sestaví otázku, žádost, prosbu v samostatném ústním projevu mluví o každodenních tématech aktivně se účastní rozhovoru a diskuse o každodenních tématech svými slovy vypráví jednoduchý příběh samostatně shrne obsah mluveného či čteného textu ústně i písemně předá základní informace o sobě, své rodině a škole napíše jednoduchý text o svém oblíbeném filmu, hudbě a knize	příslovcí, spojky „and, but, because, while, if“, druhy vět podle postoje mluvčího, slovní a větný přízvuk výslovnost všech hlásek a slovních spojení, pravopisné změny při tvorbě mluvnických tvarů
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
CJ-9-1-01p rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů CJ-9-1-02p rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby CJ-9-3-01p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má li k dispozici vizuální oporu)	popíše jednoduchou situaci, děj nebo předmět s porozuměním čte krátký text pojmenuje a zeptá se na umístění předmětů a lidí kolem sebe převypráví přečtený, krátký příběh přiřadí čtený a slyšený popis ke správné situaci s obrazovou oporou popíše svá smyslová vnímání v dané situaci	**Slovní zásoba na témata** místnosti v domě, předložky místa, předměty ve škole, čas, měsíce v roce, divoká zvířata, hudební nástroje, hry, velké číslovky, letopočty, dopravní prostředky **Komunikační situace** slovesa k vyjádření běžných činností a stavů, smyslového vnímání, přídavná jména popisující vzhled a vlastnosti, běžně užívané příslovce způsobu, přídavná jména vyjadřující emoce, sloveso „muset“

CJ-9-4-03p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	zeptá se a odpoví na podrobnosti místa a času gramaticky správně používá některá činnostní slovesa používá minulý čas prostý seznamuje se s časem plánovacím	**Jazykové struktury a gramatika** vazba „there is“ / „there are“, předložky s udáním času a data, otázka v přítomném čase prostém pro 1. a 2. os. j.č., zjišťovací otázky („wh-questions“), 3. os. j. č. v přítomném čase prostém, sloveso „mít“ v přítomném čase, klad, zápor, otázka, sloveso „moct“ ve spojení se slovesy smyslového vnímání, minulý čas pravidelných sloves, vyjádření plánované budoucnosti („going to“), minulý čas sloves v zjišťovacích otázkách („wh-questions) **Reálie** populární sporty v anglicky mluvících zemích

Průřezová témata, souvislosti
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Multikulturalita
Multikulturalita Vést žáky k vnímání multikulturality jako prostředku pro vzájemného obohacování, k naslouchání druhým, komunikaci s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, k vstřícnému postoji k odlišnostem

Anglický jazyk		**9. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	při výslovnosti užívá správné frázování, slovní a větný přízvuk, výšku a sílu hlasu, tempo řeči pro zajištění plynulosti promluvy	**Tematické okruhy** volba povolání, móda a módní trendy, věci denní potřeby, pocity, nálady, vnitřní a vnější charakteristika člověka, volný čas a sport, kultura, životní prostředí, problémy mládeže, různé stravovací návyky
CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	pracuje s textem přiměřeného rozsahu a vytvoří odpovědi na informace z textu	
CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	pracuje s různými typy textů, např. s vybraným adaptovaným literárním dílem	**Typy textů** formální a neformální žádost, zpráva, detailní popis osoby/věci/události, příkazy, zákazy a rady, referát o přečtené knize, písně,
CJ-9-2-03	pracuje s autentickými	

vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	materiály pro vyhledání a zpracování nových informací, např. s internetem, encyklopedií	jednoduché ilustrované příběhy, komiksy, zjednodušená literární díla, omluva a reakce na omluvu, žádost o pomoc a službu
CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení	rozumí jednoduché konverzaci a diskusi na každodenní téma rozumí pomalu pronášenému projevu na specifické téma rozlišuje formální a neformální promluvu či rozhovor rozumí podstatě ústního i písemného projevu na známé téma, který obsahuje neznámou slovní zásobu využívá různé slovníkové příručky, samostatně pracuje s dvojjazyčným i výkladovým slovníkem ústně i písemně předá jednoduché informace o tématech z daných tematických okruhů sestaví souvislý, přiměřeně dlouhý text na známá témata při nedostatku známé slovní zásoby se vyjádří za použití jiných lexikálních prostředků, obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy či konverzace shrnuje různými způsoby v reálných situacích si vyžádá informaci a při neporozumění klade doplňující otázky vyjadřuje se o současných a minulých hypotetických situacích adekvátně reaguje ve formálních i neformálních	**Jazykové prostředky** člen určitý a neurčitý, pořadí rozvíjejících přídavných jmen, abstraktní podstatná jména, přítomný čas prostý a průběhový, předpřítomný čas s „for“ a „since“, minulý čas prostý a průběhový, částice „too, enough“, modální slovesa, plynulost projevu – frázování, větný přízvuk, výška a síla hlasu, tempo řeči

	situacích, např. v obchodě, ve škole, v hovoru s kamarádem; aktivně diskutuje na známé téma a vyjadřuje svůj názor v samostatném ústním projevu a konverzaci sdělí informace o sobě, blízkých a známých lidech pro vyjádření používá adekvátních gramatických struktur, lexikálních a jiných jazykových prostředků	
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
CJ-9-1-01p rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů CJ-9-1-02p rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby CJ-9-3-01p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má li k dispozici vizuální oporu) CJ-9-4-03p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů umí pracovat s překladačem rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) tvoří gramaticky správně jednoduché věty a otázky v základních časech reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby čte s porozuměním jednoduchý text	**Slovní zásoba na témata** přídavná jména popisující vlastnosti a kvalitu, oblečení a vzhled, období, výpočetní technika, vesmír, běžná a vybraná méně běžná povolání, domácí práce, nářadí, vaření, lidské tělo, vnitřní orgány, nemocnice, sport, jídlo, budovy a místa, udání polohy a směru **Komunikační situace** osobní charakteristika, písemný vzkaz, životopis, dotazy na cestu, udání směru, psaní pohledu z výletu, dopis, email, popis místa, popis vztahující se k tématu. **Jazykové struktury a gramatika** osobní zájmena, vazba „there is“ a „there are“, přivlastňovací zájmena a přivlastňovací pád, otázky typu „Jak …?“, stupňování vybraných přídavných jmen, přítomný čas prostý a průběhový, minulý čas slovesa „být“, minulý čas vybraných nepravidelných sloves, vyjádření plánů do budoucnosti – „going to“, minulý čas prostý – otázka a

		zápor, minulý čas průběhový, rozkazovací způsob, vyjádření „chci být“/“chtěl bych být“ **Reálie** cestování po Velké Británii, země, kde se používá angličtina

Průřezová témata, souvislosti
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Multikulturalita
Multikulturalita Vést žáky k vnímání multikulturality jako prostředku pro vzájemného obohacování, k naslouchání druhým, komunikaci s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, k vstřícnému postoji k odlišnostem.
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Evropa a svět nás zajímá
Evropa a svět nás zajímá Vést žáky k poznávání našich sousedů v Evropě; života dětí v jiných zemích; lidové slovesnosti, zvyků a tradic národů Evropy

6.3 NĚMECKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Další cizí jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytuje živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa. Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry, a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění.

Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech. Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v mateřském jazyce a v cizích jazycích, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i všech ostatních oblastí základního vzdělávání.

Časová dotace: V 8. - 9. ročníku - 3 hodiny týdně.

Místo výuky: třídy, ostatní prostory školy, učebna PC, knihovna, veřejná prostranství mimo školu, výlety, exkurze

Cílové zaměření předmětu vede žáka k:

- pochopení jazyka jako nositele historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založeným na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované na úrovni předmětu vedou k rozvoji těchto klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- připravujeme žáky na celoživotní vzdělávání
- posilujeme pozitivní vztah k učení
- vytváříme jejich schopnosti řídit si sami své učení
- upevňujeme získané znalosti prostřednictvím jednoduchých písniček a říkanek

Kompetence k řešení problémů:

- učíme žáky nebát se problémů a problémy řešit v konfrontaci s běžnými pokyny a činnostmi každodenního života
- podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problémů pomocí obrázků a zvukových efektů příběhů
- podporujeme týmovou spolupráci v rámci jednoduchých projektů a divadelních scének
- děti vedeme k aktivní účasti na všech fázích činnosti (plánování, příprava, realizace, hodnocení)

Kompetence komunikativní:

- klademe důraz na kulturní úroveň komunikace
- snažíme se, aby žák adekvátně reagoval na základní pokyny učitele
- vedeme žáky k pozitivní prezentaci pomocí pantomimy a postupně pomocí nejpoužívanějších slov a jednoduchých výrazů
- učíme žáky nonverbální komunikaci
- využíváme modelových situací, aby žáci zvládli přiměřenou komunikaci v různých situacích

Kompetence sociální a personální:

- podporujeme skupinovou a týmovou práci žáků
- rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role
- vytváříme modelové situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
- vedeme žáky k prezentování své samostatné práce před ostatními
- zadáváme úkoly, při kterých žáci spolupracují postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků

Kompetence občanské:

- neustále monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření
- vedeme žáky k aktivní ochraně zdraví a k ochraně životního prostředí na příkladech postaviček v příbězích učebnice
- vytváříme představy o zvycích v cizojazyčných zemích prostřednictvím písní a her
- vedeme žáky k respektování pravidel společné hry

Kompetence pracovní:

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci s učebnicí a pracovním sešitem
- vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- vytváříme takové prostředí, aby se žák adaptoval na různé formy činností a způsoby práce
- pozitivně žáky motivujeme k prezentaci jejich výsledků práce

Kompetence digitální:

- využívá běžně používaná digitální zařízení při učení, samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, sdílí data, informace a digitální obsah
- digitální technologie umí využít ke zjednodušení a zkvalitnění práce v hodině i při domácí přípravě
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Poznámky k předmětu v rámci učebního plánu:

V 8. a 9. ročníku – 3 hodiny týdně

Předmět může být nahrazen jiným vzdělávacím obsahem v rámci IVP (odkaz na RVP ZV leden 2016, str. 140 - pod čarou, 142,145)

Německý jazyk		**8. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou	seznámí se se zvukovou podobou cizího jazyka seznámí se se základní slovní	**Zvuková a grafická podoba jazyka** fonetické znaky (pasivně) základní výslovnostní

výslovností a reaguje na ně DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud je k dispozici vizuální opora DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat DCJ-9-2-01 zapojuje se do jednoduchých rozhovorů DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	zásobou rozumí výrazům na pozdrav a poděkování na základě vizuální opory rozumí jednoduchým slovům, se kterými se opakovaně setkal v rámci jednotlivých okruhů pozdraví a poděkuje dokáže vyjádřit souhlas a nesouhlas dokáže sdělit své jméno a svůj věk rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů setkal, je-li k dispozici vizuální podpora rozumí jednoduchým pokynům učitele	návyky vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov **Slovní zásoba** slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů práce se slovníkem **Tematické okruhy** domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí **Mluvnice** základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
DCJ-9-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka DCJ-9-1-02p rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména je-li k dispozici vizuální opora) rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku) rozumí jednoduchým pokynům učitele DCJ-9-2-01p pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas	seznámí se se zvukovou podobou cizího jazyka seznámí se se základní slovní zásobou rozumí výrazům na pozdrav a poděkování na základě vizuální opory rozumí jednoduchým slovům, se kterými se opakovaně setkal v rámci jednotlivých okruhů pozdraví a poděkuje dokáže vyjádřit souhlas a nesouhlas dokáže sdělit své jméno a věk	**Zvuková a grafická podoba jazyka** fonetické znaky (pasivně) základní výslovnostní návyky vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov **Slovní zásoba** slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů práce se slovníkem **Tematické okruhy** domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce,

DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk DCJ-9-3-02p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména je-li k dispozici vizuální opora) rozumí jednoduchým pokynům učitele	rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů setkal, je-li k dispozici vizuální podpora rozumí jednoduchým pokynům učitele	dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí **Mluvnice** základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

Průřezová témata, souvislosti
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Multikulturalita
Multikulturalita Vést žáky k vnímání multikulturality jako prostředku pro vzájemného obohacování, k naslouchání druhým, komunikaci s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, k vstřícnému postoji k odlišnostem
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání
Rozvoj schopností poznávání Vést žáky k cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium

Německý jazyk		**9. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu zejména	upevňuje si zvukovou podobu cizího jazyka a rozumí jednoduchým slovům, jsou-li pečlivě pronášena seznámí se s další základní slovní zásobou rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům na základě vizuální opory rozumí jednoduchým slovům, se kterými se opakovaně setkává v rámci jednotlivých okruhů rozumí jednoduchým pokynům učitele rozumí otázkám, které se	**Zvuková a grafická podoba jazyka** fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov **Slovní zásoba** slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů práce se slovníkem **Tematické okruhy** domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce,

pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	týkají základních osobních údajů - jméno, věk na základě vizuální opory rozumí krátkému jednoduchému textu a dokáže v něm najít požadovanou informaci dokáže vyplnit do formuláře základní údaje dokáže reagovat na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby pokouší se stručně reagovat i na jiná písemná sdělení procvičuje odpovědi na jednoduché otázky, které se týkají jeho, rodiny, školy, volného času apod.	dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí **Mluvnice** základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
DCJ-9-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální podporu) rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku) DCJ-9-3-02p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal DCJ-9-4-02p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	upevňuje si zvukovou podobu cizího jazyka a rozumí jednoduchým slovům, jsou-li pečlivě pronášena seznamuje se s další základní slovní zásobou rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům na základě vizuální opory rozumí jednoduchým slovům, se kterými opakovaně setkal v rámci jednotlivých okruhů rozumí jednoduchým pokynům učitele rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů - jméno, věk na základě vizuální opory rozumí krátkému jednoduchému textu a	**Zvuková a grafická podoba jazyka** fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov **Slovní zásoba** slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů práce se slovníkem **Tematické okruhy** domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí

	dokáže v něm najít požadovanou informaci dokáže vyplnit do formuláře základní údaje dokáže reagovat na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby pokusí se stručně reagovat i na jiná písemná sdělení procvičuje odpovědi na jednoduché otázky, které se týkají jeho, rodiny, školy, volného času apod.	**Mluvnice** základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění**)**

Průřezová témata, souvislosti
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Multikulturalita
Multikulturalita Vést žáky k vnímání multikulturality jako prostředku pro vzájemného obohacování, k naslouchání druhým, komunikaci s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, k vstřícnému postoji k odlišnostem
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání
Rozvoj schopností poznávání Vést žáky k cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium

6.4 MATEMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

Čísla a početní operace
Závislosti, vztahy a práce s daty
Geometrie v rovině a prostoru
Aplikační úlohy

V tematickém okruhu Čísla a početní operace na prvním stupni, na který na druhém stupni navazuje a dále ho prohlubuje tematický okruh Číslo a proměnná, si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.

V tematickém okruhu Závislosti, vztahy a práce s daty žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového softwaru nebo grafických kalkulátorů. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

V tematickém okruhu Geometrie v rovině a v prostoru žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou Nestandardní aplikační úlohy a problémy, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v

rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

Časová dotace: I. stupeň - 4 hodiny týdně

II. stupeň - 5 hodin týdně (z toho je 5 hodin z DČD)

Místo výuky: třídy, ostatní prostory školy, učebna PC, knihovna, veřejná prostranství mimo školu**,** výlety, exkurze

Cílové zaměření předmětu vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojování si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění, k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití, k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi, k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrole při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované na úrovni předmětu vedou k rozvoji těchto klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání
- připravujeme je na celoživotní učení
- vedeme žáky k porozumění úlohám a psanému textu
- uplatňujeme individuální přístup k žákovi
- učíme žáka pracovat s chybou jako s příležitostí ukázat cestu ke správnému řešení
- učíme žáky využívat matematických poznatků a dovedností – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjíme paměť žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- u žáků rozvíjíme abstraktní a logické myšlení pomocí úloh, které vyžadují určení postupu řešení v logickém sledu
- vytváříme situace, v nichž žáci pochopí užitečnost matematického vzdělání

Kompetence k řešení problémů:

- učíme žáky nebát se problémů a při jejich řešení postupovat od jednodušších ke složitějším úkolům
- podporujeme různé způsoby řešení problémů
- podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů
- požadujeme rozbor, odhad, posuzování správnosti nalezeného řešení, provádění zkoušek a ověřování výsledků
- rozvíjíme logické myšlení a vlastní postup při řešení problémových úloh

Kompetence komunikativní:

- klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace
- učíme žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace
- podporujeme žáky ve využívání informačních a komunikačních prostředků a technologií
- při komunikaci vedeme žáky k tomu, aby využívali vhodné matematické symboliky, početních operací, algoritmů a správných metod řešení
- napomáháme žákům vnímat složitosti reálného světa a porozumět jim z hlediska matematizace reálné situace

Kompetence sociální a personální:

- učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce
- rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role, respektovat jeden druhého
- učíme žáky kriticky hodnotit práci týmu, práci vlastní i druhých
- podporujeme vzájemnou pomoc a spolupráci žáků

Kompetence občanské:

- netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků
- budujeme přátelskou otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole
- vedeme žáky k odpovědnosti plnit si své školní povinnosti a k zodpovědnosti za svou domácí přípravu

Kompetence pracovní:

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- kvalitně odvedenou práci pochválíme
- vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel a k plnění svých povinností a závazků
- učíme žáky bezpečně používat rýsovací a další potřeby a udržovat je v pořádku, tak aby byla zajištěna jejich funkčnost
- pomáháme žákům využívat znalosti a zkušenosti získané v předmětu v zájmu dalšího rozvoje i své přípravy na budoucí povolání

Kompetence digitální:

- využívá běžně používaná digitální zařízení při učení, samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, sdílí data, informace a digitální obsah
- digitální technologie umí využít ke zjednodušení a zkvalitnění práce v hodině i při domácí přípravě
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Poznámky k předmětu v rámci učebního plánu:
Na I. stupni je ve všech ročnících předmět rozdělen na 4 hodiny aritmetiky a 1 hodinu geometrie. Náplň hodin však může být kombinovaná.
Na II. stupni je ve všech ročnících předmět vyučován v rozsahu 4 vyučovacích hodin a rozdělen na 3 hodiny aritmetiky a 1 hodinu geometrie. Náplň hodin však může být kombinovaná. Z DČD je posílen v 9. ročníku o 1 hodinu.

<table>
<tr><td colspan="2">Matematika</td><td>1. ročník</td></tr>
<tr><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td>Výstup RVP</td><td>Ročníkový výstup</td><td>Učivo</td></tr>
<tr><td>M-3-1-01
používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků</td><td rowspan="13">používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků

čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti

zobrazí číslo na číselné ose

sčítá a odčítá přirozená čísla do 20 bez přechodu 10, při sčítání využívá komutativnost sčítání

řeší slovní úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace

seznamuje se s orientací v čase - hodina jako část dne

doplňuje tabulky čísly

rozezná, pojmenuje a modeluje čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh

porovná velikosti tvarů</td><td rowspan="13">Číslo a početní operace
číselná řada do 20, číselná posloupnost v tabulkách a zobrazení na číselné ose, zápis a čtení čísel, porovnávání čísel, součet a rozdíl bez přechodu 10, zobrazení na číselné ose

Závislosti, vztahy a práce s daty
slovní úlohy s aplikací naučených početních operací, hodina v denním režimu, porovnávání čísel, vztahy mezi čísly

Geometrie v rovině a v prostoru
rovinné útvary a jejich porovnávání

➢
přirozená čísla
celá čísla
zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, model)
písemné algoritmy početních operací
vlastnosti početních operací s čísly
závislosti a jejich vlastnosti</td></tr>
<tr><td>M-3-1-02
čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000 užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti</td></tr>
<tr><td>M-3-1-03
užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose</td></tr>
<tr><td>M-3-1-04
provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly</td></tr>
<tr><td>M-3-1-05
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace</td></tr>
<tr><td>M-3-2-01
orientuje se v čase</td></tr>
<tr><td>M-3-2-02
popisuje jednoduché závislosti z praktického života</td></tr>
<tr><td>M-3-3-01
rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa</td></tr>
<tr><td>M-3-3-02
porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky</td></tr>
<tr><td colspan="3">Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů</td></tr>
<tr><td>M-3-1-01p
porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20</td><td>rozlišuje školní potřeby a hračky

rozpoznává základní barvy</td><td>Závislosti, vztahy a práce s daty
nahoře, dole, uprostřed, pod, nad, vlevo, vpravo, před, za,</td></tr>
</table>

M-3-2-02p modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek	rozlišuje velikosti zvládá orientaci v prostoru	první, poslední, vpředu, vzadu, mnoho, málo, více, méně, stejně, barvy, malý, velký, dlouhý, krátký, vysoký, nízký
M-3-3-01p pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit	seznamuje se s geometrickými tvary porovnává množství předmětů počítá v daném souboru na konkrétních předmětech, počítadle, na prstech (názor) přiřazuje čísla k danému počtu, čte a píše čísla ovládá číselnou řadu vzestupnou i sestupnou porovnává množství, rozkládá čísla sčítá a odčítá, dočítá, řeší jednoduché slovní úlohy seznamuje se s matematickými pojmy +, -, =, a umí je zapsat	**Geometrie v rovině a v prostoru** kruh, trojúhelník, čtverec, obdélník, koule, krychle, válec **Číslo a početní operace** obor přirozených čísel do 5

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – Psychohygiena
Psychohygiena Vést žáky k dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění/relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika
Hodnoty, postoje, praktická etika Vést žáky k odpovědnosti, spolehlivosti, spravedlivosti, respektování atd.; k pomáhajícímu a prosociálnímu chování (člověk neočekává protislužbu)
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Vést žáky k dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci.

<table>
<tr><td colspan="2">Matematika</td><td>2. ročník</td></tr>
<tr><td colspan="3"></td></tr>
<tr><td>Výstup RVP</td><td>Ročníkový výstup</td><td>Učivo</td></tr>
<tr><td>M-3-1-01
používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků</td><td rowspan="9">počítá předměty v daném souboru po desítkách

vytváří soubory s daným počtem prvků do 100

čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100

užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti

zobrazí číslo na číselné ose

sčítá a odčítá přirozená čísla do 100 s přechodem 10

užívá násobilku 1, 2, 3, 4, 5

řeší slovní úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace

seznamuje se s orientací v čase s aplikací na praktický život - hodina (15, 30, 45, 60 minut)

doplňuje tabulky, číselné řady

měří úsečku v cm

rýsuje bod, přímku, úsečku

porovná velikosti tvarů a těles

rozezná, pojmenuje a modeluje kvádr, krychli, kouli</td><td rowspan="9">Číslo a početní operace
číselná řada do 100 s použitím jednotek různých veličin, porovnávání čísel, početní operace do 100 s přechodem přes desítku, násobilka do 5, slovní úlohy s aplikací naučených početních operací

Závislosti, vztahy a práce s daty
orientace v čase, vztahy mezi čísly, logické řady

Geometrie v rovině a v prostoru
rovinné útvary, bod, přímka, úsečka, prostorové útvary

➢
přirozená čísla
celá čísla
zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)
vlastnosti početních operací s čísly
písemné algoritmy početních operací
tabulky
základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh
základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, koule, válec</td></tr>
<tr><td>M-3-1-02
čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti</td></tr>
<tr><td>M-3-1-03
užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose</td></tr>
<tr><td>M-3-1-04
provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly</td></tr>
<tr><td>M-3-1-05
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace</td></tr>
<tr><td>M-3-2-01
orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času</td></tr>
<tr><td>M-3-2-03
doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel</td></tr>
<tr><td>M-3-3-01
rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci</td></tr>
<tr><td>M-3-3-02
porovná velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky</td></tr>
<tr><td>M-3-3-03
rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině</td></tr>
<tr><td colspan="3">Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů</td></tr>
<tr><td>M-3-1-02p
čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100
zná matematické operátory + , − , = , < , > a umí je zapsat</td><td>modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek

seznamuje se s mincemi</td><td>Závislosti, vztahy a práce s daty
manipulační činnosti s konkrétními předměty, porovnávání, třídění,</td></tr>
</table>

M-3-2-02p modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek	aplikuje počítání v daném souboru na konkrétních předmětech, počítadle, na prstech (názor) poznává jednoduché geometrické tvary čte a píše čísla v oboru do 10 vytváří soubory prvků podle daných kritérií používá symboly < >= a umí je zapsat používá číselnou řadu vzestupnou a sestupnou přiřazuje, porovnává a rozkládá čísla sčítá a odčítá přirozená čísla v oboru do 10 upevňuje početní spoje, dočítá řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání	klasifikace podle různých kritérií, mince **Geometrie v rovině a prostoru** kruh, trojúhelník, čtverec, obdélník, koule, krychle, válec **Čísla a početní operace** obor přirozených čísel do 10, číselná osa, porovnávání a rozklad čísel, sčítání a odčítání.
M-3-2-03p zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi		
M-3-3-01p pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují		

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygiena
Psychohygiena Vést žáky k dovednostem pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociálním dovednostem pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobré organizaci času; dovednostem zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění/relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika
Hodnoty, postoje, praktická etika Vést žáky k odpovědnosti, spolehlivost, spravedlivosti, respektování atd.; k pomáhajícímu a prosociálnímu chování (člověk neočekává protislužbu);
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Vést žáky k dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci.

Matematika		**3. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
M-3-1-01 používá přirozených čísel k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	používá přirozená čísla k modelování reálných situací počítá v daném souboru po stovkách do 1000	**Čísla a početní operace** sčítání a odčítání do 1000, pamětní i písemné, číselná řada do 1000, porovnávání čísel, početní operace do 1000, zaokrouhlování čísel, násobilka 0 – 10, dělení se zbytkem, slovní úlohy s aplikací naučených početních operací
M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000 užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	
M-3-1-03 užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose	zobrazí číslo na číselné ose	**Závislosti, vztahy a práce s daty** převody jednotek (mm, cm, m), orientace v čase (rozčlení hodinu po min.), tabulky, logické úlohy, schémata vycházející z praktického života
M-3-1-04 provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	pamětně sčítá a odčítá 100 a 10 písemně sčítá a odčítá do 1000	
M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	zaokrouhluje na 10 a na 100	**Geometrie v rovině a prostoru** rovinné útvary a jejich porovnávání a měření, měření úseček (cm, mm), rýsování rovinných útvarů (lomená čára, polopřímka, opačná polopřímka, různoběžka), prostorové útvary – válec, kužel
M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	užívá násobilku 0 – 10 dělí v oboru násobilky a určí zbytek	
M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života	řeší slovní úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace	
M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	provádí jednoduché převody jednotek s aplikací na praktický život	➢ přirozená čísla, celá čísla zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, model) násobilka číslem 2 vlastnosti početních operací s čísly písemné algoritmy početních operací závislosti a jejich vlastnosti tabulky, prostorová orientace základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník
M-3-3-02 porovná velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	seznamuje se s orientací v čase s aplikací na praktický život popisuje jednoduché závislosti, doplňuje tabulky a schémata porovnává čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh, úsečku odhaduje délku úsečky	
M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině		

<table>
<tr><td></td><td>měří úsečku, čtverec, obdélník, trojúhelník

rozezná, pojmenuje a rýsuje přímku, polopřímku, polopřímku opačnou, lomenou čáru

rozezná, pojmenuje a modeluje válec, kužel</td><td>základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec
délka úsečky
přenášení úsečky graficky
vzájemná poloha dvou přímek v rovině
osově souměrné útvary</td></tr>
<tr><td colspan="3">Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů</td></tr>
<tr><td>M-3-1-01p
porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20</td><td rowspan="8">vytváří soubory prvků podle daných kritérií

používá číselnou řadu vzestupnou a sestupnou

přiřazuje, porovnává (stejně, více, méně) a rozkládá čísla

seznamuje se s násobilkou dvou v oboru do 20

seznamuje se s numerací do 100

počítá v daném souboru prvků do 20

čte a píše čísla v oboru do 20

sčítá a odčítá jednociferná čísla do 20 bez přechodu

sčítá a odčítá jednociferná čísla do 20 s přechodem

zdokonaluje se v početních spojích, dočítá, řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání

doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel

orientuje se v prostoru a podle pokynů vytváří modelové situace

prakticky počítá s mincemi do 20</td><td rowspan="8">Čísla a početní operace
obor přirozených čísel do 20, na konkrétních předmětech, počítadle, na prstech (názor), porovnávání čísel, rozklad čísel, sčítání a odčítání, násobilka 2

Závislosti, vztahy a práce s daty
tabulky, schémata, slovní úlohy a modelové situace, počítání s mincemi

Geometrie v rovině a prostoru úlohy na orientaci v prostoru, rýsování</td></tr>
<tr><td>M-3-1-02p
čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100
zná matematické operátory + , − , = , < , > a umí je zapsat</td></tr>
<tr><td>M-3-1-04p
sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20</td></tr>
<tr><td>M-3-1-05p
řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20
umí rozklad čísel v oboru do 20</td></tr>
<tr><td>M-3-2-02p
modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek</td></tr>
<tr><td>M-3-3-01p
pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit
rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují</td></tr>
<tr><td>M-3-3-02p
používá pravítko</td></tr>
</table>

	pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit rýsuje přímé a křivé čáry, užívá pravítko, rýsuje a označuje úsečky používá pravítko	

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygiena
Psychohygiena Vést žáky k dovednostem pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociálním dovednostem pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobré organizaci času; dovednostem zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění/relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika
Hodnoty, postoje, praktická etika Vést žáky k odpovědnosti, spolehlivost, spravedlivosti, respektování atd.; k pomáhajícímu a prosociálnímu chování (člověk neočekává protislužbu)
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Vést žáky k dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci

Matematika		**4. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení čte a zapisuje čísla do 1 000 000 písemně sčítá a odčítá čísla do 1 000 000 písemně vynásobí a vydělí jednociferným číslem zaokrouhluje přirozená čísla na 1000 a 10 000 provádí odhady a kontroluje	**Čísla a početní operace** číselná řada do 1 000 000, písemné početní operace v oboru do 1 000 000, vlastnosti početních operací, číselná řada do 1 000 000, zaokrouhlování, vlastnosti početních operací, aplikované úlohy v probíraném oboru čísel, zlomky **Závislosti, vztahy a práce s daty** vztahy a práce s daty, grafy a diagramy **Geometrie v rovině a prostoru**
M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel		
M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady, kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel		
M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru		

přirozených čísel	výsledky početních operací v oboru přirozených čísel řeší úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života využívá názorných obrázků k určování 1/2, 1/4, 1/3, 1/5, 1/10 celku vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny porovná zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) vyhledává a sbírá data čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy rýsuje kružnici, trojúhelník, rozezná, pojmenuje a modeluje jehlan vypočítá obvod čtverce, obdélníku a trojúhelníku sečtením délek jeho stran sestrojí rovnoběžky určí obsah čtverce a obdélníku pomocí čtvercové sítě rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary	rýsování základních útvarů v rovině, výpočet obvodu a obsahu rovinných útvarů, měření jednotek délky a jejich převody, rýsování základních útvarů v rovině, vyhledávání osově souměrných útvarů, prostorové útvary – jehlan ➢ přirozená čísla, celá čísla zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model) násobilka vlastnosti početních operací s čísly písemné algoritmy početních operací diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec délka úsečky jednotky délky a jejich převody vzájemná poloha dvou přímek v rovině slovní úlohy
M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku		
M-5-1-06 porovnává, sčítá a odčítá zlomy se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel		
M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data		
M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce		
M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran		
M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice		
M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu		
M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru		

Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
M-5-1-02p čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1 000	čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose sčítá a odčítá jednotky bez přechodu i s přechodem desítek sčítá a odčítá dvojciferná čísla (zpaměti i písemně) využívá vztahu o n-více, o n-méně zvládá s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100, dělení provádí podle svých schopností používá tabulku násobení provádí záměnu činitelů zapisuje a řeší jednoduché slovní úlohy používá jednotky hmotnosti, délky, času a objemu orientuje se a čte v jednoduché tabulce seznamuje se s početními úkony s penězi umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami měří a porovnává délku úsečky rozumí pojmům bod, úsečka, přímka, vytváří základní útvary v rovině	**Čísla a početní operace** obor přirozených čísel do 100, sčítání a odčítání, násobení a dělení do 100 **Aplikační úlohy** zábavné úlohy, kvízy, rébusy,doplňovačky **Závislosti, vztahy a práce s daty** úlohy na orientaci v prostoru a čase, jednotky hmotnosti, délky a času (kilogram, hodina, centimetr, metr), tabulky, peníze **Geometrie v rovině a v prostoru** základní útvary v rovině, bod, čára, přímka, polopřímka, vzájemná poloha dvou přímek v rovině, úsečka, délka úsečky, trojúhelník, čtverec, obdélník, čtyřúhelník, kružnice, kruh
M-5-1-03p zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100		
M-5-1-04p zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy		
M-5-2-02p orientuje a čte v jednoduché tabulce určí čas s přesností na čtvrthodiny, převádí jednotky času v běžných situacích provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi		
M-5-3-01p znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary		
M-5-3-02p vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran		
M-5-4-01p řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech		

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygiena
Psychohygiena Vést žáky k dovednostem pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociálním dovednostem pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobré organizaci času;

dovednostem zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění/relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika
Hodnoty, postoje, praktická etika Vést žáky k odpovědnosti, spolehlivost, spravedlivosti, respektování atd.; k pomáhajícímu a prosociálnímu chování (člověk neočekává protislužbu);
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Vést žáky k dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci.

Matematika		**5. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení písemně sčítá a odčítá víceciferná čísla v oboru přirozených čísel písemně násobí víceciferná čísla, dělí víceciferným číslem čte a zapíše čísla v oboru přirozených čísel, zaokrouhluje provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel řeší úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem, pomocí názorných obrázků a tyto početní operace zapisuje	**Čísla a početní operace** početní operace v oboru přirozených čísel, odhady výsledků, využívá a aplikuje vlastnosti početních operací (komutace, asociace), aplikované úlohy, zlomky (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny), desetinná čísla – desetiny, setiny (jednoduché početní operace), záporná čísla na číselné ose **Nestandardní aplikační úlohy a problémy** logické úlohy a kvízy **Závislosti, vztahy a práce s daty** vztahy a práce s daty, diagramy a grafy, jízdní řády **Geometrie v rovině a v prostoru** rýsování základních útvarů v rovině, měření jednotek délky a jejich převody, užití kolmic a rovnoběžek při rýsování rovinných útvarů, vyhledávání osově souměrných útvarů, síť krychle a kvádru
M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel		
M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady, kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel		
M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel		
M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku		
M-5-1-06 porovnává, sčítá a odčítá zlomy se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel		
M-5-1-07 přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty		
M-5-1-08 porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného		

čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou desetinným číslem na příkladech z běžného života přečte, zapíše, znázorní desetinná čísla v řádu desetin a setin na číselné ose, ve čtvercové síti nebo v kruhovém diagramu znázorní na číselné ose, přečte, zapíše a porovná celá čísla v rozmezí – 100 až + 100 nalezne reprezentaci záporných čísel v běžném životě, vyznačí je na číselné ose vyhledává a sbírá data čte a sestavuje tabulky a diagramy orientuje se v jízdním řádu rýsuje čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnici sčítá a odčítá graficky úsečky sestrojí střed a osu úsečky pomocí kružítka rýsuje rovnoběžky a kolmice vypočítá povrch kvádru a krychle pomocí čtvercové sítě rozpozná a znázorní ve čtvercové síti osově souměrné útvary rozpozná rovnoběžník a lichoběžník sestrojí síť krychle a kvádru	➢ přirozená čísla celá čísla desetinná čísla zlomky zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model) násobilka vlastnosti početních operací s čísly písemné algoritmy početních operací tabulky závislosti a jejich vlastnosti základní útvary v rovině – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec délka úsečky jednotky délky a jejich převody vzájemná poloha dvou přímek v rovině obvod a obsah obrazce osově souměrné útvary slovní úlohy číselné a obrázkové řady magické čtverce prostorová představivost

	pomocí čtvercové sítě	
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
M-5-1-02p čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1 000 sčítá a odčítá zpaměti i písemně dvouciferná čísla zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100	Čte, píše a porovnává čísla v oboru do 1000 rozeznává sudá a lichá čísla sčítá a odčítá zpaměti i písemně dvojciferná a trojciferná čísla zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách upevňuje násobky čísel 2 - 10 do 100 tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100 umí používat kalkulátor zapisuje a řeší jednoduché slovní úlohy užívá a ovládá jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti, času vyhledává a třídí jednoduchá data zvládá početní úkony s penězi pozná základní tělesa znázorňuje, rýsuje a označuje základní rovinné útvary sestrojuje rovnoběžky a kolmice určuje osu souměrnosti překládáním papíru	**Čísla a početní operace** obor přirozených čísel do 1000, sčítání a odčítání, zaokrouhlování, násobilka, práce s kalkulátorem, slovní úlohy, aplikační úlohy, matematické hry a obrázky, doplňovačky **Závislosti, vztahy a práce s daty** jednotky hmotnosti, délky a času, převody, peníze, kategorizace jednoduchých dat **Geometrie v rovině a v prostoru** základní útvary v prostoru – kvádr, krychle, koule, válec, osová souměrnost, rýsování
M-5-1-03p zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100		
M-5-1-04p zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy rozeznává sudá a lichá čísla používá kalkulátor		
M-5-2-01p vyhledá a roztřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu		
M-5-2-02p orientuje a čte v jednoduché tabulce určí čas s přesností na čtvrthodiny, převádí jednotky času v běžných situacích provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi		
M-5-3-01p znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary		
M-5-3-02p vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran měří a porovnává délku úsečky		
M-5-3-03p sestrojí rovnoběžky a kolmice		
M-5-3-05p určí osu souměrnosti překládáním papíru		
M-5-3-05p		

pozná základní tělesa		
M-5-4-01p řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech		

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygiena
Psychohygiena Vést žáky k dovednostem pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociálním dovednostem pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobré organizaci času; dovednostem zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění/relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice
Kooperace a kompetice Vést žáky k rozvoji individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika
Hodnoty, postoje, praktická etika Vést žáky k odpovědnosti, spolehlivost, spravedlivosti, respektování atd.; k pomáhajícímu a prosociálnímu chování (člověk neočekává protislužbu);
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Vést žáky k dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci.

Matematika		**6. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
	čte a zapíše desetinné číslo do řádu miliontin zobrazí desetinná a celá čísla na číselné ose určí hodnotu čísla z číselné osy porovná desetinná a celá čísla sčítá a odčítá desetinná a celá čísla	**Číslo a proměnná** desetinná čísla, zápis a zobrazení na číselné ose, zaokrouhlování a porovnávání, početní operace a jejich vlastnosti, převody jednotek, aplikační slovní úlohy, záporná desetinná čísla, celá čísla, zápis a zobrazení na číselné ose, absolutní hodnota, porovnávání, početní operace a jejich vlastnosti, aplikační
M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor		
M-9-1-03 modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel		
M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek-část (přirozeným		

číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary M-9-3-03 určuje velikost úhlu měřením a výpočtem M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obvod a obsah základních rovinných útvarů M-9-3-05 využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti; určí osově a středově souměrný útvar M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles M-9-3-11 načrtne a sestrojí sítě základních těles M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích	násobí a dělí desetinná čísla 10, 100, 1000… násobí a dělí (desetinná čísla číslem přirozeným, dvě desetinná čísla, dvě celá čísla) využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení zaokrouhluje desetinná čísla s danou přesností a provádí odhady řeší úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v oboru přirozených desetinných a celých č. užívá desetinná čísla pro kvantitativní vyjádření vztahu celek-část chápe pojem úhel, používá správné značení (řecká abeceda, symboly) pracuje s úhloměrem – změří úhel, sestrojí úhel dané velikosti sestrojí osu úhlu pomocí kružítka sestrojí pomocí trojúhelníku s ryskou a kružítka úhly o velikosti 90, 45, 60, 30, 120, 15 stupňů zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti úhlů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů určí osově souměrné útvary načrtne a sestrojí obraz	slovní úlohy **Geometrie v rovině a v prostoru** úhel, osa úhlu, velikost – odhad, měření (jednotky), typy a druhy úhlů, přenášení úhlů, sčítání a odčítání úhlů – graficky a početně, násobení úhlů, osová souměrnost, shodné útvary, osově souměrné útvary, čtverec a obdélník – vlastnosti, obvod a obsah čtverce a obdélníku, jednotky délky a obsahu, slovní úlohy, trojúhelník - vlastnosti trojúhelníků, typy a druhy trojúhelníku, výšky, těžnice a těžiště, kružnice vepsaná a opsaná, konstrukce ze tří stran, kvádr a krychle - vlastnosti těles, povrch a objem, jednotky objemu, aplikační slovní úlohy **Nestandardní aplikační úlohy a problémy** provázanost mezi předměty a tématy, řešení problémů ➢ dělitelnost přirozených čísel – prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti celá čísla – čísla navzájem opačná, číselná osa rovnice – lineární rovnice, soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými závislosti a data – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky; četnost znaku, aritmetický průměr rovinné útvary – přímka, polopřímka, úsečka, kružnice,

oblastí	rovinného útvaru v osové souměrnosti charakterizuje vlastnosti čtverce a obdélníku, používá správné značení načrtne a sestrojí čtverec a obdélník, provádí zápis konstrukce odhaduje a vypočítá obsah a obvod čtverce a obdélníku pomocí vzorců analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím vlastností čtverce a obdélníku a vzorců pro výpočet obvodu a obsahů načrtne a správně popíše trojúhelník sestrojí trojúhelník pomocí věty sss (kromě náčrtu provede rozbor a alespoň slovně zapíše postup konstrukce) pojmenuje a charakterizuje základní typy trojúhelníků sestrojí výšky a těžnice trojúhelníku, určí těžiště sestrojí kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku využívá polohové a metrické vlastnosti trojúhelníku při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů řeší geometrické úlohy s využitím známých vlastností trojúhelníku rozpozná, pojmenuje kvádr a krychli, analyzuje jejich vlastnosti	kruh, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky, vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů), shodnost a podobnost (věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků) metrické vlastnosti v rovině – druhy úhlů, vzdálenost bodu od přímky, trojúhelníková nerovnost, Pythagorova věta prostorové útvary – kvádr, krychle, válec, jehlan, kužel, koule, kolmý hranol konstrukční úlohy – množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu), osová souměrnost, středová souměrnost číselné a logické řady číselné a obrázkové analogie logické a netradiční geometrické úlohy

	načrtne a sestrojí obraz kvádru a krychle v rovině, používá správné značení načrtne a sestrojí sítě kvádru a krychle odhaduje a vypočítá objem a povrch kvádru a krychle pomocí vzorců analyzuje a řeší aplikační úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu řeší úlohy na prostorovou představivost	
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
M-9-1-01p písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem M-9-1-02p provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla M-9-2-01p vyhledává a třídí data M-9-2-02p porovnává data M-9-2-04p zvládá početní úkony s penězi M-9-3-03p vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce M-9-3-05p provádí jednoduché konstrukce M-9-3-06p rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary M-9-3-12p načrtne základní tělesa umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami zobrazuje jednoduchá tělesa odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky používá technické písmo M-9-4-01p	orientuje se na číselné ose, píše, čte, porovnává čísla v oboru do 10 000 automatizuje sčítání a odčítání čísel do 10 000 a to jak ústně, tak i písemně provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly využívá znalost násobení a dělení 10, 100, 1000 používá pojem neúplný podíl, zbytek snaží se pochopit mechanismus zaokrouhlování čísel provádí odhad výsledku vyhledává, třídí a porovnává data zvládá početní úkony s penězi orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek	**Číslo a proměnná** čtení a zápis čísel, vztahy větší, menší, je rovno a znaménka, orientace na číselné ose, určování jednotek, desítek, stovek, zaokrouhlování na 10, 100, 1 000, sčítání a odčítání v oboru 0 - 10 000 bez přechodu přes 10 a s přechodem přes 10, násobení a dělení v oboru malé násobilky, využívání znalostí při řešení slovních úloh **Závislosti, vztahy a práce s daty** určování času, převádění jednotek času, počítání s penězi **Geometrie v rovině a prostoru** poznávání a popis těles, rýsuje pravý úhel, obdélník a čtverec, konstrukce kružnic, přenášení, porovnávání úseček, grafický součet, násobek úseček, střed a osa úsečky, osová souměrnost, konstrukce trojúhelníku, pojem úhel, typy úhlů -

samostatně řeší praktické úlohy hledá různá řešení předložených situací	času umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami	pravý, přímý, ostrý, tupý, konstrukce pravého úhlu pravítkem a kružítkem
M-9-4-02p aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh	rozezná a pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa konstruuje jednoduché konstrukce pomocí pravítka a kružítka rýsuje základní rovinné útvary odhaduje délku úsečky seznamuje se s pojmem úhel, popisuje úhel, vyznačuje úhel rýsuje úhel řeší a snaží se tvořit úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace hledá různá řešení předložených situací aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh	**Nestandardní aplikační úlohy a problémy** praktické procvičování osvojených matematických operací, slovní úlohy s užitím osvojených početních operací vedoucí maximálně ke dvěma početním výkonům

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygiena
Psychohygiena Vést žáky k dovednostem pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociálním dovednostem pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobré organizaci času; dovednostem zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění/relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice
Kooperace a kompetice Vést žáky k rozvoji individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro

kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika
Hodnoty, postoje, praktická etika Vést žáky k odpovědnosti, spolehlivost, spravedlivosti, respektování atd.; k pomáhajícímu a prosociálnímu chování (člověk neočekává protislužbu)
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Vést žáky k dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci

Matematika		**7. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	vysvětlí pojmy dělitel a násobek určí dělitele čísla pomocí znaků dělitelnosti 2, 3, 5, 4, 10 (8, 9) rozpozná prvočísla a čísla složená, rozloží číslo na součin prvočísel určí nejmenší společný dělitel a největší společný násobek čísel řeší úlohy, ve kterých aplikuje matematický aparát z oboru dělitelnosti čte a zapíše zlomky a smíšená čísla modeluje zlomky ½, 1/3, ¼, 1/5, 1/8, 1/10 … a jejich násobky užívá zlomky pro kvantitativní vyjádření vztahu celek-část, zobrazí základní zlomky na číselné ose zkrátí, rozšíří a porovnává zlomky	**Číslo a proměnná** dělitelnost, dělitel a násobek, znaky dělitelnosti, společný dělitel, čísla soudělná a nesoudělná, společné násobky, nejmenší společný dělitel a největší společný násobek, aplikační slovní úlohy **Zlomky a racionální čísla** celek a jeho část, zápis a čtení zlomku, číselná osa, rozšiřování a krácení zlomků, porovnávání zlomků, zlomek, desetinné číslo, číslo složené, početní operace s racionálními čísly, aplikační slovní úlohy **Poměr** zápis poměru, základní tvar, dělení v daném poměru, postupný poměr, měřítko plánu a mapy, aplikační slovní úlohy **Procenta** zápis, základní pojmy, slovní úlohy, jednoduché úročení. **Závislosti, vztahy a práce s daty**
M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor		
M-9-1-03 modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel		
M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek-část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)		
M-9-1-05 řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů		
M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel		
M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data		
M-9-2-02		

porovnává soubory dat M-9-2-03 určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obvod a obsah základních rovinných útvarů M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary M-9-3-07 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti; určí osově a středově souměrný útvar M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení problémů a úloh a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	provádí odhady provádí matematické operace s racionálními čísly využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení užívá a zapíše poměr pro kvantitativní vyjádření vztahu celek-část řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem při řešení problémů aplikuje matematický aparát z oboru racionálních čísel užívá procenta pro kvantitativní vyjádření vztahu celek/část chápe a používá pojmy základ, procentová část, počet procent pracuje s měřítky map a plánů řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) nachází kolem sebe oblasti užití procent v praxi – určí např. velikost úroku, velikost slevy zjistí potřebné údaje z grafu rozpozná v jednoduchých reálných situacích vztah přímé či nepřímé úměrnosti a zdůvodní ho vyjádří vztah přímé a nepřímé úměrnosti tabulkou, rovnicí,	přímá a nepřímá úměrnost, znaky, pravoúhlá soustava souřadnic, rovnice, tabulka, graf přímé a nepřímé úměrnosti, trojčlenka, aplikační slovní úlohy **Geometrie v rovině a v prostoru** shodnost, věty o shodnosti trojúhelníků, shodnost geometrických útvarů, shodnost trojúhelníků, věty o shodnosti **Středová souměrnost** konstrukce obrazu, středově souměrné útvary **Rovnoběžník, trojúhelník, lichoběžník** vlastnosti, rozdělení rovnoběžníků, typy lichoběžníků, výšky a úhlopříčky rovnoběžníku a lichoběžníku **Nestandardní aplikační úlohy a problémy** provázanost mezi předměty a tématy, řešení problémů ➢ dělitelnost přirozených čísel – prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti celá čísla – čísla navzájem opačná číselná osa desetinná čísla, zlomky – rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě; převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek výrazy – číselný výraz a jeho hodnota proměnná, výrazy s

	grafem pomocí trojčlenky řeší úlohy z reálného života rozpozná shodné útvary najde shodné trojúhelníky a svá tvrzení zdůvodní – argumentuje na základě znalosti vět o shodnosti používá potřebnou matematickou symboliku analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím vět o shodnosti načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti, používá správné značení určí středově souměrné útvary rozpozná rovnoběžník, trojúhelník a lichoběžník třídí rovnoběžníky na kosočtverce, kosodélníky, čtverce a obdélníky modeluje kosočtverec, kosodélník, trojúhelník a lichoběžník a formuluje jejich vlastnosti odhaduje a vypočítá obsah a obvod rovnoběžníku, trojúhelníku a lichoběžníku pomocí vzorců načrtne a sestrojí rovnoběžník, trojúhelník a lichoběžník stanoví postup a zapíše konstrukci pomocí symboliky, diskutuje počet	proměnnými, mnohočleny rovnice – lineární rovnice, soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými závislosti a data – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky četnost znaku aritmetický průměr rovinné útvary – přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky, vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů), shodnost a podobnost (věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků) metrické vlastnosti v rovině – druhy úhlů, vzdálenost bodu od přímky, trojúhelníková nerovnost prostorové útvary – kvádr, krychle, rotační válec, jehlan, rotační kužel, koule, kolmý hranol konstrukční úlohy – množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu), osová souměrnost, středová souměrnost číselné a logické řady číselné a obrázkové analogie logické a netradiční geometrické úlohy

	řešení užívá logickou úvahu a kombinační úsudek s využitím získaných poznatků při řešení úloh a problémů řeší úlohy na prostorovou představivost a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
M-9-1-01p písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem	orientuje se na číselné ose, píše, čte, porovnává čísla v oboru do 1 000 000 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel do 1 000 000 používá mechanizmus zaokrouhlování přirozených čísel provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace, vyhledává, třídí a porovnává data užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti rýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice), užívá jednoduché konstrukce používá pojem úhel,	**Číslo a proměnná** orientace na číselné ose, čtení a zápis čísel v oboru do 1 000 000, ústní a písemné sčítání a odčítání do 1 000 000, malá násobilka, písemné násobení maximálně trojciferného čísla číslem jednociferným i dvojciferným, písemné dělení jednociferným dělitelem beze zbytku i se zbytkem, snadné příklady na písemné dělení dvojciferným dělitelem (desítkami) **Závislosti, vztahy a práce s daty** využívání početních operací při praktických převodech jednotek délky, hmotnosti, základních jednotek objemu (l, hl) **Geometrie v rovině a prostoru** rýsování pravítkem i kružítkem (pojem průměr) jednoduché konstrukce, velikost úhlu, stupeň, úhloměr, rýsování 30, 60, 120, konstrukce trojúhelníku
M-9-1-02p provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000		
M-9-2-01p vyhledává a třídí data		
M-9-3-03p vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce		
M-9-3-04p vypočítává obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu		
M-9-3-05p provádí jednoduché konstrukce		
M-9-3-06p rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary		
M-9-3-08p sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osové souměrnosti		

M-9-3-12p načrtne základní tělesa zobrazuje jednoduchá tělesa odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky používá technické písmo	vyznačuje úhly dané velikosti měří velikost úhlů pomocí úhloměru rýsuje úhly 30, 60, 120 úhloměrem i kružítkem popisuje trojúhelník podle stran a podle úhlů, vysvětlí pojem výška trojúhelníku, konstruuje trojúhelník vymezí pojem mnohoúhelník, rýsuje mnohoúhelníky vypočítává obvody trojúhelníků, čtverců, obdélníků, řeší jednoduché úlohy z praktického života hledá různá řešení předložených situací aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh	pomocí úhlů, stran, rýsování pravidelného šesti a osmiúhelníku, i vepsaného kružnicí, postupné zařazování vzorců na výpočet obvodů **Nestandardní aplikační úlohy a problémy** praktické procvičování osvojených matematických operací, slovní úlohy s užitím osvojených početních operací vedoucí maximálně ke dvěma početním výkonům
M-9-4-01p samostatně řeší praktické úlohy hledá různá řešení předložených situací		
M-9-4-02p aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh		

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygiena
Psychohygiena Vést žáky k dovednostem pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociálním dovednostem pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobré organizaci času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění/relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice
Kooperace a kompetice Vést žáky k rozvoji individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika
Hodnoty, postoje, praktická etika Vést žáky k odpovědnosti, spolehlivost, spravedlivosti, respektování atd.; k pomáhajícímu a prosociálnímu chování (člověk neočekává protislužbu)
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Vést žáky k dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci.

Matematika		**8. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	zapisuje druhé a odmocniny a určí jejich hodnotu pomocí tabulek a kalkulačky provádí odhady výsledku užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu zapisuje a čte mocniny, vypočítá součin a podíl mocnin určí mocninu součinu, podílu a mocniny zapisuje číselné výrazy a určí jejich hodnotu zapisuje obecné výrazy, určí jejich hodnotu dosazením za proměnnou rozdělí mnohočleny na jednočleny, dvojčleny, trojčleny… sčítá a odčítá mnohočleny násobí mnohočlen číslem, jednočlenem, mnohočlenem dělí mnohočlen číslem a jednočlenem rozkládá mnohočlen na součin vytýkáním a pomocí vzorců provádí ekvivalentní úpravy lineární rovnice	**Číslo a proměnná** druhá mocnina a odmocnina, zápis, tabulky druhých mocnin a odmocnin, obecné mocniny, vzorce (součin a podíl mocnin, mocnina součinu a podílu, mocnina mocniny) **Výrazy** číselný výraz a jeho hodnota, výrazy s proměnnými, vyjádření neznámé ze vzorce, jednočleny a mnohočleny, početní operace s mnohočleny, rozklad mnohočlenu na součin (vytýkání, vzorce) **Lineární rovnice** ekvivalentní úpravy, jednoduché rovnice, rovnice se závorkami, aplikační slovní úlohy **Závislosti, vztahy a práce s daty** využívání početních operací při práci se získanými daty **Geometrie v rovině a v prostoru** Pythagorova věta, přepona a odvěsny, Pythagorova věta a její užití **Kruh, kružnice** značení, konstrukce, vzájemná poloha přímky a kružnice a vzájemná poloha dvou kružnic, Thaletova věta a Thaletova kružnice, délka
M-9-1-03 modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel		
M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek-část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem		
M-9-1-05 řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů		
M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním		
M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem		
M-9-2-05 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů		
M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obvod a obsah základních rovinných útvarů		
M-9-3-05 využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k		

charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	určí kořen rovnice, diskutuje počet řešení, provádí zkoušku	kružnice, obvod kruhu, obsah kruhu, aplikační slovní úlohy
M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary	na základě rozboru úlohy, sestaví rovnici a najde řešení	**Hranol a válec** zobrazení, popis, vlastnosti, síť, povrch a objem, aplikační slovní úlohy
M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti; určí osově a středově souměrný	formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic	**Množiny bodů** pojem a typy množin s danou vlastností, konstrukce pomocí množin bodů
M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	**Nestandardní aplikační úlohy a problémy** provázanost mezi předměty a tématy, řešení problémů, projekty s mezipředmětovým přesahem
M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	
M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	provádí rozbor reálných situací a řeší problémy pomocí osvojeného matematického aparátu, užívá logickou úvahu	
M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení problémů a úloh a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	pojmenuje správně odvěsny a přeponu v pravoúhlém trojúhelníku	➢ dělitelnost přirozených čísel – prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti
M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	vyjádří vztah mezi stranami pravoúhlého trojúhelníku pomocí Pythagorovy věty	celá čísla – čísla navzájem opačná, číselná osa
	rozhodne o pravoúhlosti trojúhelníku	desetinná čísla, zlomky – rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě
	využívá potřebnou matematickou symboliku	převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek
	řeší geometrické úlohy s využitím Pythagorovy věty	výrazy – číselný výraz a jeho hodnota
	aplikuje Pythagorovu větu při řešení jednoduchých praktických problémů	proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny
	rozpozná a charakterizuje kruh a kružnici	rovnice – lineární rovnice, soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými
	načrtne a sestrojí kružnici (kruh), používá správnou symboliku	závislosti a data – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky; četnost znaku, aritmetický průměr
	modeluje vzájemnou polohu	funkce – pravoúhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost,

	kružnice a přímky a dvou kružnic – rozpozná tečnu a sečnu sestrojí tečnu kružnice pomocí Thaletovy kružnice odhaduje a vypočítá obsah a obvod kruhu pomocí vzorce provádí rozbor reálných situací a řeší problémy pomocí poznatků o kruhu a kružnici rozpozná hranol a válec, popíše je a odvodí jejich vlastnosti, modeluje různé typy hranolů třídí hranoly na pravidelné a nepravidelné, pojmenuje je načrtne a sestrojí sítě hranolu a válce a obraz hranolu a válce v rovině odhaduje a vypočítá objem a povrch hranolu a válce pomocí vzorců využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru vysvětlí vlastnosti kružnice kruhu, pásu přímek, osy úsečky a úhlu, mezikruží jako množin bodů s danou vlastností měřením zjistí vzdálenost dvou různoběžek provádí konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků s užitím množin bodů analyzuje a řeší úlohy z reálného života pomocí geometrických konstrukcí	nepřímá úměrnost, lineární funkce rovinné útvary – přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky, vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů), shodnost a podobnost (věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků) metrické vlastnosti v rovině – druhy úhlů, vzdálenost bodu od přímky, trojúhelníková nerovnost prostorové útvary – kvádr, krychle, rotační válec, jehlan, rotační kužel, koule, kolmý hranol konstrukční úlohy – množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu), osová souměrnost číselné a logické řady číselné a obrázkové analogie logické a netradiční geometrické úlohy

	řeší úlohy na prostorovou představivost a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
M-9-1-01p čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek–část (zlomek, desetinné číslo, procento)	orientuje se na číselné ose, píše, čte, porovnává čísla v oboru přes 1 000 000 zdokonaluje a automatizuje písemné početní operace v oboru přirozených čísel do 1 000 000 písemně dělí dvojciferným dělitelem zapisuje zlomky	Číslo a proměnná orientace a porovnávání čísel do oboru 1 000 000, ústní a písemné sčítání do 1 000 000, malá násobilka, násobení 10, 100, 1000, 10 000, 100 000, 1 000 000, písemné násobení trojciferného čísla jednociferným i dvojciferným činitelem, písemné dělení jednociferným dělitelem se zbytkem příklady na písemné dělení dvojciferným dělitelem
M-9-2-01p vyhledává a třídí data	vypočítává zlomek z celku a zlomek jako část celku používá zlomků v praxi (jednoduché příklady)	**Závislosti, vztahy a práce s daty** násobení 10, 100, 1000, 10 000, 100 000, 1 000 000 využívání při praktických převodech jednotek délky, hmotnosti, objemu (dl, cl, ml), jednotky délky, času, hmotnosti, objemu, obsahu, praktické převody, početní úkony s penězi
M-9-2-02p porovnává data		
M-9-3-04p vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu	používá výpočet jednoduchých příkladů se smíšenými čísly	
M-9-3-05p provádí jednoduché konstrukce	rozumí pojmu desetinného čísla, čte a zapisuje desetinná čísla	
M-9-3-06p rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary		**Nestandardní aplikační úlohy a problémy** praktické procvičování osvojených matematických operací, užití kalkulátoru, užití výpočetní techniky, slovní úlohy s užitím osvojených početních operací
M-9-3-11p sestrojí sítě základních těles	automatizuje písemné početní operace v oboru desetinných čísel	
M-9-3-12p načrtne základní tělesa zobrazuje jednoduchá tělesa používá technické písmo	ověřuje výsledky svých výpočtů pomocí kalkulátoru, využívá prostředky výpočetní	

M-9-4-01p hledá různá řešení předložených situací samostatně řeší praktické úlohy	techniky při řešení úloh a jejich kontroly používá mechanizmus zaokrouhlování desetinných čísel	**Geometrie v rovině a prostoru** Pythagorova věta, přepona a odvěsny, Pythagorova věta a její užití
M-9-4-02p aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh	provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru desetinných čísel řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace vyhledává, třídí a porovnává data samostatně řeší složitější praktické úlohy užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti rýsuje a znázorní rovinné útvary (rozeznává a popisuje rovnoběžníky) rýsuje jednoduché libovolné rovnoběžníky (kosočtverec, kosodélník, lichoběžník) pracuje se vzorcem pro výpočet obvodu kruhu, vypočítává obvod kružnice, řeší jednoduché úlohy z praktického života rozumí jednotkám obsahu (mm, s, dm, a, ha, km čtverečný) vypočítává obsahy čtverce, obdélníku, trojúhelníku, kruhu rozpozná a znázorní síť krychle a kvádru ve čtvercové síti vymezí pojem povrch těles, učí se poznávat a rozumět	**Zlomky** zavedení zlomku s pojmy: čitatel, jmenovatel, zlomková čára **Desetinná čísla** zavedení desetiny, setiny, tisíciny, číselná osa, čtení a zápis desetinných čísel., číselná osa, sčítání a odčítání desetinných čísel, násobení a dělení desetinných čísel 10, 100, 1000, zaokrouhlování na celá čísla **Útvary a tělesa** převádění jednotek délky, obsahu, hmotnosti i v oboru desetinných čísel, násobení a dělení desetinných čísel přirozeným číslem

	vzorcům pro výpočet povrchu krychle a kvádru	

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygiena
Psychohygiena Vést žáky k dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění/relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice
Kooperace a kompetice Vést žáky k rozvoji individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika
Hodnoty, postoje, praktická etika Vést žáky k odpovědnosti, spolehlivost, spravedlivosti, respektování atd.; k pomáhajícímu a prosociálnímu chování (člověk neočekává protislužbu)
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Vést žáky k dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci

Matematika		**9. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	řeší složitější rovnice se závorkami a se zlomky určí kořen rovnice, diskutuje počet řešení, provádí zkoušku	**Číslo a proměnná** lineární rovnice, rovnice se závorkami, rovnice se zlomky, slovní úlohy o pohybu, soustavy rovnic, řešení a zkouška, metody řešení soustav, slovní úlohy o směsích, procenta
M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	provádí a zaznamená rozbor úlohy, sestaví rovnici a najde její řešení	
M-9-1-05 řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů	formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic řeší aplikační úlohy na	**Závislosti, vztahy a práce s daty, funkce** soustava souřadnic, závislosti, funkce – vlastnosti, hodnota, graf, lineární funkce, přímá

M-9-1-06 řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	procenta řeší soustavy rovnic pomocí dosazovací a sčítací metody diskutuje počet kořenů a provádí zkoušku formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav porovnává soubory dat, hledá zákonitosti čte tabulky a grafy, vybírá potřebné informace vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data do tabulek a grafů vyjádří lineární funkci tabulkou, rovnicí, grafem z rovnice a grafu určuje vlastnosti lineární funkce nachází v reálném životě situace, které se dají popsat lineární funkcí převádí reálné situace do lineární funkce vyjádří sinus, kosinus a tangens tabulkou, rovnicí, grafem určí funkce sinus, kosinus a tangens pomocí stran v pravoúhlém trojúhelníku určí hodnotu sinu, kosinu, tangentu pomocí tabulek a kalkulačky určí délku strany a velikost úhlu pravoúhlého trojúhelníku	úměrnost, rovnice lineární funkce, graf, rostoucí, klesající, užití **Goniometrické funkce** sinus, cosinus, tangens, definice, tabulka, graf, práce s tabulkami, výpočty v pravoúhlém trojúhelníku, užití v praxi **Nestandardní aplikační úlohy a problémy** slovní úlohy vedoucí k maximálně dvěma početním výkonům a desetinnými čísly, užití jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, číselné a logické řady, číselné a obrázkové analogie, praktické geometrické úlohy, výpočet poměru, práce s mapou **Základy statistiky** statistické šetření, soubor, jednotka, znak, hodnota znaku, četnost, relativní četnost, diagramy a grafy, aritmetický průměr, modus, medián, využívání početních operací při práci se získanými daty **Geometrie v rovině a v prostoru, podobnost** podobné útvary, poměr podobnosti, věty o podobnosti trojúhelníků, dělení úsečky, využití podobnosti, jehlan, kužel a koule, zobrazení, vlastnosti, popis, síť a povrch, objem, aplikační slovní úlohy užití procent - úrok, roční úroková míra - vklady, termínované vklady - jednoduché a složené úročení - pravidelné vklad ➢
M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav		
M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data		
M-9-2-02 porovnává soubory dat		
M-9-2-05 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů		
M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku		
M-9-3-07 užívá argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků		
M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti; určí osově a středově souměrný útvar		
M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti		
M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles		
M-9-3-11 načrtne a sestrojí sítě základních těles		
M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení problémů a úloh a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací		

M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	pomocí goniometrických funkcí řeší jednoduché reálné situace s využitím goniometrických funkcí čte tabulky a grafy, provádí statistická šetření třídí data a zpracovává je do tabulek a grafů a diagramů porovnává soubory dat na statickém souboru vypočítá aritmetický průměr a určí modus a medián argumentací pomocí vět o podobnosti potvrzuje nebo vyvrací své domněnky o podobnosti trojúhelníků a dalších útvarů sestaví poměr podobnosti na základě známých a zjištěných údajů rozdělí úsečku v daném poměru užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků určuje, charakterizuje a modeluje jehlan, kužel a kouli, analyzuje jejich vlastnosti načrtne a sestrojí síť a obraz kužele a jehlanu a kužele v rovině odhaduje a vypočítá objem a povrch jehlanu, kužele a koule pomocí vzorců (chybějící údaje dopočítává pomocí Pythagorovy věty a goniometrických funkcí) řeší úlohy na prostorovou	dělitelnost přirozených čísel – prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti celá čísla – čísla navzájem opačná, číselná osa desetinná čísla, zlomky – rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek poměr – měřítko, úměra, trojčlenka procenta – procento, promile základ, procentová část, počet procent jednoduché úrokování mocniny a odmocniny – druhá mocnina a odmocnina výrazy – číselný výraz a jeho hodnota proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny rovnice – lineární rovnice, soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými závislosti a data – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky; četnost znaku, aritmetický průměr funkce – pravoúhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, lineární funkce rovinné útvary – přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky, vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů), shodnost a podobnost (věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků) metrické vlastnosti v rovině – druhy úhlů, vzdálenost bodu od přímky, trojúhelníková

	představivost analyzuje a řeší úlohy z reálného života pomocí vlastností těles a výpočtu jejich povrchu a objemu analyzuje a řeší jednoduché problémy z oblasti finanční matematiky vysvětlí pojmy věřitel a dlužní vypočítá velikost úroku porovná výhody a nevýhody některých bankovních produktů (vklady, termínované a pravidelné vklady	nerovnost, Pythagorova věta prostorové útvary – kvádr, krychle, rotační válec, jehlan, rotační kužel, koule, kolmý hranol konstrukční úlohy – množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu, Thaletova kružnice) osová souměrnost středová souměrnost číselné a logické řady číselné a obrázkové analogie logické a netradiční geometrické úlohy
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
M-9-1-01p čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek–část (zlomek, desetinné číslo, procento)	provádí početní operace v oboru přes 1 000 000, zdokonaluje a automatizuje písemné početní operace v oboru desetinných čísel ověřuje výsledky svých výpočtů pomocí kalkulátoru, využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh a jejich kontrole provádí písemné početní operace v oboru desetinných čísel řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v oboru desetinných čísel vyhledává, třídí a porovnává data hledá různá řešení předložených situací používá poměr, dělí v daném	**Číslo a proměnná** ústní a písemné sčítání a odčítání do 1 000 000, malá násobilka, násobení 10, 100, 1000, 10 000, 100 000, 1 000 000, využívání při praktických převodech jednotek délky, hmotnosti, objemu (dl, cl, ml), času, písemné násobení trojciferného čísla jednociferným i dvojciferným činitelem **Desetinná čísla** zaokrouhlování desetinných čísel, zaokrouhlování výsledků na celá čísla, pamětné i písemné násobení desetinných čísel, dělení dvou přirozených čísel **Finanční gramotnost** užití peněz, procento, základ, procentová část, počet procent, výpočet 1% ze základu, procentové části z daného základu (i s použitím
M-9-1-02p provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000		
M-9-1-05p používá měřítko mapy a plánu		
M-9-1-06p řeší jednoduché úlohy na procenta zvládá orientaci na číselné ose		
M-9-2-01p vyhledává a třídí data		

M-9-2-02p porovnává data M-9-2-04p vypracuje jednoduchou tabulku užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu zvládá početní úkony s penězi M-9-3-04p vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu M-9-3-06p rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary M-9-3-08p sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osové souměrnosti M-9-3-10p vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce M-9-3-12p načrtne základní tělesa zobrazuje jednoduchá tělesa čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům M-9-4-01p hledá různá řešení předložených situací samostatně řeší praktické úlohy M-9-4-02p aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh	poměru, využívá měřítko map a plánů, vyhledává na mapách seznámí se s pojmem procento, užívá pojem základ, procentová část, počet procent vypočítává 1% ze základu, procentové části z daného základu (i s použitím kalkulátoru) seznámí se s pojmem úrok a úroková míra, využívá na praktických příkladech řeší a tvoří jednoduché úlohy, ve kterých aplikuje osvojené znalosti z oblasti procent samostatně řeší složitější praktické úlohy rýsuje a znázorní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh, kosočtverec, kosodélník, lichoběžník využívá svoje znalosti ke konstrukci rovinných útvarů aplikuje známé jednoduché vzorce pro výpočet obvodu a obsahu čtverce, obdélníku a kruhu používá jednotky objemu mm, cm, dm, m krychlové, užívá vztahy dm - litr aplikuje známé jednoduché vzorce pro výpočet povrchu a objemu krychle, kvádru a válce řeší jednoduché úlohy z praktického života využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh	kalkulátoru), úrok a úroková míra **Nestandardní aplikační úlohy a problémy** slovní úlohy vedoucí k maximálně dvěma početním výkonům a desetinnými čísly, užití jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, číselné a logické řady, číselné a obrázkové analogie, praktické geometrické úlohy, výpočet poměru, práce s mapou **Geometrie v rovině a prostoru** konstrukce rovinných útvarů pomocí úhloměru, kružítka, pravoúhlého trojúhelníku, pravítka, konstrukční úlohy – osa úsečky, osa úhlu, osová souměrnost, středová souměrnost, jednoduché konstrukce kružítkem, čtvercová síť, druhy čar a jejich použití **Závislosti, vztahy a práce s daty** výpočet obvodu a obsahu čtverce, obdélníku a kruhu, jednotky – délky, času hmotnosti, objemu, obsahu, praktické převody, závislosti a data – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, grafy, tabulky; aritmetický průměr, poměr – měřítko

	aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí vyhledává, třídí a porovnává data vypracuje jednoduchou tabulku	

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygiena
Psychohygiena Vést k dovednostem pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociálním dovednostem pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobré organizaci času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění/relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice
Kooperace a kompetice Vést žáky k rozvoji individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Hodnoty, postoje, praktická etika
Hodnoty, postoje, praktická etika Vést žáky k odpovědnosti, spolehlivost, spravedlivosti, respektování atd.; k pomáhajícímu a prosociálnímu chování (člověk neočekává protislužbu)
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Vést žáky k dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci

6.5 INFORMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Informatika umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti – získat elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Vzhledem k narůstající potřebě osvojení si základních dovedností práce s výpočetní technikou byla vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie zařazena jako povinná součást základního vzdělávání na 1. a 2. stupni. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní i zájmové činnosti. Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu „učení kdekoliv a kdykoliv“, vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky. Získané dovednosti umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího softwaru a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání.

Časová dotace: I. stupeň - 1 hodina ve 4. a 5. ročníku

II. stupeň - 6. - 9. ročník 1 hodina týdně (z toho jsou 3 hodiny z DČD)

Místo výuky: třídy, ostatní prostory školy, učebna PC

Cílové zaměření předmětu vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat, jejich interpretace, obhajování pomocí argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým rozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech
- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze se postupně zlepšovat

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované na úrovni předmětu vedou k rozvoji těchto kompetencí:

Kompetence k učení:

- vedeme žáky k poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií, k porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím
- učíme žáky v praxi využívat korekci textu pomocí vnitřních nástrojů vhodného softwaru

Kompetence k řešení problémů:

- učíme žáky nebát se problémů; prakticky je vedeme k využívání techniky v duchu myšlenky: „technika má sloužit nám, a ne my jí“

- užíváme metody experimentu k nalezení efektivního řešení problémů ICT

Kompetence komunikativní:

- vedeme k tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce
- podporujeme formy komunikace na „mezinárodní úrovni“ v rámci Evropy i světa využíváním internetové sítě
- klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace
- učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky

Kompetence sociální a personální:

- vedeme žáky k zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu a v jiných médiích
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
- důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování, tak aby se žáci vzájemně nevyrušovali při tvořivé práci

Kompetence občanské:

- netolerujeme záliby žáků v informacích, které mohou vést k sociálně patologickým jevům
- nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům
- neustále monitorujeme chování žáků (především při práci s internetem), včas přijímáme účinná opatření
- v hodnocení žáků (ve zřetelné převaze) uplatňujeme prvky pozitivní motivace
- upozorňujeme na právní aspekty v oblasti ICT (pirátství, autorský zákon, hesla) kompetence žáků

Kompetence pracovní:

- vedeme žáky využíváním výpočetní techniky, aplikačního i výukového softwaru, ke zvýšení efektivnosti jejich učební činnosti a k racionálnější organizaci jejich práce
- vedeme žáky k dodržování zásad bezpečnosti při práci s technikou napojenou na elektrickou síť
- učíme žáky provádět základní údržbu hardwarového zařízení, vedeme je k šetrné práci s výpočetní technikou
- učíme žáky využívat ICT pro hledání informací důležitých pro jejich další profesní růst

Kompetence digitální:

- využívá běžně používaná digitální zařízení při učení, samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, sdílí data, informace a digitální obsah
- digitální technologie umí využít ke zjednodušení a zkvalitnění práce v hodině i při domácí přípravě
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Poznámky k předmětu v rámci učebního plánu:

Předmět je zařazen od 4. ročníku.

Na II. stupni je předmět vyučován v 6. - 9. ročníku 1 vyučovací hodinu týdně. Časová dotace v 6. - 8. ročníku je čerpána z DČD

Informatika		**4. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu	-uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů -pojmenuje jednotlivá zařízení, se kterými pracuje, popíše, k čemu slouží, k čemu je využívá bezpečně vypíná, zapíná digitální zařízení, se kterým pracuje -najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci -dodržuje pravidla při práci s digitálními technologiemi -edituje digitální text, vytvoří obrázek -přehraje zvuk či video -uloží svoji práci do souboru, otevře soubor -používá krok zpět, zoom -řeší úkol použitím schránky -sdělí informaci obrázkem -využívá značky, piktogramy, symboly, kódy, zašifruje, dešifruje obrázek/text - rozpozná zvláštní chování počítače, přivolá pomoc dospělého - vyčte informace z daného modelu - propojí digitální zařízení - vyslovuje odpovědi na základě dat	**systémy**: skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení; příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka; části systému a vztahy mezi nimi **hardware a software**: digitální zařízení a jejich účel; prvky v uživatelském rozhraní; spouštění, přepínání a ovládání aplikací; uložení dat, otevírání souborů **počítačové sítě**: propojení technologií, (bez)drátové připojení; internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat **bezpečnost**: pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením; uživatelské účty, hesla **data, informace:** sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů **kódování a přenos dat**: využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace **modelování**: model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování

		jevů kolem žáka
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
I-5-3-01p v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky I-5-4-01p najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu I-5-4-03p popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi I-5-1-01p uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout, vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat I-5-1-02p popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví	-uvede různé příklady digitálních technologií se kterými se opakovaně setkal (telefon, tablet, navigace, digitální fotoaparát, kamera, čtečka kódů, bankomat) -pojmenuje jednotlivá zařízení, se kterými pracuje a popíše, k čemu je využívá -zapíná, vypíná bezpečně digitální zařízení, se kterým pracuje -přehraje zvuk či video -uloží svoji práci do souboru, otevře soubor -používá podle pokynů krok zpět, zoom -řeší podle pokynu úkol použitím schránky -popíše s pomocí vizuální podpory stanovená pravidla pro práci s digitálními technologiemi v místě, ve kterém pracuje -najde a spustí z plochy známou aplikaci, se kterou již pracoval -rozpozná zvláštní chování počítače, se kterým má předchozí zkušenost, a přivolá pomoc dospělého -vybírá podle zadaných kritérií informace, které o sobě může zveřejnit -popíše jednoduchou situaci kterou opakovaně řeší /psaní dcv., chování o přestávce), jak postupuje a jaká rozhodnutí uskutečňuje - odpovídá na otázky k této jednoduché situaci na základě své zkušenosti - zakóduje a dekóduje text, se kterým se opakovaně setkává -předá informaci ze svého praktického života zakódovanou pomocí textu či čísel (např. zápis dcv., sebehodnocení, zápis služeb)	**systémy**: skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení; příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka; části systému a vztahy mezi nimi **hardware a software**: digitální zařízení a jejich účel; prvky v uživatelském rozhraní; spouštění, přepínání a ovládání aplikací; uložení dat, otevírání souborů **počítačové sítě**: propojení technologií, (bez)drátové připojení; internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat **bezpečnost**: pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením; uživatelské účty, hesla **data, informace:** sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů **kódování a přenos dat**: využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace **modelování**: model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka

	- sdělí informaci slovně, symbolem, obrázkem -kóduje/dekóduje informaci obrázkem, textem (využívá piktogramů, symbolů, nápisů, které žáka obklopují – školní informační cedule, dopravní značky)	

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita
Kreativita Vést žáky k cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Vést žáky k pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Fungování a vliv médií ve společnosti
Fungování a vliv médií ve společnosti Vést žáky k seznámení se s organizací a postavením médií ve společnosti
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Občanská společnost a škola
Občan, občanská společnost a stát Vést žáky jako odpovědné členy společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy- softwarové pirátství
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Vést žáky k seznámení se s různými typy sdělení, jejich rozlišováním a jejich funkcí
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Vnímání autora mediálních sdělení
Vnímání autora mediálních sdělení Vést žáky k identifikování postojů a názorů autora
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Práce v realizačním týmu
Práce v realizačním týmu Vést žáky k utváření týmů a k práci v týmu
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Tvorba mediálního sdělení
Tvorba mediálního sdělení Vést žáky k uplatnění a výběru výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Stavba mediálních sdělení
Stavba mediálních sdělení Vést žáky k poznání příkladů stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)

Informatika		**5. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů	-pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech -doplní posloupnost prvků -umístí data správně do tabulky -doplní prvky v tabulce -v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný -pomocí obrázku znázorní jev -pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy -v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání/řídící chování postavy -v programu najde a opraví chyby -rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát -vytvoří a použije nový blok -upraví program pro obdobný problém -vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky -přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky - rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit -cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů -nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky -určí, jak spolu prvky souvisejí	**řešení problému krokováním**: postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu; příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy; přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu; sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci **programování:** experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí; události, sekvence, opakování, podprogramy; sestavení programu **kontrola řešení:** porovnání postupu s jiným a diskuse o nich; ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním; nalezení chyby a oprava kódu; nahrazení opakujícího se vzoru cyklem **systémy**: skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení; příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka; části systému a vztahy mezi nimi **práce se strukturovanými daty:** shodné a odlišné vlastnosti objektů; řazení prvků do řad, číslovaný a nečíslovaný seznam, víceúrovňový seznam; tabulka a její struktura; záznam, doplnění a úprava záznamu
I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení		
I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy		
I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu		
I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi		
I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data		

Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
I-5-2-01p sestavuje symbolické zápisy postupů	- navrhne podle předlohy možné kroky řešení jednoduchého problému, který ho zajímá, pomocí nabídnutého symbolického zápisu (předměty, piktogramy, fotografie, text) -pohybuje se osobně nebo zprostředkovaně v prostředí labyrintu -řeší jednoduchý problém (pravidla pro práci s PC, mytí rukou, příprava na hodinu, úklid pracovního místa) po jednotlivých krocích podle návodu -používá různé formy zápisu postupů pomocí obrázků. značek, symbolu, textu -přečte, porozumí krokům ve známém postupu -rozpozná situaci využívající opakovaně použitelné postupy -sestaví podle předlohy funkční postup řešící konkrétní jednoduchou situaci -s pomocí předmětů, obrázků, textů, znaků znázorní posloupnost jednoduchého postupu (řešení školní aktivity, pohádkové příběhy) -nakrokuje řešení jednoduchého problému, který opakovaně řeší, do dílčích kroků (cesta do školy, účast na školním výletu), možno využít vizuální podpory -rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát (řady předmětů, symbolů, obrázků, cyklus rok, roční období, měsíc, týden, den) -sestavuje postup konkrétní známé situace, kterou již	**řešení problému krokováním**: postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu; příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy; přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu; sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci **programování:** experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí; události, sekvence, opakování, podprogramy; sestavení programu **kontrola řešení:** porovnání postupu s jiným a diskuse o nich; ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním; nalezení chyby a oprava kódu; nahrazení opakujícího se vzoru cyklem **systémy**: skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení; příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka; části systému a vztahy mezi nimi **práce se strukturovanými daty:** shodné a odlišné vlastnosti objektů; řazení prvků do řad, číslovaný a nečíslovaný seznam, víceúrovňový seznam; tabulka a její struktura; záznam, doplnění a úprava záznamu
I-5-2-02p popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení		
I-5-2-03p rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů		
I-5-3-01p v systémech, které ho obklopují rozezná jednotlivé prvky		
I-5-3-02p pro vymezený problém, který opakovaně řešil, zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data		

	řešil, a to s použitím opakování známých postupů (pohádkové příběhy s opakováním, rutinní činnosti, návody jednoduchých výrobků)	

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita
Kreativita Vést žáky k cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Vést žáky k pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Fungování a vliv médií ve společnosti
Fungování a vliv médií ve společnosti Vést žáky k seznámení se s organizací a postavením médií ve společnosti
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Občanská společnost a škola
Občan, občanská společnost a stát Vést žáky jako odpovědné členy společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy- softwarové pirátství

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
Interpretace vztahu mediálních sdělení Vést žáky k seznámení se s různými typy sdělení, jejich rozlišováním a jejich funkcí
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Vnímání autora mediálních sdělení
Vnímání autora mediálních sdělení Vést žáky k identifikování postojů a názorů autora
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Práce v realizačním týmu
Práce v realizačním týmu Vést žáky k utváření týmů a k práci v týmu
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Tvorba mediálního sdělení
Tvorba mediálního sdělení Vést žáky k uplatnění a výběru výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Stavba mediálních sdělení
Stavba mediálních sdělení Vést žáky k poznání příkladů stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)

Informatika		**6. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
I-9-1-01 získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat	- najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) -odpoví na otázky na základě dat v tabulce -popíše pravidla uspořádání v existující tabulce -doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy -navrhne tabulku pro záznam dat -propojí data z více tabulek či grafů -rozpozná zakódované informace kolem sebe -zakóduje/dekóduje znaky pomocí znakové sady -zašifruje/dešifruje text pomoci několika šifer -zakóduje v obrázku barvy více způsoby -zakóduje obrázek pomocí základních geometrických tvarů -zjednoduší zápis textu a obrázku	**data, informace:** získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači; proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby při interpretaci dat **kódování a přenos dat:** různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti; standardizované kódy; bit; bajt, násobné jednotky; jednoduché šifry a jejich limity **modelování:** schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, ohodnocený a orientovaný graf; základní grafové úlohy
I-9-1-02 navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu		
I-9-1-03 vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní		
I-9-1-04 zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji		

	-ke kódování využívá i binární čísla -vysvětlí známé modely jevů, situací, činností -v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku -pomocí ohodnocených/orientovaných grafů řeší problémy -vytvoří model,ve kterém znázorní více souběžných činností	
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
I-9-1-01p získá z dat informace, interpretuje data z oblastí, se kterými má zkušenosti	-vyhledává, získává a interpretuje data obecně a v počítači z oblastí, se kterými má opakovanou zkušenost -odpoví na otázky na základě dat v tabulce z oblasti, se kterou má zkušenost -popíše pravidla uspořádání v jednoduché existující tabulce -doplní do tabulky podle pravidel prvky, záznamy -vyhledá informace z doporučených zdrojů -popíše známé modely jevů, situací, činností (notový záznam, schéma z učebnice) -v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku spojenou s jeho konkrétní činností -znázorní graficky problém (časová osa, jednoduchá myšlenková mapa, řada obrázků), stanoví, případně podle návodu, zda má všechny potřebné informace	**data, informace:** získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači; proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby při interpretaci dat **kódování a přenos dat:** různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti; standardizované kódy; bit; bajt, násobné jednotky; jednoduché šifry a jejich limity **modelování:** schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, ohodnocený a orientovaný graf; základní grafové úlohy
I-9-1-02p zakóduje a dekóduje jednoduchý text a obrázek		
I-9-1-03p popíše problém podle nastavených kritérií a na základě vlastní zkušenosti určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení k popisu problému používá grafické znázornění		
I-9-1-04p stanoví podle návodu, zda jsou v popisu problému všechny informace potřebné k jeho řešení		

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita
Kreativita Vést žáky k cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Občanská společnost a škola
Občan, občanská společnost a stát

Vést žáky jako odpovědné členy společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy- softwarové pirátství
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Vést žáky v rámci témat - různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od stereotypů zobrazovaných médii jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Stavba mediálních sdělení
Stavba mediálních sdělení Vést žáky v rámci témat - příklady pravidelností v uspořádání sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)

Informatika		**7. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
I-9-4-01 popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě	-pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí -vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením -diskutuje o funkci operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich -na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat -popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní -na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti -vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu -diskutuje o cílech a metodách hackerů - dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat	**hardware a software:** pojmy hardware a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování; operační systémy – funkce, typy, typické využití; datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému, komprese a formáty souborů, správa souborů, instalace aplikací; fungování nových technologií kolem žáka **počítačové sítě:** typy, služby a význam počítačových sítí, fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa; struktura a principy internetu; web – fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL, vyhledávač; princip cloudových aplikací; metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva
I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos		
I-9-4-03 vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky		
I-9-4-04 poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače		
I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení		

	-nainstaluje a odinstaluje aplikaci -uloží textové, grafické soubory -vybere vhodný formát pro uložení dat -popíše, která zařízení jsou připojená do školní sítě -porovná různé metody zabezpečení účtů -spravuje sdílení souborů -vysvětlí cestu emailové zprávy -ukončí program bez odezvy	**řešení technických problémů:** postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastaven **bezpečnost:** útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy; zabezpečení digitálních zařízení a dat – aktualizace, antivir, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat **digitální identita:** digitální stopa (obsah a metadata) – sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, cookies, sledování komunikace, informace v souboru; sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat, fungování a algoritmy sociálních sítí
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
I-9-4-01p rozlišuje funkce počítače po stránce hardwaru i operačního systému I-9-4-02p ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu I-9-4-03p pracuje v on line prostředí propojí podle návodu digitální zařízení a na příkladech popíše možná rizika, která s takovým připojením souvisí I-9-4-04p rozpozná typické závady a chybové stavy počítačů a obrátí se s žádostí o pomoc na dospělou osobu I-9-4-05p	-správně popíše jednotlivé části PC -popíše, jak lze získat aplikaci pro bezpečné využití -uloží textové/grafické soubory -vybere podle návodu vhodný formát pro uložení dat -popíše, která zařízení jsou připojená do školní sítě -pomocí modelu znázorní cestu emailové zprávy, rozumí způsobu emailové komunikace -zkontroluje, zda jsou části počítače, které používá, správně propojeny, ukončí program bez odezvy -dodržuje bezpečnostní pravidla pro práci s digitálními technologiemi	**hardware a software:** pojmy hardware a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování; operační systémy – funkce, typy, typické využití; datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému, komprese a formáty souborů, správa souborů, instalace aplikací; fungování nových technologií kolem žáka **počítačové sítě:** typy, služby a význam počítačových sítí, fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa; struktura a principy internetu; web – fungování webu, webová

dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat	v místě, ve kterém pracuje -popíše na příkladech, co je digitální stopa -uloží zvukové a multimediální soubory -vybere vhodný formát pro uložení dat -popíše podle skutečnosti, která zařízení jsou připojená do školní sítě -dodržuje postupy k zabezpečení účtu (chrání své heslo, změní své heslo) -používá podle návodu email -vysvětlí spolužákovi, co je to digitální stopa	stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL, vyhledávač; princip cloudových aplikací; metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva **řešení technických problémů:** postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastaven **bezpečnost:** útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy; zabezpečení digitálních zařízení a dat – aktualizace, antivir, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat **digitální identita:** digitální stopa (obsah a metadata) – sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, cookies, sledování komunikace, informace v souboru; sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat, fungování a algoritmy sociálních sítí

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita
Kreativita Vést žáky k cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Občanská společnost a škola
Občan, občanská společnost a stát Vést žáky jako odpovědné členy společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy- softwarové pirátství
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Vést žáky v rámci témat - různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od stereotypů zobrazovaných médii jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Stavba mediálních sdělení
Stavba mediálních sdělení Vést žáky v rámci témat - příklady pravidelností v uspořádání sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)

Informatika		**8. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen	-v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému -po přečtení programu vysvětlí, co vykoná -ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby -používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna -spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav -používá souřadnice pro programování postav -používá parametry v blocích, ve vlastních blocích -vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu -diskutuje různé programy pro řešení problému -hotový program upraví pro řešení příbuzného problému -řeší problémy sestavením algoritmu -zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně	**algoritmizace:** dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu **programování:** nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné **kontrola:** ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a programu **tvorba digitálního obsahu:** tvorba programů (například příběhy, hry, simulace, roboti); potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu; autorství a licence programu; etika programátora
I-9-2-02 rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení		
I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému		
I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné		
I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a		

opraví v něm případnou chybu		
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
I-9-2-01p po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti	-používá strukturovaný postup (např. návod) pro praktické činnosti, při kterých potřebuje oporu -sestaví strukturovaný postup pro řešení známého problému / ve více variantách/ -sestaví jednoduchý program, např. prostřednictvím bee bot aktivity, dbá na jeho čitelnost -po přečtení programu/popisu činnosti vysvětlí, co vykoná a činnost zrealizuje -ověří správnost programu -ověří správnost popisu odzkoušeného postupu, najde a opraví v něm případné chyby -diskutuje různé postupy pro řešení známého/příbuzného problému -hotový postup upraví pro řešení jiného známého/příbuzného problému -řeší problémy sestavením algoritmu/postupu -ověří správnost popisu postupu, najde a opraví v něm chyby -vybere z více možností vhodný postup pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní -řeší problém jeho rozdělením na části	**algoritmizace:** dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu **programování:** nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné **kontrola:** ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a programu **tvorba digitálního obsahu:** tvorba programů (například příběhy, hry, simulace, roboti); potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu; autorství a licence programu; etika programátora
I-9-2-02p rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení		
I-9-2-03p navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal		

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita
Kreativita Vést žáky k cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Občanská společnost a škola
Občan, občanská společnost a stát Vést žáky jako odpovědné členy společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy- softwarové pirátství

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
Interpretace vztahu mediálních sdělení Vést žáky v rámci témat - různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od stereotypů zobrazovaných médii jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Stavba mediálních sdělení
Stavba mediálních sdělení Vést žáky v rámci témat - příklady pravidelností v uspořádání sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)

Informatika		**9. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
I-9-3-01 vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů	popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují -pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva -při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky -používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) -řeší problém výpočtem s daty -připíše do tabulky dat nový záznam -seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) -používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy -ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství	**informační systémy:** informační systém ve škole; uživatelé, činnosti, práva, struktura dat; ochrana dat a uživatelů, účel informačních systémů a jejich role ve společnosti **návrh a tvorba evidence dat:** formulace požadavků; struktura tabulky, typy dat; práce se záznamy, pravidla a omezení; kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel; úprava požadavků, tabulky či pravidel **hromadné zpracování dat:** velké soubory dat; funkce a vzorce, práce s řetězci; řazení, filtrování, vizualizace dat; odhad závislostí
I-9-3-02 nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat		
I-9-3-03 vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat		
I-9-3-04 sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu		

	dat	
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
I-9-3-01p popíše účel informačních systémů, které používá	-popíše alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují -pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti, které mohou a nemohou dělat (např. žáci, učitelé, rodiče) -sestaví jednoduchou tabulku (na základě vzoru) pro evidenci dat z oblasti, se kterou má opakovanou zkušenost -připíše do tabulky dat nový záznam -seřadí tabulku dat podle daného kritéria (např. velikost, abecedně) -používá filtr na výběr dat z tabulky	**informační systémy:** informační systém ve škole; uživatelé, činnosti, práva, struktura dat; ochrana dat a uživatelů, účel informačních systémů a jejich role ve společnosti **návrh a tvorba evidence dat:** formulace požadavků; struktura tabulky, typy dat; práce se záznamy, pravidla a omezení; kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel; úprava požadavků, tabulky či pravidel **hromadné zpracování dat:** velké soubory dat; funkce a vzorce, práce s řetězci; řazení, filtrování, vizualizace dat; odhad závislostí
I-9-3-02p nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce		
I-9-3-03p na základě doporučeného návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat		

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita
Kreativita Vést žáky k cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Vést žáky k pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v text
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Fungování a vliv médií ve společnosti
Fungování a vliv médií ve společnosti Vést žáky k seznámení se s organizací a postavením médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); role médií v politických změnách
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Občanská společnost a škola

Občan, občanská společnost a stát Vést žáky jako odpovědné členy společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy- softwarové pirátství
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Vést žáky v rámci témat - různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od stereotypů zobrazovaných médii jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)

6.6 PRVOUKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **Prvouka** patří spolu s předměty **Vlastivěda** a **Přírodověda** do vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, která je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni. Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti, utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všímat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných. Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládání nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Vzdělávací oblast tak připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech Člověk a společnost, Člověk a příroda a ve vzdělávacím oboru Výchova ke zdraví. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je členěn do pěti tematických okruhů. Propojováním tematických okruhů je možné vytvářet v ŠVP různé varianty vyučovacích předmětů a jejich vzdělávacího obsahu7. V tematickém okruhu Místo, kde žijeme se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově). Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu Lidé kolem nás si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu Lidé a čas se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům

v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd. V tematickém okruhu Rozmanitost přírody žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.
V tematickém okruhu Člověk a jeho zdraví žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka. Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.
Časová dotace: V 1. - 3. ročníku - 2 hodiny týdně.
Místo výuky: třídy, ostatní prostory školy, učebna PC, knihovny, veřejná prostranství mimo školu
Cílové zaměření předmětu vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co ho zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení

- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované na úrovni předmětu vedou k rozvoji těchto klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- podporujeme samostatnost a tvořivost
- motivujeme žáky pro celoživotní učení
- vedeme žáky k objevování a poznávání všeho, co je zajímá a v čem by v budoucnu mohli uspět
- učíme práci s chybou
- učíme trpělivosti a povzbuzujeme
- pomáháme žákům řešit a třídit informace podle zvolených nebo zadaných kritérií
- učíme žáky orientovat se ve světě informací

Kompetence k řešení problémů:

- pomáháme žákům, aby došli k samostatným objevům, řešením a závěrům
- podporujeme přijatelné způsoby řešení problémů
- vedeme žáky k tvořivému myšlení a logickému uvažování
- učíme žáky pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi a dalšími informačními zdroji
- upevňujeme u žáků účelné rozhodování a jednání v různých situacích – ohrožení vlastního zdraví a zdraví druhých, vlastní i cizí bezpečnosti
- vedeme žáky k odpovědnosti za své chování
- podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů

Kompetence komunikativní:

- rozšiřujeme u žáků slovní zásobu v osvojovaných tématech
- klademe důraz na kulturní vyjadřování, netolerujeme hrubé, vulgární, agresivní či nezdvořilé výrazy
- podporujeme u žáků vyjadřování vlastních myšlenek a názorů a jejich zdůvodnění, kladení otázek k věci, vzájemnému naslouchání
- vedeme žáky k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání
- připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích

Kompetence sociální a personální:

- učíme žáky pracovat ve skupinách a spolupracovat při řešení problémů
- učíme žáky respektovat názory druhých
- učíme žáky diskutovat a věcně argumentovat
- vedeme žáky k respektování a objektivnímu hodnocení práce vlastní i druhých

Kompetence občanské:

- upevňujeme v žácích hrdost na svou osobu, rodinu, obec a vlast
- vedeme žáky k ohleduplnému vztahu k přírodě a kulturním výtvorům
- vedeme žáky k aktivní ochraně životního prostředí a vlastního zdraví
- motivujeme žáky k hledání možností aktivního uplatnění ochrany přírody
- vedeme žáky k respektování společenských pravidel, práv druhých, právních předpisů a vnitřních norem školy
- vytváříme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole

Kompetence pracovní:

- učíme žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologii

- vedeme důsledně žáky k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností a závazků
- vedeme žáky k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné a týmové činnosti
- učíme žáky pracovat přiměřeným pracovním tempem
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci druhých, učíme je vážit si práce kamarádů a spolužáků a respektovat výsledky jejich práce
- vedeme žáky k tvořivému přístupu k zadaným úkolům a uplatňování svých poznatků a nápadů

Kompetence digitální:

- využívá běžně používaná digitální zařízení při učení, samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, sdílí data, informace a digitální obsah
- digitální technologie umí využít ke zjednodušení a zkvalitnění práce v hodině i při domácí přípravě
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Poznámky k předmětu v rámci učebního plánu:
Předmět je vyučován v 1. - 3. ročníku v rozsahu 2 vyučovacích hodin. Ve vyšších ročnících na něj navazují předměty Vlastivěda a Přírodověda.

Prvouka		**1. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	zná základní části těla uplatňuje základní hygienické návyky v režimu dne s prevencí nemocí snaží se dodržovat zásady bezpečného chování s prevencí úrazů snaží se dodržovat práva a povinnosti stanovené pravidly třídy snaží se dodržovat pravidla silničního provozu jako chodec chová se obezřetně při setkání s neznámými lidmi v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i jiné dítě reaguje na pokyny dospělého	**domov** prostředí domova, orientace v místě bydliště **škola** prostředí školy, třídy, činnosti ve škole, ve třídě, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace **rodina** příbuzenské vztahy, role členů rodiny, postavení jedince v rodině, jména členů rodiny, život rodiny, oslavy **soužití lidí** mezilidské vztahy, komunikace v rodině rodina zaměstnání rodičů komunikace, pomoc nemocným **chování lidí** pravidla slušného chování, vlastnosti lidí, vzhledové rozdíly, ohleduplnost, zvládání vlastní emocionality
ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)		
ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům		
ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností		

ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě	při vyhlášení poplachu orientuje se v denním režimu rozlišuje děj v kratším časovém sledu – minulost, přítomnost, budoucnost rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v užší rodině, na příkladech ze své rodiny pojmenuje etapy lidského života seznamuje se s odlišnostmi spolužáků a lidí, se kterými je v kontaktu rozpozná různá povolání a pracovní činnosti podle různých indicií (obrázky, pantomima, klíčová slova) vnímá místo svého bydliště jako svůj domov orientuje se v místě svého bydliště a školy najde cestu na známé místo rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí školy, určí vhodná místa pro trávení volného času pozoruje a slovně popíše viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích podle obrázků a vlastních zkušeností na konkrétních příkladech rozliší rostlinu bylinu, keř, strom pozná některé stromy listnaté a jehličnaté zná některá domácí a volně žijící zvířata	**orientace v čase a časový řád** určování času, denní režim, části dne, roční období **současnost a minulost v našem životě** proměny způsobu života, bydlení, lidové zvyky **vesmír a Země** roční období, změny v přírodě **životní podmínky** počasí v ročních obdobích **rostliny a živočichové** stavba těla u některých nejznámějších druhů, způsob života, průběh života, význam v přírodě a pro člověka **ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody** ochrana rostlin a živočichů **lidské tělo** stavba těla, části obličeje **péče o zdraví** osobní hygiena, denní režim, pitný režim, pohybový režim, správná výživa, vhodná skladba stravy, otužování, péče o zevnějšek péče o zdraví nemoc, drobné úrazy a poranění, předcházení nemocem a úrazům **návykové látky a zdraví** odmítání návykových látek **osobní bezpečí, krizové situace** bezpečné chování v silničním provozu; přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví - čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku; šikana, týrání **mimořádné události a rizika s nimi spojená** postup v případě ohrožení; požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém
ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí		
ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích		
ČJS-3-4-02 roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě		
ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví		
ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných		
ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkávání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek		
ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech		

Prvouka		**2. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určité místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	chrání své zdraví správnou životosprávou poznává své tělo, ošetří si drobná poranění dodržuje pravidla silničního provozu jako chodec zhodnotí vhodnost míst pro hru a trávení volného času, uvede možná nebezpečí i způsoby, jak jim čelit oznámí rodičům či ve škole každé setkání s cizími lidmi v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i jiné dítě seznamuje se v modelových situacích ohrožení bezpečí s možnými způsoby prevence a ochrany reaguje na signály při vyhlášení poplachu spojuje činnosti denního režimu s příslušnou hodinou rozlišuje děj v časovém sledu v průběhu školního roku, užívá pojem vloni poznává historické památky v obci porovnává způsob bydlení dnes a v minulosti na základě obrázků a četby porovnává role členů v rodině vyjádří vlastními slovy zájem o určitá povolání	**domov** prostředí domova, orientace v místě bydliště; škola - prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace **obec, místní krajina** její části, význačné budovy **rodina** postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny práce fyzická a duševní, zaměstnání **soužití lidí** mezilidské vztahy, komunikace, obchod, zájmové spolky, pomoc nemocným a sociálně slabým **chování lidí** vlastnosti lidí, pravidla slušného chování; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům **právo a spravedlnost** základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy **kultura** podoby a projevy kultury, kulturní instituce **orientace v čase a časový řád** určování času, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období **současnost a minulost v našem životě** proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života **vesmír a Země** roční období
ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům		
ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností		
ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti		
ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost		
ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích		
ČJS-3-4-02 roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě		
ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické,		

režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	vyznačí v jednoduchém plánu místo školy při vycházce poznává okolí školy a obce, seznamuje se s typem krajiny	**životní podmínky** počasí **rostliny, houby, živočichové** znaky života, životní potřeby a projevy, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka
ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	opíše slovně cestu do školy pozoruje a popíše změny v obci, rozliší možná nebezpečí v obci zařadí svátky do ročního období	**ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody** odpovědnost lidí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů a živelné pohromy **lidské tělo** stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, vývoj jedince
ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	pozoruje, porovnává a slovně popíše viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích, ve dne a v noci, podle obrázků a vlastních zkušeností rozliší ovoce a zeleninu	**péče o zdraví** denní režim, pitný režim, pohybový režim, správná výživa; nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc; osobní hygiena
ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	pojmenuje jehličnaté a listnaté stromy, včetně ovocných, ovocné keře, některé byliny pojmenuje a přiřadí mláďata domácích zvířat zařadí volně žijící zvířata do typického prostředí uvede příklady, jak chránit přírodu	**návykové látky a zdraví** odmítání návykových látek **osobní bezpečí, krizové situace** bezpečné chování v rizikovém prostředí, krizové situace - šikana, týrání – spolupráce s Policií ČR; přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví - čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky) **mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená** postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); integrovaný záchranný systém

Prvouka		**3. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci, (městě)	uplatňuje zdravotně preventivní návyky s využitím znalostí o lidském těle rozliší funkce smyslových orgánů rozlišuje různá poranění a ukáže, jak je ošetřit vyhodnotí nebezpečí míst pro hru a trávení volného času a volí odpovídající způsoby ochrany v modelových situacích ohrožení bezpečí označí možná nebezpečí a diskutuje o účinných způsobech ochrany reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných situacích využívá časové údaje při řešení denních situací v životě rozlišuje a porovnává děj v minulosti, přítomnosti, budoucnosti rozliší historické památky v regionu interpretuje některé báje a pověsti spjaté s místem, v němž žije zařadí do časových souvislostí zvyky obce orientuje se v mezigeneračních vztazích a adekvátně reaguje v kontaktu s ostatními lidmi	**obec** její části, poloha v krajině, významné budovy **regiony ČR** vybrané oblasti ČR **naše vlast** domov, krajina, národ **okolní krajina** zemský povrch a tvary, vodstvo, změny v krajině, orientační body, světové strany **mapy obecně zeměpisné** obsah, grafika, vysvětlivky **škola** okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace **soužití lidí** mezilidské vztahy, komunikace **rodina** zaměstnání, práce fyzická a duševní **chování lidí** pravidla slušného chování; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům; vlastnosti lidí, vzhledové rozdíly **právo a spravedlnost** základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy **základní globální problémy** nesnášenlivost mezi lidmi **orientace v čase** určování času, denní režim, roční období **regionální památky** péče o památky **báje, mýty, pověsti** minulost kraje a předků **současnost a minulost v našem životě** proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby
ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům		
ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností		
ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti		
ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu		
ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost		
ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích		
ČJS-3-4-02 roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků; uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě		
ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné		

vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	vnímá a toleruje různé vlastnosti, chování a jednání lidí ve svém okolí seznamuje se s činností některých povolání a regionálních firem nakreslí plán bydliště s označením svého domova a dalších míst orientuje se v místní krajině a v nejbližším městě, s využitím mapy pojmenuje okolní obce a města začlení obec do příslušného regionu, kraje rozpozná přírodní a umělé prvky v krajině seznamuje se s důležitostí vyváženosti přírody pro život na Zemi, rozlišuje přírodní děje roztřídí některé přírodniny podle určujících znaků (živá – neživá př.) porovnává vlastnosti látek a měří veličiny času, hmotnosti, objemu, délky, teploty s praktickým užitím jednotek (min, g, kg, l, ml, mm, cm, dm, m, °C) vysvětluje změny látek a skupenství užívá jednoduché nástroje a přístroje při jednoduchých pokusech zařadí nejznámější druhy živočichů podle znaků a způsobů života (ptáci, savci, ryby, hmyz, plazi)	**ohleduplné chování k přírodě a její ochrana** ochrana životního prostředí **životní podmínky** proměny počasí **nerosty, horniny, půda** hospodářsky významné horniny a nerosty, vznik a význam půdy **rostliny, houby, živočichové** znaky života, životní potřeby a projevy, význam pro člověka **látky a jejich vlastnosti** třídění látek, změny skupenství, měření veličin **voda a vzduch** vlastnosti a formy vody, oběh vody, složení vzduchu, význam pro život **lidské tělo** stavba těla, uložení orgánů, životní potřeby, vývoj jedince **péče o zdraví, zdravá výživa** denní, pitný a pohybový režim, osobní a duševní hygiena; nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc při drobných úrazech a poraněních, krizové situace (šikana, týrání) **návykové látky a zdraví** odmítání návykových látek **osobní bezpečí, krizové situace** bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky); **přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví** čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku **mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená** postup v případě ohrožení; integrovaný záchranný systém

	zdůvodňuje význam ovzduší a vodstva pro život	
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů 1. – 3. ročník		
ČJS-3-1-01p popíše a zvládne cestu do školy orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy	zvládá orientaci v okolí svého bydliště a v okolí školy zná adresu svého bydliště popíše a zvládá cestu do školy zná nejvýznamnější místa v okolí zná role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy zná a popisuje zařízení bytu, ví a umí vyprávět o tom, co kdo dělá má osvojené základy společenského chování správně rozpoznává a používá vhodné chování k rodičům, k sourozencům, správně se chová v obchodě, ve škole, ke spolužákům a dospělým projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům ví, jak se chovat při setkání s neznámými lidmi pojmenovává nejběžnější povolání a pracovní činnosti zvládá jednoduchou orientaci v čase vyjmenuje dny v týdnu a jejich denní režim pozná, kolik je hodin zná rozvržení svých denních činností rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	**Místo, kde žijeme** **Domov a jeho okolí** orientace v obci, adresa bydliště, místní pověsti, tradice a zvyky, kulturní a historické zajímavosti **Škola** prostředí školy a život ve škole a jejím okolí, základy dopravní výchovy **Lidé kolem nás** **Rodina a společnost** role členů rodiny, práva a povinnosti v rodině, příbuzenské vztahy, život a funkce rodiny, mezilidské vztahy, základní pravidla společenského chování, jednání v obchodě, na poště, u lékaře **Právo a spravedlnost** práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání (krádež, šikanování, zneužívání, týrání) a jeho postih, tolerance, multikulturalita **Osobní bezpečí** chování v rizikovém prostředí **Lidé a čas** **Orientace v čase** určování času - roční období, den, týden, měsíce, rok, kalendář, určování času a měření času, práce lidí. **Rozmanitost přírody** **Příroda v ročních obdobích** znaky ročních období, chování živočichů, péče o zvířata a ptáky, sezónní práce na zahradě a na poli **Živočichové** druhy a způsob života, životní podmínky, výživa, stavba těla u vybraných druhů a jejich význam pro člověka **Plody přírody** pozná druhy ovoce a zeleniny
ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy dodržuje základní pravidla společenského chování při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům		
ČJS-3-2-02p pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti		
ČJS-3-3-01p pozná, kolik je hodin, orientuje se v čase zná rozvržení svých denních činností		
ČJS-3-3-02p rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti		
ČJS-3-3-03p poznává různé lidské činnosti		
ČJS-3-4-01p pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích		
ČJS-3-4-02p pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a		

bylinami ČJS-3-4-03p provede jednoduchý pokus podle návodu ČJS-3-5-01p uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu, popíše své zdravotní potíže a pocity, zvládá ošetření drobných poranění pojmenuje hlavní části lidského těla ČJS-3-5-02p rozezná nebezpečí dodržuje zásady bezpečného chování neohrožuje své zdraví a zdraví jiných uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu ČJS-3-5-03p chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	poznává různé lidské činnosti vyjmenuje roční období a zná jejich charakteristiku popisuje a porovnává viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami uplatňuje základní zásady chování v přírodě umí vhodně pečovat o přírodu a zná dopady nesprávného přístupu na životní prostředí provádí jednoduché pokusy se známými látkami uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu pojmenuje hlavní části lidského těla dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro chodce dokáže sdělit své zdravotní potíže a pocity zvládá ošetření drobných poranění	**Ochrana přírody** chování k přírodě, péče o životního prostředí, třídění odpadů a jejich likvidace, živelné pohromy a ekologické katastrofy **Člověk a jeho zdraví** **Péče o zdraví, zdravá výživa** denní režim, zdravá strava a pitný režim, význam aktivního pohybu, osobní a intimní hygiena, běžné nemoci a prevence, chování v době nemoci, základní péče o nemocného **Osobní bezpečí** bezpečné chování v silničním provozu **Lidské tělo** části lidského těla, hlavní orgány, rozdíly mezi mužem a ženou, drobné úrazy a poranění, předcházení úrazům

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí
Sebepoznání a sebepojetí Vést žáky k poznání - já jako zdroj informací o sobě; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání
Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Občan, občanská společnost a stát
Občan, občanská společnost a stát Vést žáky k poznávání principů soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Základní podmínky života
Základní podmínky života Vést žáky k poznání důležitosti vody ,půdy, ekosystémů
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Vztah člověka k prostředí
Vztah člověka k prostředí Vést žáky k poznání témat - naše obec , prostředí a zdraví

6.7 PŘÍRODOVĚDA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Přírodověda navazuje s předmětem Vlastivěda na Prvouku v rámci vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, která je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni. Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti, utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všímat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných. Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládání nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Vzdělávací oblast tak připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech Člověk a společnost, Člověk a příroda a ve vzdělávacím oboru Výchova ke zdraví. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je členěn do pěti tematických okruhů. Propojováním tematických okruhů je možné vytvářet v ŠVP různé varianty vyučovacích předmětů a jejich vzdělávacího obsahu7. V tematickém okruhu Místo, kde žijeme se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově). Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu Lidé kolem nás si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu Lidé a čas se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům

v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd. V tematickém okruhu Rozmanitost přírody žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.
V tematickém okruhu Člověk a jeho zdraví žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka. Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.
Časová dotace: Ve 4. ročníku a v 5. ročníku je vyučována 1 hodina Přírodovědy týdně.
Místo výuky: třídy, ostatní prostory školy, učebna PC**,** knihovna, veřejná prostranství mimo školu**,** výlety, exkurze
Cílové zaměření předmětu vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co ho zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení

- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované na úrovni předmětu vedou k rozvoji těchto klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- žák používá různé metody a strategie efektivního učení
- projevuje zájem samostatně zkoumat, pozorovat a poznávat přírodu
- aktivně používá získané poznatky, zařazuje je do vzájemných souvislostí
- provádí pozorování a experimenty, porovnává získané výsledky, kterými ověří nabyté poznatky

Kompetence k řešení problémů:

- rozezná problémové situace a zhodnotí je
- vyhledává různá řešení daných problémů
- zdůvodní navržené řešení
- nenechá se odradit nezdarem, snaží se dosáhnout úspěšného cíle

Kompetence komunikativní:

- aplikuje dovednost správně, výstižně a souvisle formulovat své myšlenky a názory
- účelně diskutuje – popíše své názory, vyslechne druhé, vhodně reaguje
- rozumí různým typům textů (encyklopedie, atlasy, internet apod.) a vybírá z nich podstatné informace
- srovnává poznatky, dovednosti a zkušenosti z vyučování a praktického života s dalšími informacemi z médií

Kompetence sociální a personální:

- rozvine schopnost pracovat ve skupině při vyhledávání informací či plnění úkolu
- podílí se na stanovení pravidel práce ve skupině a naučí se dodržovat tato pravidla
- dokáže se vhodně zapojit do diskuse o daném tématu, obhájit svůj názor, respektuje názory druhých, zhodnotí výsledky diskuse a využije poučení z diskuse
- upevňuje si vlastní sebedůvěru, ovládá a řídí své jednání, chování

Kompetence občanské:

- uznává a respektuje přesvědčení druhých, spravedlivě posoudí jejich osobní hodnoty, obhajuje správné, odsoudí špatné
- chápe základní vztahy a normy ve společnosti, vymezí svá práva a povinnosti, je zodpovědný v kritických situacích
- chápe základní vztahy a souvislosti v různých ekosystémech a environmentální problémy
- aktivně pečuje o své zdraví, chrání zdraví svých blízkých, neohrožuje zdraví svých spoluobčanů
- uvědomuje si svou zodpovědnost za budoucnost naší Země
- podílí se na péči o životní prostředí

Kompetence pracovní:

- dokáže pracovat podle návodů, dodržuje vymezená pravidla, přizpůsobuje se pracovním podmínkám a jejich případným změnám
- zná pravidla bezpečného chování při práci, plnění úkolů, používání různých materiálů, látek atd.
- pracuje hospodárně a kvalitně s ohledem na své zdraví, zdraví druhých
- šetrně přistupuje k životnímu prostředí, využívá všechny své možnosti k ochraně životního prostředí
- využívá získané znalosti a zkušenosti pro svůj osobní rozvoj

- přistupuje tvořivě k zadaným úkolům, uplatňuje své poznatky a nápady

Kompetence digitální:

- využívá běžně používaná digitální zařízení při učení, samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, sdílí data, informace a digitální obsah
- digitální technologie umí využít ke zjednodušení a zkvalitnění práce v hodině i při domácí přípravě
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Poznámky k předmětu v rámci učebního plánu:

Ve 4. a v 5. ročníku je vyučována 1 hodina Přírodovědy týdně.

Přírodověda		**4. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	rozumí a popíše pohyby Země, střídání ročního období umí rozlišit přírodu živou a neživou, pozná jejich propojení rozumí přizpůsobení organismů prostředí chápe souvislosti času a střídání ročních období chápe a zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy pozná a pojmenuje zástupce rostlinné a živočišné říše u jednotlivých druhů popíše stavbu těla zná životní podmínky rostlin a živočichů pojmenuje ohrožené druhy z říše rostlinné a živočišné zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví	**voda a vzduch** výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život **rostliny, živočichové, houby** znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka **látky a jejich vlastnosti** třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek **vesmír a Země** den a noc, roční období **rovnováha v přírodě** význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva **ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody** odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy **látky a jejich vlastnosti**
ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období		
ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy		
ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat		
ČJS-5-4-06 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu		
ČJS-5-5-01 využívá poznatky o lidském těle k podpoře vlastního zdravého		

způsobu života ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	člověka podporovat nebo poškozovat ví, jak se chovat v přírodě, jak pečovat o životní prostředí dokáže uvést a posoudit činnosti lidí, které přírodě pomáhají, i ty, které přírodu poškozují dokáže roztřídit odpad vědět o jeho likvidaci a možnosti recyklace pozná následky živelné pohromy má povědomí o ekologické katastrofě zná význam vody a vzduchu pro život na Zemi zná základní vlastnosti vody a vzduchu popíše koloběh vody v přírodě zná význam proudění vzduchu a ochrany ovzduší ví, jak pečovat o rostliny v domácnosti, na zahradě, v sadu, v lese pozná některé vybrané škůdce rostlin pojmenuje jednotlivé části lidského těla hlavní orgány zná základní rozdíly mezi mužským a ženským tělem umí rozlišit jednotlivé etapy lidského života zná základní pravidla péče o	formy a vlastnosti vody **nerosty a horniny, půda** hospodářsky významné nerosty **lidské tělo** stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka **lidské tělo** vývoj jedince **péče o zdraví** zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsob uchování potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim, drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů **návykové látky, závislosti a zdraví** návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií **osobní bezpečí, krizové situace** šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích, bezpečné chování v silničním provozu, vhodná a nevhodná místa pro hru, dopravní značky, předcházení rizikovým situací v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky) **mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená** postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén), požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); IZS **návykové látky, závislosti a zdraví** návykové látky, jejich odmítání, závislost **péče o zdraví** osobní, intimní a duševní

	zdraví ví, jaký význam má pro život zdravá výživa, pitný režim pojmenuje běžné nemoci ví, jak pečovat o nemocného, jak se chovat v průběhu nemoci seznámí se s prevencí onemocnění, úrazů ví, jak ošetřit drobná poranění dramatizuje způsob odmítnutí návykové látky zná základní pravidla silničního provozu pro cyklisty a chodce dokáže se bezpečně chovat v silničním provozu dokáže přivolat pomoc seznámí se s mimořádnými krizovými situacemi a způsobem chování při nich rozpozná různé formy agresivity a násilí nacvičí chování při těchto situacích	hygiena **přivolání první pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví** služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku

Přírodověda		**5. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	pozná a pojmenuje zástupce rostlinné a živočišné říše u jednotlivých druhů popíše stavbu těla zná životní podmínky rostlin a živočichů pojmenuje ohrožené druhy z říše rostlinné a živočišné ví, jak pečovat o rostliny v	**nerosty a horniny, půda** některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam **vesmír a Země** sluneční soustava, den a noc, střídání ročních období **životní podmínky** rozmanitost podmínek života na Zemi, význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a
ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním		

ročních období	domácnosti, na zahradě, v sadu, v lese pozná některé vybrané škůdce rostlin rozumí a popíše pohyby Země, střídání ročního období umí rozlišit přírodu živou a neživou, zná jejich propojení rozumí přizpůsobení organismů prostředí pozná a pojmenuje zástupce rostlinné a živočišné říše zná životní podmínky rostlin a živočichů ví, jak pečovat o rostliny v domácnosti, na zahradě, v sadu, v lese zná význam vody a vzduchu pro život na Zemi zná základní vlastnosti vody a vzduchu popíše koloběh vody v přírodě zná význam proudění vzduchu a ochrany ovzduší zná působení přírodních vlivů ví, jaký význam má půda pro živou přírodu ví, jak se chovat v přírodě, jak pečovat o životní prostředí dokáže uvést a posoudit činnosti lidí, které přírodě pomáhají, i ty, které přírodu poškozují dokáže roztřídit odpad, ví o jeho likvidaci a možnosti	živočišstva na Zemi; podnebí a počasí **ohleduplné chování člověka k přírodě a ochrana přírody** odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelní pohromy a ekologické katastrofy **nerosty, horniny a půda** zvětrávání, vznik půdy a její význam, některé hospodářsky významné horniny a nerosty **lidské tělo** stavba těla, základní funkce a projevy, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce **lidské tělo** vývoj jedince **péče o zdraví** zdravý životní styl, správná výživa, vhodná skladba stravy **mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená** postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry, IZS **osobní bezpečí, krizové situace** vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek, šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích **návykové látky, závislosti a zdraví** návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, rizika, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií **péče o zdraví** zdravý životní styl, denní
ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy		
ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozliší aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat		
ČJS-5-4-06 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu		
ČJS-5-5-01 využívá poznatky o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života		
ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození		
ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob		
ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista		
ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových		

látek ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	recyklace zná následky živelné pohromy pojmenuje jednotlivé části lidského těla, hlavní orgány zná základní rozdíly mezi mužským a ženským tělem umí rozlišit jednotlivé etapy lidského života zná základní pravidla péče o zdraví ví, jaký význam má pro život zdravá výživa, pitný režim, dostatek spánku i aktivního pohybu pojmenuje běžné nemoci ví, jak pečovat o nemocného, jak se chovat v průběhu nemoci seznámí se s prevencí onemocnění ví, jak ošetřit drobná poranění seznámí se s prevencí úrazů zná základy první pomoci seznámí se s nejčastějšími druhy návykových látek a jejich nebezpečím dramatizuje způsob odmítnutí návykové látky zná základní pravidla silničního provozu pro cyklisty a chodce dokáže se bezpečně chovat v silničním provozu seznámí se s mimořádnými krizovými situacemi a způsobem chování při nich rozpozná různé formy agresivity a násilí	režim, správná výživa, pitný režim, vhodná skladba stravy, výběr a způsoby uchování potravin; přenosné a nepřenosné nemoci, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), prevence nemocí a úrazů, PP při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena **přivolání první pomoci v případě ohrožení duševního a fyzického zdraví** služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku **osobní bezpečí, krizové situace** bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek, sexuální a jiné zneužívání, brutalita, jiné formy násilí v médiích, služby odborné pomoci

	nacvičuje chování při těchto situacích, řídí se pokyny dospělých seznámí se v možnostmi odborné pomoci	
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů 4. a 5. ročník		
ČJS-5-4-01p na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody	pozná a pojmenuje zástupce rostlinné a živočišné říše u jednotlivých druhů popíše stavbu těla zná životní podmínky rostlin a živočichů jmenuje ohrožené druhy z říše rostlinné a živočišné ví, jak pečovat o rostliny v domácnosti, na zahradě, v sadu, v lese zná některé vybrané škůdce rostlin rozumí střídání ročního období umí rozlišit přírodu živou a neživou rozumí přizpůsobení organismů prostředí zná působení přírodních vlivů ví, jaký význam má půda pro živou přírodu zná základní pravidla péče o zdraví ví, jaký význam má pro život zdravá výživa, pitný režim, dostatek spánku i aktivního pohybu pojmenuje jednotlivé části lidského těla, hlavní orgány zná základní rozdíly mezi mužským a ženským tělem	**nerosty a horniny, půda** některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam **vesmír a Země** sluneční soustava, den a noc, střídání ročních období **životní podmínky** rozmanitost podmínek života na Zemi, význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí **ohleduplné chování člověka k přírodě a ochrana přírody** odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelní pohromy a ekologické katastrofy **nerosty, horniny a půda** zvětrávání, vznik půdy a její význam, některé hospodářsky významné horniny a nerosty **lidské tělo** stavba těla, základní funkce a projevy, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce **lidské tělo** vývoj jedince **péče o zdraví** zdravý životní styl, správná výživa, vhodná skladba stravy **mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená** postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry, IZS
ČJS-5-4-02p popíše střídání ročních období		
ČJS-5-4-03p zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí		
ČJS-5-4-05p chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí zvládá péči o pokojové rostliny popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují		
ČJS-5-4-06p provádí jednoduché pokusy se známými látkami		
ČJS-5-5-01p uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu		
ČJS-5-5-02p rozlišuje jednotlivé etapy lidského života		
ČJS-5-5-04p uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty, správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události		

ČJS-5-5-05p odmítá návykové látky ČJS-5-5-07p ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc	umí rozlišit jednotlivé etapy lidského života zná základní pravidla silničního provozu pro cyklisty a chodce dokáže se bezpečně chovat v silničním provozu zná, jak odmítnout návykové látky seznámí se s mimořádnými krizovými situacemi a způsobem chování při nich rozpozná různé formy agresivity a násilí nacvičí chování při těchto situacích, řídit se pokyny dospělých seznámí se v možnostmi odborné pomoci ví, jak ošetřit drobná poranění a zavolá PP	**osobní bezpečí, krizové situace** vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek, šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích **návykové látky, závislosti a zdraví** návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, rizika, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií **péče o zdraví** zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, pitný režim, vhodná skladba stravy, výběr a způsoby uchování potravin; přenosné a nepřenosné nemoci, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), prevence nemocí a úrazů, PP při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena **přivolání první pomoci v případě ohrožení duševního a fyzického zdraví** služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku **osobní bezpečí, krizové situace** bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek, sexuální a jiné zneužívání, brutalita, jiné formy násilí v médiích, služby odborné pomoc

Průřezová témata, souvislosti
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Vztah člověka k prostředí
Vztah člověka k prostředí Vést žáky k orientaci v tématech - naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a

řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci – instituce, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví a způsoby ochrany zdraví)
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Ekosystémy
Ekosystémy Vést žáky k orientaci v tématech - les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na polích, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Občan, občanská společnost a stát
Občan, občanská společnost a stát Vést žáky v duchu témat - občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Základní podmínky života
Základní podmínky života Vést žáky k orientaci v tématech - voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší , čistota ovzduší u nás); půda; ekosystémy
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí
Sebepoznání a sebepojetí Vést žáky k sebepoznání - já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah k sobě samému; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vést žáky k ochraně přírody a kulturních památek

6.8 VLASTIVĚDA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Vlastivěda navazuje spolu s předmětem Přírodověda na předmět Prvouka a patří do vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, která je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni. Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti, utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všímat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných. Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládání nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Vzdělávací oblast tak připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech Člověk a společnost, Člověk a příroda a ve vzdělávacím oboru Výchova ke zdraví. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je členěn do pěti tematických okruhů. Propojováním tematických okruhů je možné vytvářet v ŠVP různé varianty vyučovacích předmětů a jejich vzdělávacího obsahu7. V tematickém okruhu Místo, kde žijeme se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově). Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu Lidé kolem nás si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu Lidé a čas se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům

v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd. V tematickém okruhu Rozmanitost přírody žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.
V tematickém okruhu Člověk a jeho zdraví žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka. Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.
Časová dotace: Ve 4. ročníku je vyučována 1 hodina Vlastivědy týdně, v 5. ročníku 2 hodiny Vlastivědy.
Místo výuky: třídy, ostatní prostory školy**,** učebna PC**,** knihovna, veřejná prostranství mimo školu, výlety, exkurze
Cílové zaměření předmětu vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co ho zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení

- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované na úrovni předmětu vedou k rozvoji těchto klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- žák používá různé metody a strategie efektivního učení
- projevuje zájem samostatně vyhledávat informace
- nové informace třídí a využije je v procesu učení i praktickém životě
- aktivně používá poznatky, nové termíny, znaky, symboly, dokáže je uvádět do vzájemných souvislostí
- vytváří si komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy

Kompetence k řešení problémů:

- vymezí problém, pochopí jej, dokáže jej vysvětlit, popsat, posoudí možné způsoby řešení
- vyhledá informace potřebné k řešení problému (orientuje se v encyklopediích, odborné literatuře, na internetu apod.) a účelně je aplikuje
- nenechá se odradit případnými nezdary, snaží se dosáhnout úspěchu
- rozvíjí svou schopnost pozorovat, analyzovat, srovnávat, výstižně pojmenovat věci, jevy a děje, souvisle o nich vypráví

Kompetence komunikativní:

- využívá své dovednosti správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky v ústním i písemném projevu
- dokáže vyhledat a poté pracovat s různými typy textů, záznamů, obrazových materiálů k probíranému tématu
- srovnává poznatky, dovednosti a zkušenosti z vyučování a praktického života s dalšími informacemi z médií

Kompetence sociální a personální:

- rozvine schopnost pracovat ve skupině při vyhledávání informací či plnění úkolu
- podílí se na stanovení pravidel práce ve skupině a naučí se dodržovat tato pravidla
- dokáže se vhodně zapojit do diskuse o daném tématu, obhájit svůj názor, respektuje názory druhých, zhodnotí výsledky diskuse a využije poučení z diskuse
- upevňuje si vlastní sebedůvěru, ovládá a řídí své jednání, chování

Kompetence občanské:

- uznává a respektuje přesvědčení druhých, spravedlivě posoudí jejich osobní hodnoty, obhajuje správné, odsoudí špatné
- chápe základní vztahy a normy ve společnosti, vymezí svá práva a povinnosti, je zodpovědný v kritických situacích
- chápe základní vztahy a souvislosti v různých ekosystémech a environmentální problémy
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní a historické dědictví, vytvoří si kladný vztah k umění, ke kultuře, vlasti, k přírodnímu prostředí

Kompetence pracovní:

- dokáže pracovat podle návodů, dodržuje vymezená pravidla, přizpůsobuje se pracovním podmínkám a jejich případným změnám
- uplatňuje elementární poznatky o lidské společnosti, práci lidí a prostřednictvím rozmanitých činností získají pojmy domov
- a vlast pro žáka konkrétní, věcný, mravně a citově zabarvený obsah
- prakticky si ověří orientaci v terénu, práci s mapou

- využívá získané znalosti a zkušenosti pro svůj osobní rozvoj

Kompetence digitální:

- využívá běžně používaná digitální zařízení při učení, samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, sdílí data, informace a digitální obsah
- digitální technologie umí využít ke zjednodušení a zkvalitnění práce v hodině i při domácí přípravě
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Poznámky k předmětu v rámci učebního plánu:
Ve 4. ročníku je vyučována 1 hodina Vlastivědy týdně, v 5. ročníku 2 hodiny Vlastivědy.

Vlastivěda		**4. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	ukáže na mapě polohu Středočeského kraje a kraje sousedící orientuje se na mapě podle světových stran (směrová růžice), zkoumá orientaci podle přírodních úkazů porovnává různé druhy map, vyhledává a čte jednoduché mapové značky, určuje barvy mapy vyhledá na mapě regionální zvláštnosti přírody (CHKO, NP) a historické památky zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest poznává Prahu jako hlavní město ČR, sídlo prezidenta a vlády pozná státní symboly dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami toleruje odlišné názory, obhájí	**domov** prostředí domova, orientace v místě bydliště **škola** prostředí a okolí školy, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace, činnosti **obec, místní krajina** poloha v krajině, části obce, význačné budovy, dopravní síť, život v obci; minulost a současnost obce (města) **okolní krajina** orientační body a linie, světové strany **naše vlast** domov, krajina, národ **mapy obecně zeměpisné a tematické** vysvětlivky, obsah, grafika **místní oblast, region** zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, působení lidí na krajinu a životní prostředí, vliv krajiny na život lidí **regiony ČR** Praha a vybrané oblasti ČR přírodní a kulturní bohatství, region mého domova Středočeský kraj **Evropa a svět**
ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě		
ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map		
ČJS-5-1-03 vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy		
ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam		
ČJS-5-1-05 porovná způsob života a přírodu naší vlasti i v jiných zemích		
ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam		
ČJS-5-2-01		

vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) ČJS-5-2-02 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat ČJS-5-2-03 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy ČJS-5-3-02 využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti ČJS-5-3-03 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	při konkrétních činnostech své, popř. připustí svůj omyl, dokáže se dohodnout se spolužáky rozpozná jednání a chování, které nelze tolerovat a která porušují základní lidská práva vytvoří ve skupině časovou přímku s využitím časových údajů využívá různé zdroje k čerpání informací o minulosti na území naší vlasti srovnává na vybraných ukázkách způsob života a práce na našem území od prvobytně pospolné společnosti po husitství	ČR a sousední státy, práce s mapou, cestování **naše vlast** základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly **rodina** postavení jedince v rodině, role členů rodiny, život a funkce rodiny **soužití lidí** mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie **chování lidí** vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, ohleduplnost, etické zásady, rizikové situace; předcházení konfliktům **právo a spravedlnost** základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy **vlastnictví** osobní, soukromé a společné, příjmy a výdaje domácnosti, rozpočet **orientace v čase a časový řád** určování času, vliv přírody na život lidí, denní režim, roční období, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet **současnost a minulost v našem životě** proměny způsobu života - bydlení, předměty denní potřeby **současnost a minulost v našem životě** - průběh lidského života **báje, mýty, pověsti** domov, vlast, rodný kraj, minulost předků a kraje **nejstarší osídlení** naše země v pravěku; počátek středověku, Slované - způsob života, hradiště; Velká

		Morava, Konstantin a Metoděj Přemyslovci, zakládání měst - historie našeho města Jan Lucemburský a Eliška Přemyslovna život ve středověku, Karel IV. doba husitská Habsburkové, počátek novověku **regionální památky** péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost **současnost a minulost v našem životě** státní svátky a významné dny - 28. září - sv. Václav, 5. červenec - Cyril a Metoděj, 6. červenec - Jan Hus, 28. říjen - T. G. Masaryk, vznik samostatné ČSR, 17. listopad – Den boje za svobodu a demokracii
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
ČJS-5-1-01p popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje orientuje se na mapě ČR, určí světové strany	ukáže na mapě polohu Středočeského kraje a kraje sousedící seznamuje se s plánem města, jeho pověstmi, kulturními a historickými zajímavostmi orientuje se na mapě podle světových stran (směrová růžice), zkoumá orientaci podle přírodních úkazů porovnává různé druhy map, vyhledává a čte jednoduché mapové značky, určuje barvy mapy vyhledá na mapě regionální zvláštnosti přírody (CHKO, NP) a historické památky zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest	**Místo, kde žijeme** mapy, značení, orientace světové strany, Benátky a okolí, typická krajina, místní památky a kultura a tradice, úrodné Polabí, lužní lesy, skupinová příprava výletu, exkurze s naplánováním trasy a dopravy, praktická orientace v plánku a mapě *vyzkoušet v praxi geocaching* kreativní zpracování výletů, cest, práce ve skupině a týmu, Praha - hlavní město ČR, státní symboly **Lidé kolem nás** lidské vztahy, pravidla třídy, školní řád, pravidla diskuze, lidská práva, modelové situace a hraní rolí **Lidé a čas** osobní události, stávajících situací i historických mezníků, regionální muzea a skanzeny, osidlování našeho území, Staré pověsti české
ČJS-5-1-02p orientuje se na mapě ČR, určí světové strany řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě		
ČJS-5-1-03p má základní znalosti o ČR a její zeměpisné poloze v Evropě		
ČJS-5-1-04p uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí		
ČJS-5-1-05p sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest		
ČJS-5-1-06p pozná státní symboly ČR		
ČJS-5-2-01p		

dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě) ČJS-5-2-02p rozpozná nevhodné chování a jednání svých vrstevníků a dospělých uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy ČJS-5-2-03p používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů ČJS-5-3-03p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště	poznává Prahu jako hlavní město ČR, sídlo prezidenta a vlády pozná státní symboly dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami toleruje odlišné názory, obhájí při konkrétních činnostech své, popř. připustí svůj omyl, dokáže se dohodnout se spolužáky rozpozná jednání a chování, které nelze tolerovat a která porušují základní lidská práva rozezná rozdíly mezi životem dnes a v dávných dobách ukazuje způsob života a práce na našem území od prvobytně pospolné společnosti po husitství, využívá školní knihovnu zná významné události ve svém regionu, kraji pozná významné historické objekty a přírodní památky v blízkém i širším okolí zná svá přání a potřeby ví, za co se v rodině utrácí rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště	(obrázkové), Karel IV., husitské hnutí Jiří z Poděbrad, přírodní památky v okolí, muzeum Benátky

Průřezová témata, souvislosti
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Lidské vztahy
Lidské vztahy Vést žáky v rámci témat - právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, schopnost umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Objevujeme Evropu a svět
Objevujeme Evropu a svět Vést žáky v rámci témat - naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Jsme Evropané
Jsme Evropané Vést žáky v rámci témat - kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání
Rozvoj schopností poznávání Vést žáky k cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Občanská společnost a škola
Občanská společnost a škola Vést žáky v duchu témat - škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy – žákovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Evropa a svět nás zajímá
Evropa a svět nás zajímá

Vést žáky v rámci témat - rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Princip sociálního smíru a solidarity
Princip sociálního smíru a solidarity Vést žáky k odpovědnosti a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; k nekonfliktnímu životu v multikulturní společnosti;

Vlastivěda		**5. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	(navazuje na učivo 4. ročníku - nejstarší dějiny) **orientace v čase a časový řád** čas jako fyzikální veličina; dějiny jako časový sled událostí; letopočet, časová osa; generace **báje, mýty, pověsti** minulost kraje a předků; domov, vlast, rodný kraj **současnost a minulost v našem životě** průběh lidského života proměny způsobu života státní svátky a významné dny významné události novověku v našich zemích české země jako součást Rakouska rozvoj české vzdělanosti - vědy, kultury, jazyka 19. stol. - vynálezy mění život lidí 1. světová válka, vznik ČSR; první republika, 2. světová válka; obnova republiky po válce, poválečná léta r. 1989 a sametová revoluce, události posledních let **regionální památky** - péče o památky **současnost a minulost v našem životě** státní svátky a významné dny **naše vlast domov, krajina, národ**; rodný kraj; rozdělení do oblastí ČR - přírodní podmínky; **regiony ČR**
ČJS-5-3-02 využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti	využívá tištěné i digitální materiály k čerpání informací o minulosti na území naší vlasti	
ČJS-5-3-03 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	porovnává charakter školy od prvopočátku po současnost a způsob života dětí v různých obdobích	
ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam	seznamuje se s některými vynálezy, které pomohly k rozvoji lidského společenství a průmyslu	
ČJS-5-1-03 vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy	seznamuje se s historickými mezníky světových válek	
ČJS-5-1-05 porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	popíše práci předků v minulosti, současnosti	
ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map	využívá školní knihovnu	
ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	pracuje s časovými údaji, chápe vztahy mezi jevy a ději	
ČJS-5-2-01	vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	
	rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl	

vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě), ve společnosti	a dohodne se na společném postupu řešení rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy seznamuje se s hlavními orgány státní moci orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	Praha a vybrané oblasti ČR **místní oblast, region** zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí **Evropa a svět** kontinenty; hranice Evropy, přírodní podmínky; poloha Evropy **Evropa a svět** EU, evropské státy zajímavosti, přírodní podmínky **Evropa a svět** evropské státy - cestování **Evropa a svět** práce s mapou ČR, Evropy a světa; mapy obecně zeměpisné a tematické, obsah, grafika a vysvětlivky, orientace, světové strany **naše vlast** národ; základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva; státní symboly **rodina** postavení a role jedince v rodině - příbuzenské a mezigenerační vztahy; život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání **soužití lidí** mezilidské vztahy v různých oblastech, komunikace, principy demokracie **chování lidí** – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům **právo a spravedlnost** základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy **vlastnictví** - soukromé,
ČJS-5-2-02 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat		
ČJS-5-2-03 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy		

		osobní, společné a veřejné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
ČJS-5-3-03p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách	rozeznává mezi životem dnes a životem v dávných dobách uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji zná významné události ve svém regionu, kraji pozná významné historické objekty a přírodní památky v blízkém i širším okolí zná společenská pravidla ve škole, v obci umí se chovat v rizikovém prostředí vyhledá státní symboly a informace o nich pozná nevhodné chování dospělých i vrstevníků zná svá práva a povinnosti vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště umí používat peníze v běžných situacích – nákup, jeho cena, odhad, vrácení peněz ví, jaká jsou rizika půjčování peněz seznámí se s jednoduchým rozpočtem rodiny (příjmy a výdaje domácnosti), s	navazuje na učivo 4. ročníku - nejstarší dějiny) **orientace v čase a časový řád** čas jako fyzikální veličina; dějiny jako časový sled událostí; letopočet, časová osa; generace **báje, mýty, pověsti** minulost kraje a předků; domov, vlast, rodný kraj **současnost a minulost v našem životě** události posledních let **regionální památky** - péče o památky **současnost a minulost v našem životě** státní svátky a významné dny **naše vlast domov, krajina, národ**; rodný kraj; rozdělení do oblastí ČR - přírodní podmínky; **regiony ČR** Praha a vybrané oblasti ČR **místní oblast, region** zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí **Evropa a svět** kontinenty; hranice Evropy, přírodní podmínky; poloha Evropy **Evropa a svět** EU, evropské státy zajímavosti, přírodní podmínky **Evropa a svět** evropské státy - cestování **Evropa a svět**
ČJS-5-3-03p uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji		
ČJS-5-3-03p vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště		
ČJS-5-2-01p dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)		
ČJS-5-2-02p rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých		
ČJS-5-2-02p uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy		
ČJS-5-2-03p používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze		
ČJS-5-2-03p porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz		
ČJS-5-2-03p sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů		
ČJS-5-1-03p má základní znalosti o ČR a její zeměpisné poloze v Evropě		
ČJS-5-1-04p uvede pamětihodnosti,		

zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí ČJS-5-1-05p sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest ČJS-5-1-06p pozná státní symboly ČR	hotovostní a bezhotovostní formou peněz a způsobem placení, s pojmem banka (úspory, půjčky)	práce s mapou ČR, Evropy a světa; mapy obecně zeměpisné a tematické, obsah, grafika a vysvětlivky, orientace, světové strany **naše vlast** národ; základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva; státní symboly **rodina** postavení a role jedince v rodině průběh lidského života proměny způsobu života státní svátky a významné dny významné události novověku v našich zemích české země jako součást Rakouska - příbuzenské a mezigenerační vztahy; život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání **soužití lidí** mezilidské vztahy v různých oblastech, komunikace, principy demokracie **chování lidí** – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům **právo a spravedlnost** základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy **vlastnictví** - soukromé, osobní, společné a veřejné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky

Průřezová témata, souvislosti
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Evropa a svět nás zajímá

Evropa a svět nás zajímá Vést žáky v rámci témat - rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Objevujeme Evropu a svět
Objevujeme Evropu a svět Vést žáky v rámci témat - naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Jsme Evropané
Jsme Evropané Vést žáky v rámci témat - kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Občanská společnost a škola
Občanská společnost a škola Vést žáky v duchu témat - škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy – žákovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Lidské vztahy
Lidské vztahy Vést žáky v rámci témat - právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, schopnost umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání
Rozvoj schopností poznávání Vést žáky k cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Princip sociálního smíru a solidarity
Princip sociálního smíru a solidarity Vést žáky k odpovědnosti a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; k nekonfliktnímu životu v multikulturní společnosti
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Formy participace občanů v politickém životě
Formy participace občanů v politickém životě Vést žáky k seznámení se s volebním systémem
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Vést žáky k demokratickému způsobu řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

6.9 DĚJEPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací předmět Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Časová dotace: V 6. a 8. ročníku - 2 vyučovací hodiny týdně. v 7. a 9. ročníku - 1 vyučovací hodina týdně.

Místo výuky: třídy, ostatní prostory školy, učebna PC, knihovna, veřejná prostranství mimo školu, výlety, exkurze

Cílové zaměření předmětu:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovědního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované na úrovni předmětu vedou k rozvoji těchto klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- zadáváme úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů
- vedeme žáky k užívání správné historické terminologie a symboliky
- vedeme žáky k pochopení událostí v souvislostech
- vedeme žáky k zamyšlení nad historickým vývojem, komplexnímu pohledu na společnost a aktuální jevy ve společnosti
- zadáváme úkoly, které využívají poznatků z různých předmětů i z každodenních zkušeností

Kompetence k řešení problémů:

- zařazujeme rozmanité aktivity (diskusi, výklad, řešení problémů, ICT a AV techniku)
- zařazujeme metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením
- vedeme žáky ke kritickému myšlení a logickému uvažování
- rozvíjíme schopnost zdůvodnit a obhájit tvrzení

Kompetence komunikativní:

- vedeme žáky k přesnému, výstižnému a kultivovanému vyjadřování (slovem i písmem)
- zařazujeme do výuky diskusi, učíme naslouchat druhým a spolupracovat
- vedeme žáky k věcnému argumentování
- vedeme žáky k práci s různými typy testů a záznamů (grafy, časové přímky, genealogické diagramy, obrazový materiál apod.)
- vedeme žáky k využívání informačních a komunikačních prostředků
- využíváme modelových situací

Kompetence sociální a personální:

- vytváříme příznivé klima třídy
- dodáváme sebedůvěru
- vedeme žáky k pochopení významu týmové práce a postavení samostatné práce
- vedeme žáky k efektivní spolupráci s druhými, k práci v týmu (podílíme se na vytváření příjemné atmosféry v týmu)
- podle potřeby žákům v činnostech pomáháme

Kompetence občanské:

- dbáme na dodržování pravidel chování ve škole dle Školního řádu, právních a etických norem
- vedeme žáky k respektování druhých lidí
- netolerujeme agresivní, vulgární a nezdvořilé chování žáků
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků
- seznamujeme žáky se základními zákony a společenskými normami
- podporujeme smysl pro kulturu, umění a tradice
- podporujeme aktivní přístup k ochraně zdraví a životního prostředí
- seznamujeme žáky s různými způsoby podílení se veřejném životě

Kompetence pracovní:

- ve výuce reflektujeme společenské a přírodní dění
- vedeme žáky k tomu, aby brali ohled na druhé a uvědomili si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- netolerujeme šikanu, projevy rasismu, xenofobie, vulgární vyjadřování a hrubé chování
- motivujeme žáky k prozkoumání názorů, pohledů lišících se od jejich vlastních
- pěstujeme v žácích vztah k tradicím, národnímu, historickému dědictví
- pěstujeme v žácích pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu tvořivost
- vedeme žáky k odpovědnosti za plnění školních povinností

Kompetence digitální:

- využívá běžně používaná digitální zařízení při učení, samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, sdílí data, informace a digitální obsah
- digitální technologie umí využít ke zjednodušení a zkvalitnění práce v hodině i při domácí přípravě
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Poznámky k předmětu v rámci učebního plánu:

V 6. a 8. ročníku - 2 vyučovací hodiny týdně, v 7. a 9. ročníku - 1 vyučovací hodina týdně.

Dějepis		**6. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
D-9-1-01 uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků	vysvětlí na příkladech důležitost historického poznání	význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny
D-9-1-02 uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	definuje základní dějepisné pojmy vyjmenuje některé instituce v regionu, které shromažďují historické prameny	historický čas a prostor člověk a lidská společnost v pravěku
D-9-1-03 orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	rozdělí historické prameny a uvede konkrétní příklady	nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz antické Řecko a Řím
D-9-2-01 charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	popíše vlastními slovy práci archeologa a náplň archeologie	střední Evropa a její styky s antickým Středomořím
D-9-2-02 objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost	popíše některé způsoby měření času definuje kalendář a letopočet, uspořádá hlavní historické epochy	➢ úvod do studia dějepisu, význam zkoumání historie, základní dějepisné pojmy (dějepis, historie, vědy nápomocné zkoumání historie), prameny a jejich dělení, získávání informací o minulosti, instituce, v nichž jsou informace shromažďovány (archivy, muzea, galerie, knihovny), měření času, kalendáře, letopočet, časová osa, práce mapou pravěk, vývoj člověka, rozdělení a charakteristika pravěku, způsob výroby pravěkých nástrojů, způsob obživy, dovednosti pravěkých lidí, seznámení s kulturou pravěkých lidí starověk, první starověké civilizace (Mezopotámie, Egypt, Čína, Indie), kultura a umění starověku, náboženství (egyptské, řecké a římské, hinduismus, buddhismus,
D-9-3-01 rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	načrtne a popíše jednoduchou časovou osu
D-9-3-02 uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	orientuje se na mapě popíše podle obrázku život pravěkých lidí
D-9-3-03 demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury, zrod křesťanství	vysvětlí rozdíl mezi obdobím přisvojovacího hospodářství a výrobním hospodářstvím
D-9-3-04 porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	pojmenuje kovy zpracovávané v pravěku a seřadí je chronologicky poznává základní rysy prvních starověkých civilizací nalezne souvislost mezi

	přírodními podmínkami a vznikem starověkých civilizací a zdůvodní význam řek uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví orientuje se na mapě starověku vystihne přínos jednotlivých starověkých států pro další vývoj civilizace prokáže vliv písma a užití číslic na vývoj společnosti získá informace o vybrané osobnosti antiky z jakéhokoliv oboru srovná vybrané formy vlády ve starověkých státech porovná pozice vybraných společenských vrstev starověkých států pojmenuje příčiny zániku vybraných civilizací	judaismus, křesťanství), antická kultura, Řecko, Řím, vybraná osobnost antiky, vliv antické kultury na rozvoj antické civilizace, ovlivnění římské kultury řeckou, informace o judaismu a křesťanství, státní zřízení starověkých států - právní normy, městské státy – Sparta, Athény
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
D-9-1-01p chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti	chápe význam dějin jako sdělení minulosti rozpozná souvislosti mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých civilizací popisuje život v době nejstarších civilizací uvědomí si odkaz nejstarších civilizací pro současnost seznamuje se s prvními státními útvary na našem	význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny historický čas a prostor člověk a lidská společnost v pravěku nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz antické Řecko a Řím ➢ pravěk, počátky lidstva,
D-9-2-01p rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty		
D-9-3-01p uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států		

D-9-3-03p D-9-3-04p popíše život v době nejstarších civilizací	území	starověk, nejstarší civilizace - vybrané státy, informativně obecné znaky a specifické zvláštnosti (hospodářského, společenského, politického, kulturního a náboženského vývoje), přínos pro rozvoj světové kultury, vzdělanosti, vznik písma, významné osobnosti, historické památky, archeologie a její význam rody – kmeny – státy (zákony), Keltové (nové dovednosti - práce s hlínou, kovem, řemesla, význam kovů pro zemědělství a řemesla, válčení) Slované, Sámova říše

Průřezová témata, souvislosti
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Občan, občanská společnost a stát
-občan,občanská-společnost-a-stát - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Princip sociálního smíru a solidarity
- princip sociálního smíru a solidarity

Dějepis		**7. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
D-9-4-01 popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vznik států	ilustruje s pomocí mapy směr stěhování národů vystihne hlavní příčiny stěhování národů	nový etnický obraz Evropy utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj
D-9-4-02 objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	jednoduše popíše vznik Velké Moravy vysvětlí vztah českého státu k Velké Moravě a k západoevropským říším a k Byzanci	islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci)
D-9-4-03		Velká Morava a český stát,

vymezí úlohu křesťanské víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí D-9-4-04 ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury D-9-5-01 vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve D-9-5-02 vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život D-9-5-03 popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky D-9-5-04 objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie D-9-5-05 objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky D-9-5-06 rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek	objasní základní prvky křesťanství vyhledá názorové střety světské a církevní moci ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti charakterizuje románský a gotický sloh doloží rozdíly mezi románským slohem a gotikou ukázkami dá do souvislosti rozvoj vzdělání a objevování antických ideálů vyhledá některé z myšlenek volajících po nápravě církve postihne příčiny vzniku husitského hnutí na základě obrázku či textu vypráví o husitské tematice roztřídí důsledky a příčiny zámořských objevů uvažuje nad významem zámořských objevů popíše situaci českého státu v rámci habsburské monarchie oddělí příčiny třicetileté války od jejích důsledků definuje a ukáže na příkladech absolutismus, konstituční monarchii, parlamentarismus na základě obrázků rozpozná vybrané kulturní slohy a ukáže jejich průvodní znaky	jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou zámořské objevy a počátky dobývání světa český stát a velmoci v 15. - 18. století barokní kultura a osvícenství ➢ úvod do dějin středověku, práce s časovou osou, stěhování národů, křesťanství v raném středověku, kmeny v Evropě, první středověké říše, společnost v raném středověku, mimoevropský svět v raném středověku vrcholný středověk, ustálení států v Evropě, dvorská a měšťanská kultura, vliv náboženství na vznik ozbrojených konfliktů, pokrok ve vzdělání, gotika, doba Lucemburská, renesance, objevy a dobývání, počátky nové doby, novověk, proměny ve společnosti, humanizmus a renesance, zámořské objevy, husitství, změny v nahlížení na církev, rozdělení křesťanství, habsburská monarchie, třicetiletá válka,

		proměny společnosti po třicetileté válce, úpadek feudálního systému
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
D-9-4-02p uvede první státní útvary na našem území uvede základní informace z období počátků českého státu	má základní poznatky z období počátku českého státu zná úlohu a postavení církve ve středověké společnosti charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí seznamuje se s obdobím rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu, uvědomí si odkaz této doby pro současnost	nový etnický obraz Evropy utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci) Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou zámořské objevy a počátky dobývání světa český stát a velmoci v 15. - 18. století barokní kultura a osvícenství – české země, svět ➢ počátky českého státu (hradiště, architektura, vliv křesťanství), románská kultura, život v době vlády Karla IV.,
D-9-4-03p popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí		
D-9-4-04p rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu		

		rozvoj kultury a vzdělání, gotická a renesanční kultura, co z odkazu této doby obohacuje náš život a kde se středověká města husitství – příčiny, průběh, výsledky, významné osobnosti, doba vlády Jiřího z Poděbrad, rozmach českého státu za vlády Přemyslovců a Lucemburků – změny ve středověké společnosti s nimi setkáváme (četba, filmy, výtvarné umění, architektura, hudba, tradice, poznatky a vynálezy - arabské číslice, malá abeceda, nové plodiny, kompas, kormidlo, porcelán, papír, léčení bylinami

Průřezová témata, souvislosti
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Kulturní diference
- multikulturalita
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Multikulturalita
- kulturní rozdíly

Dějepis		**8. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
D-9-6-01 vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	rozpozná změny modernizující se společnosti dá do souvislosti myšlenky VFR, události napoleonských válek a postupný rozklad feudálního řádu rozliší jednotlivé fáze národního obrození analyzuje předpoklady pro vznik národních obrození popíše vznik nových vrstev společnosti objasní nerovnoměrnosti v modernizaci společnosti	industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět; vznik USA národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů politické proudy
D-9-6-02 objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě		
D-9-6-03 porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů		
D-9-6-04 vysvětlí rozdílné tempo		

modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií	vyhledá společné prvky kolonií přiřadí nejvýznamnější kolonie mateřským zemím odhadne příčiny konfliktů mezi koloniemi a mateřskými zeměmi	(konzervatismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva kulturní rozrůzněnost doby konflikty mezi velmocemi, kolonialismus – kolonialismus
D-9-7-01 na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky		první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky ➢ sociální, kulturní a politické změny, velká francouzská revoluce a napoleonské války, národní obrození, kulturní vlivy a směry, zrod moderní společnosti, sociální skupiny, základní politické proudy, mimoevropský svět a kolonializmus, nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a její důsledky, význam kolonií
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
D-9-5-03p popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu	seznamuje se s důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací zná rozdíly způsobu života společnosti jednotlivých historických etap má přehled o zásadních historických událostech v naší zemi poznává význačné osobnosti našich dějin uvědomí si odkaz této doby pro současnost	industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět; vznik USA národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů politické proudy (konzervatismus, liberalismus, demokratismus, socialismus),
D-9-5-04p D-9-5-05p uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku		
D-9-6-03p uvede základní historické události v naší zemi v 19. století vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století		
D-9-7-01p		

D-9-7-03p D-9-7-04p uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války		ústava, politické strany, občanská práva kulturní rozrůzněnost doby konflikty mezi velmocemi, kolonialismus první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky ➢ objevy a dobývání, počátky nové doby Počátek novověku Kryštof Kolumbus, objevné cesty a jejich důsledky, vynálezy (knihtisk), vzdělání, renesance, humanismus České země za vlády Habsburků Doba Rudolfa II. a Praha, význam rudolfínské Prahy, baroko, bitva na Bílé hoře, poprava českých pánů, třicetiletá válka – 1. celoevropský konflikt, důsledky válek, nucený odchod Čechů do ciziny (Komenský) Osvícenectví Národní uvědomování – revoluce po celé Evropě, touha po nezávislosti. Národní obrození Palacký, rok 1848, rozvoj literatury, hudby, malířství, architektury, nové objevy, film, práva žen, česká politika a kultura na konci 19. století

Průřezová témata, souvislosti
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Vztah člověka k prostředí
- vztah člověka k prostředí
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- lidské aktivity a problémy životního prostředí

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Evropa a svět nás zajímá
- Evropa a svět nás zajímají
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Objevujeme Evropu a svět
- objevujeme Evropu a svět

Dějepis		**9. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
D-9-7-02 rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	vlastními slovy vyjádří důsledky zneužití techniky a doloží svoje teze příklady z historie vyhledá klady a nedostatky demokratických systémů charakterizuje vybrané totalitní systémy vyhledává společné znaky totalitních systémů uvede příklady negativního působení totalitních systémů v regionu na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a doloží jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv shrne informace vypovídající o Československu (politika, společnost, hospodářství...) vyjmenuje příklady mezinárodní spolupráce v Evropě, popř. ve světě vysvětlí termín rozvojové země, přiřadí k tomuto termínu příklady konkrétních zemí prokáže na vybraném současném jevu orientaci v problémech současného světa	nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik Československa, jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. - 30. letech; totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět druhá světová válka, holocaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj politické, mocenské a ekonomické důsledky války studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí) vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky rozpad koloniálního systému,
D-9-7-03 charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu		
D-9-7-04 na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv		
D-9-7-05 zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí		
D-9-8-01 vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků		
D-9-8-02 vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce		
D-9-8-03 posoudí postavení rozvojových zemí		
D-9-8-04 prokáže základní orientaci v problémech současného světa		

		mimoevropský svět problémy současnosti věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport, zábava ➢ 1. a 2. světová válka, meziválečný vývoj, demokracie a totalita, vzestup totalitních systémů, poválečné uspořádání světa, 80. a 90. léta 20. století současná společnost, globální problémy lidstva, nutnost spolupráce
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
D-9-7-01p D-9-7-03p D-9-7-04p uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války	vysvětluje příčiny 1. sv. války chápe vztahy mezi příčinami a politickými, sociálními a kulturními důsledky 1. světové války	nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik Československa, jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy
D-9-7-05p uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky	má základní poznatky o vzniku samostatné Československé republiky	mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. - 30. letech; totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět
D-9-8-01p D-9-8-02p popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě	zná průběh a důsledky 2. světové války a nový politický a hospodářský vývoj v Evropě	druhá světová válka, holocaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj politické, mocenské a ekonomické důsledky války
D-9-8-04p chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti	chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti	studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou

		západních zemí) vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět problémy současnosti věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport, zábava ➢ 1. světová válka – vznik československého státu, období 1. republiky, fašismus v Evropě, mnichovská zrada 2. světová válka – protektorát Čechy a Morava, slovenský stát, průběh a důsledky války, domácí a zahraniční odboj, holocaust, poválečný vývoj – období zápasu o demokracii, únor 1948, totalitní režim a odpor proti němu, rok 1968, nové společenské poměry v Evropě, události 1989, vznik české republiky a vstup do EU, hrozba terorismu

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí
Vést žáky k sebepoznání a sebepojetí
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy
Vést žáky k pozitivním mezilidským vztahům

6.10 OBČANSKÁ VÝCHOVA

Charakteristika předmětu

Vzdělávací předmět Občanská výchova se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Časová dotace: V 6. - 8. ročníku - 1 vyučovací hodina týdně, v 9. ročníku - 2 vyučovací hodiny týdně.

Místo výuky: třídy, ostatní prostory školy, učebna PC, knihovna, veřejná prostranství mimo školu, výlety, exkurze

Cílové zaměření předmětu vede žáka k:

- poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití, ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované na úrovni předmětu vedou k rozvoji těchto klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- učíme žáky plánovat, organizovat a hodnotit jejich činnost
- učíme žáky vyhledávat, zpracovávat, hodnotit informace z různých zdrojů
- podporujeme využívání moderních technologií při zpracování dat
- motivujeme žáky k učení
- vedeme žáky ke kritickému hodnocení vlastní práce i práce druhých

- podporujeme zájem žáků o dění ve světě
- učíme žáky efektivně využívat čas
- učíme žáky správným postupům při přípravě na vyučování

Kompetence k řešení problémů:

- učíme žáky využívat různé varianty řešení problémů
- učíme žáky, jak některým problémům předcházet
- při řešení problémů podporujeme jak samostatnost, tak i týmovou spolupráci
- vedeme žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní:

- rozvíjíme komunikační dovednosti žáků v různých společensko-kulturních oblastech
- podporujeme efektivní využívání moderních technologií při komunikaci
- učíme žáky naslouchat druhým a vhodně se zapojovat do diskuse
- umožňujeme žákům vyjadřovat jejich názory podložené vhodnými argumenty
- netolerujeme vulgární a nezdvořilé projevy žáků

Kompetence sociální a personální:

- učíme žáky účinně pracovat ve skupinách
- podporujeme spolupráci žáků při vytváření pravidel práce v týmu
- klademe důraz na poskytnutí pomoci druhým
- podporujeme schopnost požádat o pomoc
- vedeme žáky ke kritickému hodnocení práce v týmu, své práce i práce druhých
- podporujeme zdravé sebevědomí žáků
- vedeme žáky k sebevýchově

Kompetence občanské:

- dbáme na dodržování pravidel chování ve škole dle Školního řádu, právních a etických norem
- vedeme žáky k respektování druhých lidí
- netolerujeme agresivní, vulgární a nezdvořilé chování žáků
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků
- seznamujeme žáky se základními zákony a společenskými normami
- podporujeme smysl pro kulturu, umění a tradice
- podporujeme aktivní přístup k ochraně zdraví a životního prostředí
- seznamujeme žáky s různými způsoby podílení se veřejném životě

Kompetence pracovní:

- vedeme žáky k reálnému pohledu na své další vzdělávání a budoucí profesní zaměření
- seznamujeme žáky s možnostmi a riziky podnikání a jiného pracovního uplatnění v ČR a EU
- vytváříme vhodné pracovní prostředí

Kompetence digitální:

- využívá běžně používaná digitální zařízení při učení, samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, sdílí data, informace a digitální obsah
- digitální technologie umí využít ke zjednodušení a zkvalitnění práce v hodině i při domácí přípravě
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Poznámky k předmětu v rámci učebního plánu:

V 6. - 8. ročníku - 1 vyučovací hodina týdně, v 9. ročníku - 2 vyučovací hodiny týdně.

Občanská výchova		**6. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
VO-9-1-01 objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	popíše základní funkce složek státní moci zná důležité symboly státu rozumí pojmům vlastenectví - nacionalismus uvědomuje si význam úcty ke kulturním památkám učí se schopnosti vystupovat proti vandalismu ví, jak se chovat v běžných situacích pozná rasistické chování navrhuje způsoby řešení neshod a konfliktů nenásilným způsobem uvědomuje si význam vzdělání, společných pravidel a norem ve školním kolektivu, význam tolerance i spolupráce rozpoznává netolerantní projevy v chování lidí popíše, jak pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu je seznámen se základními lidskými právy posuzuje svá vlastní práva a práva jiných a respektuje je uvědomuje si nutnost ochrany lidských práv přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné	naše vlast - státní symboly naše obec, region, kraj – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku naše vlast - pojem vlasti a vlastenectví, zajímavá a památná místa; co nás proslavilo, významné osobnosti; státní svátky, významné dny kulturní život – masová kultura, prostředky komunikace zásady lidského soužití - morálka a mravnost, pravidla chování lidská setkání - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi; rovnost a nerovnost; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti vztahy mezi lidmi - osobní a neosobní vztahy zásady lidského soužití - pravidla chování naše škola - společná pravidla a normy; život ve škole; práva a povinnosti žáků; význam a činnost žákovské samosprávy; vklad vzdělání pro život podobnost a odlišnost lidí - projevy chování
VO-9-1-02 rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu		
VO-9-1-03 kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působením propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí		
VO-9-1-04 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích		
VO-9-1-06 rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti		
VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života		
VO-9-2-02 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek		
VO-9-2-04 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru		
VO-09-3-02 sestaví jednoduchý rozpočet		

domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti	zájmy druhých lidí posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťováni obrany státu zná znaky státu, rozlišuje různé formy státních zřízení uvědomuje si vlastní spoluzodpovědnost za fungování státu pozná způsoby účasti na veřejném životě charakterizuje principy demokracie rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady zná význam slov vlastnictví, pracovní poměr, manželství	osobní rozvoj - význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji podobnost a odlišnost lidí – projevy chování osobní rozvoj – význam motivace, aktivity, vůle a sebekázně při seberozvoji hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory peníze – formy placení hospodaření – rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti principy demokracie - znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu principy demokracie - význam a formy voleb do zastupitelstev lidská práva - základní lidská práva; práva dítěte a jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv; šikana, diskriminace právo v každodenním životě – důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající právo v každodenním životě – základní práva spotřebitele protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce lidská práva - základní lidská
využít VO-9-3-04 vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít		
VO-9-3-07 rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směruje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu		
VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů		
VO-9-4-04 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů		
VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod		
VO-9-4-06 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství		
VO-9-4-07 uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci		
VO-9-4-08		

dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování		práva, práva dítěte a jejich ochrana, poškozování lidských práv, šikana, diskriminace protiprávní jednání - druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce; trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu
VO-9-4-09 rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů		
VO-9-4-10 rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady		
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
VO-9-1-04p respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem	poznává základní vztahy člověka jako občana ke státu a jeho institucím získává základní informace o státoprávním uspořádání, zákonodárných orgánech, orgánech státní správy seznamuje se se státními symboly a jejich významem pro člověka seznamuje se se základními informacemi o sociálních a ekonomických otázkách rodinného života dokáže rozlišit postavení a role rodinných příslušníků zná svá přání a potřeby chápe význam vzdělávání pro svůj budoucí život zná hlavní příjmy a výdaje v hospodaření domácnosti zná pojmy hotovostní – bezhotovostní platba uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany	naše vlast - státní symboly naše obec, region, kraj – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku naše vlast - pojem vlasti a vlastenectví, zajímavá a památná místa; co nás proslavilo, významné osobnosti; státní svátky, významné dny kulturní život – masová kultura, prostředky komunikace zásady lidského soužití - morálka a mravnost, pravidla chování lidská setkání - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi; rovnost a nerovnost; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti vztahy mezi lidmi - osobní a neosobní vztahy
VO-9-1-06p je seznámen s nebezpečím rasizmu a xenofobie		
VO-9-2-01p chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním		
VO-9-2-04p formuluje své nejbližší plány		
VO-9-3-02p stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti		
VO-9-3-04p uvede příklady služeb, které		

banky nabízejí VO-9-3-07p uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany VO-9-4-04p vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů VO-9-4-05p na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele VO-9-4-08p uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání VO-9-4-09p uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků VO-9-4-10p rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy	rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy je seznámen s pravidly slušného chování ve společnosti, dodržuje je zná rizika protiprávního jednání	zásady lidského soužití - pravidla chování naše škola - společná pravidla a normy; život ve škole; práva a povinnosti žáků; význam a činnost žákovské samosprávy; vklad vzdělání pro život podobnost a odlišnost lidí - projevy chování osobní rozvoj - význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji podobnost a odlišnost lidí – projevy chování osobní rozvoj – význam motivace, aktivity, vůle a sebekázně při seberozvoji hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory peníze – formy placení hospodaření – rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti principy demokracie - znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu principy demokracie - význam a formy voleb do zastupitelstev lidská práva - základní lidská práva; práva dítěte a jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv; šikana, diskriminace právo v každodenním životě – důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající

		právo v každodenním životě – základní práva spotřebitele protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce lidská práva - základní lidská práva, práva dítěte a jejich ochrana, poškozování lidských práv, šikana, diskriminace protiprávní jednání - druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce; trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu

Průřezová témata, souvislosti
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Vést žáky v rámci témat - demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Etnický původ
Etnický původ Vést žáky v rámci témat - rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Lidské vztahy
Lidské vztahy Vést žáky v rámci témat - právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, schopnost umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Formy participace občanů v politickém životě
Formy participace občanů v politickém životě Vést žáky v rámci témat - volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a

komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí

Občanská výchova		**7. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
VO-9-1-04 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích	dokáže rozlišit osobní a neosobní vztah a přizpůsobit tomu komunikaci procvičí si různé formy komunikace aplikuje pravidla slušného chování v praxi rozpozná nežádoucí vlivy okolí a umí se jim bránit rozumí pojmu vlast a vlastenectví, dokáže ho na příkladech vysvětlit seznámí se s památnými místy, významnými osobnostmi dokáže vyjmenovat státní symboly a uvést příklady jejich využívání vyhledá některé státní symboly a významné dny a seznámí se s jejich tradicí tolerantně přistupuje k přirozeným a sociálním rozdílům mezi lidmi uvede příklady lidské solidarity navrhne, jak sám může pomoci potřebným rozlišuje důležité potřeby od marnotratných respektuje cizí majetek, dobře využívá a chrání majetek vlastní	vztahy mezi lidmi – mezilidská komunikace, konflikty v mezilidských vztazích kulturní život – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, masová kultura lidská setkání – lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi lidská setkání - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi; rovnost a nerovnost; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti vztahy mezi lidmi - osobní a neosobní vztahy zásady lidského soužití - pravidla chování kulturní život - rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice lidská setkání - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi osobní rozvoj - význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji osobní rozvoj - sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a sebekázně při seberozvoji osobní rozvoj - sebezměna; význam motivace, aktivity,
VO-9-1-05 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám		
VO-9-1-06 rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti		
VO-9-2-02 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek		
VO-9-2-03 kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání		
VO-9-2-04 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru		
VO-9-3-01 rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady		
VO-9-3-02 sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové		

příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti	rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví rozpoznává netolerantní projevy v chování lidí zná základní lidská práva a uplatňuje je v reálných situacích posuzuje svá vlastní práva a práva jiných a respektuje je uvědomuje si nutnost ochrany lidských práv přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťováni obrany státu zná některé globální problémy současnosti popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů	vůle a sebekázně při seberozvoji majetek a vlastnictví - formy vlastnictví majetek a vlastnictví - hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana majetek a vlastnictví - hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví právní základy státu - typy a formy státu, znaky státu státní správa a samospráva - orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly principy demokracie - význam a formy voleb do zastupitelstev lidská práva - základní lidská práva; poškozování lidských práv; šikana, diskriminace právo v každodenním životě – důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající právo v každodenním životě - základní práva spotřebitele právo v každodenním životě – styk s úřady lidská práva - základní lidská práva; práva dítěte, jejich ochrana; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace lidská práva - poškozování lidských práv, šikana,
VO-9-4-01 rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky		
VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů		
VO-9-4-04 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů		
VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod		
VO-9-4-06 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství		
VO-9-4-07 uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci		
VO-9-4-08 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování		
VO-9-4-09 rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů		
VO-9-4-10 rozpozná protiprávní jednání,		

rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady		diskriminace
VO-9-5-01 popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování		protiprávní jednání - druhy a postihy protiprávního jednání; trestní postižitelnost, porušování předpisů v silničním provozu
VO-9-5-02 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky		evropská integrace - podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR globalizace – projevy, významné globální problémy
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
VO-9-1-04p respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem	uplatňuje vhodné způsoby chování v různých životních situacích nenásilným způsobem řeší případné konflikty vhodně volí způsob komunikace rozpozná nežádoucí vlivy okolí a umí se jim bránit	vztahy mezi lidmi – mezilidská komunikace, konflikty v mezilidských vztazích kulturní život – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, masová kultura lidská setkání – lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi
VO-9-1-05p rozpozná hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti	snaží se poznat jiné kultury a porozumět odlišnostem respektuje kulturní zvláštnosti, odlišné názory, způsoby chování a myšlení okáže ocenit krásy naší vlasti	lidská setkání - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi; rovnost a nerovnost; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti vztahy mezi lidmi - osobní a neosobní vztahy
VO-9-1-06p je seznámen s nebezpečím rasizmu a xenofobie	uvědomuje si nutnost ochrany přírodního a kulturního bohatství	
VO-9-2-04p formuluje své nejbližší plány		zásady lidského soužití - pravidla chování
VO-9-3-02p stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší	rozlišuje důležité potřeby od marnotratných má povědomí o příjmech a výdajích v rodinném rozpočtu zná některá práva a povinnosti občanů	kulturní život - rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice lidská setkání - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi osobní rozvoj - význam

pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti	ví, jaký je postup při reklamaci výrobku uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání uvede příklady pomoci úřadů občanům chápe výhody členských států v EU	motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji osobní rozvoj - sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a sebekázně při seberozvoji osobní rozvoj - sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a sebekázně při seberozvoji majetek a vlastnictví - formy vlastnictví majetek a vlastnictví - hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana majetek a vlastnictví - hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví právní základy státu - typy a formy státu, znaky státu státní správa a samospráva - orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly principy demokracie - význam a formy voleb do zastupitelstev lidská práva - základní lidská práva; poškozování lidských práv; šikana, diskriminace právo v každodenním životě – důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající právo v každodenním životě - základní práva spotřebitele právo v každodenním životě – styk s úřady
VO-9-4-04p vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů		
VO-9-4-05p na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele		
VO-9-4-08p uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání		
VO-9-4-09p uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků		
VO-9-4-10p rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací		
VO-9-5-01p uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování		

		lidská práva - základní lidská práva; práva dítěte, jejich ochrana; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace lidská práva - poškozování lidských práv, šikana, diskriminace protiprávní jednání - druhy a postihy protiprávního jednání; trestní postižitelnost, porušování předpisů v silničním provozu evropská integrace - podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR globalizace – projevy, významné globální problémy

Průřezová témata, souvislosti
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Etnický původ
Etnický původ Vést žáky v rámci témat - rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Lidské vztahy
Lidské vztahy Vést žáky v rámci témat - právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, schopnost umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Formy participace občanů v politickém životě
Formy participace občanů v politickém životě Vést žáky v rámci témat - volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Vést žáky v rámci témat - demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie;

základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

Občanská výchova		**8. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
VO-9-1-05 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	přijímá rozdíly mezi lidmi jako přirozený jev nevnímá odlišnosti lidí jako důvod k nepřátelství, vytváří kladný vztah k sobě i k ostatním lidem	lidská setkání - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi; rovnost a nerovnost; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti
VO-9-1-06 rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	seznámí se na příkladech s nebezpečím rasismu a xenofobie uvede příklady dokládající význam vzdělávání pro další rozvoj člověka	vztahy mezi lidmi - mezilidská komunikace, konflikty v mezilidských vztazích zásady lidského soužití - pravidla chování
VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidi i kvalitu života	pokusí se vyjádřit svůj osobní potenciál je schopen popsat dovednosti a schopnosti své i druhých lidí	podobnost a odlišnost lidí - rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; charakter vnitřní svět člověka - vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí; systém osobních hodnot; sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí
VO-9-2-02 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	rozumí pojmům dovednosti, schopnosti, charakter dokáže vyjmenovat osobní vlastnosti, rozlišit dobré a špatné	
VO-9-2-03 kriticky hodnotí a vhodně koriguje své jednání a chování	dokáže rozlišit a charakterizovat různé typy osobností	podobnost a odlišnost lidí - osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, vrozené předpoklady, osobní potenciál
VO-9-2-04 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	vyjmenuje státní symboly seznámí se s Ústavou ČR	vnitřní svět člověka - sebehodnocení, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot
VO-9-4-01 rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky	seznámí se s rolí prezidenta republiky vyjmenuje složky státní moci	osobní rozvoj - životní cíle a plány, životní perspektiva; adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace,
VO-9-4-02		

rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	vyhledá politické organizace vysvětlí pojem státní občanství seznámí se se systémem voleb	aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji podobnost a odlišnost lidí – osobní vlastnosti
VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	rozumí pojmu demokracie vyjmenuje některá lidská práva, popsat práva dětí	osobní rozvoj - sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji
VO-9-4-04 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	rozliší poškozování lidských práv rozumí pojmům šikana a diskriminace dokázat k nim zaujmout postoj	podobnost a odlišnost lidí - charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál vnitřní svět člověka - systém osobních hodnot, sebehodnocení
VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod	na modelových situacích si vyzkouší reklamaci výrobku seznámí se s právním řádem	právní základy státu - znaky státu právní základy státu -složky státní moci, jejich orgány a instituce; Ústava ČR
VO-9-4-07 uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy - osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věcí	poznat právní dokumenty občana osvojí si vyplňování žádostí o ně	principy demokracie – znaky demokratické způsobu rozhodování a řízení státu
VO-9-4-08 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování	zjistí , co je pracovní právo rozumí právnímu vztahu - vlastnictví, manželství, pracovní poměru	správa a samospráva - orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly principy demokracie - politický pluralismus
VO-9-4-09 rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů	uvědomuje si rizika porušování práv, seznámí se se systémem soudů	principy demokracie - význam a formy voleb do zastupitelstev
VO-9-4-10 rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady	rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady	právo v každodenním životě - důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající
VO-9-4-11 diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování	právní řád ČR - význam a funkce právního řádu; právní norma, předpis, publikování právních předpisů
VO-9-5-01 popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů,	uvede některé globální	

uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	problémy současnosti	lidská práva - poškozování lidských práv, šikana, diskriminace
VO-9-5-02 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky		právní řád ČR - orgány právní ochrany občanů; soustava soudů
VO-9-5-03 objasní souvislosti globálních a lokálních problémů		protiprávní jednání - druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce; trestní postižitelnost, porušování předpisů v silničním provozu
		evropská integrace - podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR
		globalizace – významné globální problémy globalizace - projevy
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
VO-9-1-05p rozpozná hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti	je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům pozná hodnotu přátelství respektuje zvláštnosti, názory a zájmy druhých ví, co je rasizmus a xenofobie, uvede příklady	lidská setkání - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi; rovnost a nerovnost; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti vztahy mezi lidmi - mezilidská komunikace, konflikty v mezilidských vztazích
VO-9-1-06p je seznámen s nebezpečím rasizmu a xenofobie	chápe význam vzdělání a vzdělávání pro profesní uplatnění	zásady lidského soužití - pravidla chování
VO-9-2-01p chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním	formuluje své nejbližší plány	podobnost a odlišnost lidí - rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; charakter
VO-9-2-04p formuluje své nejbližší plány	uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání	
VO-9-4-02p uvede základní prvky fungování demokratické společnosti chápe státoprávní uspořádání ČR, zákonodárných orgánů a institucí státní správy uvede symboly našeho státu a	zná orgány státní správy, ví, kam se v případě potřeby obrátit zná základní práva a povinnosti občana	vnitřní svět člověka - vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí; systém osobních hodnot; sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí podobnost a odlišnost lidí -

zná způsoby jejich užívání	na příkladu umí reklamovat výrobek zná důsledky protiprávního jednání zná role rodinných příslušníků zná příjmy a výdaje rodiny ví, kde vyřídit osobní záležitosti na úřadech vhodným způsobem požádá o radu uvede příklady uplatnění občanů v EU	osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, vrozené předpoklady, osobní potenciál vnitřní svět člověka - sebehodnocení, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot osobní rozvoj - životní cíle a plány, životní perspektiva; adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji podobnost a odlišnost lidí – osobní vlastnosti osobní rozvoj - sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji podobnost a odlišnost lidí - charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál vnitřní svět člověka - systém osobních hodnot, sebehodnocení právní základy státu - znaky státu právní základy státu -složky státní moci, jejich orgány a instituce; Ústava ČR správa a samospráva - orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly právo v každodenním životě - důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající lidská práva - poškozování lidských práv, šikana, diskriminace
VO-9-4-04p vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů		
VO-9-4-05p na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele		
VO-9-4-08p uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání		
VO-9-4-09p uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu		
VO-9-4-10p rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací		
VO-9-5-01p uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování		

		protiprávní jednání - druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce; trestní postižitelnost, porušování předpisů v silničním provozu evropská integrace - podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR

Průřezová témata, souvislosti
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Etnický původ
Etnický původ Vést žáky v rámci témat - rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Lidské vztahy
Lidské vztahy Vést žáky v rámci témat - právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, schopnost umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Formy participace občanů v politickém životě
Formy participace občanů v politickém životě Vést žáky v rámci témat - volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Vést žáky v rámci témat - demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

Občanská výchova		**9. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
VO-9-1-05 objasní potřebu tolerance ve	zaujímá tolerantní postoje k menšinám	lidská setkání - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi;

společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti přijímá rozdíly mezi lidmi jako přirozený jev nevnímá odlišnosti lidí jako důvod k nepřátelství, vytváří kladný vztah k sobě i k ostatním lidem seznámí se na příkladech s nebezpečím rasismu a xenofobie uvede příklady dokládající význam vzdělávání pro další rozvoj člověka pokusí se vyjádřit svůj osobní potenciál je schopen popsat dovednosti a schopnosti své i druhých lidí rozumí pojmům dovednosti, schopnosti, charakter dokáže vyjmenovat osobní vlastnosti, rozlišit dobré a špatné dokáže rozlišit a charakterizovat různé typy osobností vyjmenuje státní symboly seznámí se s Ústavou ČR seznámí se s rolí prezidenta republiky vyjmenuje složky státní moci	rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti vztahy mezi lidmi - mezilidská komunikace, konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti zásady lidského soužití – svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny osobní rozvoj – sebezměna, význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, pojištění, produkty finančního trhu banky a jejich služby - úročení, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků hospodaření – investice, úvěry, splátkový prodej; leasing, význam daní principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu právní základy státu - Ústava ČR, obrana státu, státní občanství ČR

	vyhledá politické organizace vysvětlí pojem státní občanství seznámí se se systémem voleb rozumí pojmu demokracie vyjmenuje některá lidská práva, popsat práva dětí rozliší poškozování lidských práv rozumí pojmům šikana a diskriminace dokázat k nim zaujmout postoj na modelových situacích si vyzkouší reklamaci výrobku seznámí se s právním řádem poznat právní dokumenty občana osvojí si vyplňování žádostí o ně zjistí , co je pracovní právo rozumí právnímu vztahu - vlastnictví, manželství, pracovní poměru uvědomuje si rizika porušování práv, seznámí se se systémem soudů rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování uvede některé globální problémy současnosti	státní správa a samospráva - orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly principy demokracie - význam a formy voleb do zastupitelstev lidská práva - poškozování lidských práv, šikana, diskriminace právo v každodenním životě - styk s úřady právo v každodenním životě - důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; styk s úřady právní řád ČR- význam a funkce právního řádu; právní norma, předpis, publikování právních předpisů protiprávní jednání - druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce; trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu; porušování práv k duševnímu vlastnictví evropská integrace - podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR globalizace – projevy, významné globální problémy

VO-9-1-06 rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	rozvíjí své přednosti, překonává své nedostatky, věří si na příkladech ukáže hotovostního a bezhotovostní placení uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení uvede příklady korupčního jednání vyloží podstatu fungování trhu vysvětlí smysl voleb vysvětlí význam právní úpravy důležitých vztahů - vlastnictví, pracovní poměr, manželství	
VO-9-2-02 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek		
VO-9-2-03 kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání		
VO-9-2-04 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru		
VO-9-3-03 na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení		
VO-9-3-04 vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít		
VO-9-3-05 uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu		
VO-9-3-06 na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše		

vliv inflace na hodnotu peněz		
VO-9-4-01 rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovnává jejich znaky		
VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu		
VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů		
VO-9-4-04 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů		
VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod		
VO-9-4-06 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů - vlastnictví, pracovní poměr, manželství		
VO-9-4-07 uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci		
VO-9-4-08 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování		
VO-9-4-09 rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů		

VO-9-4-10 rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady		
VO-9-4-11 diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání		
VO-9-5-01 popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování		
VO-9-5-02 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky		
VO-9-5-03 objasní souvislosti globálních a lokálních problémů		
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
VO-9-1-05p rozpozná hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti	zná hodnotu přátelství je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti	lidská setkání - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi; rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti vztahy mezi lidmi - mezilidská komunikace, konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti
VO-9-1-06p je seznámen s nebezpečím rasizmu a xenofobie	zná své nejbližší plány	
VO-9-2-04p formuluje své nejbližší plány	vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet	zásady lidského soužití – svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování
VO-9-3-03p ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet	dokáže vyjmenovat některá základní práva a povinnosti občanů	vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí
VO-9-3-04p uvede příklady služeb, které banky nabízejí	rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků	osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny
VO-9-4-02p uvede základní prvky fungování společnosti	vyřizuje své osobní záležitosti	

chápe státoprávní uspořádání ČR, zákonodárných orgánů a institucí státní správy uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání	včetně běžné komunikace s úřady, ví, na které úřady se obrátit chápe nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy	osobní rozvoj – sebezměna, význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, pojištění, produkty finančního trhu
VO-9-4-04p vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů	požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu	banky a jejich služby - úročení, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků
VO-9-4-05p na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele		hospodaření – investice, úvěry, splátkový prodej; leasing, význam daní
VO-9-4-08p uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání		principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu
VO-9-4-09p uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu		právní základy státu - Ústava ČR, obrana státu, státní občanství ČR státní správa a samospráva - orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly, státní symboly principy demokracie - význam a formy voleb do zastupitelstev
VO-9-4-10p rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací		lidská práva - poškozování lidských práv, šikana, diskriminace právo v každodenním životě - styk s úřady
VO-9-5-01p uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování		právo v každodenním životě - důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; styk s úřady právní řád ČR- význam a funkce právního řádu; právní norma, předpis, publikování právních předpisů

		protiprávní jednání - druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce; trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu; porušování práv k duševnímu vlastnictví evropská integrace - podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR globalizace – projevy, významné globální problémy

Průřezová témata, souvislosti
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Etnický původ
Etnický původ Vést žáky rámci témat - rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Lidské vztahy
Lidské vztahy Vést žáky v rámci témat - právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, schopnost umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Formy participace občanů v politickém životě
Formy participace občanů v politickém životě Vést žáky v rámci témat - volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Vést žáky v rámci témat - demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

6.11 FYZIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Fyzika patří spolu s předměty Chemie, Přírodopis a Zeměpis do vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je to, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje.

Časová dotace: V 7. - 9. ročníku - 1 vyučovací hodina týdně.

Místo výuky: třídy, ostatní prostory školy, učebna PC, knihovna, veřejná prostranství mimo školu, výlety, exkurze

Cílové zaměření předmětu, které vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, který vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech nezávislejšími způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejích obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované na úrovni předmětu vedou k rozvoji těchto klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- učíme vyhledávat, třídit a propojovat informace
- pomáháme nalézat souvislosti mezi získanými daty
- učíme samostatně měřit, experimentovat a porovnávat získané informace
- volíme vhodná zadání vedoucí k poznání smyslu osvojovaných postupů pro běžný život

- pomáháme vytvořit komplexní pohled na matematické a přírodní vědy

Kompetence k řešení problémů:

- zadáváme úlohy vedoucí k poznání, že úloha může mít více, jedno nebo žádné řešení
- podporujeme hledání vlastních postupů při řešení problémů
- učíme získávat informace potřebné k dosažení určitého cíle
- učíme vyjadřovat závěry na základě ověřených výsledků a umění je obhájit

Kompetence komunikativní:

- učíme rozumět různým typům grafů a sestrojit je
- klademe důraz při společné práci na komunikaci, která umožní kvalitní spolupráci a dosažení společného cíle
- vedeme ke spolupráci při řešení složitějších zadání ve dvojici, menší skupiny

Kompetence sociální a personální:

- vedeme k samostatnému řešení přiměřeně náročných úkolů a dosažení pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- vyžadujeme dodržování pravidel pro práci skupiny i práci samostatnou

Kompetence občanské:

- upozorňujeme na základní ekologické souvislosti a environmentální problémy a učíme pohlížet na ně komplexně
- učíme poskytovat účinnou pomoc a chovat se v krizových situacích
- vedeme k pochopení výhod dodržování pravidel zdravého životního stylu

Kompetence pracovní:

- vyžadujeme bezpečné užívání rýsovacích a dalších potřeb a udržování jejich funkčnosti
- učíme kriticky přistupovat k dosaženým výsledkům a stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce
- důsledně vyžadujeme dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce

Kompetence digitální:

- využívá běžně používaná digitální zařízení při učení, samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, sdílí data, informace a digitální obsah
- digitální technologie umí využít ke zjednodušení a zkvalitnění práce v hodině i při domácí přípravě
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Poznámky k předmětu v rámci učebního plánu:

V 7. - 9. ročníku - 1 vyučovací hodina týdně.

Fyzika		**7. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
F-9-1-01 změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	správně používá různá měřidla znát soustavu SI	měřené veličiny – délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas skupenství látek – souvislost
F-9-1-02	ovládat převody jednotek	skupenství látek s jejich

uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice neustále pohybují a vzájemně na sebe působí F-9-1-03 předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty F-9-1-04 využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů F-9-2-01 rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu F-9-2-02 využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles F-9-2-03 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici F-9-3-01 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	pojmenovat látky a uvést jejich vlastnosti pochopit princip difuze podílet se na praktických pokusech rozliší pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný, přímočarý a křivočarý, uvede příklady rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles přiřadí veličině (dráha, rychlost, čas) značku, jednotku, měřidlo, převede číselný údaj na základní jednotku, vybere potřebný vztah – vzorec pro výpočet potřebné veličiny; pracuje podle svých schopností s grafy využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa, v ní to znamená na příkladech ukáže, jak hloubka a hustota kapaliny má vliv na hydrostatický tlak vysvětlí podstatu, fungování a využití hydraulických zařízení objasní podstatu a účinky	částicovou stavbou; difuze pohyby těles – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; křivočarý a přímočarý gravitační pole a gravitační síla – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa výslednice dvou sil stejných a opačných směrů tlaková síla a tlak – vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí třecí síla – smykové tření, ovlivňování třecí síly v praxi Pascalův zákon – hydraulická zařízení hydrostatický a atmosférický tlak – souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny; souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře Archimédův zákon – vztlaková síla; potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách

	Pascalova a Archimedova zákona přiřadí veličině (tlaková síla, tlak, hydrostatický tlak, vztlaková síla, atmosférický tlak) značku, jednotku, převede číselný údaj na základní jednotku, pro výpočet vybere příslušný vzorec popíše působení tlaku v atmosféře	
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
F-9-1-01p změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas	správně používá různá měřidla znát soustavu SI ovládat převody jednotek zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles při řešení jednoduchých problémů pozná, zda je těleso v klidu či pohybu vůči jinému tělesu rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla předvídá změnu pohybu těles při působení síly umí měřit, vážit, zná hodiny, počítá čas	měřené veličiny – délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas skupenství látek – souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; difuze pohyby těles – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; křivočarý a přímočarý gravitační pole a gravitační síla – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa výslednice dvou sil stejných a opačných směrů tlaková síla a tlak – vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí třecí síla – smykové tření, ovlivňování třecí síly v praxi Pascalův zákon – hydraulická zařízení hydrostatický a atmosférický tlak – souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny;
F-9-2-01p rozeznává, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu		
F-9-2-02p zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů		
F-9-2-03p rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla		
F-9-3-01p využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů		

		souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře Archimédův zákon – vztlaková síla; potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Vést žáky k dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice
Kooperace a kompetice Vést žáky k rozvoji individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednosti odstoupit od vlastního nápadu, dovednosti navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoji sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoji individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence

Fyzika		**8. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
F-9-4-01 využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa přiřadí veličinám (práce, síla, dráha, výkon, čas, energie) značky, jednotky; převede číselné údaje na základní jednotky využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem, počítá podle vzorců využívá poznatky o vzájemných přeměnách forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a	formy energie – pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie a výkon; výroba a přenos elektrické energie; jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením přeměny skupenství – tání a tuhnutí; vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie vlastnosti zvuku – látkové
F-9-4-02 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí		
F-9-5-01 rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku		
F-9-5-02 posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí		

	úloh na pokusu předvede přeměnu energie pohybové v klidovou a naopak vysvětlí podstatu jaderné energie, popíše štěpnou reakci, zdůvodní průběh řetězové reakce objasní využití jaderné energie včetně jaderných elektráren rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku vysvětlí podstatu zvuku, předvede přístupné zdroje zvuku, vysvětlí a předvede šíření zvuku vypočte, jak rychle doletí zvuk na určitou vzdálenost a jak je vzdálený zdroj zvuku Předvede a objasní odraz zvuku - ozvěnu a dozvuk ukáže na příkladech dobrou a špatnou akustiku a popíše, jak by provedl zvukovou izolaci posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí dokáže, jak nadměrná hlučnost škodí lidskému sluchu, a vysvětlí, jak je vhodné se proti ní chránit	prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích; odraz zvuku na překážce, ozvěna; pohlcování zvuku
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
F-9-4-01p uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců)	rozpozná vzájemné přeměny různých forem energie, jejich přenosu a využití	formy energie – pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie a výkon; výroba a přenos elektrické energie; jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná
F-9-4-02p pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých	vyjmenuje formy energie rozezná teplo přijaté či	

energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	odevzdané tělesem	elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením
F-9-5-01p rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz	pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	přeměny skupenství – tání a tuhnutí; vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny
F-9-5-02p posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka	aplikuje poznatky při použití audiovizuálních přístrojů	obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie
	rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz	vlastnosti zvuku – látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích; odraz zvuku na překážce, ozvěna; pohlcování zvuku
	posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka	

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice
Kooperace a kompetice Vést žáky k rozvoji individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednosti odstoupit od vlastního nápadu, dovednosti navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoji sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoji individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Vést žáky k dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci

Fyzika		**9. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
F-9-6-01 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	elektrický obvod – zdroj napětí, spotřebič, spínač
F-9-6-02 rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	vysvětlí vznik elektrického náboje a elektrického proudu	elektrické a magnetické pole – elektrická a magnetická síla; elektrický náboj; tepelné účinky elektrického proudu; elektrický odpor;
F-9-6-03	rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický	stejnosměrný elektromotor; transformátor; bezpečné

rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	proud a napětí rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností vybere vodič, izolant a polovodič a vysvětlí, jak se jich využívá v praxi nakreslí náčrt jednoduchého obvodu za pomoci základních elektrotechnických značek odliší proud střídavý od stejnosměrného zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí popíše účinky blesku a zdůvodní ochranu před jeho úderem využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole rozliší vodič, izolant a polovodič využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí popíše a na modelu ukáže paprsek a jeho šíření, objasní složení bílého světla a rozloží ho hranolem na barvy, vyhledá různé zdroje světla, ukáže vznik stínu, vysvětlí zatmění Slunce a Měsíce využije zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh roztřídí druhy zrcadel, vysvětlí podstatu odrazu a prakticky odraz v různých	chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními vlastnosti světla – zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; stín, zatmění Slunce a Měsíce; zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně) zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem sluneční soustava – její hlavní složky; měsíční fáze
F-9-6-04 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní		
F-9-6-05 využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešení problémů a úloh		
F-9-6-06 rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami		
F-9-7-01 objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet		

	zrcadlech předvede podle svých schopností zkonstruuje model odrazu paprsku rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami roztřídí druhy čoček, popíše jejich účinky způsobené lomem světla podle svých schopností zkonstruuje průchod paprsku čočkami vysvětlí zákon lomu, vysvětlí rozklad světla hranolem objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet odliší hvězdu od planety na základě jejích vlastností popíše Sluneční soustavu objasní podstatu hvězdy (Slunce) a dějů v ní vyhledá různé teorie vzniku a vývoje vesmíru	
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
F-9-6-01p sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod	dokáže sestavit podle schématu jednoduchý elektrický obvod	elektrický obvod – zdroj napětí, spotřebič, spínač
F-9-6-02p vyjmenuje zdroje elektrického proudu	vyjmenuje zdroje elektrického proudu	elektrické a magnetické pole – elektrická a magnetická síla; elektrický náboj; tepelné účinky elektrického proudu; elektrický odpor; stejnosměrný elektromotor; transformátor; bezpečné
F-9-6-03p rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností, zná zásady bezpečnosti při	rozliší vodiče od izolantů zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními	

práci s elektrickými přístroji a zařízeními, zná druhy magnetů a jejich praktické využití rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla	vyjmenuje zdroje světla, popíše způsob šíření světla, pozná rozptylku a spojku a zná jejich využití	chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními vlastnosti světla – zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; stín, zatmění Slunce a Měsíce; zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně)
F-9-6-05p zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí, rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití	zná druhy magnetů a jejich praktické využití dokáže objasnit pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země	
F-9-7-01p objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru	zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci	zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem sluneční soustava – její hlavní složky; měsíční fáze

Průřezová témata, souvislosti
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vést žáky k hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); k ochraně přírody
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Vést žáky k dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice
Kooperace a kompetice Vést žáky k rozvoji individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednosti odstoupit od vlastního nápadu, dovednosti navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoji sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoji individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence

6.12 CHEMIE

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Chemie patří spolu s předměty Fyzika, Přírodopis a Zeměpis do vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je to, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje.

Časová dotace: V 8. - 9. ročníku - 1 vyučovací hodina týdně.

Místo výuky: třídy, ostatní prostory školy, učebna PC, knihovna, veřejná prostranství mimo školu, výlety, exkurze

Cílové zaměření předmětu vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, který vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech nezávislejšími způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejích obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované na úrovni předmětu vedou k rozvoji těchto klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- učíme různým metodám poznání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů
- učíme zpracovávat informace z hlediska důležitosti a objektivity a využívat je k dalšímu učení

Kompetence k řešení problémů:

- učíme chápat vzájemné souvislosti a zákonitosti přírodních faktů

- učíme poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života
- učíme základům logického vyvozování a předvídání specifických závěrů z přírodních zákonů
- rozvíjíme schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení

Kompetence komunikativní:

- vedeme k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování
- učíme stručně, přehledně i objektivně sdělovat postup a výsledky svých pozorování a experimentů

Kompetence sociální a personální:

- vedeme ke společnému hledání optimálních řešení problémů

Kompetence občanské:

- vedeme k poznání možnosti rozvoje i zneužití chemie
- učíme odpovědnosti za zachování životního prostředí

Kompetence pracovní:

- učíme optimálně plánovat a provádět soustavná pozorování a experimenty a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat
- seznamujeme se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

Kompetence digitální:

- využívá běžně používaná digitální zařízení při učení, samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, sdílí data, informace a digitální obsah
- digitální technologie umí využít ke zjednodušení a zkvalitnění práce v hodině i při domácí přípravě
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Poznámky k předmětu v rámci učebního plánu:
V 8. - 9. ročníku - 1 vyučovací hodina týdně.

Chemie		**8. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
CH-9-1-01 určí společné a rozdílné vlastnosti látek	seznámí se s historií chemie jmenuje látky kolem nás ví, čím se chemie zabývá	vlastnosti látek – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na stav a vlastnosti látek
CH-9-1-02 pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	uvede příklady vlastností látek provádí jednoduché pokusy a zná základní pravidla bezpečnosti práce s běžně dostupnými chemickými látkami	zásady bezpečné práce - ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě nebezpečné látky a přípravky H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam
CH-9-2-01 rozlišuje směsi a chemické látky		
CH-9-2-02	vyjmenuje látky pro člověka	směsi - různorodé, stejnorodé

vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	nebezpečné(trhaviny, žíraviny, hořlaviny, jedy)	roztoky; hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok; oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace)
CH-9-2-03 navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi	orientuje se v piktogramech a zná jejich význam seznámí se s pojmy H-věty, P-věty	
CH-9-2-04 rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu	zná vlastnosti látek: benzín, voda, ocet, sklo, plexisklo, měď, železo, ocel popíše změny skupenství látek	voda – destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody vzduch – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva
CH-9-3-01 používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech	seznámí se se základními pravidly bezpečnosti práce s chemickými látkami	částicové složení látek – molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, el. obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony
CH-9-3-02 orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	ví co je směs a kapalný roztok popíše složení jednoduchých roztoků a zná jejich využití v běžném životě	prvky – názvy a značky vybraných prvků, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo
CH-9-4-01 rozliší a zapíše rovnicí výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, a zhodnotí jejich využívání	seznámí se s pokusy popíše oddělování složek směsi - usazování, destilace, krystalizace, filtrace, sublimace	chemické sloučeniny – chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin
CH-9-4-02 aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	uvede jednoduché příklady filtrace z praxe a samostatně provede filtraci ve školních podmínkách	chemické reakce – zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost
CH-9-5-01 porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	popíše koloběh vody v přírodě zná význam a rozlišuje správné používání destilované, pitné, minerální a užitkové vody	faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza
CH-9-5-02 orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	seznámí se s hlavními složkami vody seznámí se jednoduchou formou s principem výroby pitné vody ve vodárnách	oxidy – názvosloví, vlastnosti a použití prakticky významných oxidů kyseliny a hydroxidy –

	uvede složení vzduchu, zná, co je ozonová vrstva popíše vznik teplotní inverze a smogu seznámí se se zdroji znečišťování vzduchu v okolí zná pojmy molekula, atom, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal seznámí se s periodickou soustavou prvků píše značky vybraných chemických prvků a naopak ze značek prvků uvádí jejich názvy zná vlastnosti a použití vybraných prvků rozlišuje kovy a nekovy zná železo, litinu, ocel, koroze, hliník, měď a slitiny mědi, zinek, olovo, cín, zlato a stříbro zná význam, využití a vlastnosti" oxid uhličitý, uhelnatý - skleníkový efekt popíše orientačně oxid siřičitý, dusičný, křemičitý, vápenatý seznámí se s vlastnostmi kyselin a jejich využitím zná zásady první pomoci při zasažení zná hydroxid sodný, draselný, vápenatý-vlastnosti, význam seznámí se se solemi - chlorid sodný, uhličitan sodný, vápenatý - význam, využití,	kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů soli kyslíkaté a nekyslíkaté – vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů

	názvosloví, seznámí se s pojmem oxidační číslo, zná vlastnosti těchto látek a použití vybraných prakticky významných halogenidů umí použít indikátorový papírek seznámí se se stupnicí pH seznámí se s pojmy nasycený a nenasycený roztok	
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
CH-9-1-01p rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek	seznámí se s historií chemie jmenuje látky kolem nás ví, čím se chemie zabývá uvede příklady vlastností látek provádí jednoduché pokusy a zná základní pravidla bezpečnosti práce s běžně dostupnými chemickými látkami vyjmenuje látky pro člověka nebezpečné(trhaviny, žíraviny, hořlaviny, jedy) orientuje se v piktogramech a zná jejich význam popíše změny skupenství látek seznámí se se základními pravidly bezpečnosti práce s chemickými látkami uvede jednoduché příklady filtrace z praxe	vlastnosti látek – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na stav a vlastnosti látek zásady bezpečné práce - ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě nebezpečné látky a přípravky H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam směsi - různorodé, stejnorodé roztoky; hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok; oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace) voda – destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody vzduch – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva prvky – názvy a značky
CH-9-1-02p pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami rozpozná přeměny skupenství látek		
CH-9-2-01p pozná směsi a chemické látky		
CH-9-2-02p rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě		
CH-9-2-04p rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití, uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí		
CH-9-3-02p uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti		
CH-9-4-01p pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí		

CH-9-5-01p popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí CH-9-05-02p orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem	popíše koloběh vody v přírodě zná význam pitné, minerální a užitkové vody seznámí se jednoduchou formou s principem výroby pitné vody ve vodárnách seznámí se se zdroji znečišťování vzduchu v okolí píše značky vybraných chemických prvků a naopak ze značek prvků uvádí jejich názvy zná vlastnosti a použití vybraných prvků rozlišuje kovy a nekovy zná železo, litinu, ocel, koroze, hliník, měď, zlato a stříbro seznámí se s vlastnostmi kyselin a jejich využitím zná zásady první pomoci při zasažení umí použít indikátorový papírek seznámí se se stupnicí pH seznámí se s pojmy nasycený a nenasycený roztok	vybraných prvků, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo chemické sloučeniny – chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin chemické reakce faktory ovlivňující rychlost chemických oxidy – názvosloví, vlastnosti a použití prakticky významných oxidů kyseliny a hydroxidy – kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů soli kyslíkaté a nekyslíkaté – vlastnosti, použití vybraných solí

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí
Sebepoznání a sebepojetí Vést žáky k poznání já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo,

moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah k sobě samému; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Základní podmínky života
Základní podmínky života Vést žáky k promyšlenému využívání přírodních zdrojů (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání
Rozvoj schopností poznávání Vést žáky k cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vést žáky k ochraně životního prostředí a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny)

Chemie		**9. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
CH-9-6-01 rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	zná alkany - methan, ethan, propan, butan seznámí se se vzorci zná zdroje, vlastnosti a použití	uhlovodíky – příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků
CH-9-6-02 zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	zná vznik, význam a využití - uhlí, koks, plyn, svítiplyn, dehet, ropa, zemní plyn zná některé produkty průmyslového zpracování ropy	paliva – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva
CH-9-6-03 rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	zná význam, využití a vlastnosti ethanolu a methanolu	deriváty uhlovodíků – příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin
CH-9-6-04 uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů	vyhledá informace o jejich zdrojích a výrobě	přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů
CH-9-7-01 zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	zná příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů v potravě	chemický průmysl v ČR – výrobky, rizika v souvislosti se životním prostředím, recyklace surovin, koroze
CH-9-7-02 aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe	pojmenuje potraviny - živiny a uvědomuje si potřebu pro člověka	průmyslová hnojiva
CH-9-7-03 orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi	zná příklady prvotních a	tepelně zpracovávané materiály – cement, vápno,

a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	druhotných surovin a jejich využití	sádra, keramika
	seznámí se s plasty a syntetickými vlákny - jejich vlastnostmi, využitím a likvidací	plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace
	zná vlastnosti a využití PVC, polystyren, polyetylen a jejich likvidací - recyklací, dopad na životní prostředí	detergenty, pesticidy a insekticidy hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti
	zná sádru, vápennou maltu, cement, beton, železobeton a jejich využití	léčiva a návykové látky
	pozná keramiku a znát její význam	
	uvede příklady volně prodávaných hořlavin a zásady bezpečné práce s těmito látkami	
	zná principy hašení požárů v modelových situacích uvede příklady ekologického chování	
	zná vybraná průmyslová hnojiva	
	orientuje se v pojmech pesticid, insekticid	
	zná význam dávkování léků	
	zná nebezpečí návykových látek	
	uvědomuje si nebezpečí dopingu	
	seznámí se s pojmy slučování, neutralizace, reakce - exotermní a endotermní	
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
CH-9-6-02p zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie	zná vznik, význam a využití - uhlí, koks, plyn, svítiplyn, dehet, ropa, zemní plyn	uhlovodíky – příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými

vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy CH-9-6-04p uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v potravě CH-9-7-01p uvede příklady využívání prvotních a druhotných surovin CH-9-7-03p zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka	zná některé produkty průmyslového zpracování ropy zná příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů v potravě pojmenuje potraviny - živiny a uvědomuje si potřebu pro člověka zná příklady prvotních a druhotných surovin a jejich využití seznámí se s plasty a syntetickými vlákny - jejich vlastnostmi, využitím a likvidací zná vlastnosti a využití PVC, polystyren, polyetylen a jejich likvidací - recyklací, dopad na životní prostředí zná sádru, vápennou maltu, cement, beton, železobeton a jejich využití uvede příklady ekologického chování	vazbami a aromatických uhlovodíků paliva – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva deriváty uhlovodíků – příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů chemický průmysl v ČR – výrobky, rizika v souvislosti se životním prostředím, recyklace surovin, koroze průmyslová hnojiva tepelně zpracovávané materiály – cement, vápno, sádra, keramika plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace detergenty, pesticidy a insekticidy hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti léčiva a návykové látky zná význam dávkování léků zná nebezpečí návykových látek

Průřezová témata, souvislosti
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Vztah člověka k prostředí
Vztah člověka k prostředí Vést žáky k zajišťování ochrany životního prostředí v obci
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygiena
Psychohygiena Vést žáky k dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální

dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění/relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace
Seberegulace a sebeorganizace Vést žáky k cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vést žáky k ochraně životního prostředí a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny)

6.13 PŘÍRODOPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Přírodopis patří spolu s předměty Fyzika, Chemie a Zeměpis do vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je to, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje.

Časová dotace: V 6. - 9. ročníku - 2 vyučovací hodiny týdně.

Místo výuky: třídy, ostatní prostory školy, učebna PC, knihovna, veřejná prostranství mimo školu, výlety, exkurze

Cílové zaměření předmětu vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, který vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech nezávislejšími způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejích obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované na úrovni předmětu vedou k rozvoji těchto klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- vedeme žáky k osvojování, vyhledávání a propojování informací
- prostřednictvím vhodně volených zadání poznáváme smysl osvojovaných postupů pro běžný život
- vedeme žáky ke správnému používání odborné terminologie; k samostatnému pozorování a porovnávání získaných informací a k nalézání souvislostí

Kompetence komunikativní:

- orientujeme žáky k formulování myšlenek v písemné i mluvené formě
- práci ve skupinách zakládáme na komunikaci mezi žáky, s respektováním názorů druhých i formou diskuze

Kompetence sociální a personální:

- navozujeme situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků a jejich pocitu zodpovědnosti
- využíváme formy vyučování, které vedou žáky ke spolupráci při řešení problémů
- samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů podporujeme pocit sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské:

- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování
- podporujeme uvědomování si školních povinností, souvislostí a zodpovědností za svou domácí přípravu
- vedeme žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí

Kompetence k řešení problémů:

- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje více postupů řešení
- podporujeme hledání vlastního postupu řešení problémů se závěry a vyhodnocením fakt
- napomáháme vyslovovat závěry na základě ověřených výsledků a umění je obhajovat

Kompetence pracovní:

- dohlížíme na dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci
- hodnotíme výsledky práce a učíme stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce

Kompetence digitální:

- využívá běžně používaná digitální zařízení při učení, samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, sdílí data, informace a digitální obsah
- digitální technologie umí využít ke zjednodušení a zkvalitnění práce v hodině i při domácí přípravě
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Poznámky k předmětu v rámci učebního plánu:

V 6. - 9. ročníku - 2 vyučovací hodiny týdně.

Přírodopis		**6. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
P-9-1-01 rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	chápe vznik života a zákonitosti jeho vývoje seznámí se s názory na vznik života seznámí se s vývojem organismů zná základní projevy a podmínky života	vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, reakce na podněty, názory na vznik života viry a bakterie – výskyt, význam a praktické využití
P-9-1-04 uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka		
P-9-2-01		

rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody	objasní úlohu bakterií v přírodě a pro člověka pozná zástupce hub bez plodnic (kvasinky a plísně) zná jejich význam, využití zná stavbu těla houby rozliší houby s rourkami a lupínky zná význam hub jedlých a nejedlých zná zásady, sběru a konzumace a PP při otravě z hub vyhledat informace o významu hub v ekosystémech a potravních řetězcích pozná lišejníky zná jednobuněčné organismy - prvoci: trepka velká, měňavka, krásnoočko rozlišuje skupiny živočichů: žahavce, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci pozná stavbu těla těchto zástupců, znát jejich výskyt a význam odvodí jejich způsob života a přizpůsobení prostředí, zná dokonalou a nedokonalou proměnu hmyzu poznává přírodu zná význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady chování ve styku se živočichy zná význam mikroskopu vysvětlí vznik mikroskopu správně používá mikroskop při práci	houby bez plodnic – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy houby s plodnicemi – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami lišejníky – výskyt a význam vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci) vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci) praktické poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
P-9-1-01p orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozliší základní	má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích	vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam – výživa, dýchání, růst,

podmínky a projevy života	vyjmenuje základní podmínky života na Zemi pozná význam rostlin a živočichů v přírodě a pro člověka rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků umí vyjmenovat některé druhy ohrožených rostlin a živočichů, analyzuje příčiny jejich ohrožení hovoří o významu rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka poznává a chrání přírodu pozná naše neznámější jedlé a jedovaté houby pozná lišejníky zná význam mikroskopu vysvětlí vznik mikroskopu správně používá mikroskop při práci	rozmnožování, reakce na podněty, názory na vznik života viry a bakterie – výskyt, význam a praktické využití houby bez plodnic – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy houby s plodnicemi – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami lišejníky – výskyt a význam vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci) vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci) praktické poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek
P-9-1-04p uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích pozná význam rostlin a živočichů v přírodě a pro člověka		
P-9-2-01p rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků		
P-9-4-02p rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce		
P-9-4-03p odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí		
P-9-4-04p ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy		
P-9-8-01p využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu		

Průřezová témata, souvislosti
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Základní podmínky života
Základní podmínky života Vést žáky v rámci témat: voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v

potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Vztah člověka k prostředí
Vztah člověka k prostředí Vést žáky v rámci témat: naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci – instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Ekosystémy
Ekosystémy Vést žáky v rámci témat: les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na polích, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)

Přírodopis		**7. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
P-9-4-01 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	porovná vnitřní a vnější stavbu živočichů popíše vnější a vnitřní stavbu těla, vysvětlí funkci jednotlivých orgánů, používá osvojenou odbornou terminologii uvede zástupce jednotlivých skupin rozlišuje sladkovodní a mořské ryby	stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáně a orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování vývoj, vývin a systém živočichů – strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci) rozšíření, význam a ochrana
P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin		
P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na		

příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy P-9-3-01 odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům P-9-3-03 rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů P-9-3-02 vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody	rozeznává základní vodní pásma chápe rozmnožování a chov ryb pochopí význam ryb v potravě člověka popíše vnější a vnitřní stavbu těla obojživelníků chápe jejich rozmnožování a vývin vysvětlí přizpůsobení obojživelníků vodnímu prostředí vyjmenuje určené zástupce bylin a dřevin a vysvětlí význam hospodářsky důležitých rostlin rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů hovoří o základních rostlinných fyziologických procesech popisuje stavbu rostlinného těla a zná funkce jednotlivých částí těla rostlin hovoří o významu rostlin v přírodě pro člověka, ví, jaká je jejich ochrana zná význam pěstování rostlin pro člověka vysvětlí vývoj rostlin popíše stavbu rostlinného těla vysvětlí přizpůsobení rostlin životu na souši chápe význam systému rostlin	živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva projevy a chování živočichů anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) fyziologie rostlin – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování systém rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kapraďorostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných), jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců význam rostlin a jejich ochrana praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, herbáře a sbírek

	objasní životní cyklus mechů uvede zástupce mechů vysvětlí životní cyklus kapradin uvede zástupce plavuní, přesliček, kapradin zná význam prvohorních přesliček a plavuní pro člověka (uhlí) chápe význam částí rostlinných těl pro rostlinu popíše jejich stavbu, funkci, přeměny, význam umí vyjmenovat jejich druhy objasní základní pojmy – jednoletá, dvouletá, víceletá, vytrvalá vysvětlí pojem nahosemenné rostliny popíše rozmnožování jehličnanů, význam odvodí výskyt a podmínky života objasní pojem krytosemenné rostliny porovná rostliny jednoděložné a dvouděložné umí vyjmenovat jejich základní znaky chápe pojmy kulturní, okrasné rostliny a uvede příklad umí některé vyjmenovat a odvodí, která část rostliny se sbírá k výrobě léků aplikuje praktické metody poznávání přírody	

Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
P-9-4-01p porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	vyjmenuje určené zástupce vybraných skupin živočichů a vysvětlí význam hospodářsky důležitých živočichů hovoří o základních rostlinných fyziologických procesech vyjmenuje určené zástupce bylin a dřevin a vysvětlí význam hospodářsky důležitých rostlin hovoří o základních rostlinných fyziologických procesech popisuje stavbu rostlinného těla a zná funkce jednotlivých částí těla rostlin hovoří o významu rostlin v přírodě pro člověka zná význam pěstování rostlin pro člověka vysvětlí vývoj rostlin popíše stavbu rostlinného těla vysvětlí přizpůsobení rostlin životu na souši využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu a dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody	jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáně a orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování vývoj, vývin a systém živočichů – strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci) rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva projevy a chování živočichů anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) fyziologie rostlin – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování systém rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kapraďorostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných), jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců význam rostlin a jejich ochrana praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a
P-9-3-03p rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce		
P-9-3-02p rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování		
P-9-8-01p využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu		

		mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, herbáře a sbírek

Průřezová témata, souvislosti
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Ekosystémy
Ekosystémy Vést žáky v rámci témat: les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na polích, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Základní podmínky života
Základní podmínky života Vést žáky v rámci témat: voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Vztah člověka k prostředí
Vztah člověka k prostředí Vést žáky v rámci témat: naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci – instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

Přírodopis		**8. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	vyjmenuje vědní obory, které se zabývají člověkem zařadí člověka do živočišného systému	anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací,

P-9-5-02 orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	charakterizuje biologické znaky lidského a živočišného organismu zná lidské rasy a jejich charakteristické znaky objasní pojmy buňka, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus popíše stavbu a funkci jednotlivých orgánů a orgánových soustav lidského těla a vysvětlí jejich vztahy objasní původ člověka vysvětlí vývoj člověka popíše vznik a vývin jedince popíše oplození zná funkci vajíčka a spermie uvede etapy, délku a průběh v matčině těle charakterizuje druhy porodu vyjmenuje etapy lidského života odvodí základní změny v obdobích života uvede úrazy, onemocnění, příčiny vzniku, prevence a ošetření chápe význam první pomoci odvodí povinnost k nemocnému, zraněnému objasní pojem zdraví, civilizační choroby vyjmenuje faktory ovlivňující zdraví zná druhy lékařství, jejich rozdíl chápe pojmy dědičnost a proměnlivost, gen, DNA vnímá význam vědního oboru odvodí jeho využití, ale i	trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídící), vyšší nervová činnost fylogeneze a ontogeneze člověka – rozmnožování člověka nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení
P-9-5-03 objasní vznik a vývin nového jedince od početí ke stáří		
P-9-5-04 rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby		
P-9-1-02 vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti		
P-9-1-03 uvede příklady dědičnosti v praktickém životě		

	zneužití uvede příklady dědičnosti v praktickém životě	
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
P-9-5-01p popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce	popisuje stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a zná jejich funkce	anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídící), vyšší nervová činnost
P-9-5-02p charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka	popíše vznik a vývin jedince	
P-9-5-03p popíše vznik a vývin jedince	vyjmenuje hlavní etapy vývoje člověka	
P-9-5-04p rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	fylogeneze a ontogeneze člověka – rozmnožování člověka
	rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie
	uvede příklady dědičnosti v praktickém životě	dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení

Průřezová témata, souvislosti
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Vztah člověka k prostředí
Vztah člověka k prostředí Vést žáky v rámci témat: naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci – instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vést žáky v rámci témat: zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich

působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV); změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Základní podmínky života
Základní podmínky života Vést žáky v rámci témat: voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)

Přírodopis		**9. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
P-9-6-01 rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	vyjmenuje obory zabývající se výzkumem Země a objasní jejich oblast působení chápe význam práce geologa ví, co je minerál, zná fyzikální a chemické vlastnosti minerálů vnímá rozdělení minerálů do devíti tříd Zná základní vlastnosti, výskyt a využití prvků charakterizuje jejich základní vlastnosti popíše jejich formy a místa	Země – vznik a stavba nerosty a horniny – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky půdy – složení, vlastnosti a význam půdy
P-9-6-02 rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin a oběhu vody		
P-9-6-03 uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené		

výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady a ochranu před nimi P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi P-9-7-02 na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému P-9-7-03 vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam P-9-7-04 uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody	výskytu chápe rozdíl mezi nerostem a horninou dělí horniny na tři základní druhy odvodí jejich vznik podle názvu odvodí původ informací o stavbě Země vyjmenuje vrstvy atmosféry, zná její základní vlastnost vysvětlí pojem skleníkové plyny, skleníkový efekt, globální oteplování charakterizuje význam ochrany ovzduší hovoří o horninách jako o základní stavební části zemské kůry, vybrané horniny rozděluje podle původu a pozná vybrané horniny a nerosty dělí děje Země na vnitřní a vnější vyjmenuje vnitřní a vnější geologické děje umí tyto děje charakterizovat chápe rozdíl mezi oceánskými a kontinentálními deskami vysvětlí vznik zemětřesení popíše jeho průběh a následky zná Richterovu stupnici porovná zemětřesení na povrchu s podmořským ví, kde je největší počet sopek na světě odvodí jevy doprovázející sopečnou činnost vysvětlí nebezpečí sopek objasní přínos sopek pro člověka vyjmenuje základní druhy	vývoj zemské kůry a organismů na Zemi – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému; ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem

	hornin a popíše jejich složení zná základní zástupce chápe pojem nerostné suroviny a ložiska nerostných surovin rozdělí nerostné suroviny na základní kategorie, uvede jejich základní zástupce, popíše jejich vlastnosti, zná jejich výskyt, způsob těžby a využití vyjmenuje druhy vnějších geologických dějů rozliší základní typy usazených hornin, odvodí jejich využití popíše vznik a význam půdy objasní pojem půdotvorní činitelé vyjmenuje půdotvorné činitele zná vlastnosti půdy charakterizuje půdní typy vnímá nutnost ochrany půdy hovoří o významu půdy pro život lidí na Zemi využívá metody poznávání přírody osvojované přírodopisu a dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody	
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
P-9-8-01p využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu	využívá metody poznávání přírody osvojované přírodopisu a dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody chápe pojem nerostné suroviny a ložiska nerostných surovin uvede jejich základní zástupce, popíše jejich vlastnosti, zná jejich výskyt, způsob těžby a využití	Země – vznik a stavba nerosty a horniny – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky půdy – složení, vlastnosti a
P-9-6-01p pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny		
P-9-6-02p rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů		
P-9-6-03p na příkladech uvede význam		

vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi P-9-7-02p objasní základní princip některého ekosystému P-9-7-03p vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech P-9-7-04p popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí	hovoří o horninách jako o základní stavební části zemské kůry, vybrané horniny rozděluje podle původu a pozná vybrané horniny a nerosty vyjmenuje druhy vnějších a vnitřních geologických dějů ví, kde je největší počet sopek na světě odvodí jevy doprovázející sopečnou činnost vysvětlí nebezpečí sopek na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi hovoří o významu půdy pro život lidí na Zemi a vyjmenuje hlavní půdotvorné činitele hovoří o významu vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi popisuje změny v přírodě vyvolané člověkem a objasňuje jejich kladné či záporné důsledky na životní prostředí	význam půdy vývoj zemské kůry a organismů na Zemi – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému; ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem

Průřezová témata, souvislosti
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Vztah člověka k prostředí
Vztah člověka k prostředí Vést žáky v rámci témat: naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci – instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Základní podmínky života
Základní podmínky života Vést žáky v rámci témat: voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Ekosystémy
Ekosystémy Vést žáky v rámci témat: les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na polích, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vést žáky v rámci témat: zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního

prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV); změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)

6.14 ZEMĚPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Zeměpis patří spolu s předměty Fyzika, Chemie a Přírodopis do vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je to, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje.

Komplexní pohled na vztah mezi člověkem a přírodou, jehož významnou součástí je i uvědomování si pozitivního vlivu přírody na citový život člověka, utváří – spolu s fyzikálním, chemickým a přírodopisným vzděláváním – také vzdělávání zeměpisné, které navíc umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.

Časová dotace: V 6. - 9. ročníku - 2 vyučovací hodiny týdně.

Místo výuky: třídy, ostatní prostory školy, učebna PC, knihovna, veřejná prostranství mimo školu, výlety, exkurze

Cílové zaměření předmětu vede žáka k:

Vzdělávání v předmětu směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, který vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech nezávislejšími způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejích obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované na úrovni předmětu vedou k rozvoji těchto klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- žáky učíme propojovat získané znalosti do širších celků a nalézat v nich souvislosti
- žáky učíme vyhledávat, shromažďovat a třídit informace.
- žáky učíme používat odbornou terminologii
- žáky učíme využívat vlastní zkušenosti, zážitky a poznatky

Kompetence k řešení problémů:

- u žáků podporujeme tvořivost a logické myšlení, vyhledávání a kombinování informací z různých zdrojů
- řešením modelových situací žáky vedeme k využívání metod, při kterých docházejí k objevům a řešením žáci sami
- učíme žáky diskutovat na dané téma, argumentovat a obhajovat svá tvrzení

Kompetence komunikativní:

- žáky učíme komunikovat mezi sebou a s učiteli a dodržovat předem stanovená pravidla komunikace
- učíme je naslouchat názorům druhých a respektovat je
- žáky učíme interpretovat texty, obrazové materiály, mapy a grafy
- učíme je správně formulovat vlastní poznatky

Kompetence sociální a personální:

- žáky naučíme pracovat ve skupině, kde bude každý zodpovídat za část úkolu, za jeho zodpovědné a správné splnění
- žáky naučíme navzájem si pomáhat, nebát se požádat druhé o pomoc
- naučíme je naslouchat ostatním a respektovat jejich práci
- žáky naučíme dodržovat dohodnutá pravidla, postupy, termíny práce

Kompetence občanské:

- žáky vedeme k utvoření kladného vztahu ke své vlasti a ke společnosti
- žáky vedeme k aktivní ochraně životního prostředí a kulturního dědictví, pomáháme jim s vytvářením vlastních představ o geografickém a životním prostředí

Kompetence pracovní:

- žáky učíme používat různé druhy map, pracovat s atlasem, s diagramy, s buzolou a turistickou mapou v terénu
- žáky učíme pravidla práce a chování v terénu
- žáky seznamujeme se strukturou hospodářství, což jim může pomoci při volbě povolání

Kompetence digitální:

- využívá běžně používaná digitální zařízení při učení, samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, sdílí data, informace a digitální obsah
- digitální technologie umí využít ke zjednodušení a zkvalitnění práce v hodině i při domácí přípravě
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Poznámky k předmětu v rámci učebního plánu:

V 6. - 9. ročníku - 2 vyučovací hodiny týdně.

Zeměpis		**6. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
Z-9-1-01 organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	prokáže aktivní znalost smluvených značek, vrstevnic, výškových kót, nadmořské výšky vyhledá potřebné informace v mapových atlasech, orientuje se v jejich obsahu a rejstřících používá zeměpisnou síť a s pomocí zeměpisných souřadnic určuje na glóbu i mapě geografickou polohu jednotlivých lokalit na Zemi používá různé druhy plánů a map, umí je orientovat, přepočítávat vzdálenosti podle různých měřítek používá glóbus jako zmenšený a zjednodušený model planety Země k demonstraci rozmístění oceánů, kontinentů a základních tvarů zemského povrchu objasní postavení Slunce ve vesmíru a popíše planetární systém a tělesa sluneční soustavy charakterizuje polohu, povrch, pohyby Měsíce, jednotlivé fáze Měsíce aplikuje poznatky o vesmíru a o sluneční soustavě v pohledu na zemské těleso rozumí pojmům: planeta, hvězda, planetky, měsíce, meteorická tělesa, komety, galaxie, cizí galaxie používá v praktických příkladech znalosti o kulatosti	geografická kartografie a topografie – glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky, rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě komunikační geografický a kartografický jazyk – vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska – uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy – symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat Země jako vesmírné těleso – tvar, velikost a pohyby Země Země jako vesmírné těleso - střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas systém přírodní sféry na planetární úrovni – geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně
Z-9-1-02 používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii		
Z-9-2-01 prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů		
Z-9-2-02 rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu		
Z-9-2-03 porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost		
Z-9-7-03 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech		
Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu		
Z-9-7-02 aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny		

	planety Země orientuje se v přírodě podle Slunce hodnotí důsledky otáčení Země kolem vlastní osy a oběhu Země kolem Slunce pro praktický život na Zemi dokáže v praxi využít znalosti o jarní a podzimní rovnodennosti, zimním a letním slunovratu v praxi dokáže stanovit místní čas rozumí pojmům: poledník, místní poledník, hlavní poledník, rovnoběžka, zemský rovník, zeměpisná síť, nadhlavník, obratníky, polární kruh, datová mez vysvětlí pojem krajinná sféra orientuje se v objektech, jevech a procesech v jednotlivých složkách rozpoznává souvislost a vzájemnou podmíněnost mezi jednotlivými přírodními složkami krajinné sféry aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	systém přírodní sféry na regionální úrovni – přírodní oblasti ochrana člověka při ohrožení zdraví a života - živelní pohromy; opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze – jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
Z-9-1-02p rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii	prokáže aktivní znalost smluvených značek, vrstevnic, výškových kót, nadmořské výšky	geografická kartografie a topografie – glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky, rovnoběžky,

Z-9-2-01p objasní důsledky pohybů Země Z-9-2-03p uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu Z-9-7-03p uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě Z-9-7-01p ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	vyhledá potřebné informace v mapových atlasech, orientuje se v jejich obsahu a rejstřících používá zeměpisnou síť a s pomocí zeměpisných souřadnic určuje na glóbu i mapě geografickou polohu jednotlivých lokalit na Zemi používá různé druhy plánů a map, umí je orientovat používá glóbus jako zmenšený a zjednodušený model planety Země k demonstraci rozmístění oceánů, kontinentů a základních tvarů zemského povrchu objasní postavení Slunce ve vesmíru a popíše planetární systém a tělesa sluneční soustavy rozumí pojmům: planeta, hvězda hodnotí důsledky otáčení Země kolem vlastní osy a oběhu Země kolem Slunce pro praktický život na Zemi dokáže stanovit místní čas rozumí pojmům: poledník, hlavní poledník, rovnoběžka, zemský rovník, zeměpisná síť, obratníky, polární kruh aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady	zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě komunikační geografický a kartografický jazyk – vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska – uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy – symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat Země jako vesmírné těleso – tvar, velikost a pohyby Země Země jako vesmírné těleso - střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas systém přírodní sféry na planetární úrovni – geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně systém přírodní sféry na regionální úrovni – přírodní oblasti ochrana člověka při ohrožení zdraví a života - živelní pohromy; opatření proti nim,

	bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze – jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů

Průřezová témata, souvislosti
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Evropa a svět nás zajímá
Evropa a svět nás zajímá Vést žáky v rámci témat - rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Objevujeme Evropu a svět
Objevujeme Evropu a svět Vést žáky v rámci témat - naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Jsme Evropané
Jsme Evropané Vést žáky v rámci témat - instituce Evropské unie a jejich fungování; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů dětí a mládeže

Zeměpis		**7. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
Z-9-3-01 lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií,	provede regionalizaci v jednotlivých světadílech vyhledá a pojmenuje vybrané modelové státy, hlavní a	světadíly, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávající kritéria; jejich přiměřená charakteristika z

srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	významná města vyhledá na mapách hlavní soustředění osídlení a hospodářských činností v jednotlivých světadílech, v regionech a modelových státech, zvažuje souvislost s přírodními poměry vyhledá na mapách nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu v jednotlivých světadílech dokáže na mapě lokalizovat významné geografické pojmy, s kterými se seznámí uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) modelové regiony světa – vybrané modelové přírodní a společenské problémy, možnosti jejich řešení modelové regiony světa – vybrané modelové politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení světadíly, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávající kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy, opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích
Z-9-3-02 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států		
Z-9-3-03 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich		
Z-9-7-03 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech		
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
Z-9-3-01p vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány	dokáže vyhledat na mapách jednotlivé světadíly a oceány rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů rozliší světadíly a oceány charakterizuje polohu, velikost, základní přírodní podmínky a socioekonomické podmínky v jednotlivých světadílech	světadíly, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávající kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) modelové regiony světa – vybrané modelové přírodní a
Z-9-3-02p rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států		
Z-9-7-03p uplatňuje v praxi zásady		

bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě	s pomocí mapy vyhledat vybrané státy světa a vysvětlit základní rozdíly uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	společenské problémy, možnosti jejich řešení modelové regiony světa – vybrané modelové politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení světadíly, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávající kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy, opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích

Průřezová témata, souvislosti
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Evropa a svět nás zajímá
Evropa a svět nás zajímá Vést žáky v rámci témat - rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Objevujeme Evropu a svět
Objevujeme Evropu a svět Vést žáky v rámci témat - naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Jsme Evropané
Jsme Evropané Vést žáky v rámci témat - instituce Evropské unie a jejich fungování; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů dětí a mládeže

Zeměpis		**8. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
Z-9-6-01 vymezí a lokalizuje místní	seznámí se s kulturně historickými zajímavostmi	místní region – zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení

oblast (region) podle bydliště nebo školy	regionu	místního regionu
Z-9-6-02 hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu	jednoduchou formou vysvětlit způsob života obyvatel regionu	místní region – vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál x bariéry)
Z-9-6-03 hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu	vyhledá základní údaje na mapě obecně zeměpisné i politické vyhledat pohoří, nížiny, řeky a města v ČR a určit hranice ČR a sousedních států	Česká republika – zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje
Z-9-6-04 lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit	určí polohu a rozlohu ČR v Evropě vyhledá sousední státy a jejich hlavní města	Česká republika – obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry
Z-9-6-05 uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	vysvětlí přírodní podmínky ČR a ukáže jednotlivé rozdíly na mapě	Česká republika – rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství
Z-9-7-03 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	seznámí se s jednotlivými oblastmi ČR charakterizuje jednotlivé kraje a jejich krajská města vyjmenuje je a ukáže na mapě	Česká republika – transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady regiony České republiky – územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu Česká republika – hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu regiony České republiky – přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy, opatření, chování a jednání při nebezpečí

		živelních pohrom v modelových situacích
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
Z-9-6-01p vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy	charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu rozlišuje přírodní podmínky ČR,, popíše povrch a jeho členitost určí zeměpisnou polohu a rozlohu ČR a její sousední státy zná zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva zná krajské členění, charakterizuje kraje zná územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě popíše spolupráci se sousedními státy ČR	místní region – zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu místní region – vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál x bariéry) Česká republika – zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje Česká republika – obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry Česká republika – rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství Česká republika – transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady regiony České republiky – Česká republika – zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje Česká republika – transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady regiony České republiky – územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu Česká republika –
Z-9-6-02p charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu		
Z-9-6-03p rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost určí zeměpisnou polohu a rozlohu ČR a její sousední státy uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva		
Z-9-6-04p vyhledá na mapách jednotlivé kraje ČR a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti		
Z-9-7-03p uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě		

		hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu regiony České republiky – přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy, opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích

Průřezová témata, souvislosti
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Jsme Evropané
Jsme Evropané Vést žáky v rámci témat - instituce Evropské unie a jejich fungování; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů dětí a mládeže
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Objevujeme Evropu a svět
Objevujeme Evropu a svět Vést žáky v rámci témat - naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Evropa a svět nás zajímá
Evropa a svět nás zajímá Vést žáky v rámci témat - rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy

Zeměpis		**9. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
Z-9-4-01 posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace	rozliší obyvatelstvo světa odhadne, kde se soustředí nejvíce obyvatel	obyvatelstvo světa – základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické hospodářské a kulturní charakteristiky
Z-9-4-02		

posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel Z-9-4-03 zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje Z-9-4-04 porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit Z-9-4-05 porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků Z-9-4-06 lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech Z-9-5-01 porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí Z-9-5-02 uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) Z-9-7-03 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	zváží působení cestovního ruchu charakterizovat výši životní úrovně a hospodářský rozvoj v jednotlivých regionech světa zhodnotit výskyt zdrojů a výši životní úrovně vysvětlit souvislost mezi přírodními podmínkami, rozmístěním lidských sídel a hospodářstvím světových regionů vyjmenovat hlavní politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení států určit hlavní a periferní hospodářské oblasti světa seznámit se s největšími světovými konfliktními ohnisky vysvětlí nutnost chránit přírodu v jednotlivých regionech světa charakterizuje výši životní úrovně a hospodářský rozvoj v jednotlivých regionech Evropy vyhledá výskyt surovinových a energetických zdrojů a lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje určí nejznámější oblasti cestovního ruchu objasní rizika přírodních a společenských vlivů na ŽP vyjmenuje základní globální ekologické a environmentální	globalizační společenské, politické a hospodářské procesy – aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace a suburbanizace světové hospodářství – sektorová a odvětvová struktura světové hospodářství – územní dělba práce, ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úrovně regionální společenské, politické a hospodářské útvary – porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace regionální společenské, politické a hospodářské útvary – hlavní a periferní hospodářské oblasti světa regionální společenské, politické a hospodářské útvary – politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států, geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska krajina – přírodní a společenské prostředí, typy krajin vztah přírody a společnosti – udržitelný život a rozvoj vztah přírody a společnosti – globální ekologické a environmentální problémy lidstva

	problémy světa objasní rizika přírodních a společenských vlivů na ŽP uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) rozlišuje typy krajin zná rozdíly mezi společenským a přírodním prostředím uvede příklady přírodních a kulturních složek uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	vztah přírody a společnosti – principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy, opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
Z-9-7-03p uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě Z-9-5-01p umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin Z-9-5-02p uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek Z-9-5-03p uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí Z-9-4-02p uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel	uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě uvede příklady přírodních a krajinných složek uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel zná rozdíly mezi společenským a přírodním prostředím objasní rizika přírodních a společenských vlivů na ŽP odhadne, kde se soustředí nejvíce obyvatel zváží působení cestovního ruchu	obyvatelstvo světa – základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické hospodářské a kulturní charakteristiky globalizační společenské, politické a hospodářské procesy – aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace a suburbanizace světové hospodářství – sektorová a odvětvová struktura světové hospodářství – územní dělba práce, ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úrovně

vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace	charakterizovat výši životní úrovně a hospodářský rozvoj v jednotlivých regionech světa	regionální společenské, politické a hospodářské útvary – porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace regionální společenské, politické a hospodářské útvary – hlavní a periferní hospodářské oblasti světa regionální společenské, politické a hospodářské útvary – politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států, geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska krajina – přírodní a společenské prostředí, typy krajin vztah přírody a společnosti – udržitelný život a rozvoj vztah přírody a společnosti – globální ekologické a environmentální problémy lidstva vztah přírody a společnosti – principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy, opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích

Průřezová témata, souvislosti
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Jsme Evropané
Jsme Evropané

Vést žáky v rámci témat - instituce Evropské unie a jejich fungování; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů dětí a mládeže
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Objevujeme Evropu a svět
Objevujeme Evropu a svět Vést žáky v rámci témat - naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Evropa a svět nás zajímá
Evropa a svět nás zajímá Vést žáky v rámci témat - rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy

6.15 HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění, ale také umění dramatického a literárního. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředky pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat. S přechodem na 2. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu. Inspirací k činnostem se stávají také literární a dramatická díla (divadlo, film), multimediální tvorba i samotné znakové systémy. Nalézání vztahů mezi jednotlivými druhy umění a uplatňování různorodosti výrazových prostředků při hledání variant řešení společně zvolených témat umožňují projekty. Ty otevírají společný prostor pro získání dovedností a poznatků překračujících rámec jednotlivých oborů, a přispívají tak k osobitějšímu a originálnějšímu sebevyjádření i hlubšímu porozumění uměleckému dílu. Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe obsahovými doménami hudební výchovy. Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými. Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření. Obsahem Vokálních činností je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem Instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci. Obsahem Hudebně pohybových činností je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest. Obsahem Poslechových činností je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Časová dotace: V 1. - 9. ročníku je vyučována 1 hodina týdně.

Místo výuky: třídy, ostatní prostory školy, učebna PC, knihovna, veřejná prostranství mimo školu, výlety, exkurze

Cílové zaměření předmětu vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence;
- učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu

přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností

- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života, zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované na úrovni předmětu vedou k rozvoji těchto kompetencí:

Kompetence k učení:

- vedeme žáky ke kultivaci své hudebnosti v oblasti hudebního sluchu, zpěvního hlasu, smyslu pro rytmus, melodického a harmonického cítění, hudební paměti, představivosti a fantazie
- rozvíjíme u žáků receptivní, reprodukční a částečně i produkční schopnosti a dovednosti aktivitami vokálními, instrumentálními, poslechovými a hudebně pohybovými
- ve výuce zřetelně rozlišujeme základní (nezbytné, klíčové, kmenové) učivo a učivo rozšiřující (doplňující)
- jdeme příkladem - neustále si rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“ v oblasti hudebního umění

Kompetence k řešení problémů:

- učíme žáky různým vyjadřovacím hudebním technikám a použití vhodných prostředků k vyjádření svého záměru
- podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení hudebního vyjadřování
- ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci posuzují hudební dění

Kompetence komunikativní:

- učíme žáky porozumění hudebně vyjadřovacím prostředkům a společenským funkcím hudby, jednotlivých uměleckých epoch
- vedeme žáky k pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- učíme žáky naslouchat hudbě a vnímat hudební projevy druhých, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace

Kompetence sociální a personální:

- pomáháme žákům získat vhled do hudební kultury české i jiných národů
- vedeme k pochopení emocionálního působení hudby a jejím vlivem k vytváření mostů mezi lidmi
- prohlubujeme u žáků jejich vztah k hudebnímu umění v celé oblasti hudební kultury
- učíme žáky kriticky hodnotit práci svou i ostatních
- jdeme příkladem - respektujeme práci a roli ostatních

Kompetence občanské:

- vychováváme žáky jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých
- vychováváme žáky jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, vychováváme žáky jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích
- vedeme žáky k zaujímání vhodných postojů k hudbě ve všech jejích oblastech
- vedeme žáky k chápání procesu umělecké tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

- vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem a toleranci k jejich hudebním projevům
- jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku
- jdeme příkladem - budujeme přátelskou, otevřenou a uvolněnou atmosféru ve třídě, bez které plný hudební prožitek není možný

Kompetence pracovní:

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k aktivním hudebním činnostem
- při výuce hudební výchovy vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- učíme žáky vhodně využívat psychohygienický účinek hudby
- vedeme žáky správnému zacházení s dostupnými hudebními nástroji, k jejich údržbě
- různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi hudební oblasti; pomáháme hudebně nadaným žákům ve volbě vhodného povolání, ve kterém svůj talent mohou uplatnit
- jdeme příkladem - příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku atd.)

Kompetence digitální:

- využívá běžně používaná digitální zařízení při učení, samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, sdílí data, informace a digitální obsah
- digitální technologie umí využít ke zjednodušení a zkvalitnění práce v hodině i při domácí přípravě
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Poznámky k předmětu v rámci učebního plánu:

V 1. - 9. ročníku je vyučována 1 hodina týdně.

Hudební výchova		**1 . ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
HV-3-1-01 zpívá v jednohlase	rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	**Vokální činnosti** pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu)
HV-3-1-02 rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	využívá rytmické nástroje	
HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	reaguje pohybem na znějící hudbu	intonace, vokální improvizace – hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď)
HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	rozpozná tempové změny rozpozná hudební nástroje podle obrázků	hudební rytmus – realizace písní ve 2/4,3/4 a 4/4 taktu **Instrumentální činnosti**
HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	seznámí se s pojmem hlas a pravidly hlasové hygieny rozeznává nástroje sluchem poslouchat hlasy, rozezná	hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře

	základní dělení hlasů (mužský, ženský, dětský) poslouchat hudbu pro děti, díla skladatelů pro děti a mládež, písně z Večerníčků a pohádek, pochod, ukolébavka, taneční hudba nacvičuje dýchání a hospodaření s hlasem zpívá v jednohlase, nacvičuje nasazení a tvorbu tónu snaží se o správné držení těla při zpěvu snaží se o správnou výslovnost, nacvičovat řečová cvičení zkouší hlasová a intonační cvičení v rozsahu kvinty zpívá dětské a známé písně přiměřeného rozsahu nacvičuje písně lidové i umělé v přiměřeném rozsahu nacvičuje vánoční písně a koledy pokusí se reprodukovat motivy, témata, jednoduché skladbičky	rytmizace, melodizace, hudební improvizace – hudební doprovod, hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď) **Hudebně pohybové činnosti** pohybový doprovod znějící hudby – taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance pohybové vyjádření hudby – pohybová improvizace s využitím tanečních kroků orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů při pohybových hrách **Poslechové činnosti** hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka interpretace hudby – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
HV-3-1-01p zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty HV-3-1-02p hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu HV-3-1-04p reaguje pohybem na tempové a rytmické změny	zpívá v jednohlase snaží se o správné držení těla při zpěvu snaží se o správnou výslovnost zpívá dětské a známé písně přiměřeného rozsahu poslouchat hlasy, rozezná základní dělení hlasů (mužský, ženský, dětský)	**Vokální činnosti** pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu) intonace, vokální improvizace – hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď) hudební rytmus – realizace písní ve 2/4,3/4 a 4/4 taktu

	poslouchat hudbu pro děti, díla skladatelů pro děti a mládež, písně z Večerníčků a pohádek, pochod, ukolébavka, taneční hudba seznamuje se s Orffovým instrumentářem, zvonkohrou - správným držením a pojmenováním rozeznává nástroje sluchem poslouchat hlasy, rozezná základní dělení hlasů (mužský, ženský, dětský) poslouchat hudbu pro děti, díla skladatelů pro děti a mládež, písně z Večerníčků a pohádek, pochod, ukolébavka, taneční hudba provádí hru na tělo, aktivně se zapojuje do pohybových her zapojuje se do rytmických cvičení- rytmizace říkadel a písní, popěvků, hudebních her, hádanek rozpoznává pojmy pomalu, rychle vyjadřuje změny pohybem-chůze, poklus improvizuje v daném rytmu pokouší se o pantomimu, dramatizaci	**Instrumentální činnosti** hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře rytmizace, melodizace, hudební improvizace – hudební doprovod, hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď) **Hudebně pohybové činnosti** pohybový doprovod znějící hudby – taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance pohybové vyjádření hudby – pohybová improvizace s využitím tanečních kroků orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů při pohybových hrách **Poslechové činnosti** hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka interpretace hudby – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání
Rozvoj schopností poznávání Vést žáky k cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium

Hudební výchova		**2 . ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
HV-3-1-01 zpívá v jednohlase	rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	**Vokální činnosti** pěvecký a mluvní projev –

HV-3-1-02 rytmizuje a melodizuje jednoduché texty HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	využívá rytmické nástroje reaguje pohybem na znějící hudbu seznamuje se s Orffovým instrumentářem, zvonkohrou - správným držením a pojmenováním rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby rozpozná hudební nástroje podle obrázků seznámí se s pojmem hlas a pravidly hlasové hygieny rozeznává nástroje sluchem poslouchat hlasy, rozezná základní dělení hlasů (mužský, ženský, dětský) poslouchat hudbu pro děti, díla skladatelů pro děti a mládež, písně z Večerníčků a pohádek, pochod, ukolébavka, taneční hudba nacvičuje dýchání a hospodaření s hlasem zpívá v jednohlase, nacvičuje nasazení a tvorbu tónu snaží se o správné držení těla při zpěvu snaží se o správnou výslovnost, nacvičovat řečová cvičení zkouší hlasová a intonační cvičení v rozsahu kvinty zpívá dětské a známé písně přiměřeného rozsahu	pěvecké dovednosti - dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv, hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu hudební rytmus – realizace písní ve 2/4 , 3/4 a 4/4 taktu dvojhlas a vícehlas - kánon intonace, vokální improvizace – hudební hry záznam vokální hudby - zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření, nota jako grafický znak pro tón **Instrumentální činnosti** hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře rytmizace, melodizace, hudební improvizace – hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu), hudební hry **Hudebně pohybové činnosti** pohybový doprovod znějící hudby – taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby - pohybová improvizace s využitím tanečních kroků orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách **Poslechové činnosti** kvality tónů – délka, síla,

	nacvičuje písně lidové i umělé v přiměřeném rozsahu nacvičuje vánoční písně a koledy pokusí se reprodukovat motivy, témata, jednoduché skladbičky	barva, výška hudební výrazové prostředky – rytmus a melodie, barva hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka interpretace hudby – slovní vyjádření
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
HV-3-1-01p zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty HV-3-1-02p hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu HV-3-1-04p reaguje pohybem na tempové a rytmické změny HV-3-1-05p rozliší sílu zvuku pozorně vnímá jednoduché skladby	zpívá v jednohlase rozliší sílu zvuku snaží se o správné držení těla při zpěvu snaží se o správnou výslovnost zpívá dětské a známé písně přiměřeného rozsahu poslouchat hlasy, rozezná základní dělení hlasů (mužský, ženský, dětský) poslouchat hudbu pro děti, díla skladatelů pro děti a mládež, písně z Večerníčků a pohádek, pochod, ukolébavka, taneční hudba seznamuje se s Orffovým instrumentářem, zvonkohrou - správným držením a pojmenováním rozeznává nástroje sluchem poslouchat hlasy, rozezná základní dělení hlasů (mužský, ženský, dětský) poslouchat hudbu pro děti, díla skladatelů pro děti a mládež, písně z Večerníčků a pohádek, pochod, ukolébavka, taneční hudba provádí hru na tělo, aktivně se zapojuje do pohybových her zapojuje se do rytmických	**Vokální činnosti** pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu) intonace, vokální improvizace – hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď) hudební rytmus – realizace písní ve 2/4,3/4 a 4/4 taktu **Instrumentální činnosti** hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře rytmizace, melodizace, hudební improvizace – hudební doprovod, hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď) **Hudebně pohybové činnosti** pohybový doprovod znějící hudby – taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance pohybové vyjádření hudby – pohybová improvizace s využitím tanečních kroků orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů při pohybových hrách **Poslechové činnosti**

	cvičení- rytmizace říkadel a písní, popěvků, hudebních her, hádanek rozpoznává pojmy pomalu, rychle vyjadřuje změny pohybem- chůze, poklus improvizuje v daném rytmu pokouší se o pantomimu, dramatizaci	hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka interpretace hudby – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání
Rozvoj schopností poznávání Vést žáky k cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium

Hudební výchova		**3 . ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
HV-3-1-01 zpívá v jednohlase	rytmizuje a melodizuje jednoduché texty využívá rytmické nástroje reaguje pohybem na znějící hudbu seznamuje se s Orffovým instrumentářem, zvonkohrou - správným držením a pojmenováním rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny	**Vokální činnosti** pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost), hlasová hygiena hudební rytmus – realizace písní ve 2/4 a 3/4 taktu dvojhlas a vícehlas – kánon záznam vokální hudby – zápis rytmu jednoduché písně **Instrumentální činnosti** rytmizace, melodizace,
HV-3-1-02 rytmizuje a melodizuje jednoduché texty		
HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře		
HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie		
HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality		

tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	v proudu znějící hudby rozpozná hudební nástroje podle obrázků seznámí se s pojmem hlas a pravidly hlasové hygieny rozeznává nástroje sluchem poslouchat hlasy, rozezná základní dělení hlasů (mužský, ženský, dětský) poslouchat hudbu pro děti, díla skladatelů pro děti a mládež, písně z Večerníčků a pohádek, pochod, ukolébavka, taneční hudba nacvičuje dýchání a hospodaření s hlasem zpívá v jednohlase, nacvičuje nasazení a tvorbu tónu snaží se o správné držení těla při zpěvu snaží se o správnou výslovnost, nacvičovat řečová cvičení zkouší hlasová a intonační cvičení v rozsahu kvinty zpívá dětské a známé písně přiměřeného rozsahu nacvičuje písně lidové i umělé v přiměřeném rozsahu nacvičuje vánoční písně a koledy pokusí se reprodukovat motivy, témata, jednoduché skladbičky	hudební improvizace – hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu), hudební hry, jednodílná písňová forma (a - b) hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře **Hudebně pohybové činnosti** taktování, pohybový doprovod znějící hudby - dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance pohybové vyjádření hudby - pohybová improvizace s využitím tanečních kroků orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách **Poslechové činnosti** kvality tónů – délka, výška hudební výrazové prostředky – rytmus, melodie, pohyb melodie, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu hudební styly a žánry – hudba moderní a klasická hudební formy – malá písňová forma
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
HV-3-1-01p zpívá jednoduché písně	zpívá v jednohlase rozliší sílu zvuku	**Vokální činnosti** pěvecký a mluvní projev -

v rozsahu kvinty HV-3-1-02p hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu HV-3-1-04p reaguje pohybem na tempové a rytmické změny HV-3-1-05p rozliší sílu zvuku pozorně vnímá jednoduché skladby	snaží se o správné držení těla při zpěvu snaží se o správnou výslovnost zpívá dětské a známé písně přiměřeného rozsahu poslouchat hlasy, rozezná základní dělení hlasů (mužský, ženský, dětský) poslouchat hudbu pro děti, díla skladatelů pro děti a mládež, písně z Večerníčků a pohádek, pochod, ukolébavka, taneční hudba seznamuje se s Orffovým instrumentářem, zvonkohrou - správným držením a pojmenováním rozeznává nástroje sluchem poslouchat hlasy, rozezná základní dělení hlasů (mužský, ženský, dětský) poslouchat hudbu pro děti, díla skladatelů pro děti a mládež, písně z Večerníčků a pohádek, pochod, ukolébavka, taneční hudba provádí hru na tělo, aktivně se zapojuje do pohybových her zapojuje se do rytmických cvičení- rytmizace říkadel a písní, popěvků, hudebních her, hádanek rozpoznává pojmy pomalu, rychle vyjadřuje změny pohybem- chůze, poklus improvizuje v daném rytmu pokouší se o pantomimu, dramatizaci	pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu) intonace, vokální improvizace – hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď) hudební rytmus – realizace písní ve 2/4,3/4 a 4/4 taktu **Instrumentální činnosti** hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře rytmizace, melodizace, hudební improvizace – hudební doprovod, hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď) **Hudebně pohybové činnosti** pohybový doprovod znějící hudby – taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance pohybové vyjádření hudby – pohybová improvizace s využitím tanečních kroků orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů při pohybových hrách **Poslechové činnosti** hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka interpretace hudby – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání
Rozvoj schopností poznávání Vést žáky k cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium

Hudební výchova		**4. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
HV-5-1-01 zpívá v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	Zazpívá v jednohlase či dvojhlase durovou i mollovou píseň využívá podle svých schopností a dovedností hudební nástroje k doprovodné hře písní rozpozná hudební formu písně či skladby vytváří dle svých dispozic jednoduchý doprovod ke známé melodii tvoří jednoduché hudební improvizace soustředěně poslouchá i složitější hudební formy (úryvky ze symfonií, oper a muzikálů) vytváří pohybové improvizace v naučených tanečních krocích procvičuje pojem hlas a pravidla hlasové hygieny, základní dělení hlasů (mužské, ženské, dětské) nacvičuje správné dýchání a hospodaření s dechem nacvičuje nasazení a tvorbu	**Vokální činnosti** pěvecký a mluvní projev - dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu hudební rytmus - 2/4, 3/4 a 4/4 takt dvojhlas a vícehlas - lidový dvojhlas intonace, vokální improvizace - hudební hry záznam vokální hudby – nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně **Instrumentální činnosti** hra na hudební nástroje – podle podmínek a možností rytmizace, melodizace, hudební improvizace - tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební hry **Hudebně pohybové činnosti** taktování, pohybový doprovod znějící hudby - dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance pohybové vyjádření hudby - pohybová improvizace s
HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not		
HV-5-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní		
HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby		
HV-5-1-05 vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace		
HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků		

HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	tónu snaží se o správné držení těla při zpěvu snaží se o správnou výslovnost, nacvičuje řečová cvičení zkouší hlasová a intonační cvičení v přiměřeném rozsahu zpívá dětské písně přiměřeného rozsahu zpívá známé písně přiměřeného rozsahu nacvičuje písně lidové, umělé v přiměřeném rozsahu pracuje s notou jako grafickým znakem pro tón, tvary not, částmi not, délkami not, notovou osnovou, houslovým klíčem pokouší se o zápis jednoduchého rytmu jednoduché písně pokouší se o čtení, orientaci v notovém zápise, vyhledávání hudebních pojmů, typů procvičuje pojem sólo, sbor, prodleva, seznamuje se s pojmem kánon a lidový dvojhlas pracuje s Orffovým instrumentářem, upevňuje správné držení a pojmenování pokouší se reprodukovat motivy, témata, jednoduché skladbičky improvizuje v daném rytmu, rozpozná rytmus sluchem	využitím tanečních kroků, pantomima orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách **Poslechové činnosti** kvality tónů - délka, síla, barva, výška vztahy mezi tóny - souzvuk, akord hudební styly a žánry – hudba taneční

	rozeznává: délka, síla, barva, výška tónu, zvuky přírody, ulice, hudebních nástrojů, snažit se pochopit rozdíl mezi tónem a zvukem pokouší se užívat výrazové prostředky hudby rozlišuje: melodie vzestupná, sestupná- pojem melodie, znázornění pohybem pokouší se reagovat na zvukomalbu, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu seznámí se s pojmy souzvuk, akord	
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
HV-5-1-01p zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem HV-5-1-02p HV-5-1-07p propojí vlastní pohyb s hudbou HV-5-1-03p doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje HV-5-1-06p odliší tóny podle výšky, síly a barvy pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb správně hospodaří s dechem při interpretaci písní - frázování	procvičuje pojem hlas a pravidla hlasové hygieny, základní dělení hlasů(mužské, ženské, dětské) nacvičuje správné dýchání a hospodaření s dechem snaží se o správnou výslovnost, nacvičuje řečová cvičení zkouší hlasová a intonační cvičení v přiměřeném rozsahu zpívá dětské písně přiměřeného rozsahu zpívá známé písně přiměřeného rozsahu pokouší se o dynamicky odlišený zpěv a rozpoznání dynamiky pracuje s Orffovým instrumentářem pokouší se reprodukovat motivy, témata, jednoduché skladbičky	**Vokální činnosti** pěvecký a mluvní projev - dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu hudební rytmus - 2/4, 3/4 a 4/4 takt dvojhlas a vícehlas - lidový dvojhlas intonace, vokální improvizace - hudební hry záznam vokální hudby – nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně **Instrumentální činnosti** hra na hudební nástroje – podle podmínek a možností rytmizace, melodizace, hudební improvizace - tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební hry **Hudebně pohybové činnosti** taktování, pohybový

	improvizuje v daném rytmu, rozpoznat rytmus sluchem rozeznávat: délka, síla, barva, výška tónu, zvuky přírody, ulice, hudebních nástrojů, snaží se pochopit rozdíl mezi tónem a zvukem rozeznává nástroje sluchem poslouchat hlasy a sbor, rozeznat základní dělení hlasů (mužský, ženský, dětský) poslouchá hudbu pro děti, díla skladatelů pro děti a mládež, taneční hudbu, hudbu B. Smetany a A. Dvořáka, J.J. Ryby a W. A. Mozarta, písně z dětských filmů, relaxační hudbu zapojuje se do rytmických cvičení- rytmizace říkadel a písní, popěvků, hudebních her, hádanek, nacvičuje předehry, mezery, dohry a jednodílné písňové formy vyjadřuje změny pohybem improvizovat v daném rytmu pokouší se o pantomimu, dramatizaci	doprovod znějící hudby - dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance pohybové vyjádření hudby - pohybová improvizace s využitím tanečních kroků, pantomima orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách **Poslechové činnosti** kvality tónů - délka, síla, barva, výška vztahy mezi tóny - souzvuk, akord hudební styly a žánry – hudba taneční

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace
Komunikace Vést žáky k vnímání řeči těla, řeči zvuků a slov, řeči předmětů a prostředí vytvářeného člověkem; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání
Rozvoj schopností poznávání Vést žáky k cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Evropa a svět nás zajímá
Evropa a svět nás zajímá Vést žáky k poznávání lidové slovesnosti, zvyků a tradic národů Evropy

Hudební výchova		**5. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
HV-5-1-01 zpívá v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	zazpívá v jednohlase i dvojhlase s pomocí rytmických a melodických hudebních nástrojů doprovází a reprodukuje známé písně realizuje různými způsoby jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby provádí elementární hudební improvizace seznamuje se s hudebním prostředím, kde se interpretuje vážná hudba – modelové situace ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby seznamuje se s hudebním prostředím, kde se interpretuje vážná hudba – modelové situace ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků pracuje s notou jako grafickým znakem pro tón, tvary not, částmi not, délkami not, notovou osnovou, houslovým klíčem pokouší se o zápis jednoduchého rytmu jednoduché písně pokouší se o čtení, orientaci v notovém zápise, vyhledávání	**Vokální činnosti** pěvecký a mluvní projev - dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, rozšiřování hlasového rozsahu hudební rytmus - 2/4, 3/4 a 4/4 takt dvojhlas a vícehlas - lidový dvojhlas, kánon intonace, vokální improvizace - diatonické postupy v durových a mollových tóninách záznam vokální hudby - notový zápis jako opora při realizaci písně Instrumentální činnosti hra na hudební nástroje – podle podmínek a možností rytmizace, melodizace, hudební improvizace - tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební hry . Hudebně pohybové činnosti taktování, pohybový doprovod znějící hudby - dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry pohybové vyjádření hudby - pohybová improvizace s využitím tanečních kroků, pantomima orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách
HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not		
HV-5-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní		
HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby		
HV-5-1-05 vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace		
HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků		
HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností, vytváří pohybové improvizace		

	hudebních pojmů, typů	**Poslechové činnosti** kvality tónů - délka, síla, barva, výška vztahy mezi tóny - souzvuk, akord hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná) hudební styly a žánry – upravená lidová píseň, současná hudební tvorba pro děti hudební formy - rondo, variace, malá písňová forma
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
HV-5-1-01p zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem	procvičuje pojem hlas a pravidla hlasové hygieny, základní dělení hlasů(mužské, ženské, dětské) nacvičuje správné dýchání a hospodaření s dechem snaží se o správnou výslovnost, nacvičuje řečová cvičení zkouší hlasová a intonační cvičení v přiměřeném rozsahu zpívá dětské písně přiměřeného rozsahu zpívá známé písně přiměřeného rozsahu pokouší se o dynamicky odlišený zpěv a rozpoznání dynamiky pracuje s Orffovým instrumentářem pokouší se reprodukovat motivy, témata, jednoduché	**Vokální činnosti** pěvecký a mluvní projev - dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu hudební rytmus - 2/4, 3/4 a 4/4 takt dvojhlas a vícehlas - lidový dvojhlas intonace, vokální improvizace - hudební hry záznam vokální hudby – nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně **Instrumentální činnosti** hra na hudební nástroje – podle podmínek a možností rytmizace, melodizace, hudební improvizace - tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební hry
HV-5-1-02p HV-5-1-07p propojí vlastní pohyb s hudbou		
HV-5-1-03p doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje		
HV-5-1-06p odliší tóny podle výšky, síly a barvy pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb správně hospodaří s dechem při interpretaci písní - frázování		

	skladbičky improvizuje v daném rytmu, rozpoznat rytmus sluchem rozeznávat: délka, síla, barva, výška tónu, zvuky přírody, ulice, hudebních nástrojů, snaží se pochopit rozdíl mezi tónem a zvukem rozeznává nástroje sluchem poslouchat hlasy a sbor, rozeznat základní dělení hlasů (mužský, ženský, dětský) poslouchá hudbu pro děti, díla skladatelů pro děti a mládež, taneční hudbu, hudbu B. Smetany a A. Dvořáka, J.J. Ryby a W. A. Mozarta, písně z dětských filmů, relaxační hudbu zapojuje se do rytmických cvičení- rytmizace říkadel a písní, popěvků, hudebních her, hádanek, nacvičuje předehry, mezery, dohry a jednodílné písňové formy vyjadřuje změny pohybem improvizovat v daném rytmu pokouší se o pantomimu, dramatizaci	**Hudebně pohybové činnosti** taktování, pohybový doprovod znějící hudby - dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance pohybové vyjádření hudby - pohybová improvizace s využitím tanečních kroků, pantomima orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách **Poslechové činnosti** kvality tónů - délka, síla, barva, výška vztahy mezi tóny - souzvuk, akord hudební styly a žánry – hudba taneční

Průřezová témata, souvislosti
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Evropa a svět nás zajímá
Evropa a svět nás zajímá Vést žáky k poznávání lidové slovesnosti, zvyků a tradic národů Evropy
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace
Komunikace Vést žáky k vnímání řeči těla, řeči zvuků a slov, řeči předmětů a prostředí vytvářeného člověkem; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání
Rozvoj schopností poznávání Vést žáky k cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium

Hudební výchova		**6. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	využívá své hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách reprodukuje na základě svých individuálních schopností a dovedností různé motivy provádí jednoduché hudební improvizace rozpozná některé z tanců různých stylových období zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků poslouchané hudbě zařadí slyšenou hudbu do stylového období realizuje vícehlasý a jednohlasý zpěv: prohloubení pojmu kánon, pojmy jednohlas, vícehlas, ukázky, nacvičovat dvojhlasý zpěv kánon rozšiřuje hlasový rozsah: dechová, hlasová a intonační cvičení v přiměřeném rozsahu= deklamace, techniky vokálního projevu, využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách upevňuje pojmy notové písmo, osnova, nota celá, čtvrťová, osminová, houslový klíč reprodukuje tóny, rozvíjí hudební paměť, zvládá melodická cvičení	**Vokální činnosti** pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, vícehlasý a jednohlasý zpěv intonace a vokální improvizace – improvizace jednoduchých hudebních forem hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů a melodií reflexe vokálního projevu – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních Instrumentální činnosti hra na hudební nástroj – nástrojová reprodukce melodií (motivů, témat, písní), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře záznam hudby – noty vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje **Hudebně pohybové činnosti** pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění pohybové reakce na změny proudu znějící hudby – tempové, dynamické,
HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase		
HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace		
HV-9-1-04 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě		
HV-9-1-05 orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku		
HV-9-1-06 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období		
HV-9-1-07 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění		

	vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění snaží se o reflexi, sebereflexi a vytváření vlastních soudů a preferencí a vnímá význam hudby	rytmicko-metrické, harmonické orientace v prostoru – rozvoj pohybové paměti **Poslechové činnosti** orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – postihování hudebně výrazových prostředků hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím i zvykům interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
HV-9-1-01p doprovází písně pomocí ostinata HV-9-1-02p HV-9-1-03p interpretuje vybrané lidové a umělé písně pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl	dbá na hlas, hlasovou hygienu realizuje vícehlasý a jednohlasý zpěv: prohloubení pojmu kánon, pojmy jednohlas, vícehlas, ukázky, nacvičuje dvojhlasý zpěv kánon rozšiřuje hlasový rozsah: dechová, hlasová a intonační cvičení v přiměřeném rozsahu= deklamace, techniky vokálního projevu, využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách nacvičuje zpěv písní lidových, umělých pracuje s pojmem ostinátní doprovod provádí hlasová a intonační cvičení, hudební hry, hádanky provádí rytmická cvičení - 2/4, ¾ a 4/4 takt, rytmus (u	**Vokální činnosti** pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, vícehlasý a jednohlasý zpěv intonace a vokální improvizace – improvizace jednoduchých hudebních forem hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů a melodií reflexe vokálního projevu – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních Instrumentální činnosti hra na hudební nástroj – nástrojová reprodukce melodií (motivů, témat, písní), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova

	slova a slabiky) vnímá souvislost řeči s hudbou využívá Orffův instrumentář reprodukuje melodii improvizuje v daném rytmu, rozpozná rytmus zkouší taktování, procvičovat rytmické cítění a koordinaci pohybů, chápe pojmy dirigent, partitura reaguje na změny tempa, dynamiky, rytmicko-metrické, harmonické- propojit s pohybem, tancem, rytmizací a hrou na tělo chápe pojem symfonický orchestr, nástrojové obsazení chápe pojmy hudební skladatel, skladba, hudební a nehudební dílo, životopis, vlastní zkušenosti poslouchá ukázky W. A. Mozart, B. Smetana, A. Dvořák, F. Kmoch aj. rozliší pojmy: lidová, umělá píseň, folklor- obsazení kapel, hudební uskupení- rozdíl mezi kapelou a orchestrem trampská píseň, folková a country hudba, opera x opereta, muzikál, pop music, disco hudba	instrumentáře záznam hudby – noty vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje **Hudebně pohybové činnosti** pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění pohybové reakce na změny proudu znějící hudby – tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické orientace v prostoru – rozvoj pohybové paměti **Poslechové činnosti** orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – postihování hudebně výrazových prostředků hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím i zvykům interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání
Rozvoj schopností poznávání Vést žáky k cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace
Komunikace Vést žáky k vnímání řeči těla, řeči zvuků a slov, řeči předmětů a prostředí vytvářeného člověkem;

cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Evropa a svět nás zajímá
Evropa a svět nás zajímá Vést žáky k poznávání lidové slovesnosti, zvyků a tradic národů Evropy

Hudební výchova		**7. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	využívá své hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách reprodukuje na základě svých individuálních schopností a dovedností různé motivy provádí jednoduché hudební improvizace rozpozná některé z tanců různých stylových období zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků poslouchané hudbě zařadí slyšenou hudbu do stylového období realizuje vícehlasý a jednohlasý zpěv: prohloubení pojmu kánon, pojmy jednohlas, vícehlas, ukázky, nacvičovat dvojhlasý zpěv kánon rozšiřuje hlasový rozsah: dechová, hlasová a intonační cvičení v přiměřeném rozsahu= deklamace, techniky vokálního projevu, využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách upevňuje pojmy notové písmo, osnova, nota celá, čtvrťová, osminová, houslový klíč	**Vokální činnosti** pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách intonace a vokální improvizace – diatonické postupy v durových a molových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů a melodií, zachycování rytmu popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu reflexe vokálního projevu – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních **Instrumentální činnosti** hra na hudební nástroj –
HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase		
HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace		
HV-9-1-04 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě		
HV-9-1-05 orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku		
období HV-9-1-06 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období		
HV-9-1-07 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění		

	reprodukuje tóny, rozvíjí hudební paměť, zvládá melodická cvičení vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění pokračuje v reflexi, sebereflexi a vytváření vlastních soudů a preferencí a vnímá význam hudby	nástrojová reprodukce melodií, hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře záznam hudby – noty vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje **Hudebně pohybové činnosti** pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla – pantomima, improvizace pohybové reakce na změny proudu znějící hudby – tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické orientace v prostoru – rozvoj pohybové paměti **Poslechové činnosti** orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – postihování hudebně výrazových prostředků hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím i zvykům interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla, vytváření vlastních soudů a preferencí

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání
Rozvoj schopností poznávání Vést žáky k cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace
Komunikace Vést žáky k vnímání řeči těla, řeči zvuků a slov, řeči předmětů a prostředí vytvářeného člověkem; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání
Komunikace Vést žáky k vnímání řeči těla, řeči zvuků a slov, řeči předmětů a prostředí vytvářeného člověkem; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Evropa a svět nás zajímá
Evropa a svět nás zajímá Vést žáky k poznávání lidové slovesnosti, zvyků a tradic národů Evropy

Hudební výchova		**8. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	snaží se o rytmus, provádí rytmická cvičení - 2/4, ¾ a 4/4 takt vnímá souvislost řeči s hudbou, zákonitosti při vokálním projevu upevňuje pojmy notové písmo, osnova, nota celá, čtvrťová, osminová, houslový klíč seznamuje se se základní stupnicí C dur pracuje se zápisem jako oporou vyhledává naučené hudební pojmy v písni, ve vokální či vokálně-instrumentální skladbě reprodukuje tóny, rozvíjí hudební paměť, zvládá melodická cvičení a hudební hádanky vnímá vlastní vokální projev, porovnává ho s ostatními	**Vokální činnosti** hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí, rytmu, řeči a hudby orientace v notovém záznamu vokální skladby – notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů a melodií reflexe vokálního projevu – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních **Instrumentální činnosti** hra na hudební nástroje – hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy) záznam hudby – noty a další
HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase		
HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace		
HV-9-1-04 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě		
HV-9-1-05 orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu		

dílu jako k logicky utvářenému celku	využívá Orffův instrumentář, keybord a PC	způsoby záznamu hudby
HV-9-1-06 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	vyjadřuje hudební i nehudební představy a myšlenky pomocí hudebního nástroje	vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje **Hudebně pohybové činnosti**
HV-9-1-07 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	reprodukuje melodii, improvizuje v daném rytmu, rozpozná rytmus	pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla-improvizace
	procvičuje - základní dělení hudebních nástrojů, z čeho se vyrábějí, rozlišuje hudební nástroje sluchem, zařadí je do skupin	pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby – tempové, dynamické, rytmicko-metrické a harmonické
	improvizuje v daném rytmu - pochod, polka, valčík, tanec, rozpozná 2/4 a ¾ rytmu, taneční kroky	orientace v prostoru – rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách
	využívá relaxační hudbu, základní techniky muzikoterapie	**Poslechové činnosti**
	reaguje na změny tempa, dynamiky, rytmicko-metrické, harmonické- propojí s pohybem, tancem, rytmizací hrou na tělo	orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – významné sémantické prvky užité ve skladbě (zvukomalba, dušemalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla
	slovně charakterizuje hudební dílo	hudební dílo a jeho autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost)
	vnímá základní vyjadřovací prostředky hudby- jejich rozpoznávání v ukázce hudebního díla: melodie, rytmus, tempo, dynamika, barva	
	vyhledává sémantické prvky ve skladbě (zvukomalba, dušemalba, nepravidelnost hudební formy)	hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům
	poslouchá a rozebírá ukázky W. A. Mozart, B. Smetana, A. Dvořák, F. Kmoch, L. V. Beethoven apod.	interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla
	pokračuje v reflexi,	

	sebereflexi a vytváření vlastních soudů a preferencí a vnímat význam hudby	

Průřezová témata, souvislosti
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Evropa a svět nás zajímá
Evropa a svět nás zajímá Vést žáky k poznávání lidové slovesnosti, zvyků a tradic národů Evropy
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace
Komunikace Vést žáky k vnímání řeči těla, řeči zvuků a slov, řeči předmětů a prostředí vytvářeného člověkem; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání
Rozvoj schopností poznávání Vést žáky k cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygiena
Psychohygiena Vést žáky k dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění/relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Etnický původ
Etnický původ Vést žáky k rovnocennosti všech etnických skupin a kultur; odlišnosti lidí, ale i jejich vzájemné rovnosti

Hudební výchova		**9. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	snaží se o rytmus, provádí rytmická cvičení - 2/4, ¾ a 4/4 takt vnímá souvislost řeči s hudbou, zákonitosti při vokálním projevu upevňuje pojmy notové písmo, osnova, nota celá, čtvrťová, osminová, houslový klíč seznamuje se ze základní stupnicí C dur pracuje se zápisem jako oporou vyhledává naučené hudební	**Vokální činnosti** hudební rytmus – využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – zachycování rytmu popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí notového záznamu reflexe vokálního projevu – hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití
HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase		
HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb,		

vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	pojmy v písni, ve vokální či vokálně-instrumentální skladbě reprodukuje tóny, rozvíjí hudební paměť, zvládá melodická cvičení a hudební hádanky vnímá vlastní vokální projev, porovnává ho s ostatními využívá Orffův instrumentář, keybord a PC vyjadřuje hudební i nehudební představy a myšlenky pomocí hudebního nástroje reprodukuje melodii, improvizuje v daném rytmu, rozpozná rytmus procvičuje - základní dělení hudebních nástrojů, z čeho se vyrábějí, rozlišuje hudební nástroje sluchem, zařadí je do skupin improvizuje v daném rytmu - pochod, polka, valčík, tanec, rozpozná 2/4 a ¾ rytmu, taneční kroky využívá relaxační hudbu, základní techniky muzikoterapie reaguje na změny tempa, dynamiky, rytmicko-metrické, harmonické- propojí s pohybem, tancem, rytmizací hrou na tělo slovně charakterizuje hudební dílo vnímá základní vyjadřovací prostředky hudby- jejich rozpoznávání v ukázce hudebního díla: melodie, rytmus, tempo, dynamika, barva	jiné hudební činnosti) **Instrumentální činnosti** záznam hudby – noty a další způsoby záznamu hudby, notační programy (např. Capella, Finale, Sibelius) tvorby doprovodů pro hudebně dramatické projevy **Hudebně pohybové činnosti** pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla – pantomima, improvizace pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby – tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické orientace v prostoru – rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách **Poslechové činnosti** orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – významné sémantické prvky užité ve skladbě a jejich význam pro pochopení hudebního díla hudební dílo a jeho autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla, vytváření vlastních soudů a preferencí
HV-9-1-04 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě		
HV-9-1-05 orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku		
HV-9-1-06 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období		
HV-9-1-07 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění		

	vyhledává sémantické prvky ve skladbě (zvukomalba, dušemalba, nepravidelnost hudební formy) poslouchá a rozebírá ukázky W. A. Mozart, B. Smetana, A. Dvořák, F. Kmoch, L. V. Beethoven, G. Miller apod. zná život a dílo vybraných autorů pokračuje v reflexi, sebereflexi a vytváření vlastních soudů a preferencí a vnímat význam hudby rozliší: trampská píseň, folková a country hudba, opera x opereta, muzikál, pop music, disco hudba, swing a jazz	

Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů 7. – 9. ročník		
HV-9-1-01p doprovází písně pomocí ostinata HV-9-1-02p HV-9-1-03p interpretuje vybrané lidové a umělé písně pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl	dbá na hlas, hlasovou hygienu realizuje vícehlasý a jednohlasý zpěv: prohloubení pojmu kánon, pojmy jednohlas, vícehlas, ukázky, nacvičuje dvojhlasý zpěv kánon rozšiřuje hlasový rozsah: dechová, hlasová a intonační cvičení v přiměřeném rozsahu= deklamace, techniky vokálního projevu, využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách nacvičuje zpěv písní lidových, umělých pracuje s pojmem ostinátní doprovod provádí hlasová a intonační cvičení, hudební hry, hádanky	**Vokální činnosti** pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, vícehlasý a jednohlasý zpěv intonace a vokální improvizace – improvizace jednoduchých hudebních forem hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů a melodií reflexe vokálního projevu – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních Instrumentální činnosti hra na hudební nástroj –

	provádí rytmická cvičení - 2/4, ¾ a 4/4 takt, rytmus (u slova a slabiky) vnímá souvislost řeči s hudbou využívá Orffův instrumentář reprodukuje melodii improvizuje v daném rytmu, rozpozná rytmus zkouší taktování, procvičovat rytmické cítění a koordinaci pohybů, chápe pojmy dirigent, partitura reaguje na změny tempa, dynamiky, rytmicko-metrické, harmonické- propojit s pohybem, tancem, rytmizací a hrou na tělo chápe pojem symfonický orchestr, nástrojové obsazení chápe pojmy hudební skladatel, skladba, hudební a nehudební dílo, životopis, vlastní zkušenosti poslouchá ukázky W. A. Mozart, B. Smetana, A. Dvořák, F. Kmoch aj. rozliší pojmy: lidová, umělá píseň, folklor- obsazení kapel, hudební uskupení- rozdíl mezi kapelou a orchestrem trampská píseň, folková a country hudba, opera x opereta, muzikál, pop music, disco hudba, jazz	nástrojová reprodukce melodií (motivů, témat, písní), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře záznam hudby – noty vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje **Hudebně pohybové činnosti** pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění pohybové reakce na změny proudu znějící hudby – tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické orientace v prostoru – rozvoj pohybové paměti **Poslechové činnosti** orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – postihování hudebně výrazových prostředků hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím i zvykům interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla

Průřezová témata, souvislosti
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - Evropa a svět nás zajímá
Evropa a svět nás zajímá – Učitel vede žáky k poznávání lidové slovesnosti, zvyků a tradic národů Evropy .
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace
Komunikace

Vést žáky k vnímání řeči těla, řeči zvuků a slov, řeči předmětů a prostředí vytvářeného člověkem; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání
Rozvoj schopností poznávání Vést žáky k cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy
Mezilidské vztahy Vést žáky k péči o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace
Seberegulace a sebeorganizace Vést žáky k cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygiena
Psychohygiena Vést žáky k dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění/relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí
Poznávání lidí Vést žáky k vzájemnému poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita
Kreativita Vést žáky k cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích

6.16 VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky. Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace. V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace. Obsahem Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které žákovi umožňují rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření. Obsahem Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které žáka vedou k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření. Obsahem Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které žákovi umožňují utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Časová dotace: V 1., 2., 6. a 7. ročníku je vyučována 2 hodiny týdně, v ostatních ročnících 1 hodinu týdně.

Místo výuky: třídy, ostatní prostory školy, učebna PC, knihovna, veřejná prostranství mimo školu

Cílové zaměření předmětu vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence
- učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy
- rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince
- tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované na úrovni předmětu vedou k rozvoji těchto klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- učíme žáky využít získané informace v tvůrčích činnostech
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k umění, k posouzení vlastního pokroku, ke kritickému zhodnocení svých výsledků a k diskusi o nich

Kompetence k řešení problémů:

- učíme žáky, aby se nenechali odradit případným nezdarem
- učíme žáky zodpovědnosti za své výsledky činnosti a jejich zhodnocení

Kompetence komunikativní:

- učíme žáky, aby obhájili své názory a vhodně argumentovali
- podporujeme tvořivost žáků, aby ji využili ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění

Kompetence sociální a personální:

- vedeme žáky k účinné spolupráci ve skupině, k pozitivnímu ovlivňování kvality společné práce a k vytváření příjemné atmosféry v týmu
- učíme žáky, aby respektovali různá hlediska a čerpali poučení z toho, co si druzí myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské:

- vedeme žáky, aby respektovali, chránili a ocenili naše tradice a kulturní dědictví, aby projevovali pozitivní postoj k uměleckým dílům
- podporujeme jejich smysl pro kulturu a tvořivost
- motivujeme žáky k aktivnímu se zapojení do kulturního dění

Kompetence pracovní:

- vedeme žáky, aby přistupovali k výsledkům své činnosti z hlediska ochrany kulturních a společenských hodnot
- učíme žáky k využití svých znalostí a zkušeností v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost
- dbáme na správné návyky a hygienu při práci

Kompetence digitální:

- využívá běžně používaná digitální zařízení při učení, samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, sdílí data, informace a digitální obsah
- digitální technologie umí využít ke zjednodušení a zkvalitnění práce v hodině i při domácí přípravě
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Poznámky k předmětu v rámci učebního plánu:

V 1., 2., 6.. a 7. ročníku jsou vyučovány 2 hodiny týdně, v ostatních ročnících 1 hodina týdně.

Výtvarná výchova		**1. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
VV-3-1-01 rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností,	rozlišuje různé materiály pracuje s papírem (vystřihávání, trhání, lepení, skládání) – koláž	**Rozvíjení smyslové citlivosti** prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, kresba, malba

vjemů, zážitků a představ VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném a prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace VV-3-1-03 vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	pracuje s textilním materiálem - stříhá, lepí – koláž využívá výrazových vlastností světlé a tmavé plochy rozvíjí smysl pro prostor, pro rytmus rytmicky řadí prvky, barevné plochy, tvary zobrazuje věci denní potřeby, přírodniny a zajímavé objekty vyjádří vlastní prožitky a fantazijní představy experimentuje s barvou (rozpíjení, zapouštění), kreslit, malovat rozvíjí grafický pohyb a pohybové představy osvojuje si používání měkkého grafického materiálu (voskové a suché pastely, tabulové křídy, měkké tužky, fixy...) osvojuje si základní dovednosti v práci se štětcem a barvami poznává základní vlastnosti plastických materiálů vytváří konkrétní prostorové situace (pískový stůl, pískoviště, stavebnicové systémy) využívá techniku otisků, frotáž seznamuje se s tvorbou ilustrátorů dětských knih (J. Čapek, J. Lada) ilustruje pohádky, říkadla, příběhy	reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - výtvarné vyjádření na základě sluchových, zrakových a pohybových podnětů smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, film, oblékání, bydlení **Uplatňování subjektivity** prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru typy vizuálně obrazných vyjádření - jejich rozlišení, výběr a uplatnění - hračky, ilustrace textů, volná malba, dotváření přírodnin, modelování přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko vizuální a fantazijní, založené na smyslovém vnímání, tematická kresba – čtený text, divadlo, film, vlastní prožitky **Ověřování komunikačních účinků** osobní postoj v komunikaci – utváření a zdůvodňování svého názoru na tvorbu a porovnávání s názorem druhých proměny komunikačního obsahu - subjektivní hodnocení uměleckého díla

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice
Kooperace a kompetice Vést žáky k rozvoji individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoji sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoji individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita
Kreativita Vést žáky k cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy
Mezilidské vztahy Vést žáky k péči o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygiena
Psychohygiena Vést žáky k dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění/relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace
Seberegulace a sebeorganizace Vést žáky k cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání
Rozvoj schopností poznávání Vést žáky k cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium

Výtvarná výchova		**2. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
VV-3-1-01 rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ	rozlišuje různé materiály pracuje s papírem (vystřihávání, trhání, lepení, skládání) – koláž pracuje s textilním materiálem - stříhá, lepí – koláž využívá výrazových vlastností světlé a tmavé plochy	**Rozvíjení smyslové citlivosti** prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, kresba, malba reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - výtvarné vyjádření na základě sluchových, zrakových a pohybových
VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; v plošném a prostorovém uspořádání uplatňuje linie, tvary, objemy,		

barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace VV-3-1-03 vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	rozvíjí smysl pro prostor, pro rytmus rytmicky řadí prvky, barevné plochy, tvary zobrazuje věci denní potřeby, přírodniny a zajímavé objekty vyjádří vlastní prožitky a fantazijní představy experimentuje s barvou (rozpíjení, zapouštění), kreslit, malovat rozvíjí grafický pohyb a pohybové představy osvojuje si používání měkkého grafického materiálu (voskové a suché pastely, tabulové křídy, měkké tužky, fixy...) osvojuje si základní dovednosti v práci se štětcem a barvami poznává základní vlastnosti plastických materiálů vytváří konkrétní prostorové situace (pískový stůl, pískoviště, stavebnicové systémy) využívá techniku otisků, frotáž seznamuje se s tvorbou ilustrátorů dětských knih (J. Čapek, J. Lada) ilustruje pohádky, říkadla, příběhy	podnětů smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, film, oblékání, bydlení **Uplatňování subjektivity** prostředky pro vyjádření emocí, pocitů nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru typy vizuálně obrazných vyjádření - jejich rozlišení, výběr a uplatnění - hračky, ilustrace textů, volná malba, dotváření přírodnin, modelování přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko vizuální a fantazijní, založené na smyslovém vnímání tematická kresba – čtený text, divadlo, film, vlastní prožitky **Ověřování komunikačních účinků** osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita
Kreativita Vést žáky k cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygiena
Psychohygiena Vést žáky k dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění/relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice
Kooperace a kompetice Vést žáky k rozvoji individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoji sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoji individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace
Seberegulace a sebeorganizace Vést žáky k cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy
Mezilidské vztahy Vést žáky k péči o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání
Rozvoj schopností poznávání Vést žáky k cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium

Výtvarná výchova		**3. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
VV-3-1-01 rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ	rozlišuje různé materiály pracuje s papírem (vystřihávání, trhání, lepení, skládání) – koláž pracuje s textilním materiálem - stříhá, lepí – koláž využívá výrazových vlastností světlé a tmavé plochy rozvíjí smysl pro prostor, pro rytmus rytmicky řadí prvky, barevné plochy, tvary	**Rozvíjení smyslové citlivosti** prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, kresba, malba reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - výtvarné vyjádření na základě sluchových, zrakových a pohybových podnětů smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, film, oblékání, bydlení
VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; v plošném a prostorovém uspořádání uplatňuje linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace		
VV-3-1-03 vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje		
VV-3-1-04		

interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	zobrazuje věci denní potřeby, přírodniny a zajímavé objekty vyjádří vlastní prožitky a fantazijní představy experimentuje s barvou (rozpíjení, zapouštění), kreslit, malovat rozvíjí grafický pohyb a pohybové představy osvojuje si používání měkkého grafického materiálu (voskové a suché pastely, tabulové křídy, měkké tužky, fixy...) osvojuje si základní dovednosti v práci se štětcem a barvami poznává základní vlastnosti plastických materiálů vytváří konkrétní prostorové situace (pískový stůl, pískoviště, stavebnicové systémy) využívá techniku otisků, frotáž seznamuje se s tvorbou ilustrátorů dětských knih (J. Čapek, J. Lada) ilustruje pohádky, říkadla, příběhy	**Uplatňování subjektivity** prostředky pro vyjádření emocí, pocitů nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru typy vizuálně obrazných vyjádření - jejich rozlišení, výběr a uplatnění - hračky, ilustrace textů, volná malba, dotváření přírodnin, modelování přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko vizuální a fantazijní, založené na smyslovém vnímání tematická kresba – čtený text, divadlo, film, vlastní prožitky **Ověřování komunikačních účinků** osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů 1. – 3. ročník		
VV-3-1-01p až VV-3-1-05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu VV-3-1-01p rozpoznává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele) VV-3-1-02p VV-3-1-04p uplatňuje vlastní zkušenosti,	kreslí měkkým grafickým materiálem maluje různými druhy barev – barvy rozpíjí, zapouští modeluje z plastelíny, keramické hlíny a jiných hmot trhá, stříhá a nalepuje papír rozlišuje různé materiály pracuje s papírem (vystřihávání, trhání, lepení,	**Rozvíjení smyslové citlivosti** prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, kresba, malba reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - výtvarné vyjádření na základě sluchových, zrakových a pohybových podnětů smyslové účinky vizuálně

prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům	skládání) – koláž pracuje s textilním materiálem - stříhá, lepí – koláž poznává základní vlastnosti materiálů vytváří konkrétní prostorové situace (pískový stůl, pískoviště, stavebnicové systémy) výtvarně zpracovává přírodní materiál používá různé výtvarné techniky, při nichž uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii rozpoznává, pojmenovává a porovnává s dopomocí učitele barvy, tvary, objekty na příkladech z běžného života výtvarně se vyjadřuje k lidovým svátkům, zobrazuje věci denní potřeby vyjádří vlastní prožitky a fantazijní představy experimentuje s barvou (rozpíjení, zapouštění), kreslit, malovat seznamuje se s tvorbou ilustrátorů dětských knih	obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, film, oblékání, bydlení **Uplatňování subjektivity** prostředky pro vyjádření emocí, pocitů nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru typy vizuálně obrazných vyjádření - jejich rozlišení, výběr a uplatnění - hračky, ilustrace textů, volná malba, dotváření přírodnin, modelování přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko vizuální a fantazijní, založené na smyslovém vnímání tematická kresba – čtený text, divadlo, film, vlastní prožitky **Ověřování komunikačních účinků** osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygiena
Psychohygiena Vést žáky k dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění/relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita
Kreativita Vést žáky k cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality), tvořivost v mezilidských

vztazích
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy
Mezilidské vztahy Vést žáky k péči o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice
Kooperace a kompetice Vést žáky k rozvoji individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoji sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoji individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence

Výtvarná výchova		**4. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
VV-5-1-01 při vlastních tvůrčích činnostech učívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů	využívá již získaných dovedností a přecházet k uvědomělé výtvarné činnosti rozvíjí své prostorové vidění	**Rozvíjení smyslové citlivosti** prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, malba, hra s barvou, míchání barev, Goethův barevný kruh textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus) kombinace a proměny textur v ploše, objemu a prostoru uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém i dynamickém vyjádření, kompozice v ploše, kresba různým materiálem, pero, tuš, dřívko, kresba dle vlastních životních zkušeností reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření -
VV-5-1-02 při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností	užívá přiměřených výtvarných technik - kresba, malba, kombinované techniky, asambláž, jednoduché grafické techniky, modelování z různých materiálů osvojuje si základy o kompozici osvojuje si pochopení zákonitostí členění plochy poznává lidskou postavu a její proporce výtvarně vyjadřuje tvar věci, poznává materiály a funkci předmětů uvědomuje si kontrast tvaru a pozadí dekorativně člení plochu s využitím barvy, linie a tvaru	
VV-5-1-03 nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě		
VV-5-1-04 osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy		
VV-5-1-05 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace		
VV-5-1-06		

nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	prvku vytváří jednoduché prostorové objekty vnímá vlastnosti používaného materiálu osvojuje si poznatky o možnosti použití výtvarného materiálu vyjadřuje své představy o světě, osobních zážitcích, vztahu k lidem a společnosti vyjadřuje svůj vztah k životnímu prostředí seznamuje se ze základními druhy výtvarného umění včetně fotografie, se současnou ilustrační tvorbou a výtvarnou úpravou knih využívá specifik regionu k rozvíjení estetického vnímání zdokonaluje se v hodnocení a prezentaci svojí tvůrčí práce a prací spolužáků účastní se výstav a výtvarných soutěží podílí se na realizaci výzdoby třídy a školy	umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média **Uplatňování subjektivity** prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, techniky plastického vyjádření - modelování z papíru, hlíny, sádry, drátů typy vizuálně obrazných vyjádření - jejich rozlišení, výběr a uplatnění, patří sem hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, comics, elektronický obraz, reklama, ilustrování dětských knih, fantazie založená na smyslovém vnímání **Ověřování komunikačních účinků** osobní postoj v komunikaci - utváření postoje, zdůvodňování odlišné interpretace v rámci skupin, porovnávání s vlastní interpretací proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby vlastní i děl výtvarného umění

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygiena
Psychohygiena Vést žáky k dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění/relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy
Mezilidské vztahy Vést žáky k péči o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita
Kreativita Vést žáky k cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání
Rozvoj schopností poznávání Vést žáky k cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice
Kooperace a kompetice Vést žáky k rozvoji individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoji sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoji individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace
Seberegulace a sebeorganizace Vést žáky k cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Fungování a vliv médií ve společnosti
Fungování a vliv médií ve společnosti Vést žáky k poznání vlivu médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)

Výtvarná výchova		**5. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
VV-5-1-01 při vlastních tvůrčích činnostech učívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů	využívá již získaných dovedností a přecházet k uvědomělé výtvarné činnosti rozvíjí své prostorové vidění	**Rozvíjení smyslové citlivosti** prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus) kombinace a proměny textur v ploše, objemu a prostoru uspořádání objektů do celků na základě výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém i dynamickém vyjádření, kompozice v ploše, kresba různým materiálem, pero, tuš, dřívko, kresba dle vlastních
VV-5-1-02 při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností	užívá přiměřených výtvarných technik - kresba, malba, kombinované techniky, asambláž, jednoduché grafické techniky, modelování z různých materiálů osvojuje si základy o kompozici osvojuje si pochopení zákonitostí členění plochy	
VV-5-1-03 nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě		
VV-5-1-04 osobitost svého vnímání		

uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy VV-5-1-05 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace VV-5-1-06 nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	poznává lidskou postavu a její proporce výtvarně vyjadřuje tvar věci, poznává materiály a funkci předmětů uvědomuje si kontrast tvaru a pozadí dekorativně člení plochu s využitím barvy, linie a tvaru prvku vytváří jednoduché prostorové objekty vnímá vlastnosti používaného materiálu osvojuje si poznatky o možnosti použití výtvarného materiálu vyjadřuje své představy o světě, osobních zážitcích, vztahu k lidem a společnosti vyjadřuje svůj vztah k životnímu prostředí seznamuje se ze základními druhy výtvarného umění včetně fotografie, se současnou ilustrační tvorbou a výtvarnou úpravou knih využívá specifik regionu k rozvíjení estetického vnímání zdokonaluje se v hodnocení a prezentaci svojí tvůrčí práce a prací spolužáků účastní se výstav a výtvarných soutěží podílí se na realizaci výzdoby třídy a školy	životních zkušeností reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama, otisky, vosková technika **Uplatňování subjektivity** prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – akční tvar malby a kresby, manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, techniky plastického vyjádření - modelování z papíru, hlíny, sádry, drátů typy vizuálně obrazných vyjádření - jejich rozlišení, výběr a uplatnění, patří sem hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, komiks, elektronický obraz, reklama, ilustrování dětských knih, fantazie založená na smyslovém vnímání **Ověřování komunikačních účinků** osobní postoj v komunikaci - utváření postoje, zdůvodňování odlišné interpretace v rámci skupin, porovnávání s vlastní interpretací, proměny komunikačního obsahu, záměry tvorby vlastní i děl výtvarného umění

Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů 4. – 5. ročník		
VV-5-1-01p až VV-5-1-06p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr VV-5-1-01p rozlišuje, porovnává, třídí linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty-velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele) VV-5-1-02p VV-5-1-03p při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností, fantazie VV-5-1-05p vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla	prohlubuje a zdokonaluje techniku kresby a malby uplatňuje linie, barvy, tvary, objekty při vlastní tvorbě využívá svých zrakových a hmatových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie snaží se vyjádřit pocit z vlastní tvůrčí činnosti poznává známé ilustrace (např. J. Lady, O. Sekora, H. Zmatlíková apod.) výtvarně se vyjadřuje k lidovým zvykům a svátkům využívá již získaných dovedností a snaží se přecházet k uvědomělé výtvarné činnosti rozvíjí své prostorové vidění výtvarně vyjadřuje tvar věci, poznává materiály a funkci předmětů postupně si osvojuje výtvarné techniky - kresba, malba, kombinované techniky, asambláž, jednoduché grafické techniky, modelování z různých materiálů vyjadřuje své představy o světě, osobních zážitcích, vztahu k lidem a společnosti vyjadřuje svůj vztah k životnímu prostředí účastní se výstav a výtvarných soutěží	**Rozvíjení smyslové citlivosti** prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus) kombinace a proměny textur v ploše, objemu a prostoru uspořádání objektů do celků na základě výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém i dynamickém vyjádření, kompozice v ploše, kresba různým materiálem, pero, tuš, dřívko, kresba dle vlastních životních zkušeností reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama, otisky, vosková technika **Uplatňování subjektivity** prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – akční tvar malby a kresby, manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, techniky plastického vyjádření - modelování z papíru, hlíny, sádry, drátů typy vizuálně obrazných vyjádření - jejich rozlišení,

	podílí se na realizaci výzdoby třídy a školy	výběr a uplatnění, patří sem hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, komiks, elektronický obraz, reklama, ilustrování dětských knih, fantazie založená na smyslovém vnímání **Ověřování komunikačních účinků** osobní postoj v komunikaci - utváření postoje, zdůvodňování odlišné interpretace v rámci skupin, porovnávání s vlastní interpretací, proměny komunikačního obsahu, záměry tvorby vlastní i děl výtvarného umění

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice
Kooperace a kompetice Vést žáky k rozvoji individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoji sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoji individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita
Kreativita Vést žáky k cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygiena
Psychohygiena Vést žáky k dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění/relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy
Mezilidské vztahy Vést žáky k péči o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace
Seberegulace a sebeorganizace Vést žáky k cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich

dosažení
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání
Rozvoj schopností poznávání Vést žáky k cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Fungování a vliv médií ve společnosti
Fungování a vliv médií ve společnosti Vést žáky k poznání vlivu médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)

Výtvarná výchova		**6. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků	vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání uplatňuje osobitý přístup k realitě	**Rozvíjení smyslové citlivosti** prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření
VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	
VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	užívá vizuálně obrazové vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem správně užívá techniku malby, texturu, míchá a vrství barvy zobrazuje vlastní fantazijní představy a odhaluje interpretační kontext vlastního vyjádření využívá získaných dovedností rozvíjí svoji představivost a tvořivost na základě konkrétní zkušenosti a fantazie vyjadřuje dějové a prostorové vztahy, základní proporce lidské postavy rozvíjí výtvarné vnímání, vidění a myšlení	uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření **Uplatňování subjektivity** typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry

	využívá k rozšíření výtvarného projevu netradičních materiálů zdokonaluje výtvarné techniky(kresba, malba, grafické a kombinované techniky, koláž, asambláž, práce s fotografií, kreslené písmo, modelování...) výtvarně vnímá a analyzuje tvary, prostor a jeho uspořádání uplatňuje citlivě výtvarné linie a jejich realizaci v ploše vytváří si vlastní názor na poznané umělecké dílo podílí se na realizaci výstav v rámci třídy i školy účastní výtvarných soutěží seznamuje se s výtvarným uměním jako prostředkem k posílení pozitivních postojů utváří si vztah ke kulturnímu dědictví	přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech **Ověřování komunikačních účinků** osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita
Kreativita Vést žáky k cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání
Rozvoj schopností poznávání Vést žáky k cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice
Kooperace a kompetice Vést žáky k rozvoji individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoji sociálních dovedností pro kooperaci

(jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoji individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace
Seberegulace a sebeorganizace Vést žáky k cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygiena
Psychohygiena Vést žáky k dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění/relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy
Mezilidské vztahy Vést žáky k péči o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Tvorba mediálního sdělení
Tvorba mediálního sdělení Vést žáky k uplatnění a výběru výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorbě mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Fungování a vliv médií ve společnosti
Fungování a vliv médií ve společnosti Vést žáky k poznání vlivu médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Práce v realizačním týmu
Práce v realizačním týmu Vést žáky k utváření týmu, komunikaci a spolupráci v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Vnímání autora mediálních sdělení
Vnímání autora mediálních sdělení Vést žáky k identifikování postojů a názorů autora

Výtvarná výchova		**7. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků	vychází ze svých znalostí, historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků využívá získaných dovedností rozvíjí svoji představivost a tvořivost na základě konkrétní	**Rozvíjení smyslové citlivosti** prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny,

VV-9-1-02 zaznamenává vizuální zkušenost i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie	zkušenosti a fantazie vyjadřuje dějové a prostorové vztahy, základní proporce lidské postavy rozvíjí výtvarné vnímání, vidění a myšlení využívá k rozšíření výtvarného projevu netradičních materiálů vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahy určí na příkladech výtvarných uměleckých děl prvky, které jsou pro ně charakteristické užívá a kombinuje různé výrazové prostředky a porovnává a hodnotí jejich účinky vyjadřuje pocity, nálady, emoce v ploše, materiálu i prostoru originálně zpracovává své výtvarné představy pro zachycení skutečnosti užívá netradiční výtvarné postupy zaznamenává zkušenosti získané hmatem uvědomuje si rozdíly ve výtvarném vyjadřování k tvorbě užívá některých metod současného výtvarného umění - počítačová grafika, fotografie, video, animace uplatňuje osobitost svého vnímání reality a její interpretace	struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly – vědomé vnímání a uplatnění mimo vizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických) **Uplatňování subjektivity** typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech prostředky pro vyjádření
VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření		
VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku		
VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí, historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků		

	ověřuje komunikační účinky vizuálně obraz. vyjádření dokáže vyjádřit svůj názor na vizuálně obrazné vyjádření přiměřeně interpretuje vizuálně obrazná vyjádření, rozliší subjektivní pocity a symbolický obsah	emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace **Ověřování komunikačních účinků** osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace

Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů 6. – 7. ročník		
VV-9-1-01p až VV-9-1-07p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru VV-9-1-06p vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity VV-9-1-01p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy, pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i	rozvíjí znalosti z předešlých ročníků, navazuje výtvarně zobrazuje tvarově složitější útvary – kontrast tvaru a pozadí používá linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru dle svého tvůrčího záměru rozeznává grafické techniky, zobrazuje svoji fantazii a životní zkušenosti užívá techniku malby, míchá a vrství barvy	**Rozvíjení smyslové citlivosti** prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření

tvorby ostatních, vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci VV-9-1-02p při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy, zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovná ho s výsledky ostatních	vytváří společné kompozice v prostoru poznává výrazné ilustrace známých autorů	vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření **Uplatňování subjektivity** typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech **Ověřování komunikačních účinků** osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita
Kreativita Vést žáky k cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Vnímání autora mediálních sdělení
Vnímání autora mediálních sdělení Vést žáky k identifikování postojů a názorů autora
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Práce v realizačním týmu
Práce v realizačním týmu Vést žáky k utváření týmu, komunikaci a spolupráci v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Tvorba mediálního sdělení
Tvorba mediálního sdělení Vést žáky k uplatnění a výběru výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorbě mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Fungování a vliv médií ve společnosti
Fungování a vliv médií ve společnosti Vést žáky k poznání vlivu médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice
Kooperace a kompetice Vést žáky k rozvoji individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoji sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoji individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence

Výtvarná výchova		**8. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků	využívá vizuálně obrazná vyjádření pro ztvárnění vlastních zkušeností, pocitů, nálad a emocí respektuje výtvarný materiál, využívá jeho různé možnosti hledá optimální vztah mezi krásou a účelností	**Rozvíjení smyslové citlivosti** reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly – vědomé vnímání a uplatnění mimo vizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)
VV-9-1-02 zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává	vyjádří vztahy lidí, pocity a nálady netradičními a	smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření –

podněty z představ a fantazie	osobitými prostředky	umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě **Uplatňování subjektivity** přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace **Ověřování komunikačních účinků** osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace
VV-9-1-03 zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	volí si vlastní přístup, rozliší racionální a fantazii interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků zamýšlí se nad ukázkami výtvarných děl umělců vytváří si osobní postoje k uměleckým dílům ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci využívá získaných dovedností, postupně zvyšovat náročnost rozvíjí svoji představivost a tvořivost na základě konkrétní zkušenosti a fantazie vyjadřuje dějové a prostorové vztahy, základní proporce a pohyb lidské postavy rozvíjí výtvarné vnímání, vidění a myšlení, volně vyjadřuje architektonické prvky využívá k rozšíření výtvarného projevu netradičních materiálů na základě dosažených dovedností konstruuje složitější prostorové práce	
VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků		
VV-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření		

	výtvarně vnímá a analyzuje tvary, prostor a jeho uspořádání zdokonalováním výtvarných činností prohlubuje emoční prožitky rozlišuje estetické chápání o kultivovaný vztah k vlastní osobě a světu seznamuje se s výtvarným uměním jako prostředkem k posílení pozitivních postojů a utváří si vztah ke kulturnímu dědictví uvědomuje si spojitosti mezi výtvarným uměním a vývojem lidské společnosti	proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita
Kreativita Vést žáky k cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Vnímání autora mediálních sdělení
Vnímání autora mediálních sdělení Vést žáky k identifikování postojů a názorů autora
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Tvorba mediálního sdělení
Tvorba mediálního sdělení Vést žáky k uplatnění a výběru výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorbě mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Fungování a vliv médií ve společnosti
Fungování a vliv médií ve společnosti Vést žáky k poznání vlivu médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Práce v realizačním týmu
Práce v realizačním týmu Vést žáky k utváření týmu, komunikaci a spolupráci v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice
Kooperace a kompetice Vést žáky k rozvoji individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet

vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoji sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoji individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence

Výtvarná výchova		**9. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků	uvědoměle rozvíjí vizuálně obrazné vnímání a vyjadřování vybírá, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření experimentuje s tvary a barvami s cílem co nejpřesněji vyjádřit své pocity rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	**Rozvíjení smyslové citlivosti** reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly – vědomé vnímání a uplatnění mimo vizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických) smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě **Uplatňování subjektivity** přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace **Ověřování komunikačních**

	interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	**účinků** osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů 8. – 9. ročník		
VV-9-1-01p až VV-9-1-07p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru VV-9-1-06p vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity VV-9-1-01p VV-9-1-03p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy, pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních, vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci	uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru při tvorbě vychází z vlastních zkušeností a představ, pro které s dopomocí učitele hledá a volí nejvhodnější prostředky a postupy orientuje se ve výtvarných prostředcích a používá různé grafické techniky rozvíjí estetické cítění – využívá vlastnosti materiálů a vazby mezi nimi využívá k tvorbě některé metody současného	**Rozvíjení smyslové citlivosti** reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly – vědomé vnímání a uplatnění mimo vizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických) smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě **Uplatňování subjektivity** přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich

VV-9-1-02p při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy, zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovná ho s výsledky ostatních	výtvarného umění: počítačová grafika vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity výtvarně se vyjadřuje k událostem a vlastním prožitkům	vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace **Ověřování komunikačních účinků** osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti

Průřezová témata, souvislosti
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Práce v realizačním týmu
Práce v realizačním týmu Vést žáky k utváření týmu, komunikaci a spolupráci v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Vnímání autora mediálních sdělení
Vnímání autora mediálních sdělení Vést žáky k identifikování postojů a názorů autora
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Fungování a vliv médií ve společnosti
Fungování a vliv médií ve společnosti Vést žáky k poznání vlivu médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita
Kreativita Vést žáky k cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Tvorba mediálního sdělení
Tvorba mediálního sdělení Vést žáky k uplatnění a výběru výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorbě mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice
Kooperace a kompetice Vést žáky k rozvoji individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoji sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoji individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence

6.17 TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků. Pro pohybové vzdělávání je charakteristické rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení – v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení. Školám se současně doporučuje vyrovnávat pohybový deficit žáků III. (příp. II.) zdravotní skupiny a jejich potřebu korektivních cvičení zařazováním povinného či volitelného předmětu, jehož obsah vychází z tematického okruhu **Zdravotní tělesná výchova** (jako adekvátní náhrady povinné tělesné výchovy nebo jako rozšíření pohybové nabídky). Tato nabídka vychází ze situace v moderní společnosti, která v mnohém usnadňuje život, ale paradoxně tím vyvolává už v dětském věku četná zdravotní oslabení, která je nutné napravovat a korigovat (z nedostatku intenzivního a vhodně zaměřeného pohybu, z dlouhodobého setrvávání ve statických polohách, z nadměrného příjmu potravy v nevhodné skladbě, z nekvalitního ovzduší, z četných stresových situací, nepříznivých sociálních vztahů atd.). Základní vzdělávání tak reaguje na poznatky lékařů, že zdravotních oslabení v celé populaci přibývá a zdravotně oslabené dítě potřebuje větší množství spontánních i cíleně zaměřených pohybových aktivit než dítě zdravé. Účast ve zdravotní tělesné výchově vede žáky k poznání charakteru jejich zdravotního oslabení i míry a rozsahu omezení některých činností.

Časová dotace: V 1. - 4. ročníku - 3 vyučovací hodiny týdně , z čehož jsou 4 vyučovací hodiny z DČD, v 5. ročníku - 2 vyučovací hodiny, v 6. - 9. ročníku - 2 vyučovací hodiny týdně.

Místo výuky: tělocvična, hřiště před školou, senior park**,** veřejná prostranství mimo školu, stadion, hřiště 1. ZŠ

Cílové zaměření předmětu:

- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí

- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volním úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované na úrovni předmětu vedou k rozvoji těchto klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- vedeme k poznávání vlastních pohybových schopností a jejich rozvíjení
- učíme jak plánovat a organizovat vlastní pohybové aktivity a zájmy
- učíme používat osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka i uživatele internetu
- hodnotíme žáky způsobem, který umožňuje vnímat vlastní pokrok
- stanovujeme dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu

Kompetence k řešení problémů:

- vedeme k přemýšlení o problémech při zvládnutí cviku, sportovního prvku a k hledání tréninkové cesty k jeho zvládnutí
- učíme kriticky myslet, činit uvážlivá rozhodnutí
- seznamujeme s taktikami v individuálních i kolektivních sportech
- učíme žáky pracovat s chybou jako příležitostí, jak ukázat cestu ke zvládnutí prvku

Kompetence komunikativní:

- učíme žáky přijímat pokyny vedoucího družstva a účinně se zapojovat do diskuze o taktice
- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování; pravidel sportovních her a všech sportovních činností
- zapojujeme žáky do sportovních činností, při kterých mohou pomáhat a spolupracovat

Kompetence sociální a personální:

- vedeme k dodržování pravidel fair play
- zadáváme úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat a rozvíjet činnost ve skupinách, družstvech, týmech
- poskytujeme možnost každému žákovi zažít úspěch

Kompetence občanské:

- vyžadujeme dodržování pravidel hygieny při sportovních aktivitách
- seznamujeme se škodlivostí používání drog, anabolik a jiných škodlivin
- učíme zásady poskytnutí první pomoci

Kompetence pracovní:

- upozorňujeme na možná rizika při pohybových činnostech; snažíme se o jejich minimalizaci a dbáme na dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- učíme zpracovávat naměřené výkony; pomáhat při rozhodování; prezentovat výsledky

Kompetence digitální:

- využívá běžně používaná digitální zařízení při učení, samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, sdílí data, informace a digitální obsah
- digitální technologie umí využít ke zjednodušení a zkvalitnění práce v hodině i při domácí přípravě
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Poznámky k předmětu v rámci učebního plánu: v 1. - 4. ročníku - 3 vyučovací hodiny týdně , z čehož jsou 4 vyučovací hodiny z DČD, v 5. ročníku - 2 vyučovací hodiny, v 6. - 9. ročníku - 2 vyučovací hodiny týdně.

Tělesná výchova		**1. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci ZTV-3-1-01 uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné cvičební polohy	-seznamuje se s režimem dne a pohybovým režimem dodržuje délku a intenzitu pohybu -provádí spontánní pohybové činnosti a hry -učí se správnému držení těla -provádí průpravná, kompenzační, relaxační, psychomotorická, dechová a jiná zdravotně zaměřená cvičení -seznamuje se a dodržuje zásady správné hygieny při pohybových aktivitách -seznamuje se s bezpečností při pohybových činnostech -seznamuje se s první pomocí při drobném poranění -dbá na zásady bezpečnosti při pobytu v šatnách, při přípravě a úklidu pomůcek, náčiní a nářadí -zapojuje se do pohybových činností jednotlivce, dvojic a skupin -seznamuje se s jednoduchými pravidly pohybových her s různým zaměřením -učí se reagovat na smluvené signály a povely cvičení	**Činnosti ovlivňující zdraví** význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu **Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností** základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo

	snaží se vyjádřit rytmus pohybem -pokouší se sladit jednoduchý pohyb s hudbou -zapojuje se do jednoduchých tanečků -zapojuje se do průpravných her, osvojuje si pravidla jednoduchých her -provádí základní manipulaci s míčem -provádí základní herní činnosti jednotlivce -provádí jednoduché průpravné gymnastické činnosti -seznamuje se se správným provedením kotoulu vpřed a vzad s dopomocí cvičí s náčiním, ručkuje ve visu, chodí po lavičce -provádí jednoduché průpravné atletické činnosti -nacvičuje běh do 50m, vytrvalostní běh 3 min hraje skokanské hry a soutěže -seznámí se se základními poznatky z turistiky (oblečení, obutí, způsob chůze, stravování, bezpečnost a hygiena v přírodě) -hraje si na sněhu a se sněhem -pohybuje se na ledě bez bruslí – dle možností školy a žáků (odstraňování strachu) -seznamuje se se základní technikou pohybu na lyžích a bruslích - dle možností žáků a školy -využívá tradičních a netradičních náčiní (míče, kroužky, obruče, stuhy, létající talíře…) -zapojuje se do motivačních, tvořivých a napodobivých her -seznamuje se se základním názvoslovím pro osvojování činností -seznamuje se se základní organizací prostoru a činností ve známém prostředí	rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem průpravné úpoly – přetahy, přetlaky turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody **Činnosti podporující pohybové učení** měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy **Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností** pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel mini sportů **Činnosti ovlivňující zdraví** hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek,

	-jedná a chová se v souladu se zásadami fair play -účastní se měření a posuzování dovedností a výkonů -seznamuje se a dodržuje pohybový režim -provádí průpravná cvičení pro správné držení těla, dechová cvičení -seznamuje se se základními cvičebními polohami dodržuje základní techniku cvičení -seznamuje se, provádí relaxační a dechová cvičení -provádí pohybovou činnost s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení -seznámí se se základními úpolovými cvičeními a fyzickým kontaktem	první pomoc v podmínkách TV **Činnosti podporující pohybové učení** komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí **Zdravotní tělesná výchova** zdravotní oslabení – konkrétní zdravotní oslabení žáka, prevence, pohybový režim, vhodné oblečení a obutí pro ZTV, zásady správného držení těla, dechová cvičení, vnímání pocitů při cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení)
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
TV-3-1-01p zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost TV-3-1-04p dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách TV-3-1-05p reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů	-seznámí se s prostředím školy a adaptuje se na nároky, které přechod do školy na žáky klade -získává kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost -má osvojeny základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů -účastní se rytmicky pohybových aktivit za hudebního doprovodu -dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách	-//-

ZTV-3-1-01p uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech, zaujímá správné základní cvičební polohy	-reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti -uplatňuje správné držení těla v různých polohách a pracovních činnostech, -zaujímá správné základní cvičební polohy -zná význam tělesné zdatnosti pro zdraví a snaží se začleňovat pohyb do svého denního režimu -účastní se jednoduchých relaxačních činností	

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygiena
Psychohygiena Vést žáky k dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění/relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice
Kooperace a kompetice Vést žáky k rozvoji individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoji sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoji individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace
Komunikace Vést žáky k vnímání řeči těla, řeči zvuků a slov, řeči předmětů a prostředí; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace
Seberegulace a sebeorganizace Vést žáky k cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání
Rozvoj schopností poznávání Vést žáky k cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů

Tělesná výchova		**2. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a	-dodržuje délku a intenzitu pohybu	**Činnosti ovlivňující zdraví** význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a

využívá nabízené příležitosti TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci TV-5-1-11 adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti ZTV-3-1-02 zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením	-provádí spontánní pohybové činnosti a hry -učí se správnému držení těla -provádí průpravná, kompenzační, relaxační, psychomotorická, dechová a jiná zdravotně zaměřená cvičení -seznamuje se a dodržuje zásady správné hygieny při pohybových aktivitách -seznamuje se s bezpečností při pohybových činnostech -seznamuje se s první pomocí při drobném poranění -dbá na zásady bezpečnosti při pobytu v šatnách, při přípravě a úklidu pomůcek, náčiní a nářadí -zapojuje se do pohybových činností jednotlivce, dvojic a skupin -seznamuje se s jednoduchými pravidly pohybových her s různým zaměřením -učí se reagovat na smluvené signály a povely cvičení -snaží se vyjádřit rytmus pohybem -pokouší se sladit jednoduchý pohyb s hudbou -zapojuje se do jednoduchých tanečků -zapojuje se do průpravných her, osvojuje si pravidla jednoduchých her -provádí základní manipulaci s míčem -provádí základní herní činnosti jednotlivce -provádí jednoduché průpravné gymnastické činnosti -seznamuje se se správným provedením kotoulu vpřed a vzad s dopomocí cvičí s náčiním, ručkuje ve visu, chodí po lavičce -provádí jednoduché průpravné atletické činnosti	intenzita pohybu, zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity, příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu **Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností** základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem průpravné úpoly – přetahy, přetlaky turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků) plavání (základní plavecká výuka) – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika),

	-nacvičuje běh do 50m, vytrvalostní běh 3 min -hraje skokanské hry a soutěže -seznámí se se základními poznatky z turistiky (oblečení, obutí, způsob chůze, stravování, bezpečnost a hygiena v přírodě) -hraje si na sněhu a se sněhem -pohybuje se na ledě bez bruslí – dle možností školy a žáků (odstraňování strachu) -seznamuje se se základní technikou pohybu na lyžích a bruslích - dle možností žáků a školy -využívá tradičních a netradičních náčiní (míče, kroužky, obruče, stuhy, létající talíře…) -zapojuje se do motivačních, tvořivých a napodobivých her -seznamuje se se základním názvoslovím pro osvojování činností -seznamuje se se základní organizací prostoru a činností ve známém prostředí -jedná a chová se v souladu se zásadami fair play -účastní se měření a posuzování dovedností a výkonů -seznamuje se a dodržuje pohybový režim -provádí průpravná cvičení pro správné držení těla, dechová cvičení -seznamuje se se základními cvičebními polohami -dodržuje základní techniku cvičení seznamuje se, provádí relaxační a dechová cvičení -provádí pohybovou činnost s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení -seznámí se se základními úpolovými cvičeními a fyzickým kontaktem	prvky sebezáchrany a bezpečnosti lyžování, bruslení (podle podmínek školy) – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích **Činnosti podporující pohybové učení** měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy **Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností** pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel mini sportů **Činnosti podporující pohybové učení** zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží **Činnosti ovlivňující zdraví** hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV

		Činnosti podporující pohybové učení komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí **Zdravotní tělesná výchova** zdravotní oslabení – konkrétní zdravotní oslabení žáka, prevence, pohybový režim, vhodné oblečení a obutí pro ZTV, zásady správného držení těla, dechová cvičení, vnímání pocitů při cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení)
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
TV-3-1-01p zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost TV-3-1-04p dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách TV-3-1-05p reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů ZTV-3-1-02p zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením	-seznámí se s prostředím školy a adaptuje se na nároky, které přechod do školy na žáky klade -získává kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost -má osvojeny základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů -účastní se rytmicky pohybových aktivit za hudebního doprovodu -dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách -reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti	-//-

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace
Seberegulace a sebeorganizace Vést žáky k cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice
Kooperace a kompetice Vést žáky k rozvoji individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoji sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoji individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace
Komunikace Vést žáky k vnímání řeči těla, řeči zvuků a slov, řeči předmětů a prostředí; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygiena
Psychohygiena Vést žáky k dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění/relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání
Rozvoj schopností poznávání Vést žáky k cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů

Tělesná výchova		**3. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	-dodržuje délku a intenzitu pohybu -provádí spontánní pohybové činnosti a hry -učí se správnému držení těla provádí průpravná, kompenzační, relaxační, psychomotorická, dechová a jiná zdravotně zaměřená cvičení -seznamuje se a dodržuje zásady správné hygieny při pohybových aktivitách -seznamuje se s bezpečností při pohybových činnostech seznamuje se s první pomocí	**Činnosti ovlivňující zdraví** význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity příprava organismu – příprava
TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení		
TV-5-1-12 zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a		

bezpečnosti TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci ZTV- 3-1-02 zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením	při drobném poranění -dbá na zásady bezpečnosti při pobytu v šatnách, při přípravě a úklidu pomůcek, náčiní a nářadí -zapojuje se do pohybových činností jednotlivce, dvojic a skupin-seznamuje se s jednoduchými pravidly pohybových her s různým zaměřením -učí se reagovat na smluvené signály a povely cvičení -snaží se vyjádřit rytmus pohybem -pokouší se sladit jednoduchý pohyb s hudbou -zapojuje se do jednoduchých tanečků -zapojuje se do průpravných her, osvojuje si pravidla jednoduchých her -provádí základní manipulaci s míčem -provádí základní herní činnosti jednotlivce -provádí jednoduché průpravné gymnastické činnosti -seznamuje se se správným provedením kotoulu vpřed a vzad s dopomocí -cvičí s náčiním,ručkuje ve visu, chodí po lavičce -provádí jednoduché průpravné atletické činnosti -nacvičuje běh do 50m, vytrvalostní běh 3 min -hraje skokanské hry a soutěže -seznámí se se základními poznatky z turistiky (oblečení, obutí, způsob chůze, stravování, bezpečnost a hygiena v přírodě) -hraje si na sněhu a se sněhem -pohybuje se na ledě bez bruslí – dle možností školy a žáků (odstraňování strachu) -seznamuje se se základní technikou pohybu na lyžích a	před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení rozvoj různých forem, rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu **Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností** základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem průpravné úpoly – přetahy, přetlaky turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků) plavání (základní plavecká výuka) – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti lyžování, bruslení (podle podmínek školy) – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích **Činnosti podporující pohybové učení** měření a posuzování pohybových dovedností –

	bruslích - dle možností žáků a školy -využívá tradičních a netradičních náčiní (míče, kroužky, obruče, stuhy, létající talíře…) -zapojuje se do motivačních, tvořivých a napodobivých her -seznamuje se se základním názvoslovím pro osvojování činností -seznamuje se se základní organizací prostoru a činností ve známém prostředí -jedná a chová se v souladu se zásadami fair play -účastní se měření a posuzování dovedností a výkonů seznamuje se a dodržuje pohybový režim -provádí průpravná cvičení pro správné držení těla, dechová cvičení -seznamuje se se základními cvičebními polohami -dodržuje základní techniku cvičení -seznamuje se, provádí relaxační a dechová cvičení -provádí pohybovou činnost s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení -seznámí se se základními úpolovými cvičeními a fyzickým kontaktem	měření výkonů, základní pohybové testy **Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností** pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel mini sportů **Činnosti podporující pohybové učení** zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží **Činnosti ovlivňující zdraví** hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV **Činnosti podporující pohybové učení** komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném)

		prostředí **Zdravotní tělesná výchova** zdravotní oslabení – konkrétní zdravotní oslabení žáka, prevence, pohybový režim, vhodné oblečení a obutí pro ZTV, zásady správného držení těla, dechová cvičení, vnímání pocitů při cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení)
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
TV-3-1-01p zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost TV-3-1-04p dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách TV-3-1-05p reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů ZTV-3-1-02p zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením	-vhodně reaguje na informace o počasí a tomu přizpůsobuje tělesné aktivity -zvládá podle pokynu přípravu vlastního těla na pohybovou činnost a jeho zklidnění po ukončení činnosti -chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a snaží se začleňovat pohyb do svého denního režimu -zdokonaluje své základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností -dodržuje pravidla jednoduchých her a jedná v duchu fair play, vzájemné spolupráce a přirozené soutěživosti -zvládá vítězství a úspěch, porážku a neúspěch -uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu -reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti -při přípravě na TV je samostatný, zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením	-//-

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice
Kooperace a kompetice

Vést žáky k rozvoji individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoji sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoji individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygiena
Psychohygiena Vést žáky k dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění/relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace
Seberegulace a sebeorganizace Vést žáky k cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace
Komunikace Vést žáky k vnímání řeči těla, řeči zvuků a slov, řeči předmětů a prostředí; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání
Rozvoj schopností poznávání Vést žáky k cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů

Tělesná výchova		**4. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	-dodržuje pohybový režim podle svých možností a zvyšuje délku a intenzitu pohybu -seznamuje se s účinností spontánních pohybových her a činností pro zdraví -podle pokynů provádí a zdokonaluje přípravu před pohybovou činností uklidnění po zátěži napínací a protahovací cvičení -dodržuje správné držení těla a správné zvedání zátěže -provádí průpravná, koordinační, kompenzační, relaxační, psychomotorická, dechová a jiná zdravotně zaměřená cvičení	**Činnosti ovlivňující zdraví** význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity bezpečnost při pohybových
TV-5-1-02 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením		
TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her		

TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	-zapojuje se do pohybových činností jednotlivce, dvojic a skupin -respektuje pravidla dalších pohybových her se zaměřením na rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti a koordinaci pohybů -dodržuje zásady správné hygieny při pohybových aktivitách (přiměřené oblečení, vhodné obutí – čistota, osobní hygiena), otužování -dbá na bezpečnost při pohybových činnostech v cvičebním prostoru, na bezpečnost v šatnách a umývárnách -respektuje organizační pokyny při cvičení -prohlubuje si znalosti a dodržuje bezpečnost při pohybových činnostech, při přípravě a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek -prohlubuje si a znalosti a dovednosti o první pomoci při úrazech v podmínkách TV -zapojuje se do pohybových činností jednotlivce, dvojic a skupin -zdokonaluje manipulaci s tradičním a netradičním náčiním (míče, kroužky, obruče, stuhy, švihadla, krátké tyče, dl. švihadlo) -provádí průpravná gymnastická cvičení, cviky pro svalové napětí (zpevňování) a uvolnění těla a jeho částí -provádí kotoul vpřed a vzad a modifikace -seznamuje se s rovnovážnými polohami, stojem na lopatkách, stojem na rukou provádí skoky z malé trampolíny apod., modifikace	činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV **Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností** pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance průpravné úpoly - přetahy, přetlaky základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel mini sportů turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody lyžování, bruslení (podle podmínek školy) – hry na sněhu a na ledě, základní
TV-5-1-05 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti		
TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví		
TV-5-1-07 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení		
TV-5-1-08 zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy		
TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky		
TV-5- 1-10 orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace		
ZTV-5-1-01 zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování		

	-seznamuje se s nácvikem odrazu z můstku, roznožkou, skrčkou (koza, bedna) -provádí ručkování ve visu -seznamuje se s nácvikem přešvihů z visu stojmo, s náskokem do vzporu, sešin cvičí chůzi na kladině (lavičce) apod., modifikace -seznamuje se s nácvikem rovnovážných postojů, změn poloh, obratů, náskoků a seskoků z kladiny (lavičky) -seznamuje se se cvičením na kruzích – svis a překoty, houpání a seskok -provádí základní cvičení s úpoly – přetahy, přetlaky, odpory -provádí rytmická cvičení s hudbou, zvládá jednoduché tanečky -provádí průpravné atletické činnosti -nacvičuje běh 60 m (rychlostní běh) vytrvalostní běh do 8 min (nebo odpovídající vzdálenost) -seznamuje se se základy štafetového běhu a překážkového běhu -zdokonaluje skok do dálky -seznamuje se s nácvikem skoku do výšky -procvičuje hod míčkem -seznamovat se se základní herní činností jednotlivce (přihrávky, driblink, střelba aj.) s herní kombinací -provádí průpravné hry s míčem -seznamuje se s pravidly mini her a her -seznamuje se s pálkovacími hrami (zacházení s náčiním) prohlubuje si a zdokonaluje poznatky z turistiky -dodržuje hygienu při plavání, rozvíjí základní plavecké dovednosti, prvky	techniky pohybu na lyžích a bruslích **Činnosti podporující pohybové učení** komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí měření a posuzování výkonů, testů měření a posuzování pohybových dovedností – her, závodů, soutěží zdroje informací o pohybových činnostech **Zdravotní tělesná výchova** základy speciálních cvičení – základní cvičební polohy, základní technika cvičení, soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení polohové činnosti v návaznosti na obsah TV – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení

	sebezáchrany; (dle aktuální nabídky, možností žáků a školy -seznamuje se základními informacemi o nebezpečí na horách a údržbě lyží -seznamovat se se základy sjezdového lyžování (obraty, výstupy, jízda šikmo svahem, brzdění, jízda na vleku) – dle možných podmínek žáků a školy -ovládá bezpečný vstup na led, pomocí průpravných cvičení si osvojovat držení rovnováhy, seznámí se s jízdou vpřed, zatáčením, brzděním na bruslích – dle možností žáků a školy -osvojuje si pravidla stolního tenisu, badmintonu a jiných pálkovacích her -seznamuje se s olympijskými ideály a symboly vyhledává aktuální informace a zajímavosti o sportu	
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
TV-5- 1-01p chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu	-cíleně se připravuje na pohybovou činnost i její ukončení -zdokonaluje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla -využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy -zvládá některé pohybové hry a je schopen je hrát i mimo TV -uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady při pohybové činnosti -zná základní zásady poskytování první pomoci a zajištění odsunu raněného -usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností	-//-
TV-5- 1-02p zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením		
TV-5- 1-03p zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností		
TV-5- 1-04p uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti		
TV-5- 1-05p reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti		
TV-5- 1-06p		

dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev, správné držení těla zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činností a umí využívat cviky na odstranění únavy	základních sportovních odvětví -jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny k vlastním chybám -dohodne se na spolupráci (jednoduché taktice) družstva a dodržuje ji -reaguje na složitější pokyny, signály a gesta učitele -zaujímá správné základní cvičební polohy -zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením	
ZTV-5- 1-01p zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování		

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygiena
Psychohygiena Vést žáky k dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění/relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace
Komunikace Vést žáky k vnímání řeči těla, řeči zvuků a slov, řeči předmětů a prostředí; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání
Rozvoj schopností poznávání Vést žáky k cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace
Seberegulace a sebeorganizace Vést žáky k cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice
Kooperace a kompetice Vést žáky k rozvoji individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoji sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoji individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence

Tělesná výchova		**5. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	-dodržuje pohybový režim podle svých možností a zvyšuje délku a intenzitu pohybu -zná účinnost spontánních pohybových her a činností pro zdraví -podle pokynů provádí a zdokonaluje přípravu před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení -dodržuje správné držení těla a správné zvedání zátěže -provádí průpravná,koordinační, kompenzační, relaxační, psychomotorická, dechová a jiná zdravotně zaměřená cvičení -zapojuje se do pohybových činností jednotlivce, dvojic a skupin -respektuje pravidla dalších pohybových her se zaměřením na rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti a koordinaci pohybů -dodržuje zásady správné hygieny při pohybových aktivitách (přiměřené oblečení, vhodné obutí – čistota, osobní hygiena), otužování -dbá na bezpečnost při pohybových činnostech v cvičebním prostoru, na bezpečnost v šatnách a umývárnách -respektuje organizační pokyny při cvičení -prohlubuje si znalosti a -dodržovat bezpečnost při pohybových činnostech, při přípravě a ukládání nářadí,	**Činnosti ovlivňující zdraví** význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV **Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností** pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu,
TV-5-1-02 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením		
TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her		
TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka		
TV-5-1-05 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti		
TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje;, respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví		
TV-5-1-07 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení		
TV-5-1-08		

zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky TV-5- 1-10 orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace ZTV-5-1-02 zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele ZTV-5-1-03 upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením	náčiní a pomůcek -prohlubuje si a znalosti a dovednosti o první pomoci při úrazech v podmínkách TV -zapojuje se do pohybových činností jednotlivce, dvojic a skupin -dodržuje pravidla pohybových her s různým zaměřením, pokouší se o vlastní modifikaci osvojených pohybových her -zdokonaluje manipulaci s tradičním a netradičním náčiním (míče, kroužky, obruče, stuhy, švihadla, krátké tyče, dl. švihadlo) -provádí průpravná gymnastická cvičení, cviky pro svalové napětí (zpevňování) a uvolnění těla a jeho částí -provádí kotoul vpřed a vzad apod., modifikace nacvičuje rovnovážné polohy, stoj na lopatkách, stoj na rukou -provádí skoky z malé trampolíny apod., modifikace nacvičuje odraz z můstku, roznožku, skrčku (koza, bedna) -provádí ručkování ve visu, nacvičovat přešvih z visu stojmo, náskok do vzporu, sešin -cvičí chůzi na kladině (lavičce) apod., modifikace nacvičuje rovnovážné postoje, změny poloh, obratů, náskoků a seskoků z kladiny (lavičky) cvičí na kruzích – svis a překoty, houpání a seskok -nacvičuje šplh na laně a na tyči -provádí základní cvičení s úpoly – přetahy, přetlaky, odpory -provádí průpravné atletické činnosti, nacvičuje běh 60 m	vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance průpravné úpoly - přetahy, přetlaky základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel mini sportů turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody lyžování, bruslení (podle podmínek) – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků) **Činnosti podporující pohybové učení** komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí měření a posuzování výkonů, testů měření a posuzování pohybových dovedností – her, závodů, soutěží zdroje informací o pohybových činnostech **Zdravotní tělesná výchova** základy speciálních cvičení – základní cvičební polohy, základní technika cvičení, soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení

	(rychlostní běh) vytrvalostní běh do 8 min. (nebo odpovídající vzdálenost) -nacvičuje základy štafetového běhu a překážkového běhu zdokonalovat skok do dálky -nacvičuje skok do výšky procvičuje hod míčkem -nacvičovat základní herní činnosti jednotlivce (přihrávky, driblink, střelba aj.) -provádí průpravné hry s míčem -seznamuje se s dalšími pravidly mini her a her -procvičuje pálkovací hry (zacházení s náčiním) -prohlubuje si a zdokonaluje poznatky z turistiky -podílí se na dokumentaci z cesty -zná základní turistické dovednosti -pokouší se improvizovat ošetření účastní se orientační soutěže -improvizuje – vyjadřuje rytmus pohybem (prožívat rytmus, tempo, melodii) -provádí rytmická cvičení s hudbou zvládá jednoduché tanečky -seznamuje se s dalšími základními informacemi o nebezpečí na horách a údržbě lyží, zapojuje se do her na sněhu, nacvičovat základy sjezdového lyžování (obraty, výstupy, jízda šikmo svahem, brzdění, jízda na vleku) – dle možností žáků a školy) -ovládá bezpečný vstup na led pomocí průpravných cvičení si osvojuje držení rovnováhy nacvičovat jízdu vpřed, zatáčení, brzdění na bruslích – dle možných podmínek žáků a školy	polohové činnosti v návaznosti na obsah TV – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení

	-provádí podle pokynů základní pohybové testy (měření výkonů)a porovnává je s předchozími výsledky zná olympijské ideály a symboly -provádí pohybové činnosti s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení vychází ze základních cvičebních poloh -dodržuje základní techniku cvičení -provádí relaxační a dechová cvičení -dodržuje pohybový režim dodržovat zásady správné hygieny -provádí průpravná cvičení pro správné držení těla, dechová cvičení	
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
TV-5- 1-01p chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu TV-5- 1-02p zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením TV-5- 1-03p zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností TV-5- 1-04p uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti TV-5- 1-05p reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti TV-5- 1-06p dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev, správné držení těla	-zná význam tělesné zdatnosti pro zdraví a snaží se -začleňovat pohyb do svého denního režimu zvyšuje si samostatnost -má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách -dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech -zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost -zvládá podle pokynů zklidnění po ukončení činnosti -zdokonaluje si základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností	-//-

zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činností a umí využívat cviky na odstranění únavy ZTV-5-1-02p zvládá základní techniku speciálních cvičení, koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele ZTV-5-1-03p upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením	-uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech -zaujímá správné základní cvičební polohy -zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením -zvládá základní techniku speciálních cvičení, koriguje techniku cvičení podle pokynů učitele nebo nápodobou -účastní se jednoduchých relaxačních činností -reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti -zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla -má osvojeny základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů a svého handicapu -posuzuje provedení osvojované pohybové činnosti, označuje příčiny nedostatků -účastní se rytmicky pohybových aktivit za hudebního doprovodu -sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkonů a vyhodnocuje je -spolurozhoduje hry a soutěž -užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence (i alternativní) -uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech -zaujímá správné základní cvičební polohy -zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením -zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální	

	vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování -zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele -upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením	

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace
Seberegulace a sebeorganizace Vést žáky k cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygiena
Psychohygiena Vést žáky k dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění/relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání
Rozvoj schopností poznávání Vést žáky k cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace
Komunikace Vést žáky k vnímání řeči těla, řeči zvuků a slov, řeči předmětů a prostředí; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice
Kooperace a kompetice Vést žáky k rozvoji individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoji sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoji individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence

Tělesná výchova		**6. – 7. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu,	-pravidelně sleduje své denní pohybové aktivity	**Činnosti ovlivňující zdraví** význam pohybu pro zdraví - rekreační a výkonnostní sport,

některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností-zatěžovanými svaly TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky-čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	-zařazuje cvičení kompenzující jeho jednostrannou zátěž -pravidelně zařazuje do svého pohybového režimu aerobní pohybové činnosti -sleduje výsledky své tělesné zdatnosti a usiluje o zvýšení její úrovně -zvolí vhodnou výstroj a výzbroj pro danou pohybovou činnost -vybere a použije vhodné cviky k zahřátí svalů nutných pro uvedenou (danou) pohybovou aktivitu -ukončí pohybovou aktivitu protažením a kompenzačním cvičením zatížených svalových skupin -vysvětlí vliv užívání podpůrných látek a jiných škodlivin na zdraví a pohybový výkon -vyhodnotí pohybové aktivity vzhledem k aktuálním podmínkám a aplikuje na dané podmínky obecné zásady bezpečnosti -zvládá osvojované pohybové dovednosti vybraného sportu v rámci svých možností -rozumí základní sportovní terminologii zvoleného sportu a osvojovaných činností -uvede, jak má vypadat správné postavení (provedení) vybraného sportovní činnosti -demonstruje a aplikuje dříve osvojované tělovýchovné činnosti na základě pokynů -uvědoměle jedná podle principů fair play při pohybových aktivitách, rozpozná negativní projevy a na tyto situace adekvátně reaguje -naplňuje pravidla her, respektuje pokyny rozhodčího -zaznamenává sledované	sport dívek a chlapců z zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, kondiční programy, manipulace se zatížením prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandartním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách význam pohybu pro zdraví - rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců **Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností** gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí sportovní hry - házená, přehazovaná, herní činnosti jednotlivce, herní kombinace turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity lyžování, snowboarding, bruslení – (podle podmínek školy), běžecké lyžování,

TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	údaje vlastních nebo cizích pohybových aktivit -zapojuje se do přípravy a realizace třídní nebo školní pohybové aktivity -zpracovává hodnoty dosažených výsledků spolužáků v rámci školních pohybových aktivit a zpracovaná data následně prezentuje - uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení -zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele -upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením	lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí úpoly – základy sebeobrany, základy aikido, judo, karate **Činnosti podporující pohybové učení** komunikace s TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta organizace prostoru a pohybových činností – v nestandartních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování
TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora		
TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí		
TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže		
TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci		
ZTV-9-1-01 uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení		
ZTV-9-1-02 zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení		

		Zdravotní tělesná výchova základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné důsledky – základní pojmy osvojovaných činností, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na cvičení, vědomá kontrola cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení) pohybové činnosti v návaznosti na vzdělávací obsah TV – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení oslabení podpůrně pohybového systému A – poruchy funkce svalových skupin (A1); poruchy páteře – odchylky předozadního zakřivení (A2) a vybočení páteře do stran (A3); poruchy stavby dolních končetin (A4): lokální a celková relaxace; správné držení hlavy, pletence ramenního, pánve, kolen; protažení prsních a bederních svalů, zadní strany stehen a ohybačů kyčle; posilování šíjového, mezilopatkového, břišního, hýžďového, stehenního a lýtkového svalstva, vzpřimovačů trupu; zvýšení kloubní pohyblivosti a rozsahu pohybu; uvolňování páteře; rotační cvičení; správný dýchací stereotyp
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
TV-9-1-02p usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí	-vhodně reaguje na informace o počasí a znečištěné ovzduší a tomu přizpůsobuje tělesné aktivity -uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu -zná základní zásady poskytování první pomoci a	-//-

TV-9-1-03p cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení, využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy	zajištění odsunu raněného -cíleně se připravuje na pohybovou činnost -cíleně se připravuje na ukončení pohybové činnosti -usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví -chápe zásady zatěžování - využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy -odmítá drogy a jiné škodliviny neslučitelné se zdravím a sportem -zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech -posuzuje provedení osvojované pohybové činnosti, označuje příčiny nedostatků -užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka -naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky -dohodne na spolupráci a jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva -rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti dle role hráče, rozhodčího, diváka - spolurozhoduje hry a soutěže -sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkonů a vyhodnocuje je -uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení -zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální	
TV-9-1-04p odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity		
TV-9-1-05p uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu chápe zásady zatěžování, jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti		
TV-9-2-01p zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech		
TV-9-2-02p posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků		
TV-9-3-01p užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka		
TV-9-3-02p naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky-čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu		

TV-9-3-03p dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení -vyhýbá se činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení -zná význam tělesné zdatnosti pro zdraví a snaží se začleňovat pohyb do svého denního režimu - zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení	
TV-9-3-06p spolurozhoduje osvojované hry a soutěže		
ZTV-9-1-01p uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení		
ZTV-9-1-02p zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení		

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice
Kooperace a kompetice Vést žáky k rozvoji individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoji sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoji individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygiena
Psychohygiena Vést žáky k dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění/relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace
Komunikace Vést žáky k vnímání řeči těla, řeči zvuků a slov, řeči předmětů a prostředí; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání
Rozvoj schopností poznávání Vést žáky k cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace
Seberegulace a sebeorganizace Vést žáky k cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení

Tělesná výchova		**8. – 9. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	-pravidelně sleduje své denní pohybové aktivity a zařazuje cvičení kompenzující jeho jednostrannou zátěž -pravidelně sleduje výsledky své tělesné zdatnosti v kondičních testech a usiluje o zvýšení její úrovně -upraví a zdůvodní svůj pohybový režim a zdůvodní výběr programu vzhledem k výsledkům své tělesné zdatnosti -zvolí vhodnou výstroj a výzbroj pro danou pohybovou činnost a zdůvodní její použití z hlediska bezpečnosti -samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly -přizpůsobí pohybové aktivity svým schopnostem a možnostem (volí obtížnost cvičení, velikost zátěže atd.) -vybere a použije výstroj a výzbroj odpovídající danému sportu a konkrétním podmínkám -zvládá osvojované pohybové dovednosti vybraných her a sportů v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy -uplatňuje pravidla her a sportů a správně reaguje na osvojovaná gesta rozhodčího - zvolí taktiku vybrané hry a dodržuje ji (jednotlivec, družstvo) -pozná chybu postavení či provedení pohybové činnosti – uvede, jak má vypadat správné postavení (provedení) -zhodnotí pohybovou činnost spolužáka i svou vlastní	**Činnosti ovlivňující zdraví** zdravotně orientovaná zdatnost - rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, kondiční programy, manipulace se zatížením prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí - průpravná kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného význam pohybu pro zdraví - rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců zdravotně orientovaná zdatnost - rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, kondiční programy, manipulace se zatížením **Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností** estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance lyžování, snowboarding, bruslení (podle podmínek školy) - běžecké lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na
TV-9-1-02 usiluje o zlepšení tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program		
TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností-zatěžovanými svaly		
TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou, zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší		
TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost		
TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech		
TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny		
TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu		
TV-9-3-02 naplňuje ve školních		

podmínkách základní olympijské myšlenky-čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci ZTV-9-1-02 zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení ZTV-9-1-03 aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení	-sleduje a interpretuje informace o pohybových aktivitách uváděné v médiích a se znalostí problému o nich diskutuje -provádí v průběhu týmové pohybové aktivity korekce svého jednání vzhledem ke společnému cíli -vyjádří osobní názor na průběh pohybové aktivity a zhodnotí průběh či výsledek své činnosti i činnosti družstva -respektuje probíhající sportovní zápolení a v roli diváka do něj nezasahuje -dodržuje podmínky dané organizátorem činností, chápe jejich význam a své jednání podřizuje určeným organizačním pravidlům - vyhodnocuje zaznamenané údaje o pohybových činnostech, popisuje jejich změny, vývoj, kvalitu nebo je vzájemně porovnává - spolurozhoduje sportovní zápolení a nese tak dílčí odpovědnost za úspěšnou realizaci sportovní akce - sleduje v médiích měřitelné výsledky sportovních činností a s určitým záměrem je prezentuje -aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem -usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly -odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu	snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku ➢ plavání (podle podmínek školy – zdokonalovací plavecká výuka) – další plavecké dovednosti, další plavecký způsob (plavecká technika), dovednosti záchranného a branného plavání, prvky zdravotního plavání a plaveckých sportů, rozvoj plavecké vytrvalosti sportovní hry - házená, volejbal, florbal - (dívky), házená, kopaná, florbal (chlapci); herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie další (i netradiční) pohybové činnosti podle podmínek školy a zájmu žáků turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce; přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí **Činnosti podporující pohybové učení** komunikace s TV – základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech historie a současnost sportu – významné soutěže a

	vzhledem k údajům o znečištění ovzduší -uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost -zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti -osvojené dovednosti tvořivě aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech -posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny -zhodnotí pohybovou činnost spolužáka i svou vlastní -užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu -naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlavní, ochranu přírody při sportu -dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji -rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora -sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy, spolurozhoduje osvojované hry a soutěže -zpracuje naměřená data a informace o pohybových	sportovci, olympismus – olympijská charta pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží organizace prostoru a pohybových činností – v nestandartních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování **Zdravotní tělesná výchova** oslabení vnitřních orgánů (B) – oslabení oběhového a dýchacího systému (B1); oslabení endokrinního systému (B2); obezita (B3); ostatní oslabení vnitřních orgánů (B4) : (kromě cvičení ze skupiny A) rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů; hrudní a bráničí dýchání při zvýšené zátěži; adaptace na zvýšenou zátěž; cvičení koordinace a rovnováhy oslabení smyslových a nervových funkcí (C) – oslabení zraku (C1); oslabení sluchu (C2); neuropsychická oslabení (C3); adaptace srdečně -cévního a dýchacího systému; koordinace pohybu; rovnovážné polohy; rozvoj sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu; cvičení s hudebním doprovodem; orientace v prostoru; zraková lokalizace, rychlost zrakového vnímán

	aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
TV-9-1-02p usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základní lokomoci	-vhodně reaguje na informace o počasí a znečištěné ovzduší a tomu přizpůsobuje tělesné aktivity -uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu -zná základní zásady poskytování první pomoci a zajištění odsunu raněného - cíleně se připravuje na pohybovou činnost -cíleně se připravuje na ukončení pohybové činnosti -usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví -chápe zásady zatěžování -využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy -odmítá drogy a jiné škodliviny neslučitelné se zdravím a sportem -zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech -posuzuje provedení osvojované pohybové činnosti, označuje příčiny nedostatků -užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka -naplňuje ve školních	-//-
TV-9-1-03p cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení, využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy		
TV-9-1-04p odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity		
TV-9-1-05p uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu chápe zásady zatěžování, jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti		
TV-9-2-01p zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře,		

soutěži, při rekreačních činnostech TV-9-2-02p posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků TV-9-3-01p užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka TV-9-3-02p naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky-čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu TV-9-3-03p dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji TV-9-3-04p rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka TV-9-3-05p sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je TV-9-3-06p spolurozhoduje osvojované hry a soutěže ZTV-9-1-03p vyhýbá se činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení	podmínkách základní olympijské myšlenky -dohodne na spolupráci a jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva -rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti dle role hráče, rozhodčího, diváka - spolurozhoduje hry a soutěže -sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkonů a vyhodnocuje je **Zdravotní tělesná výchova** -uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení -zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení -vyhýbá se činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení -zná význam tělesné zdatnosti pro zdraví a snaží se začleňovat pohyb do svého denního režimu -zvyšuje si samostatnost -má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách -dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových	

ZTV-9-1-02p zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení	činnostech -zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost -zvládá podle pokynů zklidnění po ukončení činnosti -zdokonaluje si základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností -uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech -zaujímá správné základní cvičební polohy -zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením -zvládá základní techniku speciálních cvičení, koriguje techniku cvičení podle pokynů učitele nebo nápodobou -účastní se jednoduchých relaxačních činností -reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti -zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla -má osvojeny základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů a svého handicapu -posuzuje provedení osvojované pohybové činnosti, označuje příčiny nedostatků -účastní se rytmicky pohybových aktivit za hudebního doprovodu -sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkonů a vyhodnocuje je -spolurozhoduje hry a soutěže -uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení	

	-zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení -vyhýbá se činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení -užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence (i alternativní) - uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech -zaujímá správné základní cvičební polohy -zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením -zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování	

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání
Rozvoj schopností poznávání Vést žáky k cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygiena
Psychohygiena Vést žáky k dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění/relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace
Komunikace Vést žáky k vnímání řeči těla, řeči zvuků a slov, řeči předmětů a prostředí; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace
Seberegulace a sebeorganizace Vést žáky k cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice
Kooperace a kompetice Vést žáky k rozvoji individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoji sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoji individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence

6.18 VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Výchova ke zdraví vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních rizikových situacích i při mimořádných událostech. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví obsahuje vzdělávací obor Výchova ke zdraví výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Časová dotace: V 6. - 7. ročníku - 1 hodina týdně.

Místo výuky: třídy, ostatní prostory školy, učebna PC, knihovna, veřejná prostranství mimo školu

Cílové zaměření předmětu vede žáka k:

- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volním úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí, aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované na úrovni předmětu vedou k rozvoji těchto kompetencí:

Kompetence k učení:

- předkládáme žákům dostatek informačních zdrojů s tématikou ochrany a podpory zdraví a vede je k jejich využívání v praktickém životě
- s problematikou zdraví žáky seznamujeme ve vzájemných vztazích a souvislostech prostřednictvím aktivizujících metod žáky vedeme k celoživotní potřebě pečovat o své zdraví a soustavně ho chránit

Kompetence k řešení problémů:

- promyšlenými postupy žáky aktivizujeme k uvažování o problému a jeho možném řešení (dialog, diskuse, kooperace, kritické myšlení, učení ze zkušenosti)
- předkládáme žákům náměty k samostatnému uvažování a řešení problémů v souvislosti s ochranou tělesného, duševního a sociálního zdraví

- vedeme žáky ke kritickému posuzování textů a mediálních sdělení a k obhajobě vlastních nebo týmových názorů

Kompetence komunikativní:

- vytváříme pro žáky příležitosti k formulování a obhajování vlastních myšlenky a názorů na problematiku zdraví
- vytváříme žákům podmínky pro uplatňování osvojených modelů komunikativních dovedností při kooperaci s vrstevníky, při řešení problémových a krizových situací, při kontaktu s poradenskými centry
- uplatňujeme ve výuce efektivní strategie k osvojení specifických dovedností komunikační obrany proti agresi a manipulaci
- učíme uplatňovat osvojené modely komunikativních dovedností při kooperaci s vrstevníky (srozumitelně a kulturně komunikovat ve skupině, aktivně naslouchat, nalézat společná řešení, hledat kompromis) a okolím
- učíme řešit modelové problémové a krizové situace (asertivní komunikace, dovednost komunikační obrany proti bezohlednosti, agresi a manipulaci).

Kompetence sociální a personální:

- prostřednictvím základních komunikačních dovedností pomáháme žákům hledat cestu založenou na dobrých mezilidských vztazích a vytvářet příležitosti k rozvíjení pozitivních interakčních vztahových dovedností pro život (aktivní naslouchání, vedení dialogu, obhajování stanovisek, vyjednávání, komunikování v týmu, podřízení se, vedení aj.)
- prostřednictvím efektivních strategií rozvíjíme u žáků specifické dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi (odmítání, řešení konfliktů a rizikových situací, vyjednávání aj.)
- pomocí aktivizujících výukových metod vytváříme žákům předpoklady osvojit si dovednosti potřebné pro řešení problémů a rozhodování se z hlediska různých sociálních rolí (diskusní, situační a didaktické hry aj.)
- nabízíme žákům dostatek příležitostí využívat informační a komunikační prostředky k zapojení se do diskusí o ochraně a podpoře zdraví
- v zájmu podpory a ochrany zdraví vedeme žáky k odpovědnému chování vůči sobě i ostatním

Kompetence občanské:

- vytváříme žákům příležitosti zapojit se v rámci školy a zájmových aktivit do činností souvisejících s ochranou a podporou zdraví (aktivní účast na projektech, při sportovních aktivitách, akcích obce aj.)

Kompetence pracovní:

- praktickými výukovými metodami umožňujeme žákům propojovat osvojené poznatky a dovednosti z oblasti ochrany a podpory zdraví s praktickými činnostmi ve škole i mimo ni (soutěže apod.)

Kompetence digitální:

- využívá běžně používaná digitální zařízení při učení, samostatně rozhoduje, které
- technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, sdílí data, informace a digitální obsah
- digitální technologie umí využít ke zjednodušení a zkvalitnění práce v hodině i při domácí přípravě
- zná etiketu a řídí se jí

Poznámky k předmětu v rámci učebního plánu: V 6. - 7. ročníku se vyučuje 1 hodina týdně.

Výchova ke zdraví		**6. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
VZ-9-1-01 respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky a jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě	rozlišuje různé formy vztahů ve dvojici (kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství),chápe význam dobrého soužití	**Vztahy mezi lidmi a formy soužití** vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství
VZ-9-1-02 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	rozlišuje základní pravidla soužití v různých sociálních skupinách (kamarádi x rodina) dokáže z hlediska vztahů a s pomocí emocí hodnotit aktuální životní situace a společenské dění, bere si ponaučení, vyvodit závěr	vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek **Osobnostní a sociální rozvoj** seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebekontroly a sebeovládání, sebereflexe a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení
VZ-9-1-03 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	zná základní životní potřeby, zná způsoby jejich naplňování ve shodě se zdravím	sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému a k druhým lidem
VZ-9-1-05 usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	vyjmenuje rizika, která jejich naplnění ohrožují, zná důsledky neuspokojení potřeb	mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog
VZ-9-1-06 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	rozlišuje základní životní potřeby z pohledu věku vyjádří své základní životní cíle, hodnoty, zájmy, schopnosti dokáže rozlišit pozitivní/negativní cíle, hodnoty a jejich důsledky pro jedince i jeho okolí provádí vlastní sebehodnocení, popíše své pozitivní i negativní charakterové vlastnosti stručně a adekvátně svému věku popíše svůj zdravotní	**Hodnota a podpora zdraví** celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce podpora zdraví a její formy – programy podpory zdraví, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu **Zdravý způsob života a péče o zdraví** tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a

	stav popíše aktivity zdraví prospěšné i škodlivé vyjádří základní pravidla přístupu k lidem se zdravotním postižením, dokáže jejich stav respektovat vyjmenuje základní nemoci má základní přehled o lékařích a jiných odborných institucích dokáže navrhnout vyvážený režim dne, zhodnotit význam volného času dokáže rozlišit prospěšné a závadové volnočasové aktivity, formuluje svoje zájmy orientuje se v potravinách, rozlišuje zdravé x nezdravé stravování, uvědomuje si důsledky nezdravého stravování – zná některé možné nemoci z toho vyplývající	odpočinkových aktivit, pohybový režim, význam pohybu pro zdraví výživa a zdraví - zásady zdravého stravování, pitný režim ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy – preventivní a léčebná péče **Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence** skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání – šikana a jiné projevy násilí autodestruktivní závislosti – rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
VZ-9-1-01p chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny VZ-9-1-03p uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím VZ-9-1-05p projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty, zájmy	rozlišuje různé formy vztahů ve dvojici (kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství),chápe význam dobrého soužití chápe základní pravidla soužití v různých sociálních skupinách (kamarádi x rodina) dokáže hodnotit aktuální životní situace a společenské dění	**Vztahy mezi lidmi a formy soužití** vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek **Osobnostní a sociální rozvoj** seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebekontroly a sebeovládání, sebereflexe a zvládání problémových situací;

	zná základní životní potřeby zná důsledky neuspokojení potřeb rozlišuje základní životní potřeby vyjádří své základní životní cíle, zájmy, schopnosti dokáže rozlišit pozitivní/negativní cíle, hodnoty provádí vlastní sebehodnocení, popíše své pozitivní i negativní charakterové vlastnosti	stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému a k druhým lidem mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog **Hodnota a podpora zdraví** celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce podpora zdraví a její formy – programy podpory zdraví, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu **Zdravý způsob života a péče o zdraví** tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, pohybový režim, význam pohybu pro zdraví výživa a zdraví - zásady zdravého stravování, pitný režim ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy – preventivní a léčebná péče **Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence** skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání – šikana a jiné projevy násilí

		autodestruktivní závislosti – rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí
Poznávání lidí Vést žáky k vzájemnému poznávání se ve skupině/třídě; rozvoji pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání
Rozvoj schopností poznávání Vést žáky k cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace
Seberegulace a sebeorganizace Vést žáky k cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygiena
Psychohygiena Vést žáky k dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění/relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy
Mezilidské vztahy Vést žáky k péči o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí
Sebepoznání a sebepojetí Vést žáky k poznání - já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah k sobě samému; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Vést žáky k pěstování kritického přístupu k reklamě; hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; identifikování základních orientačních prvků v textu

Výchova ke zdraví		**7. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
VZ-9-1-01 respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky a jinými vrstevníky, přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě	vysvětlí změny v životě člověka vzhledem k věku (tělesné, duševní, společenské) dokáže objasnit pojem rizikové sexuální chování	**Změny v životě člověka a jejich reflexe** dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny **Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence**
VZ-9-1-04 posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	vysvětlí zásady bezpečného sexu reprodukuje základní informace o těhotenství a rodičovství	bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi; bezpečný pohyb v rizikovém prostředí dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnosti v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)
VZ-9-1-07 dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	uvede příklady základní péče o dítě seznámí se se sexuálními poruchami a poruchami pohlavní identity	
VZ-9-1-08 uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	vyjmenuje několik mimořádných situací, které mohou nastat seznámí se s postupem chování při mimořádné situaci praktickými činnostmi si osvojí základy první pomoci	ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, prevence vzniku mimořádných událostí
VZ-9-1-09 projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a k pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	dokáže vyjmenovat věci v evakuačním zavazadle vysvětlí účel reklamy a působení médií, pokusí se odhadnout manipulativní charakter reklamy	stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky překonávání únavy, stresových reakcí a posilování duševní odolnosti
VZ-9-1-10 samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	vyjádří vlastní postoj k reklamě a mediálním informacím, zkusí třídit informace na podstatné a druhořadé	autodestruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí namířené proti sobě samému, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu

VZ-9-1-11 respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	uvědomuje si zdravotně sociální rizika závislostí na modelových situacích uplatňuje před spolužáky žádoucí osvojené sociální dovednosti (zdravé sebevědomí, odmítavý postoj, věcný rozhovor) vedoucí k odmítnutí patologických jevů dokáže vyhledat nejbližší centrum pomoci na modelových příkladech dokáže zaujmout odmítavé postoje ke všem formám násilí posoudí obecné souvislosti podpory zdraví a kvality prostředí, vyjmenuje možnosti působení jedince na změnu kvality prostředí vysvětlí zodpovědnost jedince za zdraví, na konkrétních příkladech jmenuje vlastní zodpovědnost uvede své kladné stránky, své dovednosti, schopnosti formuluje svůj vztah k blízkým lidem, kamarádům, snaží se vystihnout, co je mu na nich blízké, čeho si na nich váží své pozitivní cíle a hodnoty vyjádří před spolužáky	skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže, komunikace se službami odborné pomoci bezpečné chování a komunikace – nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeobrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečnost v dopravě, vztahy mezi účastníky silničního provozu včetně zvládání agresivity ochrana člověka za mimořádných událostí – základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události **Vztahy mezi lidmi a formy soužití** vztahy ve dvojici – láska a partnerské vztahy, manželství a rodičovství
VZ-9-1-12 respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování		
VZ-9-1-13 uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým		
VZ-9-1-14 vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi		
VZ-9-1-15 projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc		

VZ-9-1-16 uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	provádí vlastní sebehodnocení srovná důsledky negativních vlastností, návyků a cílů jak pro jedince samotného, tak pro jeho okolí a vztahy s ním stanoví své osobní cíle a kroky k jejich dosažení s pomocí dokáže činit sebereflexi a sebekontrolu vysvětlí pojem sebeovládání s využitím modelových situací zkouší různé modely zvládání problémových situací, stanoví, kam se obrátit při problémech o pomoc na ukázkách si zkusí různé formy předcházení a zvládání stresu snaží se o věcnou komunikaci s vrstevníky, osvojuje si základy naslouchání, cvičí se v přijímání názoru druhého svými slovy popíše vliv dalších životních podmínek na zdraví rozlišuje slova „dieta“, „hladovění“, zdůvodnit význam diety ze zdravotnického hlediska vyhledá základní informace o specifických druzích výživy dokáže reprodukovat informace o poruchách příjmu potravy rozumí pojmu stres, na příkladech uvede stresové situace a navrhne jejich předcházení	**Osobnostní a sociální rozvoj** mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých; přijímání názoru druhého, empatie; efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování sebepoznání a sebepojetí – zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity seberegulace a sebeorganizace činností a chování – zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech **Hodnota a podpora zdraví** celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – základní lidské potřeby a jejich hierarchie Zdravý způsob života a péče o zdraví výživa a zdraví – vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince

	uvede příklady relaxace, regenerace vysvětlí pojmy „civilizační“ choroby, navrhnout příklady jejich prevence zná zásady bezpečného chování a komunikace s neznámými lidmi chování v konfliktních a krizových situacích dokáže vyhledat základní instituce, na které se v případě ohrožení, konfliktů či krizových situací může obrátit dokáže vysvětlit pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví ve škole, v domácnosti, při různých pracovních a rekreačních činnostech aplikuje základní prvky první pomoci	**Zdravý způsob života a péče o zdraví** ochrana před přenosnými chorobami – základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy – prevence, kardiovaskulárních a metabolických onemocnění, odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci **Změny v životě člověka a jejich reflexe** sexuální dospívání a reprodukční zdraví – předčasná sexuální zkušenost, promiskuita sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, promiskuita, předčasná sexuální zkušenost, problémy těhotenství a rodičovství mladistvých, poruchy pohlavní identity

Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů		
VZ-9-1-01-p chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny	rozlišuje různé formy vztahů ve dvojici (kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství) chápe význam dobrého soužití respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví dokáže rozlišit pozitivní/negativní cíle, hodnoty a jejich důsledky pro jedince i jeho okolí stručně a adekvátně svému věku popíše svůj zdravotní stav jmenuje základní nemoci, které zná má základní přehled o lékařích a jiných odborných institucích snaží se dodržovat správné stravovací návyky rozumí pojmu stres, na příkladech uvede stresové situace a pokusí se navrhnout jejich předcházení zná zásady bezpečného chování a komunikace s neznámými lidmi aplikuje základní prvky první pomoci	
VZ-9-1-04p VZ-9-1-09p respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví		
VZ-9-1-07p dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování		
VZ-9-1-08p svěří se se zdravotním problémem		
VZ-1-13p dává do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy		
VZ-9-1-14p zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí		
VZ-9-1-15p uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc, ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla		
VZ-9-1-16p chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel		

Průřezová témata, souvislosti

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Poznávání lidí
Poznávání lidí Vést žáky k vzájemnému poznávání se ve skupině/třídě; rozvoji pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání
Rozvoj schopností poznávání Vést žáky k cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace
Seberegulace a sebeorganizace Vést žáky k cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygiena
Psychohygiena Vést žáky k dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění/relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Mezilidské vztahy
Mezilidské vztahy Vést žáky k péči o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Sebepoznání a sebepojetí
Sebepoznání a sebepojetí Vést žáky k poznání - já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah k sobě samému; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Vést žáky k pěstování kritického přístupu k reklamě; hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; identifikování základních orientačních prvků v textu

6.19 PRACOVNÍ VYUČOVÁNÍ

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Pracovní vyučování patří do oblasti Člověk a svět práce. Jeho koncepce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech. Předmět se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti.

Je založen na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků. Na 1. stupni je rozdělen na čtyři tematické okruhy, Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů, které jsou pro školu povinné. Na 2. stupni je rozdělen na tři tematické okruhy - Práce s technickými materiály, Příprava pokrmů a Svět práce. Vybrané tematické okruhy je nutné realizovat v plném rozsahu. Tematický okruh Svět práce je povinný pro všechny žáky v plném rozsahu a vzhledem k jeho zaměření na výběr budoucího povolání jej realizujeme v 8. a 9. ročníku.

Předmět je realizován na 1. i 2. stupni vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.

Časová dotace: V 1. - 3. ročníku - 2 hodiny týdně, 4. - 5. ročník - 3 hodiny týdně, 6. - 9. ročník - 2 hodiny týdně. Posílení z DČD celkem 12 hodin.

Místo výuky: odborná pracovna ve škole - dílna, školní zahrada, veřejná prostranství mimo školu, výlety, exkurze

Cílové zaměření předmětu vede žáka k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované na úrovni předmětu vedou k rozvoji těchto klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- učíme trpělivosti, povzbuzujeme
- pomáháme poznávat smysl a cíl učení, výhody pořizování náčrtu při nejrůznějších činnostech

- učíme posoudit vlastní pokrok, naplánovat si, jakým způsobem svoji práci zdokonalit, kriticky zhodnotit výsledky své práce a diskutovat o nich

Kompetence k řešení problémů:

- učíme aplikovat řešení při obdobných zadáních a hledat nové způsoby využití dovedností při práci
- vedeme k vytrvalému hledání konečného řešení problému, nenechat se odradit případným nezdarem
- učíme promýšlet pracovní postupy praktických cvičení

Kompetence komunikativní:

- vyžadujeme užívání správných technologických postupů
- klademe důraz na užívání správného technického názvosloví
- učíme využívat informační zdroje k získání nových poznatků

Kompetence sociální a personální:

- učíme spolupracovat ve dvojici a v malé
- učíme spolupracovat při řešení problémů, v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ní požádat
- učíme respektovat názor jiných, přispívat k diskuzi a věcně argumentovat
- učíme ovládat a řídit svoji práci a chování tak, aby bylo dosaženo pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské:

- vyžadujeme respekt pravidel při práci
- učíme přivolat pomoc při zranění, poskytnout dle svých možností účinnou pomoc, chovat se zodpovědně v krizových situacích
- upozorňujeme na základní ekologické souvislosti, učíme respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí
- vedeme k ochraně a oceňování našich kulturních tradic a historického dědictví
- podporujeme projevy pozitivního postoje k uměleckým dílům

Kompetence pracovní:

- klademe důraz na dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci, bezpečné a účinné používání nástrojů, vybavení a materiálů
- vyžadujeme provádění práce v co nejlepší kvalitě
- důsledně vyžadujeme dodržování technologických postupů a pravidel, plnění povinností, dbát na ochranu svého zdraví a zdraví druhých
- učíme dbát na ochranu životního prostředí
- umožňujeme využívat znalosti a dovednosti v běžné praxi

Kompetence digitální:

- využívá běžně používaná digitální zařízení při učení, samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, sdílí data, informace a digitální obsah
- digitální technologie umí využít ke zjednodušení a zkvalitnění práce v hodině i při domácí přípravě
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Poznámky k předmětu v rámci učebního plánu:

V1. - 3. ročníku - 2 hodiny týdně, 4. - 5. ročník - 3 hodiny týdně, 6. - 9. ročník - 3 hodiny týdně - posílení z DČD celkem 16 hodin.

Pracovní vyučování		**1. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	osvojuje si základy bezpečnosti práce, zdokonaluje si jemnou motoriku při práci, vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů, využívá prvky lidových tradic zvládá elementární dovednosti a činnosti, při práci se stavebnicí zachovává posloupnost, používá návod, využívá fantazii pozoruje a vnímá přírodu kolem sebe připraví tabuli pro jednoduché stolování, připraví jednoduchý pokrm pozoruje přírodu, pečuje o nenáročné rostliny prostře stůl, ví, jak se u stolování chovat	**Práce s drobným materiálem** vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, fólie aj.) pracovní pomůcky a nástroje - funkce a využití jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce lidové zvyky, tradice a řemesla **Konstrukční činnosti** stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční) sestavování modelů práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem **Pěstitelské práce** základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování; výživa rostlin, osivo pěstování rostlin ze semen, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) pěstování pokojových rostlin **Příprava pokrmů** základní vybavení kuchyně; potraviny (výběr, nákup, skladování potravin) jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování technika v kuchyni
ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy		
ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi		
ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování		
ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny		
ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování		
ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování		

Pracovní výchova		**2. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů rozpozná a pojmenuje základní pracovní pomůcky osvojuje si základy bezpečnosti práce, zdokonaluje si jemnou motoriku při práci, vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi, navrhne postup a posloupnost během činnosti, pracuje v týmu, rozhoduje o nejlepším řešení pečuje o nenáročné rostliny, porovnává rostliny v jednotlivých fázích růstu, rozliší semena plodů připraví tabuli pro jednoduché stolování	**Práce s drobným materiálem** vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, fólie aj.) pracovní pomůcky a nástroje - funkce a využití jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce lidové zvyky, tradice a řemesla **Konstrukční činnosti** stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční) sestavování modelů práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem **Pěstitelské práce** základní podmínky pro pěstování rostlin, půda, její zpracování; výživa rostlin, osivo pěstování rostlin ze semen, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) pěstování pokojových rostlin **Příprava pokrmů** základní vybavení kuchyně; potraviny (výběr, nákup, skladování potravin) jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování technika v kuchyni
ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy		
ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi		
ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování		
ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny		
ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování		
ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování		

Pracovní výchova		**3. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
ČSP-3-1-01	vytváří jednoduchými	**Práce s drobným**

vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování	postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů pracuje podle slovního návodu a předlohy zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi pozoruje přírodu, zaznamenává a hodnotí výsledky pozorování ▪ Pečuje o rostliny připraví tabuli pro jednoduché stolování chová se vhodně při stolování	**materiálem** vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, fólie aj.) pracovní pomůcky a nástroje - funkce a využití jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce lidové zvyky, tradice a řemesla **Konstrukční činnosti** stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční) sestavování modelů práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem **Pěstitelské práce** základní podmínky pro pěstování rostlin, půda, její zpracování; výživa rostlin, osivo pěstování rostlin ze semen, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) pěstování pokojových rostlin **Příprava pokrmů** základní vybavení kuchyně; potraviny (výběr, nákup, skladování potravin) jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování technika v kuchyni
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů 1. – 3. ročník		
ČSP-3-1-01p zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami, vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů ČSP-3-1-02p	zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	-//- **Práce s drobným materiálem** vlastnosti různých materiálů (papír, karton, textil, modelovací hmota, přírodniny a jiný drobný materiál), kombinace různých materiálů,

pracuje podle slovního návodu a předlohy ČSP-3-2-01p zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi ČSP-3-3-01p provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních období a popíše jeho výsledky ČSP-3-3-02p pečuje o nenáročné rostliny ČSP-3-4-01p upraví stůl pro jednoduché stolování ČSP-3-4-02p chová se vhodně při stolování	pracuje podle slovního návodu a předlohy zvládá elementární dovednosti a činnosti při manipulaci se stavebnicemi pozoruje přírodu v jednotlivých ročních obdobích a popíše výsledky pozorování pečuje o nenáročné rostliny v bytě i na zahradě připravuje samostatně jednoduché pokrmy upravuje stůl pro jednoduché stolování umí se vhodně chovat při stolování	jednoduché pracovní postupy **Práce montážní a demontážní** **s**tavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), práce podle předlohy i vlastní fantazie, montáž a demontáž jednoduchých modelů **Pěstitelské práce** ošetřování pokojových rostlin, pěstování rostlin, pěstitelské nářadí a pomůcky, ovoce a zelenina **Příprava pokrmů** základní vybavení kuchyně, bezpečná obsluha spotřebičů, příprava jednoduchých jídel, základy stolování, úklid pracovního místa

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita
Kreativita Vést žáky k cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace
Komunikace Vést žáky k cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.)
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Lidské vztahy
Lidské vztahy Vést žáky v rámci témat - právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, schopnost umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Vztah člověka k prostředí
Vztah člověka k prostředí Vést žáky k uvědomění si životního stylu (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí) a jednání směřujícího k ochraně životního prostředí

Pracovní výchova		**4. - 5. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
ČSP-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	využívá při tvořivých činnostech prvky lidových tradic pracuje podle slovního návodu, náčrtu, předlohy, videa udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci se stavebnicemi provádí jednoduchou montáž a demontáž ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování orientuje se v základním vybavení kuchyně připraví společně s ostatními nebo ve skupině/samostatně jednoduchý pokrm dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě představivosti výrobky z	**Práce s drobným materiálem** přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj. pracovní pomůcky a nástroje – funkce a užití jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce lidové zvyky, tradice, řemesla **Konstrukční činnosti** stavebnice, sestavování modelů práce s návodem, předlohou, jednoduchý náčrt **Pěstitelské práce** základní podmínky pro pěstování rostlin - půda, výživa rostlin, osivo pěstování pokojových rostlin rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie **Příprava pokrmů** základní vybavení kuchyně výběr, nákup a skladování potravin jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování technika v kuchyni - historie a význam
ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic		
ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu		
ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu		
ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž		
ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu		
ČSP-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu		
ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování		
ČSP-5-3-02 ošetřuje a pěstuje podle zásad pokojové i jiné rostliny		
ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní		
ČSP-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu		
ČSP-5-4-01		

orientuje se v základním vybavení kuchyně ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm ČSP-5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	daných materiálů udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce volí vhodné pracovní pomůcky a použité nástroje a náčiní	
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů 4. – 5. ročník		
ČSP-5-1-01p vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu ČSP-5-1-02p využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii ČSP-5-1-03p volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu ČSP-5-1-04p udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném poranění ČSP-5-4-04p udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni uplatňuje zásady správné výživy ČPS -5-2-01p provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou	-vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu -využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii -volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu -udržuje pořádek na pracovním místě -udržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce -poskytne první pomoc při drobném poranění -zná funkci a užití jednoduchých pracovních nástrojů a pomůcek provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž -pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu -udržuje pořádek na svém pracovním místě -dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce -poskytne první pomoc při drobném úrazu -zná základní podmínky a postupy pro pěstování vybraných rostlin -ošetřuje a pěstuje podle	-//- **Práce s drobným materiálem** vlastnosti materiálu a jeho užití, kombinované techniky, funkce a využití pracovních pomůcek, nástrojů a nářadí, úklid pracovního místa, hygiena, ošetření drobného poranění **Práce montážní a demontážní** pracovní nástroje a pomůcky, stavebnice, složitější modely, úklid pracovního místa, hygiena, první pomoc **Pěstitelské práce** pěstování rostlin, ošetřování rostlin, pěstitelské nářadí a pomůcky, hygiena a bezpečnost práce, první pomoc **Příprava pokrmů** základní vybavení a technika v kuchyni, nákup potravin, vaření, zdravá výživa, pravidla správného stolování, úklid pracovního místa, hygiena a bezpečnost práce, první pomoc

montáž a demontáž ČSP-5-2-02p pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu ČSP-5-2-03p udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky ČSP-5-3-01p dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin ČPS -5-3-02p ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování ČSP -5-3-03p volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní ČSP-5-3-04p dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu na zahradě ČSP-5-4-01p uvede základní vybavení kuchyně ČSP-5-4-02p připraví samostatně jednoduchý pokrm ČSP-5-4-03p dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování	daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování -volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní -dodržuje zásady hygieny, bezpečnosti práce a ochrany zdraví -poskytne první pomoc při úrazu při práci na zahradě -zná základní vybavení kuchyně -připravuje samostatně jednoduché pohoštění -uplatňuje zásady správné výživy -dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování -udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch -dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce -poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni	

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita
Kreativita Vést žáky k cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace
Komunikace Vést žáky k cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.)
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Lidské vztahy
Lidské vztahy Vést žáky v rámci témat - právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, schopnost umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Vztah člověka k prostředí
Vztah člověka k prostředí Vést žáky k uvědomění si životního stylu (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí) a jednání směřujícího k ochraně životního prostředí

Pracovní výchova		**6. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
ČSP-9-3-01 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	**Pěstitelské práce, chovatelství** základní podmínky pro pěstování – půda, její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy
ČSP-9-3-02 pěstuje a využívá květiny pro výzdobu	prakticky zná podmínky života rostlin, využívá květiny pro výzdobu	zelenina – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů zeleniny
ČSP-9-3-05 dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty	používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu	okrasné rostliny – základy ošetřování pokojových květin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin;
ČSP-9-1-01 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty	

ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu ČSP-9-5-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče ČSP -9-5-02 připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy ČSP-9-5-03 dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze v kuchyni	dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květin ovocné rostliny – druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování **Práce s technickými materiály** vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity) pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování **Pěstitelské práce a chovatelství** podmínky života rostlin, orientace v návodu pro pěstování, příprava vhodného prostředí, péče o drobné živočichy dle podmínek školy (želvy, terarijní zvířata), podmínky chovu zvířat, vhodné náčiní a nástroje, předcházení úrazům, první pomoc v případě úrazu **Příprava pokrmů** vybavení kuchyně, spotřebiče, nástroje, vhodné suroviny, zdravá strava, práce s recepty, kultura stolování, předcházení úrazům, první pomoc v případě úrazu

Pracovní výchova		**7. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
ČSP-9-3-01 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	**Pěstitelské práce, chovatelství** léčivé rostliny, koření – pěstování vybrané rostliny;

ČSP-9-3-03 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu ČSP-9-5-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče ČSP-9-5-02 připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy ČSP-9-3-04 prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty ČSP-9-3-05 dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty ČSP-9-4-01 provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví ČSP-9-4-02 ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů ČSP-9-4-03 správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu ČSP-9-4-04 dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a přepisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí	řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí organizuje a plánuje svoji pracovní činnost užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví	rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie chovatelství – chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu, kontakt se známými a neznámými zvířaty **Příprava pokrmů** kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu potraviny – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole kuchyně – bezpečnost a hygiena provozu **Provoz a údržba domácnosti** finance, provoz a údržba domácnosti – rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory; hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti; údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace; spotřebiče v domácnosti elektrotechnika v domácnosti – elektrická instalace,

ČSP-9-1-03 organizuje a plánuje svoji pracovní činnost		elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika, funkce, ovládání a užití, ochrana, údržba elektrotechnika v domácnosti - bezpečnost a ekonomika provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem **Práce s technickými materiály** jednoduché pracovní operace a postupy organizace práce, důležité technologické postupy technické náčrty a výkresy, technické informace, návody úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla jednoduché pracovní operace a postupy organizace práce, důležité technologické postupy
ČSP-9-1-04 užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku		
ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu		

Pracovní výchova		**8. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
ČSP-9-5-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	**Příprava pokrmů** kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu
ČSP-9-5-02 připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí	potraviny – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku
ČSP-9-5-03 dodržuje základní principy stolování, společenského	organizuje a plánuje svoji	příprava pokrmů – úprava

chování a obsluhy u stolu ve společnosti ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni ČSP-9-2-01 sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model ČSP-9-2-03 provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení ČSP-9-2-04 dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu	pracovní činnost užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj. provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu	pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole kuchyně – bezpečnost a hygiena provozu **Design a konstruování** stavebnice – konstrukční, sestavování modelů návod, předloha, náčrt, plán, schéma
Svět práce		
ČSP- 9-8-01 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	**Svět práce** trh práce – povolání lidí; druhy pracovišť, pracovních

ČSP- 9-8-02 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy	posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	prostředků, pracovních objektů; charakter a druhy pracovních činností; zásady bezpečnosti práce, ochranné pomůcky; požadavky kvalifikační, zdravotní, osobnostní volba profesní orientace – základní principy, motivace, informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb; sebepoznávání – osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti volba profesní orientace – práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb možnosti vzdělávání – systém základních, středních a vysokých škol u nás, typy škol podle zřizovatele – přehledně (rozšiřující učivo) podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání zaměstnání – způsoby hledání zaměstnání, práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů
ČSP-9-8-03 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání		
ČSP-9-8-04 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce		

Pracovní výchova		**9. ročník**
Výstup RVP	**Ročníkový výstup**	**Učivo**
ČSP-9-2-01 sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model	provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	**Design a konstruování** stavebnice – konstrukční, elektronické, elektrotechnické, sestavování modelů, tvorba konstrukčních prvků, montáž a demontáž
ČSP-9-2-02 navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a	řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem	

porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj. ČSP-9-2-03 provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení ČSP-9-2-04 dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu ČSP-9-7-01 ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky ČSP-9-7-02 propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení ČSP-9-7-03 pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava ČSP-9-7-04 ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením ČSP-9-7-05 dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu	materiálů, pracovních nástrojů a nářadí organizuje a plánuje svoji pracovní činnost užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj. provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením	návod, předloha, plán, náčrt, schéma, jednoduchý program stavebnice - montáž a demontáž **Využití digitálních technologií** digitální technika – počítač a periferní zařízení, digitální fotoaparát, videokamera, PDA, CD a DVD přehrávače, e-kniha, mobilní telefony digitální technologie – bezdrátové technologie (USB, Bluetooth, wi-fi, GPRS, GMS, norma IEEE 802.11b), navigační technologie, konvergence technologií, multiplexování počítačové programy pro zpracování hlasových a grafických informací – úpravy, archivace, střih; operační systémy, vzájemná komunikace zařízení (synchronizace PDA s PC) mobilní služby - operátoři, tarify digitální technika – počítač a periferní zařízení

Svět práce

ČSP-9-8-01 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí		**Svět práce** trh práce – rovnost příležitostí na trhu práce
ČSP-9-8-02 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy		volba profesní orientace – práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb; sebehodnocení – vlivy na volbu profesní orientace
ČSP-9-8-03 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání		
ČSP-9-8-04 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce		zaměstnání – pracovní příležitosti v obci, regionu
		volba profesní orientace – práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb
		možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby
		zaměstnání – problémy nezaměstnanosti; úřady práce
		zaměstnání – psaní životopisů, pohovor u zaměstnavatele
Upravené školní výstupy vycházejí z minimálních doporučených výstupů 6. – 9. ročník		
ČSP-9-1-01p získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech, provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě	**Pěstitelské práce a chovatelství** základní podmínky pro pěstování, květiny - pěstování vybraných rostlin, aranžování a jednoduchá vazba květin, zpracování ovoce a zeleniny, léčivé rostliny, koření – pěstování vybraných rostlin, rostliny a zdraví člověka, léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté, rostliny jako drogy a jejich zneužívání, alergie, náčiní a pomůcky na zahradě, první pomoc při úrazech, bezpečnostní předpisy a
ČSP-9-1-02p řeší jednoduché technické úkoly a vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí	používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu	
ČSP-9-1-03p organizuje svoji pracovní činnost	prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty	
ČSP-9-1-04p pracuje s jednoduchou		

technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech ČSP-9-1-05p dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím, poskytne první pomoc při úrazu rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném úrazu ČSP-9-2-01p sestaví podle návodu, náčrtu, plánu daný model ČSP-9-2-03p ovládá montáž a demontáž jednoduchého zařízení, provádí údržbu jednoduchých předmětů a zařízení ČSP-9-2-04p dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy, poskytne první pomoc při úrazu ČSP-9-3-01p volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin ČSP-9-3-02p pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě ČSP-9-3-03p používá vhodné pracovní	dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu způsobeného zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí organizuje svoji pracovní činnost pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu sestaví podle návodu, náčrtu,	postupy **Příprava pokrmů** kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu, kuchyňské spotřebiče – funkce a užití, ovládání, ochrana a údržba, bezpečnost provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem, potraviny – skupiny potravin, sestavování jídelníčku, způsoby konzervace, příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů, zásady zdravé výživy, úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole **Práce s technickými materiály** materiály a jejich vlastnosti, užití v praxi (dřevo, kov, plasty), řemesla a tradice, pracovní pomůcky – nářadí a nástroje pro ruční opracování, jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce, dokončení práce, technologické postupy – technické náčrty, výkresy a návody, první pomoc při úrazech, bezpečnostní, předpisy a postupy **Design a konstruování** práce s návodem, náčrtem, plánem, schématem, stavebnice – konstrukční, elektrotechnické, sestavování modelů, montáž a demontáž, práce s různým materiálem podle podmínek a vybavení školy, první pomoc při úrazech, bezpečnostní

pomůcky a provádí jejich údržbu	plánu daný model	předpisy a postupy **Provoz a údržba domácnosti** Finance v domácnosti, rozpočet, údržba v domácnosti – údržba a úklid, prostředky, postupy, bezpečnost při styku s čisticími prostředky, odpad – třídění, zpracovávání, rozklad, konečná likvidace, ruční práce, výroba drobných oděvních a bytových doplňků, údržba oděvů a textilií, postupy, prací a čisticí prostředky a zacházení s nimi, příprava na rodičovství, péče o dítě, dospívání a antikoncepce, sexuální výchova, elektrické spotřebiče – funkce a užití, ovládání, ochrana a údržba, bezpečnost provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem, zásady první pomoci **Svět práce** vhodné profese, trh práce, možnosti dalšího vzdělávání, volba profesní orientace, seznámení s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů, poradenské služby, seznámení s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání, nácvik modelových situací, psaní životopisu, pohovor **Využití digitálních technologií** digitální technika – počítač a periferní zařízení, CD a DVD přehrávače, mobilní telefony digitální technologie – bezdrátové technologie (USB, Bluetooth, wi-fi) mobilní služby - operátoři,
ČSP-9-3-04p prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty	ovládá montáž a demontáž jednoduchého zařízení, provádí údržbu jednoduchých předmětů a zařízení	
ČSP-9-3-05p dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu způsobeném zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami	dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu	
ČSP-9-4-01p provádí jednoduché operace platebního styku	provádí jednoduché operace platebního styku	
ČSP-9-4-02p ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů	ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti - orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů	
ČSP-9-4-03p správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením, provádí drobnou domácí údržbu, používá vhodné prostředky při práci v domácnosti	správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením provádí drobnou domácí údržbu	
ČSP-9-4-04p dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií	používá vhodné prostředky při práci v domácnosti, dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy poskytne první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií	
ČSP-9-5-01p používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	zná pracovní činnosti vybraných profesí a má přehled o učebních oborech a středních školách	
ČSP-9-5-02p připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu s zásadami zdravé výživy	posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života	
ČSP-9-5-03p dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu		
ČSP-9-5-04p dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne		

první pomoc při úrazech v kuchyni ČSP- 9-7-01p ovládá základní funkce vybraných digitálních zařízení, postupuje podle návodu k použití, při problémech vyhledá pomoc či expertní službu ČSP- 9-7-02p propojuje vzájemně jednotlivá vybraná digitální zařízení ČSP-9-7-03p pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi v situacích, které odpovídají okruhu jeho zájmů a potřeb ČSP-9-7-04p ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením ČSP-9-7-05p dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu ČSP-9-8-01p orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách ČSP-9-8-02p posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života ČSP-9-8-03p využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání ČSP-9-8-04p prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů	využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání ovládá základní funkce vybraných digitálních zařízení propojuje vzájemně jednotlivá vybraná digitální zařízení, v případě potřeby požádá o pomoc pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi v situacích, které odpovídají okruhu jeho zájmů a potřeb – mobil, PC, notebook ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením (vyčistí displej apod.) dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou	tarify digitální technika – počítač a periferní zařízení

byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání		

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kreativita
Kreativita Vést žáky k cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace
Komunikace Vést žáky k cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.)
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - Lidské vztahy
Lidské vztahy Vést žáky v rámci témat - právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, schopnost umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - Vztah člověka k prostředí
Vztah člověka k prostředí Vést žáky k uvědomění si životního stylu (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí) a jednání směřujícího k ochraně životního prostředí

6.20 SPORTOVNÍ ČINNOSTI

Charakteristika vyučovacího předmětu

Volitelný předmět sportovní činnosti doplňuje výuku předmětu Tělesná výchova. Formuje kladný vztah žáků k základní pohybové, rekreační a sportovní činnosti. Rozvíjí základní pohybové vlastnosti, prohlubuje vztah k jednotlivým sportovním disciplínám. Obsahem jsou především míčové kolektivní hry, dále technika atletických disciplín, rytmická cvičení s hudbou a další sportovní aktivity podle výběru vyučujícího a zájmu žáků. Jedná se o seznámení se s novými hrami nebo pohybovými činnostmi. Program může být zaměřen aktuálně k přípravě žáků na sportovní soutěže. Sportovní činnosti jsou určeny chlapcům i dívkám.

Časová dotace: V 6. – 9. ročníku 1 hodina týdně.

Místo výuky: tělocvična, hřiště před školou, senior park**,** veřejná prostranství mimo školu, stadion, hřiště 1. ZŠ

Cílové zaměření předmětu:

- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volním úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované na úrovni předmětu vedou k rozvoji těchto klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- vedeme k poznávání vlastních pohybových schopností a jejich rozvíjení
- učíme jak plánovat a organizovat vlastní pohybové aktivity a zájmy
- učíme používat osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka i uživatele internetu
- hodnotíme žáky způsobem, který umožňuje vnímat vlastní pokrok
- stanovujeme dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu

Kompetence k řešení problémů:

- vedeme k přemýšlení o problémech při zvládnutí cviku, sportovního prvku a k hledání tréninkové cesty k jeho zvládnutí
- učíme kriticky myslet, činit uvážlivá rozhodnutí
- seznamujeme s taktikami v individuálních i kolektivních sportech

- učíme žáky pracovat s chybou jako příležitostí, jak ukázat cestu ke zvládnutí prvku

Kompetence komunikativní:

- učíme žáky přijímat pokyny vedoucího družstva a účinně se zapojovat do diskuze o taktice
- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování; pravidel sportovních her a všech sportovních činností
- zapojujeme žáky do sportovních činností, při kterých mohou pomáhat a spolupracovat

Kompetence sociální a personální:

- vedeme k dodržování pravidel fair play
- zadáváme úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat a rozvíjet činnost ve skupinách, družstvech, týmech
- poskytujeme možnost každému žákovi zažít úspěch

Kompetence občanské:

- vyžadujeme dodržování pravidel hygieny při sportovních aktivitách
- seznamujeme se škodlivostí používání drog, anabolik a jiných škodlivin
- učíme zásady poskytnutí první pomoci

Kompetence pracovní:

- upozorňujeme na možná rizika při pohybových činnostech; snažíme se o jejich minimalizaci a dbáme na dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- učíme zpracovávat naměřené výkony; pomáhat při rozhodování; prezentovat výsledky

Kompetence digitální:

- využívá běžně používaná digitální zařízení při učení, samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, sdílí data, informace a digitální obsah
- digitální technologie umí využít ke zjednodušení a zkvalitnění práce v hodině i při domácí přípravě
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Poznámky k předmětu v rámci učebního plánu:
Předmět je vyučován v 6. – 9. ročníku 1 vyučovací hodinu týdně.

Sportovní činnosti	**6. – 9. ročník**
Očekávané výstupy	**Učivo**
Činnosti ovlivňující zdraví aktivně organizuje pohybový režim usiluje o zlepšení tělesné zdatnosti samostatně se připraví před pohybovou činností a po ní odmítá drogy a jiné zdraví škodlivé látky, upraví pohyb v souladu se stavem ovzduší uplatňuje vhodné a bezpečné chování, předvídá nebezpečí, přizpůsobuje se pokynům **Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností** zvládá v souladu se svými individuálními předpoklady	význam pohybu pro zdraví zdravotně orientovaná zdatnost průpravná, vyrovnávací a jiná zdravotně zaměřená cvičení hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech pohybové hry s různým zaměřením

osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je při činnostech posoudí prováděné pohybové činnosti, případně označí nedostatky a příčiny	rytmická gymnastika a tanec atletika sportovní hry sezónní sportovní činnosti turistika, pobyt v přírodě

Průřezová témata, souvislosti
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Kooperace a kompetice
Kooperace a kompetice Vést žáky k rozvoji individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoji sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoji individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Psychohygiena
Psychohygiena Vést žáky k dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění/relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Komunikace
Komunikace Vést žáky k vnímání řeči těla, řeči zvuků a slov, řeči předmětů a prostředí; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Rozvoj schopností poznávání
Rozvoj schopností poznávání Vést žáky k cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - Seberegulace a sebeorganizace
Seberegulace a sebeorganizace Vést žáky k cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení

7 EVALUACE ŠKOLY A JEJÍ EVALUAČNÍ ČINNOST

CÍL	UKAZATELE	NÁSTROJE	ČETNOST
Soulad ŠVP a RVP	Hodnocení práce tříd, hodin, dovedností a znalostí žáků, aktivity, písemné práce, vztahy ve škole	ČŠI	Škola neovlivní
Úroveň pedagogického a výchovného procesu	Úroveň pedagogického sboru, plnění tematických plánů, hodnocení hodin, úroveň pedagogické práce, přístup k žákům podle typu postižení, uplatnění žáků, školní kurikulum, kultura a klima školy, organizace školy, otevřenost školy	ČŠI, Školská rada, Zřizovatel – KÚ SK	Škola neovlivní
Personální obsazení	Personalistika, humanistická pedagogika	ČŠI, Zřizovatel – KÚ SK	Škola neovlivní
Hospodaření	Rozbory výkazů, smlouvy, personalistika, plnění rozpočtu a závazných ukazatelů, dokumentace	Zřizovatel – KÚ SK	1x za čtvrtletí Škola neovlivní
Revize, kontroly BOZP a PO apod.	Technický stav, předpisy, rozbory, dokumentace, závazné ukazatele	Revizní zprávy odborníků, audity	Revize dle plánu Škola neovlivní
Hodnocení úrovně práce ředitelky školy	Výsledky dlouhodobé práce, vyžádané podklady, předpisy, dokumentace	Hodnocení zřizovatelem – KÚ SK – Rada kraje, ČŠI	Škola neovlivní, obvykle 1 x za pololetí

CÍL	UKAZATELE	NÁSTROJE	ČETNOST
Kultura a klima školy	Dotazník	Učitelé, rodiče, zákonní zástupci	1x za 3 roky
SWOT analýza	Silné a slabé stránky, příležitosti, rizika	Vyjádření – přehledy od učitelů, žáků, vedení, Školské rady, zřizovatele – KÚ SK – k dílčím otázkám	1x za 3 roky
Sponzoring	Získání prostředků od sponzorů, úspěšnost grantů, dary	Vedení přehledů, zřizovatel – KÚ SK	Každoročně
Vyhodnocení strategického plánu školy	Vyhodnocení jednotlivých dílčích oblastí	Kombinace evaluačních nástrojů podle hodnocené oblasti	Každoročně
P-R (Public Relation)	Články v tisku, FB, www. stránky školy	Přehled o článcích	Průběžně
Demografický vývoj, zájem o školu	Žáci nastupující do školy, důvody	Seznamy žáků	Každoročně
Zhodnocení práce školy ve školním roce, plnění ŠVP	1. úroveň výchovného a vzdělávacího procesu 2. hospodaření školy	1. Výroční zpráva, vlastní hodnocení školy 2. Výroční zpráva ekonomická	1., 2. Každoročně, 1x za 3 roky
Úroveň pedagogického procesu a práce jednotlivých pracovníků, uplatňování strategických postupů ŠVP	Průběh pedagogického procesu, příprava na výuku, úroveň žákovských prací, vzdělávání, tematické plány, úroveň vedení dokumentace, aktivita a iniciativa práce pro školu, vedení	hospitace, pohospitační pohovor, kontrola žákovských prací, vedení přehledu o vzdělávání pracovníků, kontrola dokumentace, vyhodnocení portfolia, pohovor při přidělování odměn a osobního příplatku	Průběžně
Úspěšnost absolventů	Zhodnocení relativního úspěchu	Zpráva výchovné poradkyně (zápis - PR)	1x ročně
Výchovné problémy	1. Neomluvená absence/omluvená absence 2. Problémové chování 3. Šikana, a další sociálně patologické jevy	1. Vedení přehledů – třídní učitelka, výchovná poradkyně 2. Výchovná poradkyně, rodiče, zákonní zástupci 3. Třídní učitel, preventistka patologických jevů, výchovná poradkyně	1. 4x ročně - PR 2. Podle potřeby 3. Podle potřeby

Škola z pohledu začínajícího pedagoga	Hodnocení průběhu roku	Rozhovor s vedením	Po prvním roce výuky
Hodnocení školy pedagogy Postoje žáků ke škole Postoje zákonných zástupců ke škole	Dotazníkové šetření, rozhovory	Dotazník Rozhovor	1x za 3 roky Průběžně Dotazník vyhodnocení
Úspěšnost jednotlivých akcí	Stupeň hodnocení jednotlivými pedagogy	Slovní zhodnocení jednotlivými pedagogy, doporučení, nedoporučení, opakování	Ihned po skončení akce

Plán evaluace a autoevaluace pedagoga

Evaluace

CÍL	KRITERIA	NÁSTROJE	ČETNOST
Kvalita vyučovacího procesu	1. Záznamy hospitací vedení školy 2. Kázeň žáků 3. Spolupráce s rodiči, zákonnými zástupci 4. Vztah učitel/žák 5. Žáci 6. Úroveň zpracování tematických plánů 7. Plnění tematických plánů	1. Hospitace, pohospitační pohovor 2. Pozorování – hospitace, suplování, dohledy 3. Rozhovory, zápisy z jednání, z třídních schůzek 4. Pozorování 5. Úroveň vypracování IVP, jejich plnění 6. Kontrola 7. Hospitace, pedagogická rada, rozhovor	1. 2x ročně 2. Průběžně 3. Průběžně 4. Průběžně 5. 2x ročně 6. 1x ročně 7. Průběžně
Rozvoj osobnosti, studium	Výběr školení, studium, dlouhodobé studium	Přehledy, záznamy, portfolio	Průběžně
Přínos pro školu, motivace	Větší šíře úkolů, aktivita, práce pro školu mimo vyučování	Pozorování, osobní pohovory, portfolio, docházkový záznam	Průběžně
Vedení pedagogické dokumentace	Úroveň vedení dokumentace	Kontrola třídních knih, třídních výkazů, katalogových listů	2x ročně velká kontrola, průběžně
Komplexní hodnocení pedagogických pracovníků	Všechna předchozí kritéria	Předchozí záznamy, pohovor, portfolio	1x ročně

¨

Autoevaluace

Výsledek pedagogického působení	1. Jak žáci rozumí/nerozumí 2. Co se líbilo/nelíbilo 3. Co a proč jsme nestihli	Diskuze se žáky Pohovor se žáky	Průběžně v hodině
Kvalita vyučovacího procesu	Metody, techniky, inovace, vystupování, řečové schopnosti, řeč těla	Vzájemné hospitace, rozbor hodiny	Průběžně
Mapování vlastní práce – plán osobního rozvoje	Sebevzdělávání, osobní a kariérní růst, příklady dobré praxe, vlastní projekty, spolupráce s kolegy, rodiči, zákonnými zástupci, fotodokumentace apod.	Profesní portfolio	Průběžně

8 PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

Příloha ke Školnímu řádu